
KÖPRÜLÜ KÜT.
445
M. ASIM BY.

شرح پند عطار مفید

(پند عطار) شرحی ([illegible])

٩-ع

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين • الرحمن الرحيم • مالك يوم الدين • والصلوة
والسلام على محمد افضل الانبيا والمرسلين • وافصح الوعاظ والناصحين
وعلى اله واصحابه المتقين المناصحين اما بعد ناصح خوش لهجه كرسى خيال •
بو عبارت ايله ترتيب موعظهٔ صالحهٔ مقال • ايدركه بو فقير قليل البضاعه
وحقير عديم الاستطاعه • محتاج مغفرت مولا • اعنى به مصطفى رفيعا
عام تسع وعشرين ومايه والفدن برو بحكم انتشار نفقه وادرار خدمت
ديوانيهٔ قاهره يه كرفتار • اولمغله اكثر اوقات عمر عزيزى غارنكردهٔ پنجهٔ
اشغال قاهرهٔ قهر انكيز اولوب مواد افاده • واستفاده برباد داده اولمشيدى
انجق مكالمهٔ فنون الفت ايلديكمز بعض احباب قابل علم • وصنعت كتابتله
تشحيذ خاطر فاتر ايچون بوستان وكلستان وحافظ مذاكره اولنوب
على الخصوص پندنامهٔ عطار تعبير اولنان منظومهٔ بديع البيان لسير الاخذ
والايقان • اولديغندن ما عدا بامر الله تعالى قرات ايدنلر خير وبركت • وفيض
وميمنت حسن مشاهدت ايتمديله • طرف شريف كبريادن • نظر قبوله لايق
ورضاى مغفرت اقتضاى حقه موافق در • ديو بالاتحاد شويله مراد ايلديلركه
حضرت ملتمس الامال • وجناب قيوم لايزال • جل جلاله وعم نواله اشغالدن
فراغ ايله مجال احسان وافضال ايدرسه • شيخ المشايخ والانقيا
مشار اليهك مذكور پندسودمندى ديباجهٔ زيباجه سنده برقاج الفاظ
موجز الحافظ ايله اشارت ايلديكى مواد كبرى اجمالا تفصيل • و
تسهيل فهم ايچون تعبيرات تركيانه ايله ترجمه وتاويل اولنوب • وكذلك
واقع اولان الفاظ عربيه لرى مفرد ايسه جمع صيغه لرى الحاق • جمعيسه
كلمهٔ مفرده لرى الصاق • اولنمه وقواعد عظيم الفوايد انشايى ضامن •

اولمنه وايجاز واختصار ايچون برو باخود ايكى دفعه شرح وبيانلرى
سبق ايدن كلماتك تكرار ايله تطويل وتذييل اولنمامسنه • دائما بسط مقدمات
اقدام • واظهار شوق وغرام تام ايدرلردى • وقتا كه سنه احدى و
اربعين ومايه والف حلول ايدوب مخدوم ومعز • وزر معالى رسوم صاحب
دولتلو ولى النعم سمى حبيب خدا حضرت محمد پاشانك توليت قاهره دن
بوى دلجوى عزل وفراغ ايله معطر ساز مشام ودماغ اولديغى مشهور
وعلت تاخير وتسويف اولان علايق وعوايقك ارتفاعنى معاينه
ايلديكلرى حين سعادت قرينده • جمله احبا واخوان • واصدقا وخلان •
شرح وترجمه نك زمانى وآوانيدر ديو • تجديد شوق • وتمنى والتماس
ايتمكله • مقدور عبد بر قصور دكل ايكن مصداق حديث هدايت
توريث • خير الناس من ينفع الناس اولمق رجاسيله • اسعاف
خواهش احباب واجب ورضاى ميمنت اقتضالرينه مخالفت
نامناسب كورلمكله همان اول وقت عديم المقت ده • شرح وتحرير
تشمير ذيل • وصرف نقد يوم دليل اولنمشيدى • واقعا شيخ
مزبور عليه رحمة الله الغفورك • اول دُر دُرياى حكمت • وغرّاى
پند ونصيحتى • بر خزينه ءِ پر جواهر افتاب اضاءت دركه • هر بر كوهر شب چراغ
خاصيتى كمراه ظلام ضلال • وغفلته مشعل راه هدايت اولمغله شايسته
لكيهٔ فهم واذعان • اهل دين وايمان در • بو حال سنوح ايدن اوزره
چند روزه ده ديباجه سى • وبرقاج مقاله سى شرح • وتبيين واتمامنه
مبادرت اولنوب عرق جبين اولنوركن • جناب ولى النعم آصف ممدوح الشيم
وزير پاكيزه نهاد • مشير عدالت فواد • صدر عظيم القدر صافى جوهر
دستور معالى موفور مكارم كستر • غيرتكش دين مبين • سالك
مسالك شرع مبين • زائر اليثرب والبطحى • الحاج الساعى بين المروه

والصفا محافظ ام الدنيا ابوبكر پاشا ادام الله تعالى قواعد اجلاله
واقام دعایم اقباله وزين السرير اليوسفية بوجوده وافاض
على الديار المصرية انوار عدله وجوده اللهم اجعل عمره اطول الاعمار
ودهره ايمن الدهور والاعصار بالنبي المختار واله الاخيار
صلوات الله تعالى عليهم اجمعين هزار فيض و ميمنت وانواع فوز
وبركت ايله سايه انداز توليت مصريه وشرفبخشاى ايالت قاهره
اولدقلرنده ضرورت قحط رجال حسبيله بو عبد مشتت البال خدمت
مستلزم العزة كتابتلرينه اختيار و ادخال بيورملريله اولاد كرام
و مخاديم ثريا نظاملرندن حالا ظل ظليل رفاقت مسعودلرنه عاقبت
لرنده بولنان مخدوم كريم معارف گستر طالب جوهر علم و هنر
يعنى روح مصور و پاره جگرلرى سعادتلو نجابتلو مير اسكندر كه
اكرم و اكبر اولاد امجاد نجابت پرورلريدر حددن بيرون حسن
توجهلرينه مقرون وباراى تعبيردن افزون التفات داعى نوازانه لرينه
مرهون اولديغمز اجلدن بالتشكر تدوم النعم تعداد و شكر كرم و نعمتلرينه
اول نور بصر مكرمك تبريك مقدم سعادت مستلزملرى لازم كلوب
لكن بو عبد قليل الاعتبار ركاب زرين و مجوهر غدار ايله اسب
صبا رفتار احضارينه منعدم اقتدار اولمغين عاجزانه زينت ساز
اولدوغم شبو شرح پندنامه نام برك درويشان ايله تسميه و از جل
جراد يعنى هديه مخلصانى فؤاد رسمنده انضمام دعاى عمر و دولتلريله
برداشته مجلس معالى مونسلرى قلندى امید صادق و رجاى
واثق بودركه بيت اومرم امين ديه روح الامين كيم درون دلدن
اولنشدر آمين فحواسنجه دعاى خير اجابت رهينمز درگاه كبريا پناه
حضرت رب العالمين جل و علاده تامين قدسيانه قرين اولوب

كرك

كرك اول وزير عاليجاه درويش نهاد و مشير بلند شان مسكنت
معتاد و كرك اول مخدوم ملك خصال پسنديده فؤاد
و فرزند اسكندر اقبال كامل الادب والاستعدادك ذكر
جميل و مدح جزيللرى الى يوم ينفخ فى الصور پيرايه صحايف
اعصار و دهور و آرايش تواريخ ازمان و شهور اولوب
بيگانه و آشنا خصوصا بو خاندان عظيم الشانك احبا و اصدقاسى
و پير و برنا هى نمايم حور گبى الواح صدوره تمنيق و هيا كل
نور گبى نواصى و نحوره تعليق ايليه لر و واضع الاصل اولان
شيخ كرامت پناهك سواد عنبر بن مداد پند سودمند اسكندر
پسندندن استشمام رايحه فايحه منفعت باهر الهدايات قصد اولنوب
ترجمه و تعبيرنده هر نقدر نقصان و تقصير واقع اولدى ايسه دخى
عطا لعربه مانع عد و باب قبولى سد بيورميوب حسب القدره
تصحيح و اصلاحنه صرف همت مستوجب المغفرت بيوره لر
والله الهادى و عليه اعتمادى رب يسر و لا تعسر رب تمم بالخير
حمد بى حد آن خداى پاك را انكه ايمان داد مشتى خاك را
حضرت شيخ عطار عليه رحمة الغفار بسمله شريفه نك ذكرندن صكره
كل امر ذى بال لا يبدأ بحمد الله فهو ابتر حديث شريفنه اقتدا بيوروب
بو پند سودمندى حمد خدا ايله بد ايلدى حمد حاى مهمله نك فتحى
و ميمك سكونيله علم بابندن مصدردر على وجه التعظيم فعل
جميل ايله وصف معناسنه در قول و لسانه مخصوصدر
مابعدنه مضاف اولديغيچون مكسور اوقنور اضافتى بياننه در
فارسيده مضافك اخرى دائما مكسوردر بى بانك كسرى ايله
ادات سلبدر حد حاى مهمله نك فتحى و دال مشدده ايله سينور

ونهايت فارسيده مرز درلر . بونده ضرورت وزن ايچون
مخفف اوقنور آن الف ممدوده ايله اسم اشارتدر عربيده ذلك
كبى مشار اليه خداى متعالدر خداى لفظى كاه مفرد وكاه مركب
اولور مفرد اولنجق صاحب ومالك معناسنه در . خداى خانه
عربيده صاحب البيت تركيبده اواتى ديرلر . مركب اولان خداى
اصلى خودآى در . معناى تركيبى كندى كلبجى ديمكدر . يعنى
بذاته موجود اولنجى در بيت آمد رمن كه من رسولم . كفتم تو بر كه
من خدايم خدا خاى معجمه نك ضمى ايله بونده حضرت واجب الوجوده
مخصوص علم خاصدر . اخرنده يا ايله يازلغندر . لكن حالت
اضافتده يانك اثباتى لازمدر . خداى من كبى پاك ياى عجميله
ارى عربيده نظيف معناسنه . بونده نظاير ونقايصدن منزه
ديمكدر را ادات مفعولدر آنكه ان اسم اشارتدر عربيده ذلك
كبى كه كاف عربينك كسرى وهاى رسميله اسم ايله حرف بينده مشتركدر
اسم اولورسه ذات ذوى العقوله دلالت ايدر . بونده ذات
حضرت بارى يه دلالت ايلديكى كبى حرف اولورسه ايكى شئنك بيننى
ربط ايچون اولور . مبتدا ايله خبر . وصفتيله موصوف وغايتيله مغيا
وعلتيله معلول وبونلردن غيرى علت وبيان ايچون دخى كلور .
ايمان افعال بابندن مصدردر لسانيله اقرار وقلبيله تصديقدر .
داد دال مهمله نك فتحى والف وبنه دال مهمله نك سكونيله فعل
ماضى مفرد غايبدر . دادندن مشتقدر ويردى معناسنه . عربيده
اعطى كبى مشتى ميمك ضمى وشينك سكونيله بومرق واوج معناسنه
دخى كلور . يا وحدت ايچوندر عربيده كف وراحه ديرلر . كفك
جمعى اكف وراحنك جمعى راح كلور خاك طپراق عربيده تراب

در . ترب وتربه بضم الثانى والثالث . جمعى تربان واتربه كلور .
را ادات مفعولدر . معلوم اولاكه . بو بيت شرفمندى وزراى
عظامدن عبدى پاشا مرحوم شرح ايدوب . هر بيتك كشف
اولنجق لغاتن ووجوه حسان اوزره بيان عقبنده محصول
بيت قيديله معناسن دخى تحقيق ايتمك اسلوب مرغوب
اختيار ايتمشيدى . لكن بو عبد قليل البضاعه بو امره لياقتدن
مهجور ايكن مجرد المامور معذور مدلولى اوزره . ابرام احباب
كرام ايله شرحه اقدام ايتمكله . اول كامل عديم المعادله دعواى
تساوى وتشبهدن احترازا ترك قيد بيت ايله مسلك انصاف
وناديبه نهضت وبالكز محصول ايله قناعت ايلدى محصول معنا
حد ونهايتسز حمد اول نظاير ونقايصدن منزه ومقدس اولان
خداى متعاله مخصوصدر . اول خداى بيهمتا كه بر اوج طپراغه ايمان
ويردى . يعنى حضرت ابو البشر آدم على نبينا وعليه السلامى بر اوج
طپراقدن خلق ايدوب ايمان ايله مكرم ايلدى .
آنكه در آدم دميد او روح را داد از طوفان نجات او نوح را
در دال مهمله نك فتحى وراى مهمله نك سكونيله ادات ظرفدر .
عربيده فى كبى آدم امام سبحهٔ انبياى عليهم السلامدر . يعنى پيغمبرانك
اولندر دميد دال مهمله نك فتحى وميمك كسرى ويا ودالك سكونيله
فعل ماضى مفرد غايب . دميدندن اوفورمك عربيده نفخ ديرلر .
اسمك وبتمك وظهور ايتمك معنالرينه دخى كلور . او ضمير غايب
اول ديمكدر . عربيده هو هى كبى روح راى مهمله نك ضمى وواوك
سكونيله بونده جان معناسنه در . عامدر فارسيده روان ديرلر
ايچون روان انسانه مخصوصدر . يعنى بر جوهر نورانيدر كه قالب انسانه

سرایت ایدر کلاب برک کله سرایت ایتدوکی کبی دخی تعریفات
کتبره سی وارلکن بو مختصرده ایرادی تا حسبان اولدیغی کبی بو
فقیر ابجد خوانه اندن بحث کذلک نامناسبدر راز الفک فتحی
وزای معجمه نک سکونیله من وعن معناسنه در طوفان معروفدر
نجات نونک فتحی ایله مصدر در قورتلمق معناسنه فارسیده
رهیدن دیرلر او ضمیر الله تعالی یه راجعدر نوح معروفدر علیه
السلام احوال شرف اشتمالی اجمالاً بیان اولنور انشاء الله تعالی
را ادات مفعولدر محصول اول خدای عظیم الشان که جسم
مکرم آدم علیه السلامه اول نفخ روح ایلدی و دخی نوح علیه السلامه
طوفاندن اول نجات ویردی حضرت شیخ علیه الرحمه ترتیب
ایله ایکی امر عظیمی تضمین ایلدیکی بریسی حضرت آدمه نفخ روح
و بریسی حضرت نوحه طوفاندن نجاتدر علیهما السلام حاصل
مقال اولدر که ارادت حضرت خداوند هست و بود بر مقتضای
حکم نامحدود و خلیفة الله العالم ابو البشر آدم صلی الله تعالی علیه
وسلم ایچون جناب عزرائیل علیه السلام حسب الامر حزن و سهل
ادیم زمیندن قرق ارشن مقداری خاک پاک الوب محلنه القا
ایلدی حضرت صانع حکیم جل شانه خود بخود قرق کون که
قرق بیک ییلدن عبارتدر دست قدرت ایله متصدی تخمیر
طینت ادم اولوب احسن تقویم اوزره جوارح و اعضاسی
تسویه و تعدیل و چار ارکان بنیان وجودی تکمیل اولدیغی حالده
ابن عباس قولی اوزره رضی الله تعالی عنهما قرق ییل دخی اول
قالب بو العجب سایه سرو اسا ساهره غبرایه ملقا اولوب
چله اربعین تمامندن صکره اواره صحرای تجرد اولان درقای

بلند

بلند پرواز روح روان آشنای دامکاه تن آدم و اشناز
برج بدن مکرم اولدی نوح علیه السلام نخل وجود آدم علیه السلام
باغ عالمدن مفقود اولدیغندن بوز یکرمی ییل عمر ورنده پیرایه
بخش کارزار شهود اولوب کافه انامه رسالت عامه ایله اولا
مبعوث اولان اولو العزم پیغمبرلردندر امتداد دولت نبوت
سببی ایله لقب شیخ الانبیا ایله ملقبدر و کندیلر ایله طوفاندن
نجات بولان جمع معدود مدة قلیله ده طعن طاعون ایله معدوم
والمصلحة نعمت تعقیب اولاددن محروم اولوب ذریت
بالکلیه نجی الله جنابلرینک اولاد و احفادینه وابسته اولمغله
آدم ثانی عنوانیله دخی مذکوردر خلاف رضای الهی انواع
محرمات و مناهی یه مرتکب و ایفای مقتضیات نفس اماره یه
مکب اولان اولاد قابیل شقاوت نهادی لسان صدق البیان
تنزیل جلیل ناطق اولدیغی اوزره طقوز یوز اللی ییل طریق منقذ
دعوتلرندن انجق سکسان نکمسنه قبول طوق بیعت ایدوب سا
ئری مرکز عناد و استکبارده قرار و حاشا آلهه اتخاذ ایلدکلری
اصنامه پرستش اوزره اصرار ایلدکلرندن حضرت نجی الله
علیه الصلاة والسلام ایمانلرندن مأیوس اولدقدن صکره
بحکم قضاء الصبور وفار التنور امری ظهور ایلدکده کندیلری
موجود اولان مؤمنین و ذی روح اولان مخلوقاتک هر برندن
زوجین ایله اعداد ایلدکلری سفینه سلامته دخی سوار اولتی
ایدن صکره جبل جودی نجاتده استقرار ایدوب اهل سفینه دن
ماعدا بر متنفس مجال تنفس بولمیوب جملهسی یکدست
و اهموار افتاده چاه بوار اولدیلر

انکه فرمان کرد قهرش بادرا ٭ تا سزایی داد قوم عادرا ٭
انکه اولکه دیمکدر ٭ بیانی سبق ایلمشدر فرمان فانک فتحی
ورانک سکونی ایله بیورق ٭ عربیده امر جمعی اوامر کلور ٭
کرد کاف عربینک فتحی ٭ ورا ودال مهملهنک سکونلریله
فعل ماضی مفرد غائب کردندن مشتقدر ٭ ایلدی عربیده
عمل وفعل معناسنه در قهرش قهر غالب اولمق معناسنه در ٭
قالت العرب قهره ای غلبه قهر قاهر ای غالب ٭ شین ضمیر
خدای متعالهراجعدر ٭ ضمائرک ماقبلی دائما مفتوحدر ٭ مکر
ضرورت وزن ایچون ساکن قیلنه باد یل عربیده ریح معناسنه در
جمعی ریاح ٭ وارواح ٭ وارياح کلور را ادات مفعولدر تا
بوندن حرف علتدر ٭ عربیده حتی معناسنه در ٭ معانی متعدده سی
واردر ٭ محللری کلدکچه بیان اولنور ٭ ان شاء الله تعالی سزایی سزا
لایق یای مصدریه یه مضاف اولمغله لایقلق معناسنه در ٭
هر کلمهنک اخری که حروف علتدن بر حرف اوله ٭ حالت اضافتده
بر یا اثبات ایدرلر ٭ لسان فارسیده کلمهنک آخرینه لاحق اولان
یائی یکرمی قدر نوع اوزره استعمال ایدرلر ٭ لکن طالبه لازم
اولان بش نوعدر که مشهوردر ٭ مصدریه ٭ نسبت ٭ وحدت
وخطاب ٭ وتنکیردر ٭ بفضله تعالی محللری کلدکچه بیان اولنور ٭ قوم
قافک فتحی وواوک سکونیله جماعت عربیده وفارسیده وترکیده
مستعملدر عاد یمنده بین عمان وعدن شجر نام مقامده ضرب
مظلة ارام ٭ وطوفاندن صکره ابتدا اوزرش پرستش اصنام
ایدن فرقهٔ ضالهنک جدیدر قرجامیدر ٭ حضرت هود علیه السلام
اولاد واحفاد عادی منهاج مستقیم نوح علیه السلام ٭ هادی

اولمغیچون

اولمغیچون مبعوث اولوب ٭ لکن بسطت خلقتلرینه استنادو شدت
قوتلرینه اعتقادلری سببی ایله یابرجای طغیان اخس وغنهرا اولوب
نوبت نبوتلری که اللهسنه دراتخق درنبوزکمسنه منزل انصافه مهتدی
اولوب ٭ انلرک دخی اشعار شعار ایمانه اقتدارلری اولمدی حاصل
اول اهن دللرک قلوب قاسیهلری نرم ٭ وقبول وایه هدایته دلکرم
اولمدقلرندن ماعدا ٭ وجود بهبود حضرت هودی اعدامه اقدامری
باعث تموج بحر غضب الهی اولوب ٭ صدمات ریح صرصر عاتیه برله که
امتدادی سبع لیال وثمانیة ایام حسوما درینیا رصیف الارکان
حسمان عادبانی زبر وزبر وهمسر طاق نه رواق افلاک اولان
خانه وکاشانهلرین بسیط خاکه برابر ایلدی محصول اول قهار
ذو الجلال که انک قهری روزکاره امر ایلدی تا قوم عاده لایقلغنی
وردی ٭ یعنی هلاک ایلدی نعوذ بالله تعالی من شرور انفسنا ٭
انکه لطف خویش را اظهار کرد ٭ بر خلیلش نار را کلزار کرد ٭
لطف لامک ضمی وطانک سکونیله اعمالده رفق ایتمکه دیرلر مقابلی
عنفدر ٭ حق تعالیدن عباده توفیق ورافتدر جمعی الطافدر خویش
خای معجمهنک کسری وواو رسمی ایله ویا وشینک سکونلریله کندی
وخصم معناسنه در ٭ بونده مراد کندی دررومی ضمیله اوقنور ٭
اظهار افعال بابندن مصدر در ٭ مقابل اخفادر فارسیده آشکار
دیرلر بر بانک فتحی ورای مهملهنک سکونی ایله استعلا وباخود بای
صله معناسنه در خلیلش شین ضمیر خدای متعالهراجعدر خلیل
دوست معناسنه در ٭ بونده حضرت ابراهیم مراددر صلوات الله تعالی
علی نبینا وعلیه نار عربیدر فارسیده آتش دیرلر کلزار کل معروفدر
زارک معناسنه در کلزار کللک دیمکدر ٭ بو حکایه عشر یرانکه

اجمالی بویله درکه ابراهیم علیه السلامك نسب عالیلری سلم بنج
پایه ابا واجداد ایله قصر بیقصور نسل شریف الاصل حضرت هوده
صعود ایدر شریعت جدیده ایله تشریف ساز صدر ایوان رسالت
اولان اولو العزم پیغمبرلردندر تفاسیرده بیان وتحریر اولندیغی
اوزره اون التی یاشنده ایکن گرفتار مضیق منجنیق اولوب با بر هوا
اوجدن حضیضه نزول اوزره ایکن حضرت جبرئیل اذن رب جلیل
جل شانه ایله آیریشوب هل لك من حاجة دیوب منتظر فرمان اولدقده
اما الیك فلا کلامیله ماسوادن صورت استغنا گوستریجك آتش
سوزان خطاب مستطاب یا نار کونی بردا وسلاما علی ابراهیم
مظهری مهبط جناب خلیل اولان لجهٔ آتش نخل سبز ارنگ چمن وگل
ونسرین ونسترن برله باغ دلکش عبیر شمیم اولدی محصول اول
خدای کریم وستارگندی لطفنی اظهار وحنیلکه یعنی دوستنه آتشی
گلزار ایلدی یعنی سوی قصد دشمندن حفظ وصیانت ایلدی الحمد
علی فضله الجلیل

آن خداوندی که هنگام سحر کرد قوم لوط را زیر و زبرها

آن اسم اشارتدر اول دیمکدر خداوندی یا حرف وحدت خداوند
بونده عظمت کبریا صاحبی اولان الله عظیم الشان دیمکدر که
رابط صفتدر هنگام هانك فتحی ونونك سکونی وکافك عجمیله
وقت معناسنه در جمعی اوقات وحین واحیان واجل وآجال
وان واوان وعصر واعصار واعصر وزمان وازمان و
ابان وابابین وفرن وفرون وفترت وفترات کبی سحره اضافتی
ظرفیه در سحر عربیدر فارسیده بام مقابل شامدر بامداد وبامدادان
دخی دیرلر طلك معناسنه در یعنی صباح دیمکدر قوم معروفدر لوطه

اضافتی لامیه در لوط جناب ابراهیم علیه السلامك برادرزاده سی
ونادیب وارشاد ایلنك زینت داده سی در حضرت خلیلك
منصدیئ دعوای صحیحهٔ رسالت اولدقلرنده تصدیق واقرار وکندیلر
ایله هجرتی اختیار ایدوب اندن سعادتله ارض فلسطینده نزول اجلال
بیوردقلرنده بونلر برمرحله بعید اردن نام مفاسده اقامته قیام
بیوردیلر قوملرینك موجد ومجدد اولدقلری فعل مذمومدن
منع وزجر ایچون ارسال اولنوب یکرمی سنه نهی منکر امرنده تمهید
مقدمات وعد ووعید ایتدیلر مفید اولمیوب اول ناساز نغمه
بی آهنك ارغنون کفر وضلاله شعبه لر زیاده ایتدیلر ایام استدراج
تمام اولدوغی هنکامده اول قوم ضالّی استیصال ایچون
حضرت جبرئیل ومیکائیل واسرافیل علیهم السلام ارسال
اولنوب احسن تقویم انسانی ایله غرتسرای لوطده مربع نشین
مسند مهمانی اولدیلر چونکه هر بری کمال حسن وجمال برله زیبنده
هر دلبر خوش اینده منظر نازنده محضر اولمشلر ایدی اول کمراهلر
آگاه اولوب حاشا فعل فاحشه قصدیله شتابکنان عازم
باب دولتمآب حضرت لوط اولدیلر اول نبی غیور علیه السلام
گمگشته راه شعور اولوب منعه سعی ایلدکجه انلر ضیوف کریملرین
کندیلره تسلیم تکلیف عنیفن تیز تر ایتدیلر عاقبت حلول لیل
دیده لرینه میل اولدقده فاسر باهلك فحواسنجه جناب لوط
مستعد رفاقت اولان اهلی ایله ذیل سلامته توسل بیوردقلرنده
متعاقباً شهبال اقتدار حضرت روح الامین ایلدشن پاره قریهٔ
مهلکه ده تفریباً یوز بیك نفوس معطله ایله برفحوای جعلنا عالیها
سافلها تقلیب وبو تفریبله لسان تنزیلده مؤتفکات ایله تلقیب

اولندی زیر زای معجمه نك کسری و یانك سکونیله الت عربجه تحت درلر
زبر زای معجمه و بای موحده نك فتحه لریله و رای مهمله نك سکونیله
اوست عربیده فوق درلر محصولی اول صاحب کبریا اولان الله
عظیم الشان صباح وقتنده لوط قومنك النی اوستنه کتوردی
یعنی سوزر صنیعلرینك جزاسن ویروب هلاك ایلدی

سوی او خصمی که تیر انداخته ها بشنه کارش کفایت ساخته

سوی سین مهمله نك ضمیله یکا عربیده جهت و جانب و طرف
جمعلری جهات وجوانب واطراف کلور او ضمیرینه مضاف الیه اولور
اخرنده بانك اثباتی لازمدر مقدما بیان اولنمشیدکه فارسیده کلمه نك
اخری حرف اولسه حالت اضافتده بریا اضافه ایدرلر خصمی
خای معجمه نك فتحی و صادك سکونیله دشمن معناسنه در عربیده
عدو درلر یا وحدت ایچوندر ربونده خصمدن مراد سامی نژاد
نمرود مردود علیه اللعنه درکه تمامی ربع مسکونی حاکم علی الاطلاق
اولان ملوکدن فائق اولوب کمال مساعدهٔ اسباب جاه وجلال
ایله طریق عبودیتدن خروج و ذروهٔ دعوای باطل ربوبیته عروج
ایتمشیدی حتی خداوند زمین واسمان و افریننده انس و جان
ایله مطارحهٔ قرعهٔ دار وکیر مالیخولیاسنه مبتلا اولوب بردفعه
ایجاد صندوق واطرافنه نسور رابطه ایله بالا جانبه اسمانه صعوده
سعی بی سود ایدوب وبردفعه ساهرهٔ غبرادن تیر انداز صوب
سما اولمغین حضرت مالك ممالك ملکوت جل قدره تسلیط جنس
بعوضه برله کندینی واتباع واشیاعنی هلاك و وجود بدبودلرندن
صحیفهٔ خاکی پاك ایلدرکه رابطهٔ صفت تیرا و قدر عربیده سهم جمعی
سهام واسهم وسهمان کلور انداخته اتمش انداختن دن عربیده مرمی

بشنه

بشنه بای عجمی و شین معجمه نك فتحه لریله و هاء رسمیه سیوری
سکك عربیده بعوض درلر اخرنده همزه نشانه سیکه عجز
بتر اشکلنده یازیلور یا وحدتدن عوضدر زیرا هاء رسمیه
یا املا اولنمغه امکان یوقدر الا یاء مصدریه نك لحوقی لازم
کلدکده هاء رسمی کاف عجمی یه مبدل اولور بندکی و افکندکی
کبی غفلت اولنمیه کارش کاف عربی ایله ایش عربجه فعل و عمل معناسنه
در شین ضمیر غیبه راجعدر کفایت کافك کسری ایله یتجك
مقدار معناسنه در ساخته دوزلمش منفعل معناسنه در
محصولی انك طرفنه یعنی جهت و جانبدن منزه اولان خدای
بیمثل و مانند طرفنه دیو برخصم که اوق اتمش بر سیوری سکك
ینه حکم مقدارنجه کارین دوزلمش یعنی اولوهیت دعواسنده
اولان جبار عنیدی اضعف مخلوقاتدن برلنك ولوك سیوری
سکك هلاك ایلدی فاعتبروا یا اولی الالباب

انکه اعدارا بدر باد کشید ها ناقه را از سنك خار در کشید

انکه انك تفصیلی سبق ایتمشدر اعدا عدونك جمعیدر ضد احبادر
را ادات مفعولدر اعدادن مراد فرعون و الیدر یعنی درتیوز
ییلدن زیاده مصرده تکیه‌گاه مقعد سلطنت کمال عجب و غرورده
حاشا دعوای باطلهٔ ربوبیته تصدیدن صکره علو اتش عتو
وطغیانی اژدها و بنی اسرائیله جور و تعدیسی ناقابل اشتداد اوزره
اولمغله حضرت کلیم علیه السلام بنی اسرائیلی کنار سلامته اخراج ایله
مأمور اولمغین اطفال و نسادن ماعدا التیوز بیمش بیك
نفر دلاور و دلبر ایله ثلث اول لیلده اوازهٔ کوس رحیلی تکبیر
ایدوب افتاب عالمتاب لامع الاشراق اولدیغی دم فرعون سپاه

شفا بناهی کمال زینت و زیب ایله ترتیب و اول نیش کرده یوز
بیک جوشن پوش دریا خروش ایله تعقیب ایدرک طلیعهٔ الجیش
موسوی ساحل بحر قلزمه ایردکده مقدمهٔ فرعونی ساقهٔ موسوی یه
قریب اولمشیدیکه اول دریای خاموش تازیانهٔ عصا ایله جوش
ایدوب اون ایکی شاهراه پیدا اولدی جناب کلیم علیه السلام
مصحوب امن و سلام بنی اسرائیل ایله جانب اخره گذار و فرعون
ضال ارباب کفر و ضلال ایله قعر جحیمه قرار ایلدیلر بدریا
با حرف صله در دریا دکز عربیده بحر معناسنه در درکشید در
تأکید ایچوندر کشید کاف عربینک فتحی ایله چکدی عربیده سحب
وجر معناسنه در ناقه عربیده دیشی دوه فارسیده جنینه
اشتر و شتر دیرلر را ادات مفعولدر حضرت صالح علیه السلام
بت پرستان قوم ثمودی شاهراه شریعت موسوی یه دلالت
ایچون ارسال اولنوب مباشر مصالح نبوت اولدقده قصد تعجیز
ایله اختیار سنک دلان قوم کاتبه نام صخرهٔ صمادن باذن الله
تعالی بر ناقهٔ عشرا تولید و عدلی تعجیز ایدوب اندن دخی
شاکلهٔ لا صله الا صیل بر فصیل تولد ایلدیکنه اشارتدر
سنک سین مهملهنک فتحی و کاف عجمی ایله طاش عربیده حجر
معناسنه در معلوم اولا که فارسیده نون ساکنه دن صکره
واقع اولان کاف دائما عجمی در خارا فتحی طاشکه الکافنه تأثیر
ایتمز عربیده صما دیرلر فتح و تشدید ایله برکشید درکشید کبی در بونده
چیقاردی معناسنه در محصول اول الله عظیم الشان که دشمنلرینی
دریا یه چکدی یعنی غرق ایلدی و قتی طاشدن بر دیشی دوه چکدی
یعنی قدرتیله طاشدن تولید و اخراج ایلدی

چون

چون عنایت قادر و قیوم کرد ها در کف داود آهن موم کرد
چون نون ایله و نونسز ایکی معنا بینده مشترکدر بری تشبیه و بری
تعلیلدر بونده تعلیل ایچوندر عنایت عین مهملهنک کسری ایله
طلب معناسنه در قادر و قیوم اسمای حسنادن ایکی اسم شریفدر
کرد فعل ماضی مفرد ایلدی معناسنه در در ادات ظرفدر عربیده
فی کبی کف عربیده و فارسیده مستعملدر معناسی کفدر بونده آل
ایاسی راحت دخی کفک جمعی اکف و راحتک جمعی راح در داود
انبیای بنی اسرائیلدن بر نبی کریمک اسم شریفیدر صلوات الله علی نبینا
و علیه آهن الف ممدوده و هانک فتحی ایله دمیر عربیده حدید جمع
حداد کلور موم عربیده و فارسیده مستعمل و معروفدر محصول
چونکه حضرت قادر و قیوم جل شانه عنایت ایلدی یعنی مراد
ایلدی کف داود علیه السلامده دمیری موم ایلدی یعنی
و النا له الحدید قول شریفی اوزره حدیدی کندیلره تلیین و تسخیر
ایلدی جناب کریملری عز نبوت و شرف سلطنتی جمع ایدوب
بنیان دولتلری اولمرتبه رصیف الارکان ایدیکی عبادتگاه زری
اولان صومعه اطرافنی هر شب اوتوز الی بیک فرد مسلح طواف
ایدرکن بیت المال دست بازا اولمدن لبسنه کفاف و وجه حلال لازم
صنعت لبوس ایله تحصیل کفاف موجب العفاف بیوردقلرینه اشارتدر
باسلیمان داد ملک و سروری مشد مطیع خاتمش دیو و پری
باسلیمان با ادات صله در سلیمان علی نبینا و علیه صلواة الله العزیز
المنان داود علیه السلامک فرزند فروزنده اختری و اول بحر
رسالتنک در شهوار صافی جوهری در پرتو نور وجود حضرت
داود عالم شهوددن مفقود اولیجق حضرت سلیمان اون اوچ یاشنده

جانشین سریر نبوت ۰ وعلم وملك اولوب چار جهت ربع مسكونه
فرمانلری روان اولدوغندن غیری انس وجن مسخر حكم جهانبانیسی
ووحش وطیر گردن بسته طوق فرمانی اولدیغنه حضرت شیخ علیه
الرحمه لشبو بیت سابق ایله اشارت بیورر ۰ خدمت مطبخ
جود واحسانلرنده عفار بیتدن ماعدا بنی آدمدن اون ایكی بیك
خباز وطباخ موجود وچاشت وشام طعاملرنده یوز بیك
غنم ویوز بیك بقر معدود ایكن ۰ اول پیغامبر عالیجناب قوت
حلال اكتسابنه رغبت بیوروب لفافنی صنعت زنبیل بافیه
حصر ایتمكین غدالری نان جوین وهمسفره لری زمرهٔ فقرا ومساكین ایدی
ملك میمك ضمیله سلطنت ومملكت وحكومت معناسنه در ۰
سرور یای مصدریه ایله اولولق عربیده عظمت معناسنه در ۰
شد شین معجمه نك ضمیله فعل ماضی مفرد اولدی عربیده كان معناسنه در
شدندن مشتقدر ۰ رفت یعنی گتدی معناسنده دخی استعمال ۰
اولنور مطیع افعال بابندن صیغهٔ فاعلدر ۰ اطاعت ایدیجی معناسنه در
خاتم خای معجمه ونانك فتحه لریله مهر ویوزك فارسیده انگشتر دیرلر
دیو شیطان تركیده قتشمر دیرلر وپری معروفدر محصول اول جواد
وكریم جل شانه وعم احسانه حضرت سلیمان علیه الصلوة والسلام
سلطنت واولولق ویردی ۰ ودیو وپری خاتمنه مطیع
اولدی یعنی خاتم سببی ایله مسخر اولدی سلام الله تعالی علی نبینا وعلیه
از تن صابر بكرمان قوت داد   هم زیونس لقمه با حوت داد
تن تانك فتحی ایله بدن یعنی گوده عربیده جسد وجسم وجسمان معناسنه در
جمعلری ابدان واجساد واجسام گلور صابر اسم فاعل مفرد مذكر
صبر ایدیجی یعنی قتلنیجی معناسنه در ۰ فارسیده شكیبنده دیرلر ۰

حضرت ایوبدن كنایتدر ۰ صلوات الله تعالی وسلامه علی نبینا وعلیه ۰
بكرمان باء صله ایچوندر كرمان كاف عربینك كسریله كرمك جمعیدر ۰
قورد جغز اك انواعنه دیرلر ۰ عربیده دوده معناسنه جمعی دود ودیدان
گلور قوت ارزق معناسنه در جمعی اقوات گلور ۰ فارسیده خورش وزاد
وتوشه دیرلر هم بونده مقام عطفده در یعنی جمع امر ایچوندر ز
ازدن مخففدر كسرایله جاره معناسنه در یونس معروفدر علیه الصلاة
والسلام لقمه لامك ضمی وقافك سكونیله بر یودم طعامه دیرلر آغزنده
عین تبرانشانه سریانی وحدیدن عوضدر ربیانی سبق ایلمشدر حوت حانك
مهمله نك ضمیله بالق جمعی حیتان واحوات گلور ۰ كذلك سمك دخی بالقدر
جمعی سماك وسموك گلور ۰ فارسیده ماهی دیرلر محصول حضرت لایسئل
عما یفعل جل شانه صبر ایدیجی یعنی قولی نك تن كل بر هسندن قورتجغز لره
بیه جك یعنی رزق ویردی ۰ دخی جسم نفیس یونسدن علیه السلام بالغه
بر لقمه ویردی ۰ یعنی بر سمك كبیره التقام ایتدردی ۰ حضرت شیخ رحمه الله
تعالی علیه بو بیتك بر مصراعی ایله حضرت ایوب وبر مصراعی ایله حضرت یونس
علیهما السلام قصه لرینه اشارت بیورر ۰ اجمالا لر بودر كه ۰ حضرت ایوب
علیه السلام ۰ احفاد عیصدن اهل حورانی سر منزل سعادت ایمانه ایصال
ایچون بعث اولنمشدر ۰ اول امتعدده ملك نژاد ایله كاملین اولدیغندن
ماعدا ثروت وغناسی ۰ وعبید واماسی حدود بیان وانتهادن برتر واعلا
اولمغین ۰ همیشه شان مكارم نشانی ابنای سبیله بسط سماط اكرام
وآستان فیض رسانی خانهٔ بی منت ارامل وایتام ایدی ۰ بو حالده لعین
مضل وضال یعنی ابلیس بدفعال ۰ غرقهٔ دریای حزن وملال اولوب
دائما رنج وعنا ایله گریان واتش حسد ایله بریان ایدی ۰ آخر كار حضرت
پروردگار غرشانیه ۰ آلهی ایوب نیچه طاعتكزار اولمسون كه ۰ بوده دك

اصابت عین الکمال ایله مرآت حالنده صورت ادبار کورمدن
اکر تراجع کوکب اقبال ایله نجم بختی متواری سحاب انقلاب اولسه بنای
صبر و قراری بیت عنکبوت آسا و خانۀ زهد و تقواسی بابر هوا
اولور ایدی دیو رفع رقعۀ شیطنت و تزویر ایتمکله اول ملعون
مزوّری تشهیر ایچون طرف بارگاه کبریادن ظریف و تبلید اموال ایوبه
تسلیط اولنوب هبا اسا هوایه منقلب اولدی اول قطب
ثابت قدم دائرۀ علو همم مرکزندن ایرلمیوب قیددن خلاص اولدقلرینه
حمد خدای بیمنّت و سجدۀ شکره مبادرت ایلدی بو معامله دن لعین
بیدین سوختۀ نایره هلاک و سینه برکینه سی خنجر غم برله چاک
چاک اولوب تکرار بارب ایوب دلکیر و منحرف الضمیر اولمغه عجب دکل
زیرا تخلیف ایله تلطیف اولنمقدن نا امید دکلدر خصوصا اون درت
اولاد اقتاب طلعت ایله قرة العین درانلر اوزرینه دخی رخصت تسلط
ارزانی بیورلیورسه آه و انین و ناله و فریادی قباب سبع شدادی برطنین
ایتمک مقرّر در دیو ادعا ایلدی امدی بو مدعاسنده دخی الزام و تخجیل
اولنمق ایچون برحسب اقتضای استدراج مقدمات رجاسی قرین انتاج
اولیجق دار التعلیم اولاد سامی نژادینه زلزله اندراس و بروب اول
نازنینلر بیکبار انباشتۀ سنک و خاک و زیر بار درو دیوارده هلاک
اولدیلر اول صدر نشین دبستان شفا معلّم مکتب سیماسنده حضرت ایوبه
پیام بو انتظام مصیبتی براسلوب نامرغوب ایله تقریر ایلدکه حضرت ایوب
علیه الصلاة والسلام ازقالدیکه خرمن صبر و قرارسا برباد و اطلاق زمام
فریاد ایلیه لکن عنایت بی غایت رب جلیل دلیل شاهراه صبر جمیل اولمغین
طریق مستقیم استرجاع و استغفارده ضرب مظلّه قرار ایلدی حاصلی
زبان و جناندن غیر معموره وجود ایوبی خراب ایتمکه مرخص اولمغه فروخ

وجوحننه منبعث اولان بوی بدن اقارب دکل اجانب دخی
بیزار اولوب آخر کار اول جوهر نفیسی خارج قریه ده برکناسه اوزره نفیس
القا اولنوب بو حال اوزره اون سکز سنه فانوس خیال
وجود موجود الاسم معدوم جسمنده قرار کیر اولان کرمان خونخوار
تغذی ایده جک نسنه بولمیوب قلب و لسانه زخم دندان
تغذی ایرکور دیلر ناچار کریوه اختیار ایله ای طبیب خسته دلان
حالا تا بخانۀ جسم ناتوان مهمانلرینه بسط سفرۀ طعامدن عاجز اولدیغمدن
وسیلۀ فکر و ذکر اولان جانمه دندان دراز طمع اولدیلر زهی خسران
ان مسنی الضر وانت ارحم الراحمین دیو استرحام ایلدیکی
حالده طرف حضرت ارحم الراحمیندن قطرۀ اجابت ابر آشوب محرّک باسا
فلک پیما ایلدکلری مکاندن براب حیات نصاب فوران ایدوب
اغتسال ایلدکلرنده درون بیرونی زیور عافیت ایله محلّا و حسن
و جمال قبل الابتلادن اعلا اولوب مقدّما رونهاده خاک هلاک
اولان اولاد امجاد حلّۀ پوشش حیات اولدیغندن غیر مثلی ایله دخی
منظومۀ الطاف مستزاد اولدی حضرت یونس بن متّا علیه الصلاة
والسلام قومنی عبادت اصنامدن منع ایچون تاج خورشید رواج
نبوّت ایله توقیر اولنوب یکسان بیلدن زیاده دعوتلرنده انجق ایکی
کمسنه اجابت ایلدی سائرلری ضلال قدیم اوزره ثابت قدم
و حضرت یونس طرفنه سنک انداز ستم اولمدیلر ناچار حضرت
پروردکاره رفع رقعۀ شکایت ایتمکله برقولده اوچ کوندنصکره
اول معاندینه ارسال سحاب عذاب وعد مقررا انجاز ایله حضرت
یونس جنابلرین اغاز بیوردی حضرت نبی الله دخی قومنی الکا ابدو
هنوز هجرته مرخص بیورلمدن لازمۀ حکمت و مقتضای بشریت ایله صوب

سلامته عزیمت بیوردیلر • یوم موعود معهودده صفحهٔ نورانی
آسمانی سحب ظلمانی ایله روی زنکی آسا قیر کون و امارت مدهشهٔ عذاب
رونمون اولیجق • اول قوم دردمند ندامت پسند انصافه کلوب
صمیم دلدن کلبانک توحید خدای آسمان بیوندایدوب دار الشفاء
شفاعتدن نیوبدن تحصیل داروی عنایت رجاسنه کرکیان عازم
درکاه نبی الله اولدقلرنده • اول طبیب خسته دلان جان کبی کوزلردن
نهان اولمغله صغیر و کبیر برنا و پیر • پلاس پوش اولوب • کمال تواضع
وانکسار • ونهایت تذلل وافتقار ایله • امن یجیب المضطر اذا دعاه
درکاهنه روی رجا طوتدیلر • پس ابر نوبهار عاطفت الهیه کوهربار
اولوب • چمنستان امید صادق توبه کاران سرسبز و خرم • یعنی ارتفاع
سحاب • عذاب ایله کلشن عالم رشک باغ ارم اولدی • حضرت یونس
لیه قومی حصه یاب فیض عاطفت اولدقلرندن غافل قهر وکین ایله
سیل آسا ساحل دریایه روان اولوب • اماده اولمش بر فلک
فلک تمکینده صدر نشین اولدیلر • اول مرغ آبی مرغاب اسا بر وبال
اچوب پروازه • اغاز ایدیجک کنجینه باد بان باد هوا ایله مالامال
ایکن • میان دریاده کشیان ساز قرار اولوب • سر موجکه اقتدار
اولمایجق بحریلر بحسب التجربه سفینه ده اغراجی لازم عبد ابق وار در
دیوب تعیینی ایچون حاکم جاسم قرعه یه ترافع ایتدکلرنده مرتی قبله نمای
قرعه • هر برنده یونس علیه السلام اشارت ایتمکین • اول نبی مکرم نعم
قرعه قولنده صنم قدر • انا العبد الابق دیوب دریا یاب وجودن
آب بر تاب ایتمکله • بفرمان اله اراماکاهی غیابه الحب بطن حوت
اولدی • درت ساعت ویا اوچ کون ویا قرق کون اول مضیق
امتحانده تسبیح صحیح • لا اله الا انت سبحانک انی کنت من الظالمین •

ورد زبانی

ورد زبانی صدق وخلوصلری اولوب • ناله غم واشک دمادم ضمیمهٔ اوراد هردم
اولمغله • نادرست زلة القدمی سزاوار قلم عفو ومغفرت اولوب دست
استحقاقلرینه برات نجات احسان اولندی • امدی اثنای ضیق وشدتنده
هر کیم بو تسبیحه صدق وخلوص ایله مداومت ایدرسه البته فرج بولمنده
مشایخ کبار اتفاق ایتمشلردر •

بنده را اره بر سر می نهد ❀ دیکری را تاج بر سر می نهد

بنده را • باء سیله قول عبیده عبد معناسنه در • اخرنده همزه نشانه سی که
جمع براشکلنده یازیلور یای وحدتدن عوض در • را • ادات تخصیص در
اره • همزه وراء مشدده نک فتحه لریله چقی • عبیده همزه نک کسری وراء
مشدده نک فتحی ایله در • منشار دخی دیرلر • بر • بانک فتحی وراء مهمله نک
سکونیله مستعلی معناسنه در • عبیده علی وفوق • ترکیده اوزره
سر • سین مهمله نک فتحی ایله بونده باش معناسنه در • عبیده راس
دیرلر • می • مضارعه داخل اولدقده حال واستقبال ونکاه تاکید
ایچون اولور • بونده اوچی ده جایزدر • نهد • فعل مضارع مفرد غائب
نهیدندن مشتقدر • قور معناسنه عبیده یضع ویحط دیرلر • دیکری را
دیکر یا ایله ویا سز غیر معناسنه در • ترکیده اوزکه دیرلر • را • تخصیص ایچوندر
تاج معروفدر • محصول • حضرت ذو الجلال والکبریانک مظهر جلالی
اولان قولینک باشنه بچقی قور • یعنی منشار جلال ایله ایکی پاره ایدر
ومظهر جمالی اولان قولینک باشنه تاج قور • یعنی قافدن قافه سلطنه
سلیمان نشان ایدر • حضرت شیخ علیه الرحمه بو بیت ایله زکریا
علیه السلام قصه سنه اشارت بیورمشلردر • اجمالی بو درکه زکریا
علیه السلام • حضرت سلیمان صلوات الله علی نبینا وعلیهمانک اون
دردنجی احفادندندر • غایت صلاح وترامننده اوانکه حالنده

تکلف صنعت نجاری برله دست دیگرانه نظردن تعفف ایتمش
ایدی . بلال ماهیتی آفتاب فیوضات الٰهیه دن اکتساب انوار
سعادت ایدرک بدر . ورتبهٔ والای نبوت برله عالیقدر اولوب
طبقهٔ علیای سن شیخوخته وضع قدم . ایندکدن صکره نعمت
جلیلهٔ حضرت یحیی علیه السلام . احسانیله مکرم اولوب بحکم قضا
انلرک شهرتری عقبنده کندولره دخی قصد بد احتمالی علاوهٔ
بار حزن وملال اولمغین . الفرار مما لا یطاق . مصداقجه بر
درخت عالیه کمینگاه ایلدی . تازنده سک کوچه بازار
مکر وتلبیس یعنی ابلیس دندان خباثت ایله کوشهٔ ردا لرین
خارج درختده الیقومش ایدی . اول سرو باغ رسالت نوز
یاشنده ایدرکه . منشار ستم غداران بنی اسرائیل ایله دو نیم
وصدرنشین دار التکریم . رب کریم اولدی .
اوست سلطان هرچه خواهد آن کند . عالمی را در دمی ویران کند .
اوست ضمیر غایب خدای متعاله راجعدر . سین وتا ادات خبردر
سلطان والی معناسنه در . بونده حاکم حقیقی مراددر . فارسیده
دادر دیرلر هر جامع افراد اولان کل معناسنه در چه بونده نه معناسنه در
عربیده اتی کبی خواهد خای معجمه نک فتحی و واو رسمیله خواهیدندن
مشتق فعل مضارع مفرد غایبدر دیلر معناسنه در . عربیده یطلب
دیرلر آن اسم اشارتدر کند کندیدن مشتق فعل مضارع مفرد
ایلر معناسنه . عربیده یفعل دیرلر عالمی عالم حق تعالیدن غیری موجوداته
اطلاق اولنور . یا تنکیر ایچوندر را ادات مفعولدر در ادات
ظرفدر . عربیده فی کبی دمی صولوخ عربیده نفس معناسنه در . بونده
زمان قلیلدن عبارتدر . یا وحدت ایچوندر ویران خراب عمارهنک

ضدیدر

ضدیدر کسر عین ایله محصول اودر سلطان یعنی حقیقی وبادشاه
مطلق انجق اودر . هر نه دیلرسه آنی ایلر عالمی بر دمده خواب ایلر
یعنی ارادت علیه سی تعلق ایدرسه عالمی بر نفسده محو ایلمکده یا رای
ممانعت یوقدر .
هست سلطانی مسلم مر ورا . نیست کس را زهرهٔ چون وچرا
هست هانک فتحی وسین وتانک سکونلریله واردر دیمکدر . بونده
تحسین کلام وتکمیل وزن ایچوندر سلطانی ده اولان یا مصدریه
در . وآلیلق وحکومت معناسنه در مسلم تفعیلدن اسم مفعولدر
تسلیم اولنمش معناسنه در مر ورا مر میمک فتحی ایله ادات تأکیددر
ووا ومفتوحه اودن مخفف ضمیر غائبدر . ورا ادات مفعولدر
جمله سی اوکه دیمکدر . مر سزاوار دخی بو معنایه در نیست نه یوق
معناسنه در . سین وتا ادات خبردر . مصراع سابقده اولان
هستک مقابلیدر کس کافک فتحی وسینک سکونیله شخص
ذوالعقلدن عبارتدر کمسه دیمکدر را ادات تخصیصدر .
زهره زای معجمه نک وهانک سکونیله اود . عربیده مراره معناسنه در
معنای اصطلاحیسی قدرت ومجالدر . بونده مراد اولدر .
چون جیم عجمی ایله نیجه معناسنه . عربیده کیف کبی وچرا واو عاطفه
چرا جیم عجمی نک کسریله نیچون دیمکدر . چه ایله رادن مرکبدر . بونده
قافیه ایچون مفتوح اوقنور محصول سلطنتلق یعنی حکومت
اول فعاله مطلقدر مسلمدرکه ایشنده کمسه نیجه ونیچون دیمکه قدر
دکلدر زیرا مسؤل مخلوقدر خالق دکلدر لا یسئل عما یفعل وهم یسئلون
ان یکی را گنج ونعمت میدهد . وان دکر را رنج وزحمت میدهد
یکی برسی دیمکدر . یک باشر بر دیمکدر را ادات مفعولدر گنج

کاف عجمینک فتحی ایله خزینه معناسنه در ونعمت واو عاطفه نعمت معروفدر
بونده واو عاطفه تلفظ اولنمز کنجده اولان جیمک ضمیله اکتفا اولنور
معلوم اولا که حروف صحیحه دن صکره واقع اولان واو عاطفه نک
ماقبلی مضموم اولوب لسان فارسی وترکیده تلفظ اولنمز کنج ونعمت
لکن حروف علّه دن صکره تلفظ اولنور خدا ورسول موسی وبیار کی
شو وبیا کبی وقس علی هذا میدهد می بونده حال واستقبال بیننده
مشترکدر دهد دهیدندن فعل مضارع ویرر عربیده یعطی دیرلر
وان دکرا واو عاطفه مفتوحه نونه وصل اولنور دکر دال مهمله نک
کسری وکاف عجمینک فتحی ایله غیر معناسنه در رنج الم زحمت عطف
تفسیریدر برنجی فارسی بری عربیدر محصول الله سبحانه وتعالی لطفیله
اول برقولنه خزینه ونعمت ویرر وحکمتیله اول برغیریسنه الم وزحمت
ویرر یعنی هر کسک استحقاقنه کوره لطف وقهر ایدر

ان یکی را زر دو صد همیان دهد ها دیکری در حسرت نان جان دهد ها

زر التون معناسنه در النون وکموشه اطلاق اولنور عربیده نقد جمعی
نقود دکلی دو ایکی عربیده اثنین معناسنه در صد یوز عربیده مائه معناسنه در
همیان هانک کسری ومیمک سکونیله عربیده وفارسیده نقد وضع اولنان
ظرفدر حسرت عربیده وفارسیده ارزو وخواهش دیرلر نان اتمک
عربیده خبز جمعی اخباز کلور محصول حضرت منعم حقیقی جل شانه
اول برقولنه ایکیوز کیسه نقد ویرر یعنی غنای عظیم ایله اغنا ایدر
برغیری قوتی مدار حیات اولان بر لقمه اتمک حسرتنده جان ویرر

ان یکی پوشیده سنجاب وسمور ها دیکری خفته برهنه در تنور

پوشیده پای عجمینک ضمیله بونده کیمش معناسنه در عربیده ملبوس دیرلر
خفته خای معجمه نک ضمیله یاتمش واویومش معناسنه در عربیده منوّم دیرلر

برهنه

برهنه بای موحده نک ضمی ورای مهمله نک فتحی ایله چیلاق عربیده
عریان معناسنه در در تنور در ادات ظرفدر تنور قارشبده مخفف
عربیده نونک مضمومه نک شده سیله معروف اولان بیرا وجاغنه
دیرلر جمعی تنانیر کلور محصول اول برینی کمال غنا ویسیردن
سنجاب وسمور کیمش برغیریسی کمال فقر وعسرتندن چیلاق
تنورده یاتمش حکمتندن سؤال اولنمز

ان یکی بر بستر کمخا ونخ ها دیکری برخاک خواری بسته یخ

بر اوست عربیده علی وفوق معناسنه در بستر بای عجمینک کسری و
سینک سکونی وتانک فتحی ایله دوشک عربیده طراحه وفراش
ومهاد معناسنه در کمخا برمعروف قماشدر نخ نونک فتحی ایله
بونده ایکی یوزلی قالیچه خواری خای معجمه وواو رسمی ایله وبای
مصدریه ایله خورلق عربیده ذلّ ضد عز در بسته بای موحده نک
فتحی وسینک سکونیله بغلنمش عربیده مربوط معناسنه در یخ
یانک فتحی ایله بوز عربیده جمد معناسنه در جیم ومیمک فتحه لریله
محصول اول برینی فرش نفیسه اوزرنده یعنی نعم متنوعه ایله
متنعم برغیریسی حقارت طپراغی اوزرنده منجمد ومتألم

ان یکی بر تخت با صد عز وناز ها دیکری کرده دهان از فاقه باز

تخت تانک فتحی وخای معجمه نک سکونیله سلاطینه مخصوص
کرسیدر عز وعزت عین مهمله نک کسری وزای معجمه نک تشدیدیله
لغتده بولنمیان نسنه یه دیرلر بونده شرف معناسنه در ناز
قنمش عربیده فخر معناسنه در دهان دال مهمله نک فتحی ایله
آغز عربیده فم معناسنه در فاقه عربیده احتیاج وفقر عطف
تفسیریدر باز بونده اچق یعنی مفتوح معناسنه در محصول اول برینی

یوزدرلو عز و نازایله تخت اوزرنده • برغیریسی فقر وفاقه دن اغزینی
آچمش یعنی بریسی ذوق وصفاده • وبریسی شدت وعناده در
حضرت شیخ علیه الرحمه متوالیاً واقع اولان اوبیتن بیتنک اول
مصراعلریله حق تعالی جمالنه وثانی مصراعلریله جلالنه اشارت بیورمشلردر •

طرفة العینی جهان برهم زند ؛ کس نمی یارد که اینجا دم زند

طرفة العینی طانک فتحی ایله کوز قپاغن تحریک ایتمک بونده قلت
زماندن کنایه‌در • یقال اسرع من طرفة العین یا فارسی قاعده سی
اوزره وحدت ویا تنکیر ایچوندر جهان دنیا کسرلها فلک کیتی دخی دیرلر
برهم بری برینه بونده برباء صله معناسنه در زند زدندن فعل
مضارع مفرد اوره عربیده یضرب معناسنه در نمی یارد نفی استقبال
قادر اولمز عربیده لم یقدر اینجا در اینجا تقدیرنده بومفادده
دم زند نفس اوره یعنی تکلم ایلیه دیمکدر محصول کوز قپاغن تحریک
ایدنجه یعنی آن غیر منقسمده حضرت ذی العظمة والجلال جل شأنه
دنیانی بری برینه اورسه قادر اولمزکه بو محلده دم اوره یعنی بحث وتکلم ایلیه •

بی پدر فرزند پیدا اوکند ؛ طفل را در مهد کویا اوکند

بی بانک کسری ایله ادات سلبدر پدر بای عجمینک ودال معجمه نک
فتحلریله بابا • عربیده اب جمعی اباء وابون وابین کلور • والد دخی
دیرلر • پدر لفظی دال مهمله ایله مشهور اولمشدر لکن ذالک ماقبلی حرف
صحیح متحرک اولسه ذال معجمه اوقنور • پذر وپذیرفته کبی فرزند
فانک فتحی وراءنک سکونی وزای معجمه نک فتحی ایله اوغل • عربیده ولد
جمعی اولاد کلور پیدا ظاهر واشکار معناسنه در • مقابل پنهان •
او ضمیر غایب مرفوع هو معناسنه خدای متعاله راجعدر کند کاف
عربی نک ضمیله فعل مضارع ایلر طفل طانک کسری ایله یدی یاشنه بالغ

اولمامش اوشاق جمعی اطفال وطفول کلور • فارسیده بلوغه دک
طفل دیرلر کویا کوییدن دن صیغهٔ مبالغه‌در • سویلکن معناسنه در •
محصول باباسز اوغل اول قادر مطلق پیدا ایدر • طفلی بشیکده
سویلدن اولدر • یعنی ارادت علیه سی هر نیه تعلق ایدرسه ظهور وبروز
ایدر • حضرت شیخ بوبیت ایله حضرت عیسی بن مریم علیهما السلام
قصه سنه اشارت بیورر • اجمالی بویله درکه • حضرت مریم بنت عمران
اون ویا اون اوچ یاشنه ایردکده حضرت جبرائیل علیه السلام شاب
امرد سوی الخلق صورتنده متمثل اولوب جیب ودرع مریمه نفخ ایتمکین
کنجور جوهر کونین بهای وجود کلمة الله اولوب • یدی ویاسکز
آی تمامنده ویاخود اول ساعتده کوکب وجود حضرت عیسی
طلوع ایدوب افرینش آدم صلی الله تعالی علیه وسلمدن اولدمه دک
بی امداد صلب پدر مشیمهٔ رحم مادردن پسر خروج • وصفهٔ چار
قدمهٔ عناصره عروج ایتدوکه معهود اولمدیغی جهتدن کوته بینان
ظاهر پرست طرفندن وارد اولان سؤال بارنا ملایم جواب انطاق
حق برله هنوز فرق کونلک ایدیکه • حضرت عیسی علیه السلام • انی
عبدالله اتانی الکتاب وجعلنی نبیا • کلام درر النظامی برله
زرخالص نفس الامری ریختهٔ قالب تعبیر دلپذیر • وذیل عصمت
مریمی لوث چرکاب تهمتدن تنظیف وتطهیر ایلدی •

مردهٔ صدساله را حی میکند ؛ این بجز حق دیکرکی میکند

مردهٔ صدساله را مرده اولمش عربیده میت معناسنه در همزه مجلبه
اضافت ایچوندر • صدساله اضافی بیانیه در صد یوز عربیده مائه
سال ییل عربیده سنه وعام جمعلری سنین واعوام کلور •
ساله اخرنده هاء رسمی تخصیص معناسن افاده ایدر • یعنی یوز

بیلمك دیمكدر را ادات مفعولدر حی حای مهملەنك فتحی ایلە دیری
فارسیدە زندە معناسنەدر این اسم اشارتدر قریبە درە ذا وهذا
كبی حجر غیر معناسنەدر جزدە اولان یا دائما زائددر حق فتح حای
مهملە تشدید قاف ایلە اسمای كریمە باری تعالیدن بر اسم شریفدر
وحق ضد باطلدە استعمال اولنور وكرجك وطغری معنالرینە دخی
كلور كی كاف عربینك فتحی ایلە فجان عربجە متی معناسنەدر می بونده
ادات استمراردر محصول حضرت حی لایموت جل شانە بوز ییللك
میتی دیری ایدر بونی یعنی احیای موتائی غیرسی یعنی حق تعالیدن غیری
كیم ایدر حضرت شیخ بو بیت ایلە قصۀ پر حصۀ عزیر علیە السلامە اشارت
ایدر اجمال حكایە شویلەدركە حضرت عزیر علیە السلام بر كون اطراف
بیت المقدسی كشت وكذار وخواطر ارباب معارف كبی خراب وویرانە
اولان قصور وایوانە تعلیق نظر اعتبار ایدركن ایا جناب معمار
حقیقی عز شانە بو خرابەزاری نە احیا واعمار ایدرمی مآل كلامی ایلە
تحریك زبان تعجب ایلدی اول وقت اللی یاشنە وضع قدم ایتمشیدی
كە رهزن اجل بر رهزن كاربان امل اولوب یوز ییل میان رهگذاردە
تعلق نظر خلقدن مستور واصابت باد كزندن دور اولوب
اول اثنادە بیت المقدس واطرافی زیب وزینت ابادانی ایلە
حسن وبها دە اولكیدن زیادە اولمشیدی حضرت عزیر حیات بولنجە
هر جانبە نگاه انداز حیرت ایلكنە شهرستان خیالدە كشت وكذار
ایندوكی مدتدن سؤال اولندی میزان زبانە علی طریق الافترا
لبثت یوما او بعض یوم زلال جوابی جاری اولنجە طرف حضرت
باری تعالیدن بل لبثت مائة عام كلام بدیع النظامی بر لە
مظهر شرف توجیە خطاب اولدی الی آخره

صانعی كز طین سلاطین میكند ٭ نجم را رجم شیاطین میكند
صانع یا وحدت ایچوندر صانع فتح یا بندن اسم فاعلدر خالق
معناسنە فارسیدە آفرینندە كز كاف عربینك فتحی ایلە كە ازدن
مخففدر طین یالچق جمعی اطیان كلور فارسیجە كل وچل وشخ
معناسنەدر نجم نونك فتحی ایلە ییلدز فارسیجە اختر بوندە مراد
اولنان كوكدن نزول ایدن آتشدر اهل شرع ایلە اهل حكمت بونده
مباحثە ایدركە العلم عند اللّٰه تعالی رجم رانك فتحی ایلە نصر بابندن
مصدردر آتمق رمی كبی فارسیدە انداختن معناسنەدر شیاطین
جمع شیطان فارسیجە دیو تركجە قشم معناسنەدر محصول بر صانع
عظیم الشان وخالق عدیم الاقراندر كە بالچقدن سلطانلر ایلر ویلدزلر
شیطانلرە رجم ایلر یعنی انكلە اوجنز حضیضە ریزان ومبتلای عذاب نیران ایدر
از زمین خشك بر رویاند كیاه ٭ آسمانها را هم او دارد نگاه
زمین زم زای معجمەنك فتحی ایلە صووق دیمكدر بر ك طبیعتی صووق
اولدیغیچون یای نسبت ونون تأكید الحاق ایدوب زمین دیدیلر زمین
بر عربجە عرض جمعی ارضون واراضی وغبراء وبساط وبسیط جمعی بسایط كلور
خشك بالضم قوری عربیدە یابس معناسنەدر رویاند فعل مضارع مفرد
غائب الف نون ادات تعدیەدر رویانیدندن مشتقدر عربجە
نبت بتدررمق معناسنەدر كیاه كاف عربینك كسری ایلە قوری اوت
عربجە حشیش وكلاء یابس دیرلر لسان فارسیدە الف كسنەدن صكرە
واقع اولان هانك محو واثباتی جائزدر كیاه وكیا پادشاه وپادشا
آسمانها الف ممدودە وسینك سكونیلە كوك فارسیدە مانك
ماقبلی دائما ساكندر آسمان وشادمان كبی ها ادات جمعدر
عربیدە سما وسموات كبی آسمان ماندن اولان مان ایلە آس دن

مركبدر اسى ذكر منددر مان بكزجى معناسنه در بو تقديرجه معناى تركيبيسى
ذكرمنه بكزر ديمكدر را ادات مفعولدر او بونده عطف وجمع
امرين ايچوندر هم ضمير خداى تعالى يه راجعدر دارد نگاه نگاه كلمه سى
دارد وداشت ونصرفاتيله استعمال اولنسه حفظ معناسنه اولور
اما كرد وكند ونصرفاتيله قيد اولنسه نظر معناسنه اولور فا حفظ محصول
حضرت خداوند خشك وترجل شانه قورى يردن اوتلق بتدررر وكوكلرى
دخى اول حفظ وصيانت ايدر يعنى زمين وآسمانك متصرف حقيقيسى اولدر

هيچ كس در ملك او انباز نى   قول اورا لحن نى وسازنى

انباز الفك فتحى ونونك سكونيله اورتق عربجه شريك معناسنه در
نى نونك كسرى ايله ادات نفى يوق ديمكدر بونده دكلدر معناسنه در
قول قافك فتحى ايله قال يقولدن مصدردر سوز فارسيجه سخن معناسنه در
اورا انك ديمكدر لحن صوت وخطا معنالرينه در بونده تغيير دن
كنايه در ساز دوزن يعنى دوزوب قوشمق معناسنه در محصول
اول مالك ممالك دنيا وعقبا جل شانه الاعلانك سلطنت
وحكومتنده هيچ كمسه انباز وشريك دكلدر وكلام شريفنك اقوال المخلوقه
نسبت ايله خطا ودوزنى يوقدر اصوات وحروفدن دخى منزه در جلت عظمته

در نعت سيد المرسلين صلى الله تعالى عليه وسلم

در نعت در ادات ظرفدر نعت صفت جمع نعوت كلور صفات
ممدوحه وحسانه در سيد سينك فتحى وياى مشدده نك كسرى ايله
اولوكشى جمع ساده وسادتك وسادات كلور مرسلين
مرسلك جمعيدر ميمك ضمى وسينك فتحى ايله افعال بابندن اسم
مفعولدر خلقى دين جديده دعوت ايدن ذات شريفه يه نبى مرسل
ديرلر يعنى اشرف انبياى مرسلينك صفات ممدوحه سى بيانده در صلى الله عليه وسلم

سيد

سيد الكونين وختم المرسلين   آخر آمد بود فخر الاولين

سيد بيانى سبق ايلدى كونين اضافتى لاميه در كونين كونك
تثنيه سيدر بونده دنيا واخرت مراد در ختم خاى معجمه نك فتحى ايله بونده
ختام يعنى صوك معناسنه در فارسيجه انجام وفرجام ديرلر آخر
الف ممدوده ايله صكره معناسنه در بعدكبى آمد الف ممدوده ايله
امدندن فعل ماضى مفرد غائب كلدى عربجه جاء معناسنه در بود
بانك ضمى ايله ايدى معناسنه در فخر فضل وشرف اولينه اضافتى
لاميه در اولين اولك جمعيدر حالت جرده يا ونون ايله فخرك مضاف
اليهيدر محصول اول رسول امين ونور چشم اولين وآخرين عليه الصلاة
والسلام ايكى دنيانك سيديدر وانبيا ورسلك خاتمى در يعنى
دائره نبوت ورسالت اول فخر اولين ايله ختام بولمشدر حاصلى
شرفنامه پيغمبرانه يى يعنى مصحف اسرار اعجاز مدار فرقانيه يى ختم ايتمشدر

انكه آمد نه فلك معراج او   انبيا واوليا محتاج او

نه طقوز عربجه تسعه معراج كسر ميميله آلت عروج يعنى نردبان جمع معاريج
سلم كبى جمعى سلاليم بالضم فيهما او اضافتى لاميه در انبيا مهموز
وغير مهموز اولمق جائزدر مهموز اولورسه مهموز اولان نبيئك
جمعى اولور نبئ خبر معناسنه اولان نباءدن مشتق اولور يا بودركه
مبنئ عن الله معناسنه فعيل بمعنى الفاعل يا خود منبأ عن الله معناسنه
فعيل بمعنى المفعول اوله غير مهموز اولورسه يا بودركه اصلى همزه ايله
نبئ اولوب صكره تخفيف اولنه نبا ينبو دن مشتق اوله نبوه ظهور
وارتفاع معناسنه در نبى نك رتبه شريفه ودرجه لطيفه سى مرتفعه
ومكانتى ظاهره اولمغله نبى ديمش اوله يا خود طريق معناسنه اولان
نبيدن مأخوذ اوله معرفت مستلزم المغفره حضرت مولا جل وعلا يه

نبی طریق اولمغله نبی تسمیه اولنمش اوله • اما اشهر جهابذهٔ محدثین رضوان
الله تعالی علیهم اجمعین • کتب منیفه ونسخ لطیفه لرنده ایراد بیوردقلری
حدیث هدایت توریث غیر مهموز اولمسین تأیید بلکه تعیین ایدر روی
ان رجلاً جاء الی النبی صلی الله تعالی علیه وسلم فقال یا نبیء الله فهمز فقال
صلی الله تعالی علیه وسلم لست نبیء الله فهمز ولکن نبی الله ولم یهمز فانکر علیه
بونده رسول معناسنه در • رسول اول ذات لطیفه اطلاق اولنور که •
الله عظیم الشان طرفندن عبادته تبلیغ احکام دینیه وتفهیم مهمات
یقینیه ایلیه • زیرا هر رسول نبی در • وهر نبی رسول دکلدر • رسول اول
ذات مکرمدرکه • طرف کریم حضرت رحمان ورحیم جل شانه دن الهام
الهام وهم کتاب نازل اولمش اوله • نبی اول وجود محترمدرکه • جانب
مقدس خداوندیچون جل شانه عما یقولون دن انجق الهام ایله تشریف
بیورلمش اوله • فارسیجه کرک هم الهام ربانی وکتاب صمدانی ایله تکریم
بیورلسون • وکرک یالکز الهام ایله تفخیم اولنسون پیغامبر وپیامبر
دیرلر • تفریق وتمییز ایتمزلر اولیا ولی نک جمعیدر • ولی نک معنای
متعدده سی وار • بونده دوست • ویار موافق ضد دشمن منافقدر •
مراد اهل الله در • بو اجزای پریشانک جمع وتلفیقنه باعث وبهرا ولان
یوسف افندی کبی حیاه الله تعالی وبیاه محصول انکه یعنی مشار الیه اولان
اول یکه سوار مضمار سبحان الذی اسری • وکوی ربای سر میدان
ان هو الا وحی یوحی سلطان ممالک رسالت • طغرای صحیفه جلالت
مجموعه کشای پردهٔ غیب کنجور • خزینه های لاریب بهرشاه فلک
سریر • شهنشاه آفتاب سریر صلی علیه وعلی آله • ما ظهر الحب علی آل
حضرتلری کلدی طقوز فلک مبارک ذات قدسی صفاتنه معراج اولدی
انبیا واولیا صلوات الله علیهم اجمعین • انک محتاجیدر • یعنی اشرف

مخلوقات

مخلوقات • واعظم کائنات اولمغله انبیا دخی نظر رأفت ونگاه شفقتلرینه
محتاجلردر • روان بهرا بر وازطرف امت • دمادم صد سلام وصد تحیت •
حضرت مؤلف الاصل علیه الرحمه بو بیت ایله قصهٔ خاتمهٔ معراجیه یه اشارت
بیورر • ارجح مقال ماهر الاجلال بو منوال اوزره درکه • اختلاف وقوعنه
قطع نظر هجرت کامل البرکتک اون ایکنجی عام مجسته انجامده شهر رجب
المرجبک یکرمی یدنجی لیل عنبرین ذیلنده ازواج طهارت ازدواجدن
ام هانی خانه خلد مدانی سندن حالت یقظه وبیداریده جسم اقدس
واطهرلری محمول زامله روح پرفتوح اولدیغی حالده مسجد اقصایه
واندن مقام قاب قوسین او ادنایه تشریف بیوروب شرف مشاهده
دیدار ایله شایان شان احسان حضرت قدوس وغفار اولدقلریدر

مه شد وجودش رحمة للعالمین مه مسجد او شد همه روی زمین مه

شد شدندن مصدر در • اولدر معناسنه در • عجم کاه وصار دیرلر
وجودش شین رسول علیه الصلاة والسلامه راجعدر • وجود بولمق فارسیجه
یافتن معناسنه در • وجد یجد • وجوداً کلور • بونده ذات پاک رسول
افادن کنایه در • صلی الله علیه وسلم رحمة ورحم اسیرکمک ورقت قلب
ومیل معناسنه در • تا ایله وتاسز جائزدر • عزه وعزت • ومن • ومنت
ونظائری کبی • فارسیجه بخشیدن معناسنه در مسجد اسم مکان یعنی
محل سجود • ومکان صلاة مصلی کبی السنهٔ ثلاثه ده مستعمل همه جمیع
معناسنه در زمین مقابل آسمان بو فنک اساتذهٔ جهابذه سی زم
صوق وقلعه دیرلر • طپراغک طبیعتی اصلده بارد اولدیغیچون زمین دیدیلر
زم صوق یا نسبت نون تأکید ایچوندر • معنای ترکیبی صوغوقه منسوب
دیمکدر • اصلی اوزره زمی ده جائزدر دیمشلر • عجمجه ارض جمع ارضون
واراضی کلور محصول اول رسول انام • وشفیع رفیع المقام مظهر

خطاب لولاك، ومصدر راسرار ما عرفناك، علیه الصلاة والسلام
كافهٔ عالمینه، وقاطبهٔ مخلوقینه مخصص رحمت وصرف رأفت اولدی
حاصلی رحمة للعالمین اولدیغنه بناءً جناب رب العالمین جل شأنه
حضرتلری جملهٔ بسیط روی زمینی مسجد جمهور مؤمنین ومصلای
عامهٔ مسلمین ایدوب، زوایای ساحهٔ غبرانك شرقاً وغرباً
یمیناً وشمالاً هر كوشه سنده ادای صلاته اذن عام، احسان وانعام
ایتمكله، تسهیل سمت عبادت، ودفع ورفع حرج ومشقت ایلدی
یعنی امم سالفه وفرق سابقه نك صلاة مقامنده اولان عباداتلری
اماكن معینه، ومواضع مخصوصه یه مختص اولوب، محال اخراده ادا
وایفاسی جائز وروا دكلكن، اول حبیب كریم ومختار خلوتخانهٔ خلق
عظیم، علیه التحیة والتسلیم حضرتلرینه اكراماً وحرمةً، وامت مرحومنه
رأفةً ورحمةً جملهٔ روی زمین وقاطبهٔ بساط ارضیی مسجد جنات قرین ومعبد فردوس
آنكه یارش بود ابوبكر وعمر تمكین ایلدی، از سر انكشت او شق شد قمر
یار دوست عربیده خلیل وصدیق دیرلر، شبن حبیب خدا علیه
افضل التحایا یه راجعدر سر باش عربیده رأس وشینك اوچنه واونه
دیرلر انكشت الفك فتحی ونونك سكونی وكاف عجمینك ضمی ایله برمق
عربیده اصبع معناسنه در، جمعی اصابع كلور شق شینك فتحی وقافك
تشدیدیله یارمق واریلمق وبرتمق معناسنه در، بونده وزن ایچون
مخففدر اوقنور شد شینك ضمی ودالك سكونیله اولدی، عربیده كان
معناسنه در قمر قافك ومیمك فتحه لریله آی معناسنه در، شهرك اولنده
اوچنه دك هلال دیرلر، اندن اخرنه دك قمر دیرلر، سماء اولده واقع
اولان سبعهٔ سیاره نك اعظمیدر، فارسیده ماه دیرلر محصول اول
خدیو ممالك معجزات علیه اشرف الصلوات واتم التحیاتك حضرت ابوبكر
وعمر

وعمر رضی الله تعالی عنهما، یار ومصاحبلری ایدی، انك سر انكشت
نور سرشتلرندن سماده شق القمر معجزهٔ سر عجب نما ظهور وحیرت ده
نزدیك ودورا ولدی،
آن یكی اورا رفیق غار بود ه وان دگر لشكركش ابرار بود
رفیق یولداش فارسیده همراه معناسنه در غار عربیده وفارسیده
مغاره معناسنه در، عربیده كهف دخی دیرلر لشكركش وصف تركیبیدر
عسكر چكیجی معناسنه در، عربیده قائد الجند دیرلر ابرار برك جمعیدر بانك
فتحی وراءنك تشدیدیله بونده ایو وصالح كشیلر معناسنه در محصول اول
برسی شهریار خطهٔ رسالت علیه الصلاة والسلامك غارده
رفیق شفیق ایدی، مراد حضرت ابوبكر الصدیقدر، رضی الله تعالی عنه
اول كیفیت سعادت منقبت بویله در، سنهٔ سنیهٔ ثالث عشره صفر الخیرنده
علم افراز منور شقهٔ هجرت علیه السلام والتحیه طرف باركاه حضرت الهیدن
هجرته مرخص بیورلمغین ماه مزبورك یكرمی سكزنجی كیجه سی دلالت رهبر
توفیق، ورفاقت حضرت صدیق ایله زاد راه توكل علی الله برله عزم راه
بیوروب، غار ثورده اوچ كون قرار حكمت مدار بیوردقلرندنصكره
غرهٔ شهر ربیع الاولده دار السكینه مدینه طرفنه امالهٔ عنان عزیمت
بیورمشلر ایدی، اول غیریسی یعنی حضرت عمر رضی الله تعالی عنه لشكر ابراره
قائد الجند ایدی، یعنی حضرت رسول اكرم صلی الله تعالی علیه وسلم سعادت واجلال
ایله هجرت سرای عالی طرفنه توجیه زمام اقبال بیورمزدن چند روزه
مقدم، فوج فوج پای جنبان هجرت اولان اصحاب كرام ایله معاً حضرت عمر
رضی الله تعالی عنه، اول حینده عمان فتن اولان مكه دن ساحل سلامت
مدینه یه توجیه سكان عزیمت بیوردقلرینه اشارتدر،
صاحبش بودند عثمان وعلی ه بهر آن كشتند در عالم ولی

صاحبش شین سلطان دوجهان علیه الصلاة العز المنان حضرتلرینه
راجعدر. صاحب مصاحب معناسنهدر. یعنی یار موافق بودند ده نون ودال
ادات جمعدر بهر او بهر ادات تخصیصدر بهر او آنك ایچون بهر من بنم ایچون
دیمکدر محصول حضرت عثمان وحضرت علی رضی الله تعالی عنهما او سلطانك
اسماننك اورنك مالك لولاك علیه الصلاة والسلامك مصاحبلری
یعنی یار وفیقلری ایدیلر. اول اجلدن یعنی صحبتلری برکاتندن عالمه ولی اولدیلر.

ان یکی کان حیا وحلم بود ** وان دکر باب مدینه علم بود

کان کاف عربیله فارسیده عربیده معدن دیرلر. دالك كسریله جواهر والتون
وکمش وسائر معدنیات چیقان محله دیرلر. حیا حاء مهملهنك فتحیله اوتانمق
فارسیده شرم دیرلر. یعنی عیب وذم قورقوسندن انفعال طاری اولانه
تغیر اطلاق اولنور. وحلم واو عاطفه حلم حاء مهملهنك كسریله یواشلق وسکون
ووقار. وعفو ایتمکده ترك عجله ومحل انتقامده اختیار عفو معناسنهدر.
جمعی احلام کلور. مدینه اقامت اولنهجق یر وبیوجك شهر سواد عظیم
دخی دیرلر. جمعی مدائن ومدن ومدن کلور. محصول اول ایکیسی حیا وحلم
معدنی ایدی. یعنی بو صفتلر ذات شریفنده غالب ایدی. مراد حضرت
عثماندر. اول ایکنجیسی علم شهرینك بابی ایدی. یعنی عالم ابدی مراد
حضرت علیدر رضی الله تعالی عنهما.

ان رسول حق که خیر الناس بود ** عم پاکش حمزه وعباس بود

رسول الله تعالی طرف شریفندن کتاب واوامر واحکامی حق تعالینك
امریله قوللرینه نقل وابلاغ ایدن ذات شریفه اطلاق اولنور. خیر
خاء معجمهنك فتحیله ایولك که ضد شردر. الناس اضافتی لامیهدر.
ناس بنی آدمدر. خیر الناس آدم اوغلانلرینك ایوسی دیمکدر. عم عینك
مهملهنك فتحی ومیمك تشدیدیله عموجه. جمعی اعمام کلور. عم دیدکلری کبی

اخ الاب

اخ الاب دخی دیرلر. فارسیده برادر پدر معناسنهدر. محصول اول
فرستادهٔ خدای مطلق اولان رسول خیر الناس ایدی. انك عم پاکلری
حضرت حمزه وعباس رضی الله تعالی عنهما. سید الشهدا حمزهٔ باصفا
بزم رزم غزوهٔ احدده مست صهبای شهادت وصدرآرای
شهامت اولان یتمش نفر اصحاب گزینك پیشرو وطریق علیینلریدر.
وسید الناس حضرت عباس برقاج سنه مقدم عارضهٔ
عما ایله تماشای نزهتگاه دنیای بی بقادن کف نظر
رغبت ایدوب خلافت ذی النورینده دیده دوز روضهٔ
الصفای جنة المأوا اولدیلر. رضی الله تعالی عنهم اجمعین

هردم از ما صد درود وصد سلام ** بر رسول وآل واصحابش تمام

هر کل افرادی معناسنهدر. دم صولق عربیده نفس دیرلر. بو نده
وقتدن عبارتدر. درود دال مهمله ورای مهملهنك ضمیله اسنك
عربیده سلام معناسنهدر. عطف تفسیر واقع اولمشدر. مشتاق
دنیوی واخرویدن امین اولمغه دیرلر. اللهم لیسر آل الف محمد وده اهل
تعریفات کثیره ایله بیان وتعریف اولنمشدر. اشهری مضمون حدیث
شریف موجبنجه هر مؤمن تقی ونقی که صغایر وکبایردن اجتناب
اوزره اوله تا قیام قیامته دك آل اطلاق اولنور. اصحاب صحبك
جمعیدر. صادك فتحی وحاء مهملهنك سکونیله صحبت اشرف مخلوقات
علیه افضل الصلوات ایله مشرف اولان مؤمنلره اطلاق اولنور.
تمام بتون معناسنهدر. مراد اولنان معنای لازمهسی درکه
جمعیدر. محصول نقیض نقصان هر وقت وهر زمان یعنی علی التوالی
بزدن یوز تحیت ویوز سلام حضرت رسول انام علیه السلام
وآل واصحاب عظامی اوزرینه اولسون. بو نده باد لفظی تقدیردر

اولنمق لازمدر معلوم اولدکه بو بابده کثرت مراد اولندقده
صد و هزار و قلت مراد اولندقده پنج و شش ایله تعبیر اولنور

در مناقب ائمه دین — رضوان الله تعالی علیهم اجمعین

در اداة ظرفدر مناقب منقبه نک جمعیدر فافک فتحی ایله بونده
فعل حسن معناسنه در فارسیده کار خوب ائمه امامک جمعیدر دین
لغتده طاعت معناسنه در فارسیده پرستش دیرلر رضوان رانک
کسری و ضمیله راضی اولمق فارسیده خشنودی معناسنه در محصول
ذکر اولنجق یعنی ابیات آتیه دین امامارینک کوزل ایشلری بیانده در
الله تعالینک رضاسی جمله سینک اوزرینه اولسون آمین ثم آمین

آن امامانی که کردند اجتهاد — رحمت حق بر روان جمله باد

امامانی ده الف و نون اداة جمعدر و یا تنکیر ایچوندر که رابط صفتدر
اجتهاد افتعال بابندن مصدردر دورشمک و چالشمق معناسنه در
فارسیده ورزش دیرلر حق حانک فتحی و قافک تشدیدیله بونده
اسم باری تعالی در و دخی کرچک و طوغری سداد کبی باطلک ضدیدر
و دخی واقع و واجب معناسنه کلور جمع حقوق کلور روان روح
یعنی روح مجرد که انسانه مخصوصدر سائر حیواناتده اولمز عربیده
نفس ناطقه معناسنه در باد بونده امر غائب اولسون معناسنه در
محصول اول ائمه دین و علمای راسخین احکام یزدانی و اوامر سبحانی
نک کشف و ترتیبنده سعی و اجتهاد ایلدیلر حق تعالینک رحمتی جمله نک
روحلرینه واصل اولوب شاد اولسونلر

بوحنیفه بود امام باصفا — آن سراج امتان مصطفا

بوحنیفه بوابودن مخففدر بابا فارسیده پدر معناسنه در حنیفه نعمان
اسمی ایله مشتهر اولان امام اعظم رحمه الله تعالی علیه [illegible] نیدر پس امام

عالیمقام مشارالیه ابوحنیفه ایله مکنی اولمشدر باصفا با مصاحبت ایچوندر
صفا کدرک ضدیدر صافی معناسنه در سراج سینک کسری ایله شمعک
اوجنده یانن آتشه دیرلر فارسیده چراغ معناسنه در امتان الفک ضمی
و میمک تشدیدیله قاعدهٔ فارسیه اوزره امتک جمعیدر عربیده امم
دیرلر بلوکلر و جماعتلر دیمکدر مصطفا افتعال بابندن اسم مفعولدر
اورندلنمش معناسنه در بونده حضرت رسول مجتبی علیه افضل التحایا مراددر
محصول درج کوهر افشان دهان رسول علیه سلام الله المنان دن جوهر
کران بهای یعنی حدیث منقبت فرمای سراج امتی به شایان بیوریلان
حضرت ابوحنیفه امام باصفا یعنی اوصاف ناسزادن مبرا ایدی

باد فضل حق قرین جان او — شاد بادا روح شاکردان او

فضل فانک فتحی ایله علم و هنر وار نقلق جمع فضائل کلور قرین فعیل
بمعنی مفعول مصاحب معناسنه در او ضمیر غائب حضرت امامه راجعدر
هو معناسنه در شاد سوینمش شادان کبی انجق شادان صیغه
مبالغه در محصول فضل حق جل و علا اول امامک روحنه قرین
و مصاحب اولسون ارواح شاکردانی دخی غفران رحیم و رحمان ایله شاد اولسونلر

صاحبش بویوسف قاضی شده — وز محمد ذو المنن راضی شده

صاحبش ده شین امام اعظمه راجع ضمیر در بویوسف امام یعقوبک
کنیه سیدر وز واو ز دن مخففدر واو عاطفه در ذو ذال معجمه ایله صاحب معناسنه در
المنن منّ و منتک جمعیدر نا شر و نا ایله کیسیده مشدّد در نصر بابندن
مصدرلردر توبیخ ایله تنبهده مستعملدر بونده ذو المنن انعام و احسان صاحبی
دیمکدر راضی اسم فاعل خشنود معناسنه در شده شینک ضمی و دالک
فتحی و اخرنده ها رسمیله اولمش معناسنه در محصول [illegible] امام حضرتلرینک
صاحبی یعنی یار و مصاحبی بویوسف قاضی اولمش و محمد دن ذو المنن جل شانه

راضی اولمش یعنی امام ابو یوسف قبول قضا ایلدیکی ایچون بیننده تعریض لطیف واردر
شافعی ادریس و مالک باز فر ها یافت زیشان دین احمد زیب و فر
شافعی ادریس بیلنلرنده اولان ابن لفظی قاعدهٔ اعجام اوزره حذف اولنمشدر
امام شافعینک اسم شریفی محمددر و بابالری ادریسدر و کنیهٔ لطیفه لری ابو
عبدالله در مالک باز فر صاحب اجتهاد ایکی امام عالی نژاددر یافت فعل
ماضی بولدی عربیده وجد زیب بزک عربیده زینت و زهرت معناسنه در
فر فانک فتحی و رانک سکونیله قوة و رونق معناسنه در فارسیده بهادر
دیرلر محصول ادریس اوغلی حضرت شافعی و حضرت مالک جناب
زفر ایله رحمهم الله تعالی دین احمد و شرع محمد انلردن زینت و شان و قوة
و عنوان بولدی یعنی جد و اجتهاد ایله مشکلات دینیه یی حل و کشف ایلدکلرینی بیان ایدر
روح شان در صد جنت شاد باد ها قصر دین از علم شان آباد باد
شان ایشاندن مخفف اولمغله راجع جمع غایب ضمیر در صدر لغتده
کوکس معناسنه در اصطلاحده هر مجلسده محل ارفعه دیرلر بونده مراد
اولدر جنت اشجار لطیفه ایله مزین محل یعنی باغچه یه دیرلر شاد فرح معناسنه در
شادان کبی ایکن شادانده الف و نون مبالغه ایچوندر یعنی مبالغه ایله
سوین کمسنه یه دیرلر قصر کوشک معناسنه در جمعی قصور کلور فارسیده
کاخ دیرلر دین اضافتی لامیه در آباد الف ممدوده ایله مقابل ویران
معمور ضد خراب کبی محصول اول ائمه مکرمه نک ارواح شریفه لری جنتک
بلند مقاملرنده شاد اولسون زیرا دین مبین قصری انلرک علملرندن معمور و آباد اولدی
در عذر گناه میگوید ها عذر عینک ضمی و ذال معجمه نک سکونیله اسکلکین
دیلمکه دیرلر گناه کاف عجمینک ضمی ایله یازق عربیده جناح معناسنه در
می اداة حالدر گوید فعل مضارع مفرد غایبدر سویلر عربیده یقول
معناسنه در محصول حضرت شیخ عذر گناه بیاننده بیورر یعنی اعتراف

خطا ضمننده حضرت کریم و غفاردن استعفا و استغفار ایدر
پادشاها جرم مارا در گذار ها ما گنه کاریم و تو امرزکار ها
پادشاها اخرنده اولان الف حرف ندادر پادشاه اصلنده
شاه پاد ایدی شاه اولو و پاد بای عجمیله حافظ معناسنه در
صکره قاعدهٔ اعجام اوزره پاد شاه اوزرینه تقدیم ایدوب
پادشاه اولدی حاصلی اولو حافظ معناسنه در جرم صوچ فارسیده
تاوان دیرلر مارا یه اضافتی لامیه در ما عربیده نا و نحن معنالرنه
محللرنه کوره استعمال اولنور را اداة تخصیصدر در اداة تاکیددر
گذار کاف عجمینک ضمی و ذال معجمه ایله امر حاضردر لغتده کچ معناسنه در
بونده باغشله و عفو ایله معناسنه در ما گنه کاریم ده اولان ما بونده
ضمیر منفصل نحن معناسنه در گنه کاف عجمیله گناهدن مخففدر
کار کاف عجمیله اداة فاعلدر جی معناسنی افاده ایدر یا ساکنه ایله
میم اداة متکلم مع الغیردر ما گناهکاریم بز یازقجی یز یعنی عاصی یز
دیمکدر تو ضمیر منفصل خطابدر عربیده انت کبی امرز الف ممدوده
ایله و میمک ضمی و راو زانک سکونلریله غفران معناسنه در کار یعنی
کبی اداة فاعلدر آمرزکار غفور و غفار ترکیده بر لغیجی معناسنه در
محصول ای پادشاه حقیقی بزم جرممزی عفو ایله مصراع ثانی مقام تعلیلده
واقعدر زیرا بز گناهکارز و سن غفار و غفورسن یعنی مبالغه ایله
ستارسن جل شانه الاعلی
تو نکوکاری و ما بدکرده ایم ها جرم بی پایان و بیحد کرده ایم ها
نکو نونک کسری و کاف عربی ایله ایو عربیده ملیح معناسنه در کار کاف
عجمی ایله اداة مبالغه فاعلدر ترکیده جی ایله تعبیر اولنور
نکوکار مبالغه ایله ایوجی معناسنه در یا وحدت ایچون اولمق روشندر

واو عاطفه در بد بانک فتحی و دالک سکونیله مقابل نیک کونی ورامز
عربیده قبیح معناسنه در کرده ایم نفس متکلم مع الغیر ایتمش ایز عربیده
افعلنا معناسنه در بی ادات سلبدر اسماء جوامده واسماء مصادره
داخل اولور پایان نهایت ترکیده توکنمک حد فتح وتشدید ایله غایت
ونهایت معناسنه عطف تفسیردر منع ایتمک معناسنه دخی کلور
جمع حدود کلور محصول یعنی ای کریم ورحیم سن ایو جسن یعنی مبالغه
ایله ایو ایشلوسن ونز بد ایشلمش ایز یعنی جرم وعصیانز بحد وپایان ایشلمش ایز
سالها در فسق وعصیان گشته ایم ها اخواز کرده پشیمان گشته ایم
سالها ییللرجه دیمکدر کثرت زماندن عبارتدر فسق فانک کسریله حق
تعالینک امرندن خروج وفرمانه مخالفته دیرلر واو عاطفه عصیان
عصی یعصی دن ضرب بابی نک ناقص بابیندن مصدردر خلاف
طاعت بونده فسقک عطف تفسیریدر آخ الف ممدوده ایله صکره
معناسنه دیر تاکید وتحسین لفظ ایچون اولمق دخی قابلدر پشیمان
فارسیده وترکیده مستعملدر عربیده ندم وندامت بالفتح فیهما معناسنه در
محصول ییللرجه یعنی چوق زمان حق تعالی نک امر شریفنه مخالفت اوزره
اولمش ایز آخر الامر ایلدیکمز مخالفته ندامت کلوب پشیمان اولمش ایز
یعنی بعد الاعتراف اظهار توبه واستغفار ایدرز
روز وشب اندر معاصی بوده ایم ها غافل از یؤخذ بالنواصی بوده ایم
اندر الف ودالک فتحه لریله وماعدانک سکونیله ادات ظرفدر
معاصی معصیتک جمعیدر غافل تجربه امور قیدنده اولمیان آواره یه
دیرلر فارسیده گودن وترکیده بون وشاشقون معناسنه در
یؤخذ بالنواصی یعرف المجرمون بسیماهم آیت کریمه سنه اشارتدر
تفصیلی مراد ایدنلر تفاسیر شریفه یه مراجعت ایلسون محصول

کیجه

کیجه کوندز معاصی ومناهیده ایدک یؤخذ بالنواصی وعد شدیدندن
غافل ایدک یعنی عصیان ایله خوف یزدان جل شانه نی فراموش ایتمش ایدک
دائما در بند عصیان بوده ایم اللهم عافنا هم قرین نفس وشیطان بوده ایم
دائما فعل محذوفک مفعول مطلقیدر تقدیری دام دائما بند
باغ عربیده قید معناسنه در قرین مصاحب معناسنه در جمعی قرنا کلور
محصول دائما یعنی متوالیا عصیان قیدنده ایدک ونفس وشیطانه
مقارن ومصاحب ایدک یعنی اوامر مفروض الاطاعه الهیه یه
مخالفت وفرمان نفس وشیطانه موافقت اوزره ایدک
بی گنه نگذشته بر ما ساعتی با حضور دل نکرده طاعتی
نگذشته ده نون حرف نفی در کلمه لرک اوایلنه داخل اولور درت
وجهله استعمال ایدرلر بعض کلمه ده یالکز متصل یازیلور نکند
وبعض کلمه ده یا ایله متصل یازیلور نیامد کبی وبعض کلمه ده های
رسمی ایله منفصل یازیلور نه بیند واسمای فواعل ومفاعل عربیه یه
داخل اولسه الف ایله منفصل یازیلور نا قابل ونا مقبول کبی ما
ساعتی ده یا وحدت ایچوندر نکرده نکرده ایم تقدیرنده در ضرورت
وزن ایچوندر ادات متکلم حذف اولندی ایلمامش معناسنه در طاعتی
ده یا وحدت ویاخود تنکیر ایچوندر محصول اوزرمزه گناه سز یعنی گناهسز
هیچ بر وقت کیچمامشدر وحضور قلب وجمعیت خاطر له بر طاعت ویاخود عبادت ایتمامش
بر در آمد بنده بگریخته ابرد ر آب روی خود بعصیان ریخته
بر بونده ادات [illegible] در در درت تقدیرنده در تای خطابله بگریخته
ده یای [illegible] بگریخته کاف عجمی وراء مهمله نک کسره لریله
اسم مفعول قاچمش معناسنه در [illegible] یعنی سودی بو صیغه لر ماضیدن قسم
[illegible] آب روی عرض وناموس کنایه در

بعصیان ده باسبته ریخته دوکلمش و دوکلدر عربیده صبّ معناسنه
صادرک ضمّی و بانک تشدیدیله محصول یا رب رحیم و غفو حقیقی کریم
قاچمش قول قپوکه کلدر کثرت جرم و عصیان سببی ایله آب ولی
دوکلمش یعنی عرض و ناموسی کیتمش امر و فرمان سنکدر

مغفرت دارد امید از لطف تو ✽ زانکه خود فرموده لا تقنطوا

لفظی اعجام وجوه اربعه اوزره استعمال ایدرلر میمی
مشدّد و مخفّف و دال مهمله و معجمه ایله اوقورلر خذ ما صفا
لا تقنطوا قل یا عبادی الّذین آیت بشارت غایتنه اشارتدر
محصول بیت سابقده مشار الیه اولان عبد آبق بحر الطافکدن
مغفرت امیدین طوتر اول سببدن که لا تقنطوا بیورمشسن یعنی
عبادک خطا معناده کی یأس و قنوطدن منع بیوردیغکدن رحمت و مغفرتا وثوق امیدم در

بحر الطاف تو بی پایان بود ✽ نا امید از رحمت شیطان بود

بو ایکی بود است معناسنه در یعنی ادات خبرلردر بی پایانست
و شیطانست تقدیرنده در رحمت ده تا خطاب ایچوندر
شیطانک فارسیسی دیو ترکیسی قشمر در محصول یا رب العالمین سنک
لطفک دریاسی بی حد و بی پایاندر رحمت و مغفرتکدن مقطوع الامل اول
قشمر ملعوندر یعنی یأس قطعی ایله مأیوس اولان شیطاندر

نفس و شیطان زد کریما راه من ✽ رحمتت باشد شفاعت خواه من

زد زای معجمه نک فتحی ایله زدندن فعل ماضی مفرد غائبدر اوردی عربیده
ضرب معناسنه در فاعللری نفس و شیطان اولدیغنه بناءً زدند معناسی
ویریلور ضرورت وزن ایچون مفرد اختیار اولندی کریما ده الف
ندا ایچوندر رانک قرینه اضافتی لامیه در باشد فعل مضارع مفرد غائب
عربیده یکون و یصیر معناسنه در شفاعتخواه وصف ترکیبی در قرینه اضافتی

سابق

سابق کبی در محصول ای کریم نفس و شیطان یولمی اوردی یعنی
طریق مستقیمدن انحرافه سبب اولدیلر اولا که رحمتک شفیعم اوله زیرا
دریای رحمتک تموج ایلدکده خس و خاشاک جرایم و معاصینک ثباتی و قراری قالمز

چشم دارم کز گناه پاکم کنی ✽ پیش از آن کاندر جهان خاکم کنی

چشم بونده امید معناسنه در عربیده امل و رجا دیرلر کنی ده کن
فعل امردر ایله عربیده اجعل معناسنه در یا خطاب ایچوندر
یعنی ایلیه سن پیش اوکدین عربیده قبل مقابل در معناسنه در
کاندر اصلی که اندر در که رابط صفت و اندر درکینی ادات
ظرفدر محصول امید دارم یعنی رجا ایدرم که بنی گناهدن
پاک ایلیه سن اندن اوکدین که بنی دنیاده طپراق ایده سن
حاصلی گناهدن سالم اولدیغم حالده خاک پاک ایدوب
بر دخی قیل و قال غائله سنه محتاج اولمیه یم

اندر ان دم کز بدن جانم بری ✽ از جهان با نور ایمانم بری

بدن فارسی اعتبار اولنورسه بودندن مخفف اولمق یعنی
وجود و ذات و شخص معناسنه در که جمعیلری ذوات و اشخاص
و شخوص و اشخاص کلور عربی اعتبار اولنورسه ابدانک مفردی
اولور بری بردن در فعل مضارع مفرد مخاطبدر ایلترسن
عربیده تنقل معناسنه در محصول یا ربی اول دمده که بدندن
جانمی الهسن یعنی اول وقتده که روحمی قبض ایده سن امید
و رجام بودر که نور ایمان ایله ایله ته سن

در نکوهش نفس امّاره میگوید

نکوهش نکوهیدندن اسم مصدردر ذمّ ایدش معناسنه در
ذمّ صفات قبیحه نک جمله سنه اطلاق اولنور که کرک ذاتیه اولسون کرک فعلیه

نفس مؤنث اولدیغیچون صفتنه علامت تأنیث الحاق اولندی اماره مبالغه ایله امر ایدیجی معناسنه در محصول حضرت شیخ علیه الرحمه نفس امارهنك ذم و تحقیرنده بیورر

عاقل آن باشد که او شاکر بود وانکهی بر نفس خود قاهر بود

شاکر شکردن اسم فاعلدر شکر نعمته اعتراف و محمده یعنی نعمتی ویرنه ثنادر لسان و جنان و ارکان ایله اولور حمد کبی لسانه مختص دکلدر وانکهی ده واو عاطفه در انکهی اندن صکره دیمکدر عربیده بعده معناسنه در محصولی عاقل اولکه در که شاکر اولوب نائل اولدیغی هر نعمت مقابلهسنده مقتضی اولان شکری ادا ایله نطق و لسانه قصر و حصر ایلمیه اندن صکره نفسنه قاهر اوله یعنی نفس و هواسنه مغلوب و مقهور اولمیه

هر که خشم خود فرو خورد ای جوان باشد او از رستکاران جهان

خشم فتح و کسر خای معجمه ایله طارغنلق عربیده غضب معناسنه در خود خای معجمهنك فتحی و واو رسمی ایله بونده کندی معناسنه در فرو اشاغه فرود کبی داللهمقابل فراز عربیده سفل و تحت نقیض علو و فوق اولدیغی کبی فرو خورد بو تقندی اظهار ایتمامکدن کنایه در جوان یکیت عربیده شاب مقابل پیر و معتوه در رستکاران رانك فتحی و کاف عجمیه ایله قورتلمش عربیده مخلّص معناسنه در الف و نون ادات جمعدر محصولی هر کمسه که کندی غضبنی بو تقندی یعنی غضب حاجز اولدیغی نائل ایدوب تسویلات شیطانیه ایله درونته عارض اولان محظورات شرعیهیی دفع ایدر اولکمسه دنیانك قورتلمشلرندن اولور اللهم یسّره

آن بود ابلهترین مردمان کز پی نفس و هوا باشد دوان

ابلهترین ابله عربیده احمق کبی عقلسز شاشقون و بون دیمکدر

صیغه

صیغه تفضیل الکمز فارسیده ادات تفضیل اولان تر دخی الحاق اولنوب مبالغه ایله احمق معناسنه در یای نسبت و نون تاکید ایچوندر فارسیده کول دیرلر بی بونده اثر عربیده ایز معناسنه در پی شکر و وجه و بهانه و ایج یاغی معنالرینه ده کلور ایج یاغنه پیه دخی دیرلر پی ده مرخمدر نفس سابقده بیان اولندی هوا انفك متلذذ اولدیغی نسنهیه میل و محبت معناسنه در دوان صفت مشبهه در اسم فاعل معناسنده استعمال اولنور یلکن و یلیجی معناسنه در محصولی اول کمسنه خلقك زیاده احمقیدر که نفس و هواسنك ایزینه یلیجی اوله یعنی حظوظ نفسانیهیه رغبت ایلیین کمسنه خمر حماقت ایله سرخوش و غبار بلاهت ایله بیهوشدر

وانکهی پندارد آن تاریك رای خواهد آمرزد ازو آخر خدای

وانکهی ده واو عاطفه انکه اندن صکره بعده معناسنه در بای تکلیم ایچوندر پندارد پنداریدن فعل مضارع مفرد غائب ظن ایدر معناسنه در تاریك و تار قرنفو عربیده دجّه و دجا معناسنه در خواهد خواهیدن فعل مضارع مفرد غائب دیلر عربیده یطلب معناسنه در آمرزید بارلغمق عربیده غفران معناسنه در شین ضمیر تاریك رایه راجعدر آخر خای معجمهنك کسری ایله تاکید و تعریض و تعجب معنالرینه کلور محصولی آندن صکره یعنی نفس و هواسنك اردنجه یلوب فسق و فجور ایله تضییع نقد حیات ایتدکدن صکره اول فاسد فکرلی ظن ایدر که حق تعالی انی یارلغیسردی نعوذ بالله تعالی من شرور انفسنا

گرچه درویشی بود سخت ای پسر هم ز درویشی نباشد خوبتر

سخت فتحی عربیده صتم صادك فتحی و میمك تشدیدیله هم معنای شرکتی افاده ایدر خوبتر خوب کوزل زشتك مقابلی عربیده ملیح قبیحك نقیضی اولدیغی کبی تر ادات تفضیلدر محصولی اگرچه درویشلك قیتد زار اوغلم

امانیه دروشلکدن کورلسنه اولمز

هرکه او رانفس سرکش رام شد   ازخردمندان نیکونام شد

سرکش وصف ترکیبیدر اصلی کشنده سردر باشی چکیجی معناسنه رام مطیع
معناسنه در خردمندان خرد وفرهنك اوص عبیده عقل معناسنه در
منداداة نسبتدر الف نون ادات جمعدر نیکو ونکو ونیك ایو
عبیده جید معناسنه در جمعی جیاد کلور محصول بر کمسنه که باشی چکیجی
نفس مطیع ومنقاد اولدرایو نامل اصلیلردن اولدر یعنی اول کمسنه عقلانك
کاملیندن اولدر

در ریاضت نفس بدرا کوشمال   تا نیفتد از نزا اندر وبال

ریاضت رانك کسری ایله اکل وشربی ترک ایدوب مجاهده وپرهیز
ایتمك وکوره طواری اوکرتمك معناسنه در بد یاوز وبرامز نیکك
ضدیدر تا ادات تعلیلدر وبال ضرر وزیان ومکروه محصول نفسنده
پرهیز ایله برامز نفسك قولاغن بور تاکه سنی حفرهٔ کناه ووباله آتمیه
حاصلی ضبط وتادیب ایله مقید اول که سنی هلاکه الملیه

هرکه خواهد تا سلامت ماند او   از جمیع خلق رو کرداند او

رو کرداند یوز دوندرر وبوز دوندرسون معنالرینه متحمل در زیرا بو السنده
فعل مضارع وامر غائبه صیغه اوزره در محصول هر کمکه دنیا وآخرت
مشققندن سلامت دیلر جمیع خلقدن یوز دوندرر یاخود یوز دوندرسون

مردمان را بسر در خواب دان   کشت بیدار انکه او رفت از جهان

مردمان را مردم ادم اوغلانی ولکوز یکلی عبیده ان معناسنه در
الف ونون ادات جمعدر ورا ادات مفعولدر خواب واو رسمی ایله
اویخو عبیده نوم معناسنه در دان فعل امر عبیده اعلم معناسنه در
کشت فعل ماضی اولدر معناسنه عبیده صادر دیرلر بیدار اویانق عبیده

یقظ معناسنه در محصول جمیع ناسی اویخوده بیل اونا نق اول کمسنه
اولدیکه دنیادن کیندی یعنی آلوده خواب غفلت اولانلر بانسه باعث انتباه انجق موتدر

آن که رنجاند ترا عذرش پذیر   تا بیابی مغفرت بر وی مگیر

رنجاند فعل مضارع انجیدر معناسنه در رنجیدن صکره الف ونون
ادات تعدیدر بر وی مگیر اصطلاح فرسده اوزرینه کین طوتمه دیمکدر
محصول اول کمسنه که سنی انجیدر عذرنی قبول ایله اندن اوتریکه خدای
غفوردن مغفرت بولهسن یعنی اول مقوله خوی وخصلت موجب رحمت ومغفرتدر

حق ندارد دوست خلق آزار را   نیست این خصلت یکی دیندار را

خلق آزار وصف ترکیبیدر خلق انجیدیجی عبیده موذی معناسنه در
وصف ترکیبی ایکی قسمدر بر فرضا خلق آزار در اصلنده آزارنده
خلق ایدی علامت فاعل که نون ودال وها در حذف اولنوب باقی
قلان آزار اوزرینه خلقی تقدیم ایدوب خلق آزار دیرلر دلنواز وخاطر
ساز کبی وبر قسمی خوش دل وبد طبع کبی در بونده جزئیله مشتاقدن
دکلدر خصلت فتح خای معجمه ایله خلق حسن فارسیده خوی خوب بونده
مطلق خوی معناسنه در محصول حق تعالی خلق انجیدیجی کمسنه یی دوست
طوتمز یعنی سومز مصراع ثانی مقام تعلیلده در زیرا بو خصلت
بر دیندار خصلتی دکلدر زیرا اقتضای حکم حدیث هدایت نوریت اوزره
موذی مؤمن کامل ومسلم شامل اطلاقنه صحیح اولمز

از ستم هرکو دلی را ریش کرد   آن جراحت بر وجود خویش کرد

ستم حیف عبیده ظلم نقیض عدل در فارسیجه داد مقابلیدر در
کو که اودن مخففدر ریش یاره عربجه جراحت وقرحه در واماله سز
کسر صریح ایله صقال معناسنه در خویش خای معجمه نك کسری وواو رسمی ایله
بونده کندی خود کبی خصم واقارب معناسنه ده کلور خویشاوند کبی

محصول جیف وظلمدن هرکه که اوبر کوکلی پاره لدی اول کمسه
جراحتی کندی وجودنه ایلدی یعنی قلب مؤمن که نوع محفوظ عرش کرامت
ونظرکاه جناب خداوند حقیقت جلت عظمته در برکمسه جیف
وجور جهتندن خلاف شرع انور مجروح ایده مقتضای عدل حکمت
اندوز الهیه اوزره اول ظلم وستم البته کندویه آیب وراجع
اولور یاالکز نوع بشر واصحاب عقولده دکل امر مجازات اکثر
اهالی ارواح وانفاسده جاری اولدیغی تجربه کردهٔ دقیقه دانان
حکمت وبصیرتدر اسب واسترلکدن اکثر یا لکدن مجروح و
هلاك اولدیغی ستر مرارا مشاهده اولنمشدر زیرا تیجی قوشك
قصیر العمر وآق بابانك طویل الحیات اولمسی بوبحثك تحتنه داخلدر

هرکه دربند دل آزاری بود ها در عقوبت کار او زاری بود

عقوبت عذاب ایتمك شفقت معناسنه اولان عطوفتك مقابلیدر
زاری ایکلدر ناله کبی عربجه نوح ونوحه محصول هرکمسه که کوکل انجیدیجی
لك قیدنده اوله یعنی خاطر شکن وناساز کار اوله عذاب وعقابده
انك ایشی فریاد وفغان اولور یعنی عاجلا واجلا مشاهده سور مجازات اندر

ها ای پسر قصد دل آزار مکن ها وز خدای خویش بیزار مکن ها

بیزاری بار مصدریه بیزار بری اولمق عربجه برأت معناسنه در محصول
ای اوغل کوکل انجیدیجی قصدین ایتمه کندی افندکدن یعنی حقیقی مالك ومو
لاکدن جل وعلا بیزارلك ایتمه حاصلی سندن مورث استغنای مولای
متعال اولاجق حرکات وسکوندن حذر ونفرت ایله دیمك معنای قرینه در

ها کر همی خواهی که کردی معتبر ها نام مردم جز به نیکوئی مبر ها

کر کاف عجم ایله بونده اکردن مخففدر ادات شرطدر ترکیده دخی مستعملدر
واو یوز عربجه جرب فتحتین ایله ودخی ادات قالدر جمع معناسنه که

کلمه نك

کلمه نك آخرنه لاحق اولور کوزه کر وکفکر دیرلر بردخی ونسخه معنا رنه
درهمی ادات حالدر معتبر افتعال بابندن اسم فاعلدر بناسی مطا
وعت ایچوندر اوکوت المش اشیایه نظر عبرت ایله ناظر یعنی متعظ
فارسیجه پند پذیرفته معناسنه در مردم بونده انسان معناسنه در
تفصیلی سبق ایلمشدر جز اوزکه عربجه غیر معناسنه در به نیکوئی
باء مذکوره نك درت حالی بیان اولنمشیدر بو مقوله کلمه یه داخل
اولدقده هاء رسمی ایله یازیلور نکو ونیکو ونیك ایو مقابل بد عربجه
جید ورد عجم نیك وبد دیرلر ایو وکوتی معناسنه در محصول اکر
استرایسك که معتبر ومحترم اوله سن انسانك نامینی ایولکدن غیری ایله
انمه یعنی آخ مسلم صفت محمودیه ایله یاد ایله وارایسه یوغ ایسه باری
سکوت ایله حاصلی کمسه نك مساویسین تجویز وعیوب وقصورندن بحث ایتمه

قوت نیکی ندارد بد مکن ایتمه بر وجود خود ستم بیجا مکن

بر وجود ده بر بار صله معناسنه در محصول ایولکه یعنی کرم واحسانه
قوت وقدرتك یوغ ایسه باری کوتیلك دخی ایتمه زیرا هرنه ایدرسك
مشاهده ایده جکسك ثمراتی یعنی خیرك مکافاتی وشرك مجازاتیدر
حاصلی هرکس خود رشته وخود کشته سن بوله جغنده شك یوقدر

روز بان از غیبت مردم به بند ها تا نه بینی دست وپای خود به بند

رو رویدن دن امر حاضر مفرددر یوری کیت عربجه اذهب مقابل
تعال در زبان زای معجمه نك فتحی وضمی وبا یرینه فا دخی جائزدر
زفان کبی دل عربجه لسان معناسنه در توقه دلنه واو دیالکنه دخی
زبان دیرلر غیبت غین معجمه نك کسریله انسانك کندنده اولان
خصال وصفاتدن دیلمدوکی نسنه ایله ذکر ایتمکدر کرك اول مذکور
بدننده وکرك خلقنده وکرك مالکنده وکرك مملوکنده

وکرک ولدنده • وکر والدنده • وکرک زوج وزوجه سنده • وکرک
خادم ومخدومنده • وکرک حرفه وحرقه سنده • وکرک حرکات وسکونده
حاصلی کیفیات وشئوننده • هرنه وارایسه واول ذکر کرک لسان
وکتابتله اولسون وکرک اشارات ورموز ایله اولسون • یعنی تحریک
سر چشم وابرو ومثللو حرکات سفیهانه بی ادبانه ایله اولسون غیبتدر
بلاخلاف حرامدر • عیاذاً بالله تعالی بعد الکفر اکبر کبائردر • اگر اول ذکر
اولنان نسنه واقع ایسه غیبتدر • اگر خلاف ایسه بهتاندر • کریمه یه
آخ مسلمنیچون غیبت ایدرسن دینلدکده سویلدیکم واقعدر غیبت دکلدر
دیمیله غیبت حقنده تنویر ابصار صحت واشتها رایدن حدیث شریف
باهر الانوارک مضمون غفران مداری انظار اتمطلع الکفار اولنور •
تا ابتدای غایت مند وحتی معناسنه در آن چنان اصلنده آنچون
ان ایدی واو رسمی حذف اولندی انچنان اولدی انجلین عربجه هذا کذا
معناسنه در محصول یوری خلقک غیبتندن لسانکی بغله تا که کندی
ال وایاغلی بندده کورمیه سن یعنی یوم محشر ووقت مجازات خیر وشرده
• قید عذاب وبند عقاب ایله مربوط ومقید اولمیه سن • • •
هرکه از غیبت زبانش بسته نیست ۞ آن چنان کس از عقوبت رسته نیست
محصول هرکمسه که دلی غیبتدن بغلو دکلدر • انجلین کمسه عذاب وعقابدن
قورتلمش دکلدر • یعنی عمان بی کران قیامتده تندباد خطاب عتاب
آمیز موج انگیز لجه حیرت ها گرزا اولدقده معاذ الله تعالی • زورق وجود
• نابودین ایصال ساحل سلامت ایده مزدیمکدر • • •
در فواید خاموشی فرماید ۞ سویلمامک یعنی حضرت فواید سکوت بیانندهدر
۞ ای برادر گر تو هستی حق طلب ۞ جز بفرمان خدا مگشا لب ۞
برادر قرنداش عربجه اخ اصلنده اخو ایدی زیرا تثنیه سنده اخوان

دیرلر فتح همزه وخاء معجمه ایله جمعی اخوان واخوة بضم الهمزه وکسر خاء
وسکون یاء الخ فیهما حق نقیض باطل تفصیلی سبق اتمشدر لب طوداق
عربجه شفه جمعی شفاه کلور • وهرنسنه نک کنارنه وقیسنه دیرلر
لب دریا وشفه وادی کبی محصول ای قرنداش اگر سن حق طلب
ایدیجی ایسک لبکی فرمان مفروض الاذعان خدا وند زمین وزمان
جل شانه دن غیریه آچمه • یعنی نقد نطق لآلی گرانبهای رضای
حضرت مولا جل وعلادن غیریه صرف اتمه دیمکدر • • •
گر خبر داری ز حی لایموت ۞ بر دهان خود بنه مهر سکوت
حی دیرر یعنی ذو الحیات فارسیجه زنده • مقابلی مرده معناسنهدر
حی وحیات حضرت حی لایفوت جلت عظمته نک ذات کریمه سیله
قائمه صفت ثبوتیه حقیقیه در • اما بزم حقمزده استعمال اولنور
حی دیمک معتدل المزاج دیمکدر اولنور • حیات مصاحف شریفده
واو ایله یعنی رسم عثمانی اوزره یازیلور • لکن کتب تعلیمیه ومواضع
اخراده الف ایله یازیلور • صلات وزکات ونظائری دخی
بویله در • کذلک اخوا وفتوا وقضا ونظائری دخی فرس وترکی
کتب واوراقده الف ایله یازلمق فائده در ایله یازنر بو قاعده دن غافلدرلر
لایموت اولمز فارسیجه نمیرد دیرلر • معلوم اولاکه موت ترکیبنه
یعنی نفخ صور زنده درنسنه یه اوغرامز وذو الحیات رایحه سن طویمز
الا فی الحال اولور • یوم قیامتده جنت ایله نار آراسنده ذبح
اولنور • اهل جنت کوروب نعیم الجنده خلودلرین بیلوب عید
بر عید ایدهلر • اللهم ارزقنا وکذلک اهل نار رعد آبده خلودلرینه
طویوب ماتم برماتم ایدهلر • العیاذ بالله تعالی دهان اغز عربجه
فم وفوه جمعی افواه کلور مهر میمک ضمی ایله عربیدر آلتی معناسیهدر

بيت مشهوردركه كيسه لره وقبوله اورلر. وبر بيت طاى اتك كنجة ديرلر
بر منغه طاقدقلر مهره نكين ديرلر كاف عجمله وطاس معناسنه اولان
مهره كره دخى ديرلر ضم كاف عربيه راده تشديد وتخفيف جائزدر محصول
اكر جناب حى لايموت جل قدرته دن خبرك وار ايسه يعنى عارف بالله العزيز
الكريم ايسك اغزك اوزره مهر سكوتى قو يعنى غيبت ومالايعنيدن تحرز
وتجنب ايله حاصلى كاتب اعمال اولان ملائكه كرام يدبان بيهوده قيدينه اشتغالدن شرم وحجاب ايله

ای پسر پند ونصيحت كوش كن * كرنجاتى بايدت خاموش كن

كوش كن ايشيت عربجه اسمع معناسنه در نجاتى ده يا تنكير ايچوندر.
قورتلمق وسلامت بولمق فارسيجه رستن معناسنه در خاموش كن ده
كن شو معناسنه در. خاموش اول يعنى سوس اول عربجه اسكت ديرلر محصول
اى اوغل پند ونصيحتى ايشيت يعنى قبول ايله اكر سكا نجات وسلامت كركيسه
يعنى دنيا واخرتده سلامت مقصودكيسه كلام بى حاصل ولا طائلدن قطع لسان ايله ديمكدر

هر كرا گفتار بسيارش بود * دل درون سينه بيمارش بود

گفتار كاف عجمك ضمى ايله وصف تركيبى در. گفت اسم مصدردر.
قول معناسنه وآر كتوريجى معناسنه در. مجموع تركيب قول كتوريجى اولدى
صكره كلامده استعمال ايلديلر بسيارش ده شين ضمير غائب معنا
جهتيله گفتاره مقيددر. گفتارش بسيار تقديرنده در بسيار چوق معناسنه در
عربجه كثير ديرلر دل كوكل ويورك عربجه قلب معناسنه در بيمارش شين
ضمير غائب معنا جهتيله سينه يه مربوطدر سينه اش بيمار تقديرنده در.
بيمار صير وخسته دخى ديرلر عربجه مريض معناسنه در محصول هر كسنه نك كه
سوزى چوق اوله انك قلبى درون سينه ده بيمار يعنى خسته در. حاصلى شرع
وعقله مخالف اكثار گفتار قلبى بيمار وكل اهلاك وتبار ايدر

عاقلانرا پيشه خاموشى بود * پيشه جاهل فراموشى بود

عاقلانرا

عاقلانرا عاقل نقيض ابله واحمق الف ونون ادات جمعدر. را ادات
مفعولدر. فارسيده زيرك وهوشمند. مقابل كودن كه اغير يورشلى
سمر آتندن استعاره اولنمشدر پيشه صنعت وحرفه در جاهل نقيض
عالمدر محصول عاقلك صنعتى سكوت اولور. جاهلك حرفتى
اونوتغنلق يعنى نسيان اولور.

خاموشى از كذب وغيبت واجبست * ابلهست انكو بكفتن راغبست

كذب كسر كاف وسكون ذال ايله علم وزننده وفتح كاف وكسر ذال ايله
كتف وزننده يلان. بين كبى مقابل صدق فارسيجه دروغ نقيض باور
باور اسم مصدردر. اكثريا كردن ومشتقاتيله استعمال اولنور واجبست
لازمدر معناسنه در سين وتا ادات خبردر راغبست ديليجى وتوجه
ايديجى در سين وتا ادات خبردر محصول كذب وغيبتدن خاموش
اولمق واجبدر. ابلهدر اول كمسه كه سوزه يعنى كلام عبث وبيهوده يه
رغبت ايليه. خصوصا كذب وغيبت اوله. صدق صاحبنى ممدوح ومشكور
ايلديكى كبى كذب قائلنى اويله مذموم ومدحور ايدر. حاصلى كذب عرق
سالب وحقارتى جالبدر. ولهم عذاب اليم بما كانوا يكذبون
الاية كذاب حقنده در اياكم والكذب فانه مجانب للايمان حديث
شريف واجب التشريفى دخى كذاب حقنده وارد اولمشدر جميع اديانده
حرامدر. اقبح ذنوب وافحش عيوب اولدوغنه اشبو آيت شريفه
وحديث لطيف دلالت ايدر. لكن بعض مواضعده مستحب بلكه واجبدر.
محللرنده مصرحدر. حضرت شيخ عليه الرحمه نك مرادى حرام اولان كذبدر.

اى برادر جز ثنای حق مكوى * قول حق را از برای حق بكوى

ثنا بالفتح اوكمك مدح معناسنه در. خلاف ذم وقدح وهجو
فارسيجه ستودن وستايش كردن ديرلر. بونده ثنا حقدن مراد

رضای حقدر. ثنا و دعا و رضا مضاف اولدقلرنده اخرلرنه یا زیادہ ایدر
ثنار حق و دعار دولت کبی فارسی و ترکی ترکیبلرنده قاعده بودر.
ثنای حق و دعای دولت و نظائرنده همزهٔ مجتلبه یازانلر بو قاعدهٔ
خبیر واگاه دکلدر. دق بالفتح طعن یعنی اورمق و عیبلمق معناسنه‌در
ملکو میم ناهیه ایله سویلمه عربیده لاتقل و لاتکلم درلر. محصول ای
قرنداش ثنار حقدن غیر سویلمه یعنی ثواب و مباح اولمیوب خلاف
رضار حق اولان کلامی لسانکه المه. و قول حق یعنی حق سوزی طعن
و تعییب ایچون سویلمه. قول باطل و کلام و بالدن تحذیر و منع ایچون ایکی
اوچ بیت کفایت ایدرکن حضرت شیخ علیه الرحمه نصح و پندین قلوب
قاسیه‌یه تأثیر ایتدرمک مضمون مذکوری عبارات متنوعه و ابیات
متعدده ایله تکرار ایتدوکندن غیری کتابک ختامنه دک بو معنا دخی مکررا
تحریر اولنجقدر. حضرت مؤثر حقیقی جل شانه تأثیر ایتدره آمین.

هرکه دربند عبارت می‌شود هرچه دارد جمله غارت می‌شود

عبارت بیان ایتمک معناسنه‌در. جمعی عبارات کلور. غارت یغما لق
جمعی غارات نهب کبی جمعی نهاب کلور کسر ایله. محصولی هرکمکه عبارت
قیدنده اوله نه‌سی وار ایسه جمله غارت اولور. یعنی مالکی و لدنی وقت
شریفی و عمر عزیزی جمله غارت اولور. یعنی منوالیا انفاس حیاتنی عبارته
صرف و اسراف ایتمکله طاعت و عبادتدن محروم اولور.

دل زپرگفتن بمیرد دربدن گرچه گفتارت بود در عدن

در عدن درّ دره‌نک جمعیدر. درر و درّات دخی کلور. اینجو معناسنه‌در
عدن یمن دیارنده بر شهرک ادیدر. اینجوسی مقبول و مشهوردر. محصول
قلب چوق سویلمکدن اولور یعنی هلاک اولور. اگرچه سوزک یعنی جوهر
گفتارک در عدن کبی منتظم و ذی قیمت دخی اولور ایسه. حاصلی کثرت کلام

مذموم

مذموم و سالبیت خصوص و عموم در بنیه که بعض سفرها سلسن البول سلسل القول ردیف
وانکه سعی اندر فصاحت میکند ایتمشدر در چهرهٔ دل را جراحت میکند
وانکه واو عاطفه‌در فصاحت و بلاغت مخصوص بر علمدر. حاصلی
جواهر کلامی سمط استعماله موافق و رشتهٔ واقعه‌یه مطابق نظم
و ترتیبه درلر. تفصیلی مراد ایدنلر کتب معانی‌یه مراجعت ایلسونلر. محصول
اولکمکه فصاحته سعی و ورزش ایدر چهرهٔ قلبی جراحت ایدر. یعنی صفای
درون و صفحهٔ دل آیینه نمونی تکدیر و بی رونق ایدر. معلوم اولا که حضرت
شیخ علیه الرحمه‌نک ذمّ دمبدمی پیمانه پیمای صهبای معارف و جرعه فشان
سلافهٔ لطایفدن همیشه اندیشه پیمای نکته سنجی و همواره خیال خام سخن
پروری مسلکنه سالک استاداندن حرفت فصاحت و هنروران صنعت
بلاغت اولان طالبان محض شهرت و راغبان صرف زهرت حقلرنده‌در
بو نسخهٔ نامتوازی الحروف شرح کربه تعبیر کبی فقیر کم مایه و حقیر قلیل البضاعه که
مجرّد بو پندسودمندی صبیان نورس و اطفال تازه هوسه حسبة لله العزیز العلّام
ترتیب بی نظام ایله تعلیم و افهامه ورزش و اهتمام ایدیبه بحث منع
و تحذیر حضرت شیخ کرامت پذیره داخل دکلدر.

رو زبان را در دهان محبوس دار از خلایق خویش را مأیوس دار

خلایق جمع خلیقه‌در. مخلوقات فارسیجه آفریدکان و آفریدها معناسنه‌در
محصول یوری دلی اغزده محبوس طوت مخلوقاتدن یعنی عالم اسبابدن
کندیکی مأیوس طوت. مقصود و مرادکی حضرت محسن رحیم حقیقی‌دن جلت عظمته دیلسنه

هرکه او بر عیب خود بینا شود روح او را قوتی پیدا شود

بر عیب ده باء صله معناسنه‌در. عیب هر شیئه‌نک ذاتنه و قیمتنه نقصان
ویرن حالته درلر. جمعی عیوب کلور. مقابل هنر. بینا صیغهٔ مبالغه‌در مبالغه ایله
کوریجی معناسنه‌در. عربجه بصیر. روح معروفدر تفصیلی سبق ایتمشدر.

قوتی ده یا وحدت ویا تنکیر ایچوندر قوة بالضم والفتح المشددة خلاف ضعف
برکلك ومحکملکدن عبارتدر جمعی قوا کلور طاقت دخی دیرلر زور
ونیرو ویارا وتاب وتوان ومجال من وجه مغایرتلری وار ایسه
دخی بر سیاقده استعمال اولنور محصول هر کمسه که او کندی عیبنی کوریجی اوله
انك روحنه قوت پیدا اولور یعنی قوای روحانی ایراث ایدر حق بودر که
کندی عیوبنه ناظر اولوب عیوب ناسدن کف نظر واغماض عین ایتمك نعمت
کامله در لکن کوشه کیر صندوقچه درونی اولان مزخرفات عیوبکو ناکون
معذور طوتوب آخر عزیزی عیبنی تعریف وکردار وکفتارینی تزییف حق بودر که
دائرهٔ انصافدن خارج فضاحت کبرا وقباحت عظما در

در عمل خالص بکوید سر مقاله لرینك کمال وضوحندن ناشی فیما بعد شرح ایله
سمت نطویلدن طریق اختصاره رفتار اولنور

هرکه باشد اهل ایمان ای عزیز — پاك دارد چار چیز از چار چیز

ایمان تصدیق معناسنه در بیانی سبق ایلدی عزیز مقابل ذلیل وحقیر فارسیده
خوار وخور دیرلر پاك پای عجمیله آری عربجه لطیف وطاهر معناسنه در چیز
جیم عجمیله نسنه شیء معناسنه در محصول هر کمسه که اهل ایمان اوله ای عزیز
درت نسنه یی درت نسنه دن پاك طوتار

از حسد اول تو دل را پاك دار — خویشتن بعد از آن مؤمن شمار

حسد محسن حقیقی اولان مولای متعالدن عباده احسان بیوریلان
نعمتك زوالنی ویاخود عدم وصولنی اراده وتمنی ایلمکدر یعنی رب العالمین
جلت نعماؤه نك عباد محتاجینه اولان احسان بجد ویابانه راضی اولما مقدر
حسدك مراتب عدیده سی وار حاصلی خصال مذمومه دن بر خصلت مشئومه در
وبلا خلاف حرامدر محصول حسددن سن اول قلبکی پاك ملوث کندکی ایندن صکره
مؤمن صای بوندن ظاهر اولان مؤمن کامل حسود اولماز

پاك

پاك دار از کذب واز غیبت زبان — تا که ایمانت نیفتد در زیان

کذب وغیبت وایمان بیانلری بالاده سبق ایتمشدر تاکه تا تعلیل ایچوندر که
بونده تانك متضمن اولدیغی تعلیل معناسنی تأکید ایدر نیفتد نون نافیه ایله
نیفتدن فعل نفی استقبالدر دوشمز عربجه لا یسقط معناسنه در اولی
همزه اولان کلمه یه نون نافیه داخل اولدقده همزه یرینه بر یا کتورلر نیفتد
ونیامد کبی یا هی تأکیدك احوالی دخی نون نافیه کبی در فافهم محصول کذب
وغیبتدن دلیکی پاك طوت تا که ایمانك زیانه دوشمیه زبان وزیانده تجنیس خط
صنعتی وار در

پاك کردان عمل را از ریا — شمع ایمان ترا باشد ضیا

ریا نقیض اخلاص در عمل آخرت ایله ویاخود آخرته دلالت ایدر شی ایله منفعت
دنیویه ملاحظه ایتمکدر بالاتفاق حرامدر سمعه دخی دیرلر بلکه اصول عباداتده
بعض علما اهل ریایی اکفار ایتمشلر حق بوکه حق سبحانه وتعالی نك عظمت و
کبریاسنی تصور ایدن ریا ایتمز شمع عربیدر موم معناسنه موم ترکی وفارسیده
مستعملدر ترکجه چراغ دیرلر اولدخی ایکی نسنه ده مشترکدر دیدیلر محصول
اگر عملی ریادن پاك طوتارسك یعنی طاعت وعباداتی سمعه وریادن دور
ومحض اخلاص اوزره مقصور ومحصور ایدرسن شمع ایمانك ضیادار ونورنثار اولور

چون شکم را پاك داری از حرام — مرد ایمان دار باشی والسلام

چون اماله سز واشباع سز ادات تعلیلدر چونکی معناسنه در وتشبیه ایچون
دخی کلور مانند کبی عربجه مثل ونظیر دیرلر شکم قرن شکنم وشکنب وشکنبه
دخی دیرلر عربجه بطن معناسنه در حرام ضد حلال انتفاع جائز اولمیان
مال وسائره اطلاق اولنور سحت کبی والسلام تم الکلام محلنده مستعمل
اولنور بونده تکمیل وزن وقافیه ایچوندر محصول چونکی قرنکی حرامدن یعنی کتاب
وسنتك تجویز ایتمدیکی اکل وشربدن پاك ویری طوتهسن مرد ایمان دار
اولورسن حاصلی صحیح الایمان اطلاقنه لایق اولورسن

هركه دارد اين صفت باشد شريف ٭ ور ندارد دارد ايمان ضعيف

شريف عالى معناسنه در • لكن بونده ضد شقى اولان سعيد معناسنه در

ورنه واو عاطفه واكر ندن مخففدر • ورنه بوخسه معناسنه در محصول

هر كمسه كه بو صفتى طوته يعنى وجوه حرامدن پاك ونظيف اوله عزيز وشريف

اولور • واكر بو غلبسه يعنى محظورات شرعيه يه مبتلا ايسه اركان ايماني ضعيف وسست

هر كه بطن از حرامش پاك نيست ٭ اولور روح او راه سوى افلاك نيست

سو باكه عربجه جهت معناسنه در • افلاكه مضاف اولدى يعنى انجون پاكك

اثباتى لازمدر • نيته كه بيان اولنمشيدى • زردخى دير ار زى صفاهان

شدم يعنى صفاهان جهتنه كتدم ديمكدر محصول هر كمسه نك باطنى

حرامدن پاك دكلدر انك روحنه افلاك جهت وجانبنه يول يوقدر •

يعنى اسفلده قالوب اعلايه صعوددن محرومدر • حاصلى اول مقوله كمسه نك

خر مكس روحى رهبرده اوج سعادت اوله ميوب افتادهٔ حضيض ندامت اولور

چون نباشد پاك اعمال از ريا ٭ هست بيحاصل چو نقش بوريا

محصول چونكه اعمال ريادن پاك اولميه اعمال بيحاصل صوفيان ريا

پيشه زمانه كبى آلوده چركابه ريا اوله نقش حصير كبى بيحاصل وتوفير

• • • • • وسيله عذاب سعير اولور • • • • •

هر كرا اندر عمل اخلاص نيست ٭ در جهان از بندكان خاص نيست

محصول هر كمسه نك كه عملده اخلاصى اولميه يعنى طاعت وعبادتى تحصيل

رضا ومغفرت اقتضار حضرت مولا جل شانه اعلايه تخصيص ايلميه اول كمسه

خاص قوللردن دكلدر • يعنى شايان شان غفران اولان بندكان سعادت

نشانه معدود دكلدر • عمل المؤمن على الصلاح طريقى كشده يعنى ريا ار صلاحم

حمل مكلف الكن اهل عجزه عباد عندلرنده بوبله مذمومدر • وعالم السر اولان

حضرت عليم وبصير عندنده نه كونه مردود اولمق كركدر • • • • •

هركه كارش

٭ هركه كارش از براى حق بود ٭ كار او پيوسته بارونق بود ٭

رونق براشق عربيدر لطافت واعتدالده استعمال ايدرلر •

محصول هر كمسه نك كه ايشى لله اوله يعنى حركات وسكناتى وسكوت

وكلماتى حضرت خالق كائنات جل جلاله نك رضاى مغفرت اقتضاسنه

موافق اوله انك ايشى يعنى اول مقوله عبد مخلصك كار وبارى

• • • • دائما رونق ونظام وانتظام اوزره اوله • • • •

.... بيان انكه پادشاهان از زبان دارد ....

٭ چار خصلت اى برادر در جهان ٭ پادشاهان را همى دارد زيان

همى ادات تأكيد در محصول درت خصلت اى برادر دنياده پادشاهلره

زيان طوقنور يعنى ملوك وحكامه بلكه جميع اهل اسلامه لايق وسزا دكلدر

پادشه چون در ملا خندان شود ٭ بى كمان در هيبتش نقصان شود

ملا بونده جماعت وكروه ناس معناسنه در • مراد ضد خلوتدر خندان

كولبجى معناسنه مقابل كريان صفت مشبهه در • الف نون مبالغه ايجوندر

عربجه ضاحك نقيض باكى در كمان كاف عجمينك ضميله ظن معناسنه در •

هيبتش شين پادشاهه راجعدر • هيبت اولولق عربجه عظمت وجلال

معناسنه در محصول پادشاه چونكه خلق ميانده خندان اوله شكسز

عظمت وجلالته وسلطنت واقبالنه فساد ونقصان عارض اولور •

٭ بازداشتن صحبت با هر فقير ٭ پادشا را همى دارد حقير ٭

باز بونده كيرو يعنى برداخى وطوغان واچيق وقول وفرق ايتمك

وبازيدن دن صيغهٔ امر در • وصفت دخى اولور • حقه باز وشطرنج باز

محصول بردخى هر فقير ايله صحبت طوتمق هر فقير ودنى ايله صحبت بر مقتضاى

• • • مقام وسلطنت پادشاهلره حقارت ايراث ايدر • • •

٭ با زنان بسيار كر خلوت كند ٭ خويشتن را شاه بى هيبت كند ٭

زنان قریلر عربجه نسوان معناسنه در محصول عورتلرله چوق خلوت
ایدرسه شاه کندوبی بی هیبت ایدر هر حالده اعتدال مطلوب
ومحمود در خصوصاً خصوصاً صحبت زنان وخلوت نسوان مؤثره در

هر کرا او جهانداری بود میل او سوی کم ازاری بود

فر فتح وتشدید ایله قوت ورونق وفروغ ودولت وطراوت وزینت
وسیاست معناسنه دخی کلور جهانداری یای مصدریه جهاندار وصف
ترکیبی در جهان طوتجی یعنی دنیایی ضبط وربط وتنظیم وتنسیق ایدیجی در
جهاندن مراد اهل جهاندر میل فتح میمله کلمک فارسیده کرایدن
کاف عجمینک کسریله کم الکسک عربجه نقصان معناسنه در محصول
هر کمسه نک که جهاندارلق قوتی اوله انک میل ورغبتی کم ازارلق جهتنه در
یعنی جهاندار وعالمگیر اولان پادشاه کم ازار وعذر زیرا مبالغه محتاجدر
حقا که عادل وکامل اولان سلطان عالیشانک صفتی بویله در

عدل باید پادشاه را او داد تا ز عدلش عالمی گردند شاد

عدل بالفتح هر نسنه یی برلو برنجه ایتمک ضد جور فارسیجه داد معناسنه در
تا تعلیل ایچوندر عالمی ده یا تنکیر ایچوندر عالم حق تعالی دن غیری
کافه مخلوقات وقاطبه موجوداته اطلاق اولنور حاصلی ماسوا الله
تعالی یه عالم دیرلر جمع کسر لام ایله عوالم وعالمون دخی دیرلر شاد
اسم مصدر در سونمش سونن کشی یه شادان ومبالغه صیغه سی شاد
ماندر دالک سکونیله عربجه فرح وفارح بکسر الراء فیهما فرحان دخی
دیرلر محصول پادشاهه عدالت لازمدر انک ایچون خلق
عدل ودادندن شاد یعنی معمور وآباد اولالر

گر کند آهنگ ظلمی پادشاه سود نکند مرورا خیل وسپاه

آهنگ قصد معناسنه در سود اصلی عربجه ربح ضد خسران که ضرر وزیان

معناسنه

معناسنه در یعنی سرمایه سن ضایع ایتمک خیل فتح خا معجمه ایله اداث جمعی
خیول فارسیجه اسب واسبان کبی بلوک وجماعته دخی خیل دیرلر بونده
معنای ثانیسی مراد در شارحلرک بری خیل وسپاه فائده ایتمز
دیو شرح ایلدی خیلک معناسنی کشف ایلمدی وبری خیلی سپاه یعنی
چوق سپاه دیمش لکن اوستادمز علیه الرحمه خیل بلوک معناسنه اولمق
اوزره تعلیم وتحقیق ایلدی سپاه واسپاه اسپهبدن مأخوذ در
اخرنده ها تخصیص افاده ایدر اسبه منسوب ومخصوص دیمکدر
یعنی اتلو معناسنه در محصول اگر پادشاه ظلم قصدین ایدرسه
الما بلوک وعسکر فائده ایتمز یعنی ظالم پادشاه مقهور وعادل منصور در
بونده مذهب ودین داخلیدکلدر طرف عدل وانصاف غالب
وجانب جور واعتساف مغلوب اوله کلمشدر حتی ابقای آثار قدیمه
ایدن اهل تواریخ اتفاق ایتمشلردرکه نوشیروان عادله کلنجه یه دک
قیاصره غالب واکاسره مغلوب ایدیلر اما نوشیروان ظهورنده
عدالت کامله سببی ایله امر برعکس اولدی مع هذا آتش پرست برکافر
ایدی فاعتبروا یا اولی الابصار خلاصهٔ کلام ونتیجهٔ مرام بودر که
عدلک محاسن ومنافع دنیویه واخرویه سی وظلمک قبایح ومضار
عاجلیه واجلیه سی بیرون بارای تعبیر خامهٔ خوشنس آینده تقریردر
معلوم اوله که فارسی وترکیده تتابع اضافات مذموم دکلدر

چون کند سلطان کرم با لشکرش بهر او بازند صد جان بر سری

محصول چونکه پادشاه عسکرنه لطف وکرم ایلیه عسکر دخی آنک ایچون
باش اوزره بوز جان وینه یه لر یعنی کوردکلر اکرام وکرم مقابلهسنده
جان وباشلرین فدا ایدرلر حاصلی اوغورنده بونده هوس ورغبت
وشوق وغیرتله ادای خدمت ایدرلر

در بيان اخلاق حميده

چار چيز امد بزركى را دليل ** هركه ان دارد بود مرد اصيل
چيز جيم عجمى نك كسريله نسنه عربجه شئ معناسنه در بزركى را يا مصدريه را اداة
مفعولدر اولولق يعنى عظمت دليل قولاغوز دال كبى ودخى اول
نسنه يه ديرلركه انكله اخر نسنه يه استدلال اولنه جمعى ادله كلور فارسيجه
رهبر وراه نما ديرلر آن اسم اشارت بعيد ووسطده مستعملدر ذلك
وذاك كبى مرد مقابل زن ار عربجه رجل فتح را وضم جيم جمعى رجال ورجالات
واراجل كلور اصيل اولو عظيم كبى جمعى جلايل كلور محصول درت نسنه اولولغه
دليل كلدى هر كمسه كه اول درت نسنه لى طوتر يعنى مالكدر مرد جليل اولور حاصلى
اول اسباب اربعهٔ آتيه كه بر ذات شريفده موجود اوله رجل عظيم اطلاقنه لايق اولور
علم را اعزاز كردن بحساب ** خلق را دادن جواب باصواب
علما بالكسر بلمك جمعى علوم فارسيجه دانيدن را اداة مفعولدر ما
اعزاز ايكى زاى معجمه ايله عزتلمك معناسنه در خلق مخلوق معناسنه در
محصول علم شريفى واهلنى عزيز طوتمق وخلقه طغريلق ايله جواب ويرمك
يعنى عظمت وكماله دال اولان مواد اربعه نك ايكيسى بو ذكر اولنانلردر
هركه دارد دانش وعقل تميز ** اهل عقل وعلما دارد عزيز
دانش اسم مصدردر بلش معناسنه در تميزك اصلى تمييز در ايكى يا ايله
اعجام يانك برينى حذف ايدوب تميز يازارلر محصول هر كيمك كه علم وعقل
وتميزى اوله اربابنى عزيز وشريف طوتر يعنى حضرت شيخك بو بنفشه زار
قدسى نسيم بيت بلاغت شميمندن جارى اولان زلال حيات افزاى معنا
علما وعقلايه حسبما يساعده الوسع والامكان توقير وتعظيم لازمه اركانه
اى برادر كر خرد دارى تمام ** ايمانده نرم وشيرين كوى با مردم كلام
نرم يومشق ملايم معناسنه شيرين طتلو عربجه حلو محصول اى برادر

الكلمة الطيبة صدقة

اكر تمام عقلك وار ايسه سوزى اناسه يومشق وطتلو سويله يعنى سنك
درشت سند تله كسر آبكينهٔ قلوبدن نفرت وكلام نرم ولطيفله تعمير وجدان
وتكثير اخوانه صرف نقد قدرت ايله ديمكدر من عذب لسانه كثر اخوانه
** هركه باشد ترش روى وتلخ كوى ** دوستان از وى بكردانند روى **
ترش روى وتلخ كوى وصف تركيبى لردر محصول اكشى يوزلو واجى
سوزلو اوله دوستلر اندن يوز دوندررلر دكلكه دشمن حقيقتى بود ركه
.. كشاده رو ونرم كو اولمق اخلاق كبار صالحيندر ..
** هركه از دشمن نباشد بر حذر ** عاقبت بيند از و رنج وضرر **
محصول هر كيمكه دشمندن صقنميه يعنى خور وحقير وناقادر عدايدوب
مكر وغدر ندن امين اوله عاقبت اندن رنج وضرر كورر يعنى دشمندن
انتظام اوراق مجموعهٔ امنيت شيرازهٔ حذر واحتياطه مربوطدر
** در جوار خود عدو را ره مده ** ازبرانكه دشمن دور به **
جوار بالكسر والضم يقين وقوكشولق فارسيجه همسايه معناسنه در
محصول كندى جوارك دشمنه يول ويرمه يعنى قربكه اوغراتمه اول سببدن كه
دشمن دور اولمق يكدر حاصلى دشمنى تقريبدن تحذير وتبعيده ترغيبدر
** بامحبان باش دائم همنشين ** تا توانى روى اعدا را مبين **
بامحبان با مصاحبت ايچوندر محب محبوب معناسنه در فارسيجه دوست
الف نون اداة جمعدر باش باشيدن امردر اول عربجه كن معناسنه در
محصول دوستلر له دائما همنشين اول ممكن اولدقجه دشمن يوزينى كورمه
درميان دوستان مسرور باش ** كر خرد دارى ز دشمن دور باش
درميان دراداة ظرفدر في معناسنه ميان اورته عربجه ما بين ووسط
معناسنه در محصول دوستلر ارسنده مسرور اول اكر عقل طوتارسك
يعنى اكر مالك الملك عقل وادراكسك دشمندن ابراق اول غالبا

دائرهٔ خسران مدار دشمندن نبا عدام مهم وخطب اولدیغنه بناءً
حضرت شیخ علیه الرحمه تعبیر نکر ایله تاکید وتشویر ایلدر

ای پسر تدبیر راه وتوشه کن ❊ پس حدیث این وآن یک گوشه کن

تدبیر تفعیل بابندن مصدردر فکر ایتمک وهر امرک عاقبتنه نظر ایتمک
توشه آزق زاد راه کبی ذخیرهٔ طریق معناسنه در پس بای عجمینک
فتحی ایله صکره عربجه بعد وخلف معناسنه در پس جهات ستّه دندر
پیش وپس وبالا وزیر وراست وچپ دیرلر عربجه قدام وخلف
وفوق وتحت ویمین وشمال دیرلر حدیث بونده خبر جمعی احادیث
کلور فارسیجه پیام وپیغام معناسنه در گوشه بوجق محصول
ای پسر یول وازق تدبیرین ایله صکره اوبو سوزلرین بر گوشه یه
ایله یعنی کیده جکک فج عمیق وطریق بی رفیق وانده سکا مهم ومقتضی
اولان زاد وذخیره یی فکر ایدوب تدارکی کور یعنی سکا متعلق ومقتضی
اولمیان هذیان بیهوده ایله تضییع اوقات وتضییع نقد حیاتدن حذر ایله

دربیان چار چیز که خطرست

چار چیزست ای برادر باخطر ❊ تا توانی باش از انها بر حذر

خطر بفتحتین قورقو خوف کبی وهلاکه قریب اولمق معناسنه در
فارسیجه هراس دیرلر توانی باخطاب ایکنجیدر توان کوج زور کبی
لکن توان خلقی اولمغله ادات توصیف آخرنده الفدر توانا کوجلو
شکیب وشکیبا وزیب وزیبا صبر وصبرلو زینت وزینتلو معنالرنه
در زور کبی یعنی ادمانه حاصل اولان حالت اولمغله زورک ادات
توصیفی منددر زورمند ودردمند وحاجتمند دیرلر فارضی اولوب
خلق اولمدیغیچون مندایله توصیف اولندر محصول درت نسنه ای برادر
خوف وخطرله در یعنی مواد اربعه اتیه خوف وخطردن خالی وبری اولمز

مادامکه

مادامکه قادر اولدقجه انلردن حذر اوزره اول دیمکدر

قربت سلطان والفت بابدان ❊ رغبت دنیا وصحبت بازنان

سلطان حاکم عظیم یعنی پادشاه جمعی سلاطین کلور قوت ولایت وتسخیر
کرامت اصحابی اولان اولیای کباره دخی عرف ترکیده سلطان اطلاق
اولنور محصول سلطانه قریب اولمق یعنی مواد اربعه نک بری لودر انکنجیسی
بد ایله الفت وصحبت ایتمک اوچنجیسی دنیایه رغبت دردنجیسی
زنلر ایله صحبت ایتمک زن دنیادن بالکلیه کچمک خارج دائرهٔ امکاندر
انجق شیخک مرادی قدر حاجتدن زیاده سیدر یعنی حاجت مقداری
انلردن انتفاع حاصل اولندقدن صکره زیاده رغبت والفت مذموم
ومردوددر وخیر الامور اوسطها مدلولنجه هر حالده وسط واعتدال مطلوب وممدوحدر

قرب سلطان آتش سوزان بود ❊ بابدان الفت هلاک جان بود

محصول سلطانه تقرب ایتمک یقینلق یاقیجی آتشدر وبد ایله الفت هلاک جاندر

زهره دارد دردرون دنیاچو مار ❊ گرچه بینی ظاهرش نقش ونگار

زهر آغو عربجه سم سینک ضمی وفتحی وسمک تشدیدیله جمعی سموم وسمام
کلور مار یلان عربجه افعی وثعبان ودخی اسمای کثیره سی وار نقش ونگار
عطف تفسیر آلاجه لق معناسنه در محصول دنیانک ایچی یلان کبی زهر
طولودر یعنی درونی پر زهر وبلکی دخی اشد وانفودر گرچه ظاهرینی نقش ونگار
گورورسن یعنی گورنان زیب وزینت ایله مزیندر لکن زینت مکرنه فریفته اولمغه کیدنه
گرفتار اولنلر یلانک هلاکیدر حب الدنیا رأس کل خطیئة

می نماید خوب وزیبا درنظر ❊ لیک از زهرش بود جانرا خطر

زیبا الف مبالغه معناسن افاده ایدر زیاده بزکلو وپراشقلو زیبان
کبی محصول نظرده خوب وزیبا گورینور هرکون راغب وطالب اولور
یعنی نیجه کمسه لر یولنه تن وجان ودین وایمانن فدا ایتمک رتبه سنده

حرص وطمع کوسترلر لکن زهرندن جانه خطر وار ٭ حاصلی ضرر وزیانندن
امن وامان خارج دائرهٔ امکاندر ٭

زهر این مار منقش قاتلست ٭ باشد از وی دور هرکه عاقلست

محصول بو نقشلی مارک زهری قاتلدر اندن اولور ٭ هرکیمکه عاقلدر ٭

همچو طفلان منکر اند سرخ و زرد ٭ چون زنان مغرور رنگ و بو مکرد

طفلان الف نون ادات جمعدر ٭ فارسیجه ان بالغ اولنجیه دک کودک
جمع کودکان بالغ اولدقدن صکره مرد و زن دیرلر جمعلری مردان و زنان در
لکن لسان عربیده انسان اناسی قرنندن کامل اولنجیه دک بش حاله
تحول و تنقل ایدرکه هر برینک باشقه اسمی واردر ٭ حاصلی انا قرننده روح
حلول ایدوب تولد ایدنجیه دک جنین دیرلر فتح جیم ایله جمعی اجنّه کلور ٭
تولد ایدوب سوددن کسلنجیه دک یعنی فطام ایله قرّ المذاق اولنجیه دک
طفل دیرلر کسر طا ایله جمعی اطفال و طفول بوریمکه و سویلمکه کسب استعداد
ایلدکده صبی دیرلر جمعی صبیان کلور ٭ بلوغه قریب اولدقده مراهق دیرلر
ضم میم ایله ٭ بالغ و کامل اولدقده رجل دیرلر جمعی رجال کلور ٭ بوندن
اوته سی مزعج و مکدر اولمغله حالت عنهنه وارنجه بیاندن تحاشی اولندی
سرخ قرمزی عربجه احمر دیرلر زرد صاری عربجه اصفر مغرور الدانمش فارسیجه
فریفته معناسنه در رنگ بویا و حیله عربجه لون جمعی الوان بو قوقی و امید
عربجه رایحه جمعی روایح کلور مکرد نهی حاضر اولمه عربجه لاتکن معناسنه در ٭
محصول طفللر کبی سرخ و زرده یعنی قزل و صاری یه یاقمه عورتلر کبی
رنک و بویه الدانمه ٭ یعنی مرد اول عورتلر کبی دنیانک رنک و بوینه مغرور
ممکور اولمه ٭ حاصلی رغبت و التفاتدن حذر ایله ٭

زال دنیا چون عروس اراستست ٭ هر زمانی شوی دیکر خاستست

محصول زال دنیا یعنی دنیا دیدکلری قوجه قاری کنج کلین کبی قزین و اراسته در

هر زمان بر غیری قوجه استر یعنی داب و آیینی هر زمان زوجنی هلاک
وافنا و آخره عوض شبوه وکالا ایدر ٭ اراستست و خواستست اصلنده
اراسته است و خواسته است در ضرورت وزن ایچون حذف و ایصال اولندی

مقبل آن مردی که شد زین جفت طاق ٭ پشت بروی کرد و دادش سه طلاق

مقبل ضد مدبر بونده سعادتلو دولتلو معناسنه در مرد ده یا وحدت و نوعیه
طاق تک فرد کبی مقابل جفت پشت بای عجمینک ضمّی و ما عدا سینک
سکونیله ارقه عربجه ظهر معناسنه در محصول دولتلو سعادتلو اول بر نوع
اردرکه بو جفتدن تک اولدی وارقه ویروب یعنی قبول ایتمیوب بالکلیه دور
انداخته طلاق ثلاثه ایلدی ٭

لب به پیش شوی خندان میکند ٭ پس هلاک از زخم دندان میکند

پیش ده بای تاکید ظرف ایچوندر ٭ پیش مقابل پس اوک عربجه قدام پس
ارد عربجه خلف و بعد یعنی صکره ٭ بونده مراد صکره در ٭ انجق بیتده پیش و پس
ایهام ملوجه واقع اولدی محصول دنیا دیدکلری مکاره غدار فرهادکش
زوجی اوکنده دوطاغن کولکن ایدر ٭ یعنی لب خندان اولور صکره زخم
دندانله هلاک ایدر ٭ حاصلی دنیا دیدکلری قحبهٔ بی ناموس و عار و غدار
بدکارک کیفیات اطواری صغار و کباره ظاهر و آشکار و نمایان و پدیدار
ایکن بر فرد اعتبار ایدوب متیقظ و بیدار اولمز سبحان الله الفاعل الستار ٭

مرد دلیل نیک بختی چار چیز ٭ هرکه این چارش بود باشد عزیز

محصول درت نسنه ایو بختلکه دلیل اولور یعنی نشان سعادت و اقبالدر
هرکیمکه بو درت نسنه مقارن اوله عزیز و محترم و معتبر و مکرم اولور

اصل پاک امد دلیل نیک بخت ٭ نیست بی اصلی سزاوار تاج و تخت

اصل پاکه اضافتی بیانیه در تاج و تخت سلاطینه مخصوص کلاه و سریردر ٭
محصول اصل پاک خلقت ایو بختلکه دلیل کلدر ٭ پاک اصلده خیر و برکت

مقرردر بد اصل تاج وتخته سزا دکلدر

نیک بختا نزا بود رای صواب ✿ انکه بد رایست باشد در عذاب

صواب نقیض خطا قصد ایلدوکی نسنه یه ایرشمک معناسنه در

محصول نیک بختلرک معقول وممدوح رایی اولور اولکمسه که

بد رایدر عذابده اولور

✿ هرکه ایمن از عذاب حق بود ✿ نیست مؤمن کافر مطلق بود ✿

ایمن همزه ومیمک کسرلریله امین لفظندن مقلوبدر محصول هرکمسه که

عذاب حقدن امین اوله مؤمن دکلدر کافر مطلق اولور

الامن من عذاب الله وياس من رحمة الله كلاهما كفر الحديث یعنی

برکمسه که محض طاعت وعبادتنه اعتماد وزهادت ونزاهتنه اعتقاد

ایدوب الله عظیم الشانک عذابندن امین اوله وکذلک غریق

دریای فسق وفجور اولوب حق سبحانه وتعالی نک رحمتندن منقطع الرجا

اوله بو ایکی حالت کفر صرف واصحابی کافر مطلقلردر نعوذ بالله تعالی من ذلك

عمر دنیا پنج روزی بیش نیست ✿ غافلست انکس که پیش اندیش نیست

روزی یاء مصدریه ایله قلت زماندن کنایه در پیش امالهٔ یای

عربیه ایله ارتق فزون وافزون دخی دیرلر عربجه زیاده که مقابل

نقصاندر پیش اندیش وصف ترکیبی در ایلروسنی فکر ایدیجی معناسنه در

محصول دنیانک عمری یعنی بقاسی بش کونلکدر زیاده دکلدر

غافل اولکمسه درکه ایلروسنی فکر ایدیجی دکلدر یعنی مدت قلیله ده

تجارت کثیره ممکن ایکن عاقبتن فکر ایتمین کمسه فتی غافل وذاهلدر دیمکدر

✿ ترک لذات جهان باید کرفت ✿ دامن صاحبدلان باید کرفت ✿

لذات لذتک جمعیدر طاد وذوق دخی دیرلر فارسیجه چاشنی معناسنه در

صاحبدلان مرشدان کامل ومکمل معناسنه در محصول دنیانک

طادی ترک اولنمق کرک یعنی دنیای فانینک لذات متنوعه سنه فریفته و

اذواق متعدده سنه کرفته اولوب احوال عظیم الاهوال عقباده ن

غفلت ایتمامک کرک مرشد کامل ومربی مکملک دامن همایونلری

طوتلمق کرک یعنی اول مقوله مشایخ کبارک تربیه ودلالتلریله مسلک سلامته سالک

✿ دربی لذات نفسانی مباش ✿ اولمق کرکدر ✿ دوستدار عالم فانی مباش

پی ایز واردمعناسنه در عربجه اثر کسر همزه وسکون ثاء مثلثه ایله

نفسانی ده الف ونون وبا قاعدهٔ اعجام اوزره نسبت ایچوندر

بالکز یا ایله دخی جائزدر اماره بالسوء اولان نفسه منسوب دیمکدر

دوستدار وصف ترکیبی در عالم فانی دنیا محصول نفسانی ذوقلرک

اردنجه اولمه یعنی بیهوده قیدلرینه دوشمه عالم فانی نی دوست طوتیجی

اولمه یعنی دنیا وبقاسز اولمیان نسنه یه راغب وطالب اولمه دیمکدر

✿ نیست حاصل رنج دنیا بردنت ✿ عاقبت چون می بباید مردنت

بردنت تا خطاب ایچوندر بردن بانک ضمی ورانک سکونیله

الثمک عربجه انتقال معناسنه در محصول رنج دنیای فانی یی الثمک یعنی

چکمک سکا نافع وصالح دکلدر عاقبت چونکه سکا موت وفوت

مقرردر نیچون عبث زحمت چکرسن یعنی حقیقتده دنیا ومافیها مانند

نقش بر آب نا استواردر وعهد خوبان زمانه کبی بی ثبات وبیقراردر

✿ از تنت چون جان خواهد شدن ✿ خاک اندر استخوان خواهد شدن

استخوان بونده کمک معناسنه در عربجه عظم جمعی عظام محصول چونکه

تنکدن جان روان اولاجقدر یعنی کیدیسر در اطراف دفن لمکلرکه

دخول وحلول ایدیسردر یعنی بر ساعت ثبات وبقاکه وثوق

✿ اعتماد ک بوقدر پس بیهوده زحمت چکمکه موجب ندر دیمکدر ✿

✿ مر ترا از دادن جان چاره نیست ✿ رهزنت جز نفس اماره نیست

وزرا مربونده تراانك راسنی تأكید ایدر نفسكده كاف ادات تصغیردر
نفسجغز دیمكدر محصول سكا جان ویرمكدن چاره بوقدر بولك
اوزیجی اولدیجی نفسجغز كیدن غیری یوقدر یعنی سنی طریق مستقیمدن
تحویل وتحریف ایدن كندی اماره لك نفسجغز كدر دربیان اسباب عافیت

عافیت راگر بجوئی ای عزیز ❁ میتوانش یافتن در چار چیز ❁

محصول ای عزیز اگر عافیت یعنی صحت ورفاهیت استرایسك
انی درت نسنه ده بولمق ممكندر یعنی اسباب حصولی تعداد اولنمجق درت نسنه در

ایمنی ونعمت اندر خاندان ❁ تندرستی وفراغت بعد ازان

خاندانه اوجاق یعنی اوتدن بروانتقال ایدرك نظام پذیر
اولان دائره یه دیرلر عربجه اهل بیت دودمان اگرچه بوی وقبیله
معناسنه در لكن خانه دانه عطف تفسیر سیاقنده ده استعمال ایدرلر
محصول خاندانده امنیت ونعمت اندن صكره تندرستلك وفراغت
یعنی التزام مالا یلزمدن كه دنیا وآخرته نافع اولمیان مالا یعنی یه دیرلر
اجتناب ایدوب كشی كندی حالنده اولمق اسباب عافیتدن معدوددر

❁ چونكه با نعمت امانی باشدت ❁ عافیت از ان نشانی باشدت ❁

امانی ده یا مصدریه امان مهلت فارسیجه زنهار معناسنه در
نشانی ده یا تنكیر ایچوندر محصول چونكه نعمت وامانك اوله عافیت
سكا اندن نشان اولور قطوبی لك

با دل فارغ چو باشی تن درست ❁ دیگر از دنیا نباید هیچ جست

جست جو یه سین وتا كه ادات خبردر داخل اولدقده تخفیف
اجلی ایچون واو حذف اولنوب جست دیرلر محصول فارغ بفید
كوكل ایله چونكه تن درست اولاسن كرو دنیادن غیری نسنه
ارزو ایدوب تمنی یعنی استمك كركمز

برمباور تا توانی كام نفس ❁ تا نیفتی ای پسر در دام نفس

برمباور بر بونده ادات تأكیددر مباور مباوریدن نهی حاضردر
كتورمه یعنی حاصل ایتمه دیمكدر تا توانی تا انتهاء غایت ویا خطا ایدر
توان كوچ بیانی سبق ایلمشدر ماداكه قادرسن دیمكدر كام كاف
عربی ایله مراد كاف عجمی ایله انكی معنایه كلور بر آدم عربجه خطوة بالضم
جمعی خطا وخطوات كلور وبر طماق وبینی عربجه دماغ بالكسر
جمعی ادمغه كلور دام بونده توزاق معناسنه در محصول
ماداكه قادرسن نفسك مرادینی حاصل ایتمه اول اجل ایچونكه نفسك
توزاغنه دوشمه یه سن یعنی دام مكر وتزویرینه گرفتار اولمامغیچون
دائما مخالفت اوزره اول والا دنیا واخرت نعمت وسعادتندن
جدا وذل دنیایه وعذاب عقبایه مبتلا اولورسن

❁ زیر پای آور هوای نفس را ❁ كم بده ده بهرهای نفس را ❁

هوا بونده قلبك متلذذ اولدیغی نسنه یه میل ومحبت معناسنه در
جمعی اهوا كلور كم آز عربجه قلیل معناسنه در لكن بو یه محلرده
ترك كلیدن عبارتدر بهرها بهره نك جمعیدر نصیبلر معناسنه در
آخرنده ها اولان كلمه جمع اولندقده اصل هاینی اسقاط ایدرلر
بهرها ولاكها وبا كهاكبی محصول نفسك هواسنی ایاق التنه آل
یعنی تذلیل وتحقیر ایله آز ونصیبلرینی ویرمه حاصلی نفس كه الد خصما
تربیه وتسمیننده زیاده حذر ایله

نفس وشیطان می برند از ره ترا ❁ تا در اندازند اندر چه ترا

تا حتی معناسنه در انتهاء غایت ایچوندر ادات تنبیه وتحذیر
اولمق دخی جائزدر محصول نفس وشیطان سنی یولدن یعنی طریق
مستقیمدن ایلتورلر یا سنی قیویه آتارلر یعنی چاه وباله القا ایدرلر

وبا خود غافل اولمه حذر واحترازاوزره اول که سنی چاه هلاکه آتمه‌لر
نفس را سرکوب ودائم خواردار ه‌ نا توانی دورش از مردار دار
کوب کاف عربیه کوبیدن امر حاضردر دوکک عربیه اضرب معناسنه‌در
مردار فارسی وترکیده مستعمل ومعروفدر عربیه محظور جمعی محظورات
قولا وفعلا صورتا ومعنا نامشروع حالات مکروهه ومحرمه‌یه دیرلر
محصول نفسک باشنی دوک یعنی قهر وزجر ایله ودائما خوار وحقیر طوت
علی الامکان قدرتک مرداردن ایراق طوت یعنی محظورات شرعیه‌دن تبعید ایله دیمکدر
ه‌ نفس بد را هر که سیرش میکند ه‌ درگنه کردن دلیرش میکند ه‌
سیرش شین ضمیر نفسه راجعدر سیر اماده ایله طوق شبعان معناسنه‌در
گنه گناهدن مخففدر عربیه جناح واثم جمعی آثام کلور دلیرش
شین ضمیر نفسه راجعدر دلیر بهادر عربیه شجاع بالضم وشجیع بالفتح
جمعی شجعان وشجعا کلور بالضم فیهما محصول نفس بدی هر کیم که
طوق ایلیه گناه ایتمکه یرار وبهادر ایدر حاصلی طوقلق اجرای گناه
وفساده قوی القلب وغالب ایدوب دائره ضبط وربطدن چیقار
حلق خود را دور دار از هر مزه ه‌ تا نیفتی در بلا و در بزه ه‌
حلق حاء مهمله‌نک فتحی ولامک سکونیله بوینده بوغاز جمعی حلوق
کلور حلقوم دخی دیرلر جمعی حلاقیم کلور فارسیجه کلو دیرلر کاف
عجمک فتحی ایله مزه میم وزاء معجمه‌نک فتحلریله طاد عربیه ذوق ولذت
معناسنه‌در بزه باء موحده‌نک فتحی ایله گناه ووبال معناسنه‌در
محصول کندی بوغازکی هر لذتدن ایراق طوت تا که بلا وگناهه
دوشمیه‌سن لذیذ طعامه واذواق غیر باقیه‌یه راغب وطالب
اولان البته حفره وبال وبلایه افتاده اولور اولماحق اولمز
زاب ونان تا لب شکر ار مساز ه‌ همچو حیوان بهر خود آخر مساز

محصول

محصول آب ونادن قرنکی دوداغکه دک طولدرمه حیوانلر کبی کندک
ایچون آخور دوزمه یعنی بهائم انعامه مخصوص اولان شکم پرورلک ایله
روز کم خور کرچه صائم نیستی الانسان کامل اولدیمکدر بر مخور آخر بهائم نیستی
بهائم بهیمه‌نک جمعیدر فارسیجه چارپایان معناسنه‌در محصول
کوندز ازیمی اکرچه صائم دکلسن چوق ییمه یعنی طویحه اخر بهائم دکلسن
یعنی صغر وحرکب کبی اتلک اکل وشربه منحصر اولمسون الکلک بهائمه براشور
انسانده مذموم ومکروهدر
ارکه درخوابی همه شب تا بروز ه‌ بهر کور خود چراغی برفروز ه‌
خوابی ده یا خطاب ایچوندر کور کاف عجم ایله قبر فروز فانک
ورانک ضمه‌سیله فروزیدندن امر حاضر در ضیا لندر معناسنه‌در
محصول ارکمسه که بتون کیجه صباحه دک اویخوده یعنی دریای غفلت
وحضوره مستغرق اسن کیدر قبرک ایچون بر چراغ شعله لندر یعنی
قبرکی عبادات شبانه ایله منور ایله حاصلی احیاء لیل وطاعت
وعبادته میل وسبیله انوار قرار اولمسنه آثار واخبار متعدده وارده‌در
خواب وخور جز پیشه انعام نیست ه‌ خفتن ما زاین بهره زین انعام نیست
خور ییموب ایچمک عربیه اکل وشرب انعام فتح همزه ایله درت ایاقلی
حیوانه دیرلر بهیم کبی مفردی نعم کلور فتحتین ایله فارسیجه چارپای
دیرلر انعام کسر همزه ایله وزنا ومعنا احسان کبی در محصول اویومق
وییمک وایچمک حیوانات صنعتیدر یعنی نقد واوقاتی وانفاس
حیاتی مذکوره اوج تخصیص ایدوب تحصیل لوازم سعادتدن دارینده
رخاوت وغفلت ایتمک فنی دنائتدر وخلاف انسانیتدر
زیرا اوبو مشترک یعنی غافل وذاهل اولنلرک بو انعام وحسادن نصیبی وبهره‌ان
ای بسا بسیار خواهی خفته خیز بو قدر کر خبر داری ز خود بی کفت خیز

خفت مضارعدن صکره واقع اولمغله خفتن معناسنه در قاعدهٔ
کلیه درکه ایکی بر یرده واقع اولسه ایلکنجیسنه مصدر معناسی ویریلور
خواهی خفت کبی خواهی خفتن معناسنه در ۰ کفت بی ادات سلبدر
بی مشتاقانک غیرینه داخل اوله کلمکله کفنه دخولی دخلدر خانی
دکلدر ۰ کفت بونده تاویل مصدرده در ۰ کفتن معناسنه در مصادره
نون نافیه داخل اولمق قاعده درنامستندر محصول ای اوغل چوق
بانیسرسن یعنی بعد الفوت فرارده چوق بانه جقسن اگر کندکدن خبرک
وار ایسه سویلمه دن فالیق حاصلی دنیا مزرعهٔ آخرتدر تا نه جق وقت
ومحلی دکلدر زمان ادخار وتحصیلدر حق تعالی جمله مزه تیقظ وانتباه میسر ایلیه آمین

دل درین دنیای دون بستن خطاست حا دامن ازو در کر تو درچینی رواست

دون الچق صدد والاعجمه سفال بالفتح وسفاله بالضم خلاف علوّ دنی کبی
بستن بستیدندن مصدر در بغلمق معناسنه در ۰ عجمه عقد دیرلر ربط کبی
خطا معروفدر قصد روا بریته ده خطا ور روا جمع اولمق مراعات تطبیق قیلنلندر
روا جائز معناسنه در محصول کوکلی بو الچق دنیایه بغلمق خطادر
اگر دامنی اندن درهسن یعنی دوشرهسن وقطع علاقه ایدرسن جائزدر
یعنی معقول ومناسبدر حاصلی دنیای دنی یه تعلق کلی جائز دکل خطادر

از چه بندی دل بدنیای دنی حا چون نه جاوید دروی بودنی حا

بودنی باخطاب اوقنور ۰ المقلقلک معناسنه در محصول نه بستیدن
دنیای دنی یه کوکل بغلرسن چونکه انده یعنی دنیای فانیده المقلقلک ابدی
وجاوید دکلدر حاصلی دوام وثباتی اولمیانسنه یه ربط قلبک نه ایچوندر محض حماقت

ظاهر خود را میارای فقیر حا تا چو بدر باطنت گردد منیر

میارای مبنی آرایه ایله میارایدن دن نهی حاضر در ۰ ترجمه عجمه لا تزیّنه
معناسنه در فقیر مالی نصابه ایرشمیان محتاجه دیرلر صعلوک کبی بالضم

جمع صعالیک کلور ۰ فارسیده کدا و بی نوا و بی برک دیرلر بدری
یا تنکیر اوقنور ۰ بدر بونده ایکی اون درت کیجه لکنه دیرلر فارسیجه ماه تمام
دیرلر محصول ای فقیر ومحتاج ظاهرکی تزیین ایتمه یعنی باطنک خراب
وویران ایکن ظاهرکی مفلس مکلف عنوان کبی زینت کاذبه سود فرسا
ایله مزین ایتمه ۰ تا که بدر منیر کبی باطنک روشن ۰ ومنور اوله ۰

طالب هر صورت زیبا مباش حا در هوای اطلس و دیبا مباش

محصول هر صورت زیبایه طالب وراغب اولمه واطلس ودیبا
هواسنده اولمه ۰ صورت زیبا که رخ رعنا ولب روح افزادن عبارتدر
اگرچه کیشی یه خوش کورینورلکن ضمننده حادث اولان آثام کوناکون
رحم واحساندن حضرت رحیم ورحماندن دور ۰ وحدود عبودیت معبوده
دخولدن مهجور ایدر ۰ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰ ۰

از هوا بگذر خدا را بنده باش حا زندگی میبایدت در زنده باش

بگذر باء مکسوره تاکید افاده ایدر ۰ گذر گذاریدن دن امر حاضر در
کچ وفو ترک ایله معنالرینه در ۰ عجمه مر بالضم والتشدید ژنده زای
عجمه ایله خرقه اسکیمش پرتلمش یالاسه دیرلر ۰ ترکجه دلق معناسنه در
بالفتح محصول هوادن کچ حضرت رؤوف وعطوف جل شانه یه
قول اول سکا حیات لازم ایسه خرقه ده اول یعنی بدن فنا پذیر اولمغی
لباس مسنون ایله مزین ایله که حیات ابدیه یه نائل وواصل اولهسن ۰

خرقهٔ پشمینه را بر دوش کن حا شربتی از نامرادی نوش کن

پشمینه یا نسبت ونون تاکید و ها نقل اوقنور یون کبک مجموع پشمه
منسوب یعنی یوکدن خرقه معناسنه در شربتی یا تنکیر اوقنور شربت
معروفدر بو استعاره طریقیله ذکر اولنمشدر نوش ایتمک عجمه اشرب معناسنه در
محصول یوکدن خرقه بی بردوش ایله یعنی بو نکا لباس ایدینا مرادلک

شهر تبنی ایچ یعنی تن پرورلک دنی کچ حاصلی اختیار لباس فقر ایله رداء
رضا صارنماری الکتفا و الکناب و مورث مقت و عذاب اولان
افتخار تکبردن امتناع و اجتناب ایله دیمکدر
ای کمند بر رو کشتی پشمینه را پاك ساز از کینه اول سینه را
کینه نقل ایچوندر کین کاف عربینك کسر ایله کوکلده عداوت یعنی
دشمنلك طوتمق عربجه حقد مقابلنده در جمعی احقاد کلور محصول
ای کمرکه یوك خرقه سنی اوزریکه چکرسن اول سینه کی کینه دن پاك
تطهیر ایله یعنی درونکی بیرونکه اویدر حاصلی خرقه زی صلحا اولمغله ظاهرده
وسیله حسن ظندر باطنك دخی خیالات باطله دن پاك و طاهر
اولوب ظاهره مطابق اولدیغی صورتده حق و خلق عندنده مقبول و ممدوحدر
گر همی خواهی نصیب از آخرت رو بدر کن جامهای فاخرت
نصیب حصه شیدن بر مقدار جمعی انصبه کلور حظ دخی درلر جامها
جامه نك جمعیدر جنس لباس عربجه البسه جمعی اولدیغی کبی محصول
اگر آخرت نصیبینی استرسك بورالتنه فاخره یی اوزرکدن چیقار
یعنی زینت دنیا نی بقایی ترك ایله روش درویشنه و سلوك بی تکلفانه ایله
بی تکلف باش و آرایش مجوی زندکانه ایله ترك راحت گیر و آسایش مجوی
آرایش و آسایش اسم مصدرلردر زینت و راحت معنالرینه در محصول
بو بیت دخی بیت سابقه نك تقریری مقامنده در بی تکلف اول زیب
و زینت و آرایش استمه دخی راحت و رفاهیتی ترك ایله یعنی حضور و آرامه طالب و راغب اولمه
همچو صوفی در لباس صوف باش هیهات هیهات در صفتهای خدا موصوف باش
صوفی بانسبت ایچوندر قبون یوکی جمعی اصواف کلور بو بابینه یعنی صوف
مصبوغه عهن دیرلر کسر عین مهمله ایله جمعی عهون کلور ضم عین ایله صلحا
اکثریا صوفدن لباس کیدکلری ایچون صالح کمسنه یه صوفی دیرلر محصول

صوفی

صوفی کبی لباس صوفده اول خدای عزیز و جلیلك صفتلرنده موصوف
اول یعنی تخلقوا باخلاق الله امر شریفی ایله عامل اول دیمکدر
در برت کو کسوت نیکو مباش زیر پهلو جامه خوابت کو مباش
کسوت کسر کاف ایله لباس نیکو ایو مقابل بد عربجه جید مقابل ردی
پهلو عربجه جنب و ایکو عربجه ضلع جمعی اضلاع کلور محصول اوزرکده
ایو کسوه اولمسون دی کذلك پهلوك التنده و جامه خوابکه لطیف
و مفرح دوشك و یورغان و چارشیدن عبارتدر اولمسون دی
مرد راه را بوریا قالین بود سنك خشتش عاقبت بالین بود
قالی و قالین قالیچه دیدکلری معروف فرشدر خشتش شین ضمیر مرد راهه
راجعدر خشت کرپیچ معناسنه در بالین یصدوق عربجه مخده و وساده
جمعی وسائد کلور محصول مرد راه یعنی سالکه حصیر دوشك اولور
اندن اوتوریکه عاقبت یعنی بعد الفوت اکه کرپیچ بالین اولور حضرت شیخ
علیه الرحمه ترك دنیا و دفع اسباب فنای بی بقایه تعبیرات متنوعه و تمثیلات
متعدده ایله حث و ترغیب حاصلی دار دنیا مدار ثبات و بقا دکلدرکه
طلب و رغبته سزا اوله بو منزلك نازلینه ارتحال و نعم و نوالینه البته
زوال مقرر اولمغله تزییف و تحقیرنده هر نه رتبه ده مبالغه اولنسه
حقیقتده فحجندن عشر معاشرن بیان اولنه مز
در صفت درویشی حب درویشان فرماید
گر ز اعقلست با دانش قرین باش درویش و بدرویشان نشین
عقلست سین و تا که ادات خبر در معنا قرینه مقارنندر لکن وزن ایچون
صورتا عقله قید اولندی محصول اگر عقلك دانش قریننده ایسه یعنی
هم عاقل و هم عالم ایسك درویش اول و درویشلر ایله اولتور
یعنی درویشلر له اختلاط و آمیزش ایله

همنشینی جز بدرویشان مکن * تا توانی غیبت ایشان مکن
محصول درویشلردن غیریله مجالست ومعاشرت ایتمه مادامکه قادر
ایسک انلری غیبت ایتمه یعنی ما ویردن قطع لسان ایله حمل المؤمن
علی الصلاح مسلکنه سلوک ایله سلامت ره اول حسن ظنک دنیا وعقباده
ضرر وزیانی یوقدر نیجه حقیقت اوزره اهل اولان درویشلر ستر حال
ایچون مناهی ومکاره صورت ارتکابده کورینورلر واول صورتله
دفع ازدحام انام ایدرلر سنک تعقب ایله سوء ظنه دوشمک
لازم دکلدر التزام مالا یلزمدن کندی احوالکه مفید اولمق سکا خیرلودر
حب درویشان کلید جنت است * دشمن ایشان سزار لعنت است
حب بالضم والتشدید محبت معناسنه در کلید کسر کافله انختر عربجه
مفتاح جمعی مفاتیحدر لعنت رد ایدوب سورمک وخیردن تبعید ایتمک
لعن کبی فارسیجه نفرین دیرلر محصول درویشلره محبت ایتمک جنت انختریدر
یعنی دخول جنته سببدر انلرک دشمنی لعنته سزا ولایقدر یعنی خیردن
دور ومهجور اولور حاصلی فقرا ودرویشانه رحم ورغبت ومحبت ومودت
معتبر وممدوح وعکسی دخی مذموم ومقبوحدر
پوشش درویش غیر دلق نیست * در پی کام وهوای خلق نیست
پوشش بای عجمینک ضمی وشین اولک کسریله اسم مصدردر کیه جک
عربجه لباس معناسنه در دلق عربیدر خرقه فارسیجه ژنده معناسنه در
کام کاف عربیله مراد معناسنه در خلق خای معجمه نک فتحیله بونده
مخلوق معناسنه در بعض نسخه ده حاء مهمله ایله حلق واقع اولدی
بوغاز جمعی حلوق کلور فارسیجه کلو معناسنه در کاف عجمی ایله محصول
درویشک کیه جکی خرقه دن غیری دکلدر ومراد وهوا اردنده دکلدر
یعنی هوای خاطر ومراد نفس غادر سوداسنده اولان مخلوق دکلدر

وبعض نسخه یه کوره بوغازی قیدنده دکلدر یعنی الوان اطعمه نفیسه ایله
بوغازک مراد ذوق اعتبارینی فکرنده اولمیوب قوت لایموته مدار
اولان لقمه یسیر ایله کچینور حاصلی نان جوین وسیر ایله شبعان وسیر اولور
مرد تا ننهد بفرق نفس پای * کاره کجا یابد بدرگاه خدای
ننهد نون اولک فتحی ایله ادات نفی در نون ثانی کلمه دندر واصلده ها
مفتوحدر اما بونده ضرورت وزن ایچون ساکن اوقنور کجا کاف
عربینک ضمی ایله قنده عربجه این معناسنه در محصول ارتاک نفسک
باشنه ایاق قویمیه یعنی ایاغ النفسه الوب غالب وظفر اولمیه
اول کشی درکاه حق وبارکاه قادر مطلق جل وعلایه قنده یول بولور
یعنی یول بولمق مسلوب الاحتمالدر وواصل الی الله جل شانه اولمق محال اندر محالدر
مرد ره دربند قصر وباغ نیست * بر دل او غیر درد وداغ نیست
مرد ره یول اری یعنی سالک ومرید داغ یا فی عربجه کی کافک فتحی
ویانک تشدیدیله بونده فکر عاشقانه والم مشتاقانه دن کنایه در
محصول یول اری یعنی سالک قصر وباغ قیدنده دکلدر انک قلبنده
درد وداغدن غیری یوقدر یعنی وصول الی الله تعالی دن غیری الم ودردی
یوقدر حاصلی زهرت وزینت فانیه دنیویه یی درونندن سلب ایدوب
سعی وهمتی تحصیل لوازم رضوانه حصر وقصر ایتمشدر
گر عمارت را بری بر آسمان * عاقبت زیر زمین گردد نهان
عمارت بالکسر معمورلق ضد خرابلق فارسیجه آبادی وآبادان دیرلر
گردی کاف عجمینک فتحیله فعل مضارع مفرد مخاطبدر عربجه تفسیر دیرلر
محصول اگر منزلکی آسمانه اوزره ایلتسن یعنی مبالغه ایله ترفیع وترغیب
وتنسیق ایده سن عاقبت یر التنده کیزلو یعنی بی نام ونشان اولاجقسن
حضرت شیخ بعینی دخی زیاده تنویر وتفسیر ایچون بیورر

کر چو رستم شوکت و روزت بود ها جار چون بهرام در کورت بود

شوکت بونده هیبت و عظمت معناسنه در کورت تا خطاب ایچوندر
کور بونده ایهام طریقیله مذکور در زیرا هم مزار و هم بابان اشکی
معناسنه در عربجه حمار الوحشی و فراد در بالفتح والقصر بهرام بونده
بهرام کور در بر پادشاه عظیم الشان ایدیکی شاهان جهان قهر و سطوتندن
لرزان و ترسان ایلدیلر یکرمی درت بیل پادشاهلق ایتدکدن صکره بر کون
صیدکاه ده بر کور بادرفتارینه شکاریچون اردنجه ایلغار ایدرکن کورده
قرار ایلدی محصول اگر رستم کبی شوکت و روزک دخی اولورسه ایرک
بهرام کبی کورده اولور یعنی هیبت و شوکتکه اعتماد ایتمه عاقبت ایرک

ای پسر از آخرت غافل مباش ها قرار در با متاع این جهان خوش دل مباش

محصول ای اوغل آخرتدن غافل اولمه بو دنیانک متاعی ایله خوش دل اولمه
یعنی زینت و اموال زایله و فانیه ایله که یوم لا ینفع مال اه سؤال و جواب
بلکی عتاب و عقابی مقرر در اول مقوله مزخرفات مکروهه ایله مسرور اولمه

ها در بلیات جهان صبار باش ها گاه نعمت شاکر جبار باش ها

بلیات بلانک جمعیدر بلا یا دخی کلور نقمت و امتحان ویرمز نسنه
السنه ثلاثه ده مستعملدر گاه کاف عجم ایله بونده وقت معناسنه در
محصول جهانک بلیات و مکروهاتنه مبالغه ایله صبر ایدیجی اول و نعمت
وقتنده حضرت جبار کریم عم نواله یه شکر ایدیجی اول یعنی بلایه صبر
ونعمته شکر ایله حق تعالی نک رضاسن تحصیل ایله دیمکدر

در صفت بدبختی

ها چار چیز آثار بدبختی بود ها جاهلی و کاهلی سبختی بود ها

محصول درت نسنه بدبختلک علامتی در جاهلک و کاهلک
بو ایکیسی شدید و فتی در یعنی ادنا مرتبه علم حالنی بلمامک وجب ملهی

ادا و ایفاده کاهللک و تنبللک ایلمک حاصل طاعت و عبادت خداده
جاهل و کاهل اولمق مشکلدر

بیکسی و ناکسی هر چار شد ها بخت بد را این همه آثار شد

بیکس کمسه سز یعنی نصیر و ظهیر و یاور و دستگیر اولمیان کمسه یه دیرلر
ناکس دنی و ذلیل و سفیه و ثقیل اولان شخص ناسزا کاره دیرلر
محصول بر بیکسلک و بر ناکسلک درکه در دی دخی بدبختلکه اثر و نشاندر

انکه در بند عبادت می شود ها بی شک از اهل سعادت می شود

محصول اول کمسه که عبادت قیدنده اوله یعنی حق تعالی نک کتاب
وسنته موافق و مقرون اوله بی شک اهل سعادتدن اولور یعنی کندوسی
دفتر سعادتده مسطور و زمرهٔ اشقیادن دور و مهجور بیلنور

ره هوا بر خود قدم هر کو نهد ها می توان کرد بالنفک جهاد

هوا بالقصر عربی در قلبک متلذذ اولدیغی نسنه یه میل ایتمک و محبت
فارسیجه مهر کبی و دو وشمک سقوط فارسیجه افتادن کبی جمعی اهوی
کلور هر کو هر که اودن مخففدر ضرورت وزن ایچون حذف و ایصال
اولنمشدر کرد بونده تأویل مصدرده کردن معناسنه در زیرا قبلنده
مضارع واقع اولمشدر بوکونه ایکی فعل جمع اولسه بری مصدر معناسنه در
نفک کاف ادات تصغیر در عربجه النفس ضم نون ایله جهاد غزا
فارسیجه جنک و نبرد و پرخاش معناسنه در محصول هر اول کمسه که
هواسی اوزره ایاق قویدی یعنی هواسنی زیر پا ایدوب لذائذ نفسانیه سین
ترک ایلدی اول کمسه نفسیجغزیه جنک و جدال قادر اولور

کهر سازد در جهان با خواب خور ها در قیامت نبود ش زانش کذر

خور واو رسم ایله تروخ قافیه سنده بونده یمک عربجه طعام معناسنه در
کذر کاف عجمک ضمی ایله کچد عربجه ممر و معبر معناسنه در محصول

هرکسه که دنیاده اویومق ویمک ایله الفت ایلدی یعنی راحته رغبت
وعبادتدن نفرت ایلدی انک قیامتده آتشدن کندر یعنی عذابدن نجات ومراد
روی گردانی ازمراد وآرزو بوقدر پس بدرگاه خدا آوردوی و
محصول مراد وآرزودن یوز دوندر یعنی رغائب دنیویه دن
اعراض ایله صکره الله تعالینک درگاهنه یوز کتور یعنی متوجه اول
حاصلی هوا هوس ایله متابعت اولمه

کامرانی سربسر ناکامی کشد ‖ مرد ره خط در نیکونامی کشد

کامرانی ده میم ساکن دریا مصدریه در سر بونده اوج ونهایت
معناسنه در محصول مراد سورجیلغک نهایتی ناکاملغه چکر اولور
یعنی سالک طریق حق اولنلر خط چکر یعنی حیز رحاصلی جهلا کبی نام ونشان استمز
امر ونهی حق چو دارای وحید اعراض ایدر پس مرد بر وایه نفس پلید
وحید منفرد کبی بر فارسیجه یک دیرلر وایه نصیب وذوق معناسنه در
پلید بای عجمیله مردار بای عربیله کودن احمق ترکجه بون کشیه دیرلر
محصول اول شخص منفرد ویکانه حق تعالینک امر ونهیینی طوتارسک
یعنی طوتمق مراد ومقصودک ایسه پس مردار نفسک ذوق وشوقی اوزره
بوریمه یعنی اول احمق وشاشقون نفسه اویوب ضال ومضل بیان وحیرانه اولمه
امر ونهی حق زقرآن گوش دار ‖ جای شادی نیست دنیا هوش دار
گوش دار حفظ ایله واز برله دیمکدر زیرا گوش داشتن و داریدن
ومشتقاتندن برینه مقید اولسه حفظ معناسنه اولور وکردن و
مشتقاتیله مقید اولسه اشتمک ودیکلمک معناسنه اولور شادی
یای مصدریه سونمک عربجه سرور معناسنه در هوش دار آگاه اول یعنی
متیقظ اول دیمکدر هوش خرد داشتن ومشتقاتیله مقید اولسه آگاه
اول غافل اولمه وکردن ومشتقاتیله مستعمل اولسه فهم ایله اکله معناسنه اولور فهم

محصول

محصول حق تعالینک امر ونهیینی قرآن عظیم الشاندن ضبط وحفظ ایله
دنیا شاد ایلک یری دکلدر غافل اولمه عین بصیرتی فتح ایله

هر که ترک کامرانی میکند ‖ بر خلافش زندگانی میکند

زندگانی دیرلک عربجه معاش ومعیشت معناسنه در کاف عجمی هارسمیدن
بدلدر ها وکافی جمع ایدنلر بو قاعده دن خبیر دکلدر الف نون تاکید
وتحسین ایچوندر محصول هرکمسه که مراد سورجیلغی ترک ایلیه انک خلاف
اوزره دیرلک ایدر یعنی فقیرانه تعیش ایدر لا غم للقانع
مدلولنجه دنیا وعقباده غم وهمدن امین اولور درصفت راحت فرماید

گر همی خواهی که گردی سربلند ‖ ای پسر برخود در راحت ببند

سربلند والا جاه عربجه عالیقدر معناسنه در محصول اگر استرسنکه عالیقدر
یعنی مقبول درگاه حق اوله سن ای اوغل اوزرکه راحت قپوسنی یعنی تن
پرورلک بابنی سد ایده سن حاصلی راحت سریع الزوال دنیایه ترک ایده دیمکدر

هرکه بربست او در راحت تمام ‖ باز شد بروی در دار السلام

بربست بر بونده ادات تاکید در بست بای عربینک فتحیله بستن دن
فعل ماضی مفرددر باغلدی عربجه ربط معناسنه در باز بونده آچق معناسنه در
عربجه فتح ضد الغلق بالاسکان فیهما دار السلام جنتدر محصول هرکمسه که
اوراحت قپوسنی تمام باغلدی یعنی عبادات مسنونه یی کما ینبغی ادا وایفاده
تجویز سآمت ورخاوت ایلمدی انک اوزرینه جنت قپوسی آچلدی یعنی وعد
منعدم التخلف الهی اوزره دخول جنت موعوده لایق اولدی اللهم یسر

غیر حق را هر که خواند ای پسر ‖ کیست در عالم ازو گمراه تر

خواند خواندن دن فعل مضارع مفرد اوقیه عربجه یقرا معناسنه در
کیست که ایله ادات خبر اولان است دن مرکبدر خفت ایچون
ها غیر ملفوظه حذف اولنوب کیست قالدی کیم در معناسنه در گمراه تر

کم ضایع راه یول زادات تفضیلدر یول نیز مشترک واز منش رق عربجه
اضل معناسنه در محصول حق تعالی دن غیری هر کسه که دلروا ستز
ایراوغل یعنی درگاه حقی قویوب غیریدن عرض حاجت ایدراندن اشرق
عالمده کیم وار یعنی اول کسه دن اضل واخیب واخسر یوقدر

ای برادر ترک عز وجاه کن ‖ خویشرا شایستهٔ درگاه کن ‖

محصول ای قرنداش ترک عز وجاه ایله یعنی مورث غرور وخسران
اولان وقع واعتبار فانیی دفع ورفع ایله وکندیکی درگاه حقه لایق
ایله یعنی اول درگاه کبریا پناهه وارمغه کسب لیاقت واستعداد ایله

خوار گردد هر که گردد جاه جوی ‖ ای برادر رو به این درگاه جوی

خوار فارسیده وترکیده مستعملدر عربجه حقیر وذلیل معناسنه در گردد
گردیدن دن فعل مضارعدر اولور معناسنه در جاه جوی وصف ترکیبی در
اصلی جوینده جاه در منصب ومرتبه استیجی معناسنه در محصول حقیر
وذلیل اولور هر کسه که طالب منصب ومرتبه اوله ای برادر یوز دوندر
یعنی درگاه خدا جل واعلایه استه وطلب اول زیرا عز دنیا ذل عقبادر

عز وجاهت سوی پستی میکشد ‖ مر ترا با تن پرستی میکشد ‖

مر زائدر بونده تحسین لفظ وتکمیل وزن ایچوندر محصول عز وجاه سنی
جانب سفله چکر مصراع ثانی مرادنی تنویر ایدوب بیورر عز وجاه سنی تن
پرستلکه چکر یعنی غایتده مذموم اولان درکات اسفله اتب قلینده درجات
عالیه وسعادات ابدیه دن محروم اولمغه باعث اولور

نفس از ترک هوا مسکین بود ‖ گوشمال نفس نادان این بود ‖

مسکین هیچ نسنه یه مالک اولمیان فقیره دیرلر جمع مساکین گلور
گوشمال وصف ترکیبی در مقام تأدیب وتعزیرده مستعملدر بود بانک
فتحی وضمیله وواوک فتحی ایله لغتدر اولور عربجه یصیر معناسنه در محصول

نفس ترک هواده مسکین یعنی ضعیف وزبون اولور نفس جاهل و
ونادانک تأدیبی بویله اولور

چون دلت با یاد حق ایمن بود ‖ نفسک اماره هم ساکن بود ‖

ایمن همزه ومیمک کسره لریله امین ومعتمد معناسنه در نفسک ده
کاف تصغیر وتحقیر ایچوندر هم بونده شرکت معناسن افاده ایدر محصول
چونکه قلبک یاد حق یعنی ذکر حق اوزره امین اوله اماره بالسوء اولان
نفسجکک ساکن اولور یعنی قلبک ذکر حقله مشغول اولدقجه نفس سکون
بولور

هرکه او راضی بر صانع بود ‖ ورکونده مشارکت ایدر ‖ در جهان با لقمهٔ قانع بود

لقمه لامک فتحیله دیلمق عربجه التقام اعتمار معناسنه در محصول هر کسه که
صانع حقیقی جل شانه یه اعتماد اوله دنیاده بر لقمه ایله قانع اولور

اکتفا بر روزی هر روزه کن ‖ گر نداری از خدا دریوزه کن ‖

روزی یانک یاسیله ارزاق عربجه رزق ونفقه جمعی ارزاق ونفقات
گلور همزه مجتلبه توسل ایچوندر روزه ده رسمی تخصیص ونسبت ایچوندر
دریوزه دلنمک عربجه جدی وسؤال معناسنه در محصول هر گونه مخصوص
اولان رزق اوزره اکتفا یعنی قناعت ایله اگر مالک دکل ایسن الله جل
وعلادن دلن یعنی رزقکه متکفل اولان رازق حقیقی دن جد وسؤال ایله
کندی فقیر ایسن

در بیان مجاهدهٔ نفس

نفس نتوان کشت الا با سه چیز ‖ چون بگویم یاد گیرش ای عزیز

کشت ضم کاف عربیله فعل مضارعه مقارن اولدیغیچون تأویل مصدرده در
اولدرمک عربجه قتل معناسنه در محصول نفسی اولدرمک ممکن دکل الا اوج
شی ایله چونکه سویلیه یم خاطرکده طوت ای عزیز مقصود مخاطبی ایقاظدر

خنجر خاموشی وشمشیر جوع ‖ نیزهٔ تنهایی وترک هجوع ‖

جوع بالضم آجلق ضد شبع فارسیجه گرسنگی رانک سکونی وسینک فتحی

وعکسی دخی فصیحدر هجوع بالضم کیجه اویومق نوم کبی ضد یقظه هجوعک
جمعی هجّعدر ونومک جمعی نیام کلور فارسیجه خوابیدن واورنمیله خنجر
وشمشیر ونیزه ذکر اولنان الات قاطعه وادوات نافذه السنهٔ شعرادن
عبارت اولمغه بو مختصر محل ومقامده کلسه دخی اشهر اسمالری اجمالاً تحریر
اولنمق مناسب کورلدی خنجر معروفدر السنهٔ ثلاثه‌ده مستعملدر جمعی خناجر
وخناجیر کلور شمشیر شینک فتحی وکسریله لغتدر قلیج تیغ دخی دیرلر عربجه
سیف جمعی سیوف واسیاف ومنصل جمعی مناصل وصارم جمعی صوارم
وصفیحه جمعی صفایح ومشرفی جمعی مشارف ومعول جمعی معاول کلور
وقضیب وصمصام ومهند وهندوانی بونلرده اولان لغاتده بودرت
مفرد جمعیلرینه تعرض اولنمدی نیزه صرق وکندر معناسنه‌در رمح جمعی
رماح وارماح واسله جمعی اسل واسلات وقنا جمعی قنوات وصعده جمعی
صعاد وحربه جمعی حراب وزراق جمعی زراریق وسنان جمعی اسنه کلور
وخطی وردینی وسمهری بو اوچ قطعه مفرددر کذلک جمعیلرینه ظفر بولنمدی
محصول حضرت شیخ مصنف الاصل علیه الرحمه قتل نفسی اوچ الات جارحه‌نک
وجودینه توقیف بیورمشلردر که بری خنجر خاموشی وبری شمشیر جوع وبری نیزهٔ نهایی
ووب نیرد کمال یقظه وانتباهه موقوف اولوب نوم وغفلت فاینده‌ده قدوم
ونفور اولمغله ترک خواب ورزونه دخی ضم وشرط وقید ایلدیکی اوقات ووبده لازم اولورلر
هر کرا نبود مرتب این سلاح نفس او هرگز نمی یابد فلاح
محصول هرکیمکه بو سلاح مرتب اولمیه یعنی بیت سابقده چهار نفس
ایچون تعداد ایتدوکی سلاح برلو برنده اولمیه انک نفسی هرگز صلاح وفلاح
بولمز زیرا بی سلاح دشمنله محاربه ایتمک کبیدر
چونکه دل با یار الهت بود دیو ملعون یار وهمراهت بود
الهت تا خطاب معناده دله مربوطدر محصول چونکه سنک قلبک ذکر الله‌ده اوله

یعنی

یعنی لسان وجنانک ذکر اللهدن غافل وذاهل اوله شیطان رفیق وبولداشک
اهل دنیارا چو دیو آرایدش اولور لقمهای چرب وشیرین بایدش
آرایدش الف ممدوده ایله ارایدندن فعل مضارع مفرد بزردوزر
قوشار معناسنه‌در شین ضمیر اهل دنیایه راجعدر محصول اهل دنیایه
چونکه شیطان تزیین ایده یعنی متشبث اولدقلری کار وبارلری خوب
وزیبا کوستره اکا چرب وشیرین لقمه کرکدر نفسک افواه فسادی الوان طعام وشربدر
هرکه او در بند سیم وزر بود در عقوبت عاقبت مضطر بود
محصول هرکمسه که او سیم وزر قیدنده اوله یعنی نقد همتی جمع حطام
دنیایه صرف ایدوب ارباح عقبادن غفلت ایلیه عقوبتده عاقبت
مضطر اولور یعنی یوم لا ینفع مالده ناچار وکرفتار عذاب واضطرار اولور
انکه بهر آخرت کارش بود از خدا تشریف بسیارش بود
محصول اول کمسه که ایشی آخرت ایچون اوله الله تعالیدن اکا چوق تشریف
اولور یعنی ایشی بعدا اولان کمسه طرف دائم الاحساندن جل شانه چوق فیض
مال دنیا خاکساران را دهند ونعمته نائل اولور آخرت پرهیزکاران را دهند
خاکسار خاک طپراق عربجه تراب سار بونده نسبت افاده ایدر خاکسار
سنکسار وکهسار دیرلر طپراقلق وطاشلق وطاغلق معناسنه‌در
خاکسار بونده اشخاص اوانیدن کنایه‌در پرهیزکار کاف عجم ایله عفیف
وزاهد دنیادن مجتنب ومعرض معناسنه‌در پارسا دخی دیرلر کاف عجم ایله
محصول دنیا مالنی الچقلره وکوتیلره ویرورلر آخرت یعنی نعم باقیهٔ اخروی
زهاد وصلحایه ویرورلر دهند بونده مجاز طریقیله ذکر اولنمشدر یعنی طرف
حق جل وعلادن دنیا ادانی‌یه وعقبا اعالی‌یه ویریلور دیمکدر
هست شیطان از برادر دشمنت غل آتش خواهد اندر کردنت
غل غینک ضمیله کفه لاله‌سی دیدکلری تیمور باغدر جمعی اغلالدر صفاد

کسر صاد ایله دخی اول معنایه در جمع اصفیا دکلور **محصولی** ای فرزندانش
شیطان سنک دشمنکدر اتش بندر بو بنکده استر یعنی کرفتار عذاب
ابد و مبتلای بلای مخلد اولدیغیکی تمنی ایدر اعوذ بالله من الشیطان

مدبری کورد بدبختی اورد بهره کی از عالم عقبی بود

مدبر ادبار بابندن اسم فاعلدر آردن کیرو سنه کیدیجی معناسنه در
ضد مقبل فارسیجه بد ستاره و بدبخت دیرلر یا وحدت و یا تنکیر ایچوندر
محصولی بر بدبخت که یوزنی دنیایه کتوره یعنی دنیایه میل و توجه ایلیه
دنیادن قچان بهره یعنی نصیب و فیض ایلتر حاصلی حب دنیا موجب حرمان عقبادر

ای پسر با یاد حق مشغول باش وز خلایق دور همچون غول باش

غول جندن بر نوعدر صحرالرده اولور اشکال مختلفه ایله متشکل
و الوان متنوعه ایله متلون اولوب اهل سبیلی راه راستدن آزدروب
هلاک ایدر جمعی اغوال و غیلان کلور **محصولی** ای اوغل ذکر حق ایله مشغول
اول و خلایقدن غول کبی اوزاق اول یعنی ذکر الله ایله خلقدن انقطاع
و تبتل ایله

در بیان صبر بر فقر فرماید

فقر خود را پیش کس پیدا مکن محنت امروز را فردا مکن

امروز الفک کسری و میمک سکونیله بو کون عربجه هذا الیوم معناسنه در
معلوم اولا که قریب ایچون اولان اسم اشارتکه این در ساعت
و روز و شب و ساله داخل اولسه یا حذف و نون میمه ابدال اولنوب
ام اولنور امساعت امروز امشب امسال دیرلر اما امهفته
وامدم دیمزلر لکن انده بو قاعده جاری اولمز فاحفظ **محصولی** کندو فقر
و احتیاجکی کمسه قتنده اظهار و اشکار ایتمه بو کونک محنتنی یارین ایتمه بو کوندن
مراد دنیا و یارندن مراد عقبادر امدی دنیانک فقر و فاقه سندن شکایت ایله عذاب
اخرته مستحق اولمه زیرا خالقدن شکایت حقیقتده مانع و معطی اولان قادر حقیقیدن شکایتدر

مرزا

مرزا آنکس که فردا جان دهد غم مخور آخر که یک لب نان دهد

مرزا مر بونده تحسین لفظ ایچون کلمشدر **محصولی** ای کدا اول کمسه که
یارین جان یعنی حیات ویرور غم یمه که البته بر دلم اتمک ویرور رزقکی قطع ایتمز

تا بکی چون مور باشی دانه کش گر تو مردی فاقه را مردانه کش

مور قرنجه عربجه نمل معناسنه در **دانه کش** وصف ترکیبی در دانه چکیجی
معناسنه در **مردانه** الف نون ادات جمعدر ها رسم تخصیص و لیاقت
افاده ایدر شاهانه و امیرانه و مردانه یعنی شاهلره و امیرلره و مردلره
لایق و مخصوص اولان وجه اوزره دیمکدر بعضیلر الف نون ها اوچی
بردن تخصیص و لیاقت و نسبت افاده ایدر دیمشلر و لکل وجه **محصولی**
ناقچانه دک یعنی نیچه یه دک قرنجه کبی دانه چکیجی اولورسن اکر مرد ایسک
فقر و فاقه یی مردلره لایق و یا خود بعضه کوره اره لایق و مخصوص اولان
وجه اوزره چک یعنی خالق دنیا و رازق و راجل شانه اعلادن غیره
حالکی بیلدرمه حقا که ممدوح و مقبول صفتدر

بر توکل گر بود فیروزیت حق دهد مانند مرغان روزیت

توکل تفعل بابندن مصدردر بنا سی تکلیف ایچوندر خداوند شکوره
کدر و سرورده تفویض امور ایدوب هر حالده حقه اینبا و امید تمنا جهتیله
خلقدن انقطاع معناسنه در **فیروزیت** یا مصدریه و تا خطاب ایچوندر
ظفر معناسنه در **محصولی** توکل اوزرینه ظفرک وار ایسه یعنی امر توکلی
کما ینبغی اجرا ایدر ایسک حق تعالی قوشلر کبی رزق و نصیبکی ویرور
یعنی قوشلر صباح یوه لرندن آج چقارلر اخشام توق کیرورلر فیروزیت
یاسی اصلنده ساکندر بونده ضرورت وزن ایچون مفتوح اوقنور
روزیت دخی بویله در لکن روزیتک یاسی اصلیه در

بر خدا شاکر بود مرد فقیر گر دهد قوتش لب نان فطیر

فطیر فانك فتحی ایله مایه سز اتمك معناسنه در نان اضافت بیانیه در
محصول الله تعالی یه شاكر اولور مرد فقیر فقر اوزره صابر ایندن اولان خلق تعالی یه
شكر ایدیجی اولور بر دلم مایه سز اتمك ویرورسه یعنی قوتی بر دلم مایه سز
اتمكه حصر وقصر ایدرسه ده ینه فقیر صابر شاكر و ذاكر اولور

خم مشو پیش توانگر همچو حق ✿ تا نگردی یار با اهل نفاق ✿

خم خاء معجمه نك فتحی ایله مقابل راست ایكری و یكلم و حلقه و كمر معنالرینه در
مصراعده حق ذكر اولنمغله خم ایهامدن خالی اولمیوب خوب واقع اولمشدر
پیش یاء عجمیه قیت عربجه قدام و عند معناسنه در نفاق بالكسر فعل
منافق ایكی یوزلولق ضد وفاق صفات اهل جهنمدر محصول ایكری اولمه
یعنی یار قتنده كمر كبی ایكی قات اولمه تا كه اهل نفاق ایله یار و همكار اولمیه سن

مرد ره را نام و ننگ از خلق نیست ✿ نقرتش از جامه دلق نیست

ننگ نون اولینك فتحی و ثانینك سكونی و كاف عجمی ایله عار و ناموس
معناسنه در لن فارسیده نون ساكنه دن صكره گلان كاف
دائما عجمی در ننگ جنگ سنگ لنگ درنگ وقس علی هذا نقرتش
نونك فتحی ایله قاچمق بونده ایكرنمك و ینسنمك دن كنایه در شین ضمیر
مرد رهه راجعدر محصول مرد ره یعنی سالك خلقدن نام و ننگ
قیدی یوقدر و كهنه لباس و خشین لباسدن دخی ایكرنمز حب خدا و ود
مولا شوقیله نظرنده دیبا و عبا یكساندر

✿ هر كرا ذوق نكونامی بود ✿ خاص مشمارش كه او عامی بود ✿

محصول هر كیمك كه ایو نام ملق ذوقی اوله یعنی دنیاده نامدار ملق
فكرنده اولوب زاد آخرت تداركی قیدنده اولمیه انی خاص صنمه اول
عامیدر حاصلی اول مقوله كمسه خواصدن اولمز عوامك ازدل اكثفیدر

گر ز دل فارغ از زینت بود ✿ كی هوا مركب و زینت بود ✿

زینت

زینت تا خطاب ایچوندر زین زانك كسریله اكر عربجه سرج جمعی سروج
گلور بوایكی زینت ده تجنیس تام واقع اولمشدر محصول اگر سنك
كوكلك زیب و زینت یعنی زهرت دنیای فانیدن فارغ و غیر اللهدن خالی
ایسه سنك هوا مركب و سودا زین منه هیك اولور یعنی اولمز حقا فكر

رو ز دل چون از هوا بر تافتی ✿ باطل و هوا ز غیره ئلدر بعد ازان میدانكه حق را یافتی

محصول كوكل یوزنی یعنی قلب توجهنی چونكه هوادن چوردك اندن صكره
یقیناً بیل كه حقی بولدك یعنی قبله حقه متوجه اولدیغكده شبهه یتمه

هر كه او از حرص دنیا دار شد ✿ بی گمان از وی خدا بیزار شد

حرص حاء مهمله نك كسریله طمع فارسیجه آز معناسنه در اضافتدن
منقطع در بیگمان بی ادات سلبدر گمان كاف عجمی نك ضمیله ظن معناسنه در
قوت مدركه باطنه نك بریدركه بر نسنه یی بیلمكده طرف راجحه دیرلر
معنای شكی سلب ایدر محصول هر كمسه كه او حرص و طمعدن ناشی مالدار
اولدی رخصت شرعیه دن وجوه حرام و شبهاندن اموال كثیره جمع
ایندی زكات مفروضه و حقوق واجبه خدا ایسنداد اسنده دخی
سربند همیان امساك اولدی اول كشیدن بی شك و شبهه خدای متعال
و غنی بی زوال بیزار یعنی بری اولدی نعوذ بالله العظیم من شرور انفسنا

✿ چون شترمرغی شناس این نفس را ✿ نه كشد بار و نه پرد در هوا ✿

شترمرغی یا تنكیر ایچوندر شترمرغ دوه قوشی عربجه نعامه بالفتح جمعی
نعام و نعامات گلور شناس شناشیدندن امردر بیل و اكله عربجه
اعلم و افهم معناسنه در پرد پریدندن فعل مضارعدر اوچار عربجه
یطیر معناسنه در شدّه ضرورت وزن ایچوندر محصول دوه قوشی كبی
بیل بو نفسی نه یوك چكر و نه هواده اوچر یعنی بو نفس اماره بر تلبیس
شیطنت ایله عبادت معبود خداونده دائر نصیحت و پند سودمند

ملائكه پسند اینسك اظهار اعذار ضعف قوا و بنیۀ نا مملسدر سمع
قبول و اصغا ایدر اما هوا و معذرت احتوا اسنه سزا اف دو شقاوت
انتما انها ایتسك اول الات معصیت و كناه اوج سماده مصاحب ماه و فغفور
زاده كوشه كیر جاه اولسه البته قلاب تدبیر ایله همیانه و كمند همتله
میدانه كتورلكده مردانه حركت و بی باكانه جار زنر ایدر نعوذ بالله تعالی

كر بپر كوییش بكوید اشترم ❊ ور نهی بارش بكوید طارم

بپر بای مكسوره تاكید اچوندر ❊ پر بای عجمی نك فتحی ایله فعل امر مفرد در
اوچ عربجه طر معناسنه در كسر طا و سكون را ایله كوییش فعل مضارع
مفرد مخاطبدر شین ضمیر شتر مرغه راجعدر ❊ شینك ما قبلی مفتوح الحق
قاعدۀ مطرده ایكن بونده شا زیت اوزره ❊ یعنی خلاف قیاس مكسور
اوقنور محصول اكر شتر مرغه اوچ دیو امر ایده سن دوه یم در اكا
یوك قویه سن قوش یم دیر ❊ حضرت شیخ علیه الرحمه نك نفسی دوه قوشنه
تشبیهی حقا كه تشبیه لطیف و تمثیل ظریفدر

چون كیاه زهر رنكش دلكشست ❊ لیك طعمش تلخ و بویش ناخوشست

كیاه زهر كاف عجمی نك كسر ایله رنكی عجیب زهرا و تیدر كه شم ایده نك
بورنی دوشر ❊ اكل ایده نك جانی چیقر تلخ اچی ضد شیرین عربجه زهر معناسنه در
محصول زهرا و تی كبی رنك و نمایشی كوكل چلبیجی در ❊ لكن طعمی اچی و قوقیسی
ناخوشدر ❊ یعنی نفسك ظاهری دلكش و باطنی ناخوشدر ❊ تعبیر بهمثیل
و تنظیر ایله طلاب صلاح و فلاحی ایقاظ و شر و ضررندن تحذیر و تنفیر ایلدی
بعض نسخه ده درخت زهر واقع اولدی

كر بطاعت خوانیش سستی كند ❊ لیك اندر معصیت چستی كند

خوانیش خواندن دن فعل مضارع مخاطبدر ❊ اوقیه سن یعنی دعوت
ایده سن شین ضمیر نفسه راجعدر سستی كوشكلك عربجه رخاوت معناسنه در

ضدر چستی كه چاپكلك عربجه سرعت معناسنه در محصول اكر نفسی
طاعت حقه دعوت ایده سن كوشكلك ایدر ❊ لكن معصیت خدا تعالی ده
چست و چاپكدر ❊ او شتمز یورلمز

نفس ران به كه در زندان كنی ❊ هرچه فرماید خلاف آن كنی

محصول نفسه اول یكدر كه در زندان ایده سن ❊ یعنی وضع زندان
معنوی ایده سن ❊ زندان اولدر كه هر نه بیورر سه انك خلافنی ایده سن
زیرا اكا مخالفت كتاب و سنته محض اطاعت و موافقتدر

نیست درمانش بجز جوع و عطش ❊ تا كه سازی رام اندر طاعتش

عطش صوسزلق فارسیجه تشنكی معناسنه در محصول چونكه نفس
هزار علل مهلكه ایله معلل بر مریض مزمندر ❊ امدی اكا درمان بو قدر آچلق
و صوسزلقدن غیری تا كه طاعته رام ایده سن ❊ یعنی مرض عصیاندن تخلیصه درمان اچلق

چون شتر در ره در آرد بار كش ❊ بود در بار طاعت بردبار كش

محصول دوه كبی یوله كل و یوك چك طاعت یوكنی حق تعالی نك
قپوسنه چك ❊ دوه حیوانلرك اقواسی و تحمل احمال ثقالده اشدی
و جوع و عطشه اصبری و اطاعته انقیاده اولوب حتی بر اصغر مخلوقك
رضیسنه منقاد اولمق كبی صفات ممدوحه سی اولمغله حضرت تشبیهده دوه یی اختیار

بار این در را بجان باید كشید ❊ ورنه همچو سك زبان باید كشید

سك سینك فتحی ایله ایت و كوپك عربجه كلب جمعی كلاب كلور
محصول بر قپونك یوكنی یعنی حق تعالی نك امرنی جان ایله چكمك كرك كوپك
كبی دلنی چكمك كرك یعنی حق تعالی نك طاعت و عبادتنی جان ناتوانه
منت و فوت بلمك كرك ❊ و الا بوش اینه منزل بوق فحوا سنجه هرزه كرد
اولان كلب دلنی چیقارب خسر الدنیا و الآخره زمره سنه ملحق اولور

هر كه او كردن كشد زین بارها ❊ باشد از نفر بر و انبار ها

نفرین بالفتح عربجه لعنت و غضب و ردایتمک معناسنه در جمعی لعنات
محصول هر کسه که او بو طاعت و عبادت یوکلرندن بویون چکر اعراض
و مخالفت ایده لعنتدن او زرینه انبار ایدرلر یعنی مبالغه ایله رد و غضب
کرده بار امانترا قبول الهی بسنجی او نور از کشیدن بس نباید شد ملول
بونده امانتدن مراد انا عرضنا الامانة الی آخره آیت شریفه در بیت
آسمان بار امانت نتوانست کشید قرعه کار بنام من دیوانه زدند
نباید کشید ایکی فعل جمع اولوب یعنی مضارع عاملی ما بعدنده ماضی واقع اولسه
مصدر معناسی ویربلور بونده که کشیدن معناسنه در
روز اول خود فضولی کرده وان فضولی از جهولی کرده
خود بو مقوله مواضعده تعریض و تقریر و تاکید ایچوندر فضولی یا مصدریه در
فضول فانک ضمی ایله یعنی ارتقلق معناسنه در جهولی ده یا مصدریه در
جهول جیمک فتحی ایله صیغه مبالغه در یعنی مبالغه ایله جاهلدر محصول
روز اول یعنی مبدء عالمده فضوللق ایلمشسن یعنی حددن ارتق و خارج
بر ایش ایلدک حاصلی سموات و ارض تحملندن ابا ایلدکلری بار امانت
کبرایی تحمل ایلدک یعنی عجز و ضعفکی فکر ایتمیوب اول فضوللغی کمال جهالتدن
ناشی ایلمشسن جونکه اول تعهد و تجلد ایلدک بارس
جنبشی کن ای پسر کاهل مباش چون بلی کفتی بتن تنبل مباش
جنبشی جیمک ضمی ایله اسم مصدردر تبرنش معناسنه در یا مصدریه و یا
تنکیر ایچوندر کاهل هانک کسری ایله تنبل معناسنه در فارسیده و ترکیده
مستعملدر اعجام فاعل وزننده اولان کلمه لر دائما مفتوح اولور
عارض و ساحر و کافر کبی بلی و اخواتی لامک کسری ایله او قونمش نصر فانی
اجماعدندر اوت معناسنه در محصول جنبش و حرکت ایله اراوغل تنبل
و اوشنیجی اولمه جونکه الست بربکم خطاب حکمت نصابنه بلی دیدک

امدی

امدی تن ایله کاهل اولمه عهده عهدن چقمغه سعی ایله مدد مدد ای اهل مجلس
هر که اندر طاعتش کسلان بود وقت رفتن کلید ر حاصلش کر اهی و خذلان بود
کسلان کافک فتحی و سینک سکونیله صفت مشبهه در تنبل کسلیه
مستغرق اوشنانکه به دیرلر خذلان کسر خار بعجمه و سکون ذال
ایله بونده رسوالق فارسیجه نکوهیدکی معناسنه در محصول هر کسه که
حق تعالینک طاعتنده مهمل و اوشنکن اوله انک حاصلی یعنی نتیجه سی
ازغونلک و رسوالق اولور
راه پرخوفست و دزدان در کمین رهبری باید نمانی بر زمین
رهبری رهبر قولاغوز یا وحدت ایچوندر یا الت یعنی بر قولاغوز الت
معناسنه در محصول یول زیاده قورقلودر و خرسزلر پوسیده در
بر قولاغوز یعنی مرشد الت که تا که یولده قالمیه سن یعنی مقصود الیه
اولان منزله واصل اولسن
منزلت دور است و بارت بس کران کوششی بس کن نمانی از دیکران
بس بار عربینک فتحی ایله جوق بسیار کبی عربجه کثیر و فیر مقابل قلیل
و بسیر معناسنه در کران کاف عجمینک کسری ایله غیر سنکین کبی عربجه ثقیل
و رزین مقابل خفیف معناسنه در کوششی یا وحدت ایچوندر کوشش کوشیدندن
اسم مصدردر جالش معناسنه در بس بار عجمیه آرد و کیر و عربجه ورا
ضد امام و قدام معناسنه در محصول منزلک ایراقدر و یوکک زیاده
اغیردر جالش غیرتدن کیرو قالمه یعنی سعی ایله رفقای صالحیندن کیرو قالمیسن
هر که در راه از کران باران بود اللهم بشر هر دمش از دیده خون باران بود
اولکه یاران جمع یولکلر معناسنه در ایکنجی یاران صفت مشبهه آقغان
یعنی زیاده آقیجی معناسنه در تجنیس تام واقع اولمشدر محصول هر کسه که
اغیر یوکلیلردن اوله هر دم یعنی هر زمان انک کوزندن قان اقیجی اولور

هردم ابهام طریقیله خوب واقع اولمشدر

لاشهٔ دارسیکه بار خویشش / ورنه درره سخت بینی کار خویشش

لاشه لش دیدکلری مردار عربجه جیفه جمعی جیف کسر جیم وفتح یا ایله بونده
جسدان نیدن کنایه در محصول صاحب جسدسن یعنی جسد تفقدیک وار
کندی یوکگی بینی وخفیف ایله یعنی چوکنه تحصیل لیاقت ایله والا بولده
کار وبار یکی یعنی کندی ایشیکی فنی مشکل کوررسن

چیست یارب جیفهٔ دنیای دون / کز پی آن گشته خور وزبون

محصول یوکک ندر دنیا جیفه سیدر انک ایچون خور وزبون اولمشسن
یعنی درگاه کبریا پناه خدا جل شانه الاعلی ده عزت وحرمتدن ساقط
اولوب حقیر وسفیل اولمشسن حاصلی الدنیا جیفة وطالبها کلاب
زمره سنه التحاق وانتساب ایلدک

وقت طاعت تیز رو چون باد باش / وز همه کار جهان ازاد باش

محصول طاعت وعبادت وقتنده یل کبی تیز یوریجی اول یعنی امر
عبادتنده مهمل اولمه دنیانک جمیع ایشندن ازاد یعنی بری اول

در بیان خصال ذمیمه

چار چیز دیگر از نیکو سرشت / هست از جمله خلایق نیک زشت

سرشت خو عربجه طبیعت وخصلت معناسنه در زشت کونی وچرکین
عربجه قبیح وفضیح معناسنه در محصول ای ایو خویلی درت نسنه دخی جمیع
خلقدن زیاده کونی وچرکین درر نیک بونده زیاده معناسندن کنایه در

زان چهار اول حسد کینی بود / زان گذشتی عجب وخودبینی بود

بود بونده ادات خبردر محصول اول درتدن اول حسد درکه کینی در
اندن گچدک یعنی حسددن صکره عجب درکه اول کندوی ناسدن ایو
کوربجکلکدر یعنی کندوی ناسدن اوزرینه تفضیلدر

خشم

خشم را دیگر فزونا خوردنست / خصلت چارم بخیلی کردنست

خشم خانک معجمه نک فتحی ایله غضبدر محصول کبر وکینی غضبی بوقفنما مقدر
یعنی کظم غیظ ایتمامکدر دردنجی خصلت بخیللک ایتمکدر

از پی کم کرد کرد این خصال / از برای آنکه زشتست این فعال

کم کافک ضمیله الکسک واز معناسنه در اما بو یرده محللرده
ترک قلمقدن کنایه در کرد کاف عجمینک فتحی ایله کردیدن دن امردر دولان
لکن بمکلک بو قیلده منفی اولوب دولانمه وچکیز یمه دیمکدر کرد کاف
عجمینک کسریله چوره عربجه دائره معناسنه در فعال فانک کسریله
فعلک جمعیدر ایشلر دیمکدر محصول ای اوغل بو خصالک چوره سنی
دولانمه یعنی دائره سنه وارمه اول سببدنکه بو ایشلر اوزوجه چرکین در
حاصلی بو کونه فعال فاعلنه شین عظیم ویرور

غل وغش بگذار چون زر پاک شو / پس از آنکه خاک گردی خاک شو

غل غینک کسریله حقد وحسد ونا پاک قارشق اولمق غش عطف تفسیردر
بگذار گذاردن دن امر حاضردر یار تاکید ایله فوددیمکدر بو یرلرده
ترک معناسنه ویریلور محصول غل وغشی یعنی حقد وحسد ونا پاکلکی ترک ایله
التون کبی پاک وصافی اول طپراق اولمزدن اول طپراق اول یعنی
اولوب چوریوب طپراق اولمزدن مقدم خاک نهاد اول یعنی
من تواضع رفعه الله مدلولنه ورزش ایله

حرص بگذار وقناعت پیشه کن / آخر از مردن یکی اندیشه کن

محصول حرص وطمعی ترک ایله وقناعت یعنی حق تعالینک ویردیگی
رزق ایله اکتفا یعنی خور وعزت ایله اغنا اولمقدن بر فکر ایله یعنی ایام حیاتک
سرعت زوال وفناسن وعقبانک ابدیت اوزره بقاسن فکر ایدوب
مقتضاسنجه تدارکی قیدنده اول

دها قچیان باش دائم همنشین ده تا توانی رو ز اعدا را امین ده
بو بیت اخلاق حمیده بیانندہ سبق ایتمکله تکرار شرح نظوبیدن تخاشی
اولندی

در صفت مدبری فرماید

جار چیز آمد نشان مدبری ها یاد گیرش گر تو روشن خاطری
مدبر ضد مقبلی یا مصدریه ایچوندر روشن بالضم بونده ایدین
روز روشن کبی ظاهر و واضح معناسنه ده کلور رآه روشن
وخط روشن دیرلر محصول درت شی بدبختک علامتی کلدی اکر
سن روشن خاطر ایسک یعنی صاحب فکر ایسک انی یاد کده طوت حاصلی ضبط
وحفظ ایله
مدبر باشد بابله مشورت هم بجاهل دادن سیم و زرت
بابله با مصاحبت ایچون ابله احمق فارسیجه کودن دیرلر محصول
بدبختک اولور احمق ایله مشورت ایلمک دخی جاهله اقچه و التونکی ویرمک
احمق و جاهل کندی احواللرنده عاجز و درمانده ایکن ایله لر ایله مشورت
اید وب لسنرث و نقودکی جاهله تسلیم اید و لیسنر باخ ایتمک ایله زیرا ایتمک خطادر
هرکه پند دوستان نکند قبول ها محققدر در حقیقت مدبرست آن بو الفضول
بو الفضول ابو الفضول ایدی ضرورت وزن ایچون الف حذف
اولندی معلوم اولاکه عرب بر ماده ده مبالغه قصد ایتسه اب و ام کلمه لرینی
تصویر ایدرلر مثلا ابو الجهل و ام الخبایث دیرلر مبالغه ایله جهله کار و
مبالغه ایله خبائثمدار معنالرینه در بو الفضول مبالغه ایله حد و مقدارندن
تجاوز ایدیجی معناسنه در محصول هرکمسه که دوستلرک پندنی قبول
ایلمز حقیقتده بدبخت اول بو الفضولدر
هرکه از دنیا نگیرد عبرتی ها هست از آن مدبر جهان از لفرقی ده
عبرت عینک کسریله کچمش کیفیاته اعتبار ایتمک و اوکوت المق معناسنه در
یا وحدت و تنکیر ایچوندر محصول هرکمسه که دنیادن عبرت طوتمیه یعنی کچمش

احوال عجیبه دن اوکوت المیه اول بدبختدن جهانک یعنی اهل جهانک
تفرقی واردر یعنی اول مقوله خودرادن دنیا خلقی دینسون نوب اعراض
ایدرلر
مشورت با کسی که باید کند ها وحذر از ابدرلر دیو ملعونش کمره کند
ملعونش شین ضمیر ابله ایله مشورت ایدن کشی یه راجعدر کمره کمراهدن
تخفیف اولنمشدر ازغون عربجه ضال و طاغی معناسنه در محصول
هرکمسه که ابله ایله مشورت ایده یعنی احمقدن استرشاد ایلیه شیطان
ملعون انی ازغون کوینک ایدر یعنی کلب عقور کبی خور و مقهور ایدر
آنکه مال خود دهد با جاهلان ها آن چنان کس کی شود از مقبلان
محصول اولکمسه که کندی مالنی جاهلره ویره انجلین کمسه ساعدتلیدن
نجان اولور یعنی اولمز حاصلی اول مقوله کمسه زمره سفهایه منسلک اولور
ها زر چو ابله راهی آید بکف ده میکند اسراف بسیار و تلف ده
زر التونه و سکوک اقچه نک بیننده مشترکدر اسراف عبث و بیهوده یره
مالن خرج ایتمک مقابلی تقتیر خرج و صرف اولناجق یره صرف ایتمامک
الیسک ایتمک کبی اسراف و تقتیر افراط و تفریط کبی حاصلی حددن خارج
خرج ایتمک اسراف و حد اعتدالدن الیسک خرج ایتمک تقتیر دیرلر
ایکیسیده مذموم در شرعلیسی اعتدالدر محصول ابلهک آوجنه چونکه التون
واقچه کله یعنی صاحب ثروت و یسار اوله چوق اسراف و اتلاف ایدر
یعنی نعمتک قدرین بلمیوب مواضع مذمومه یه اضاعت ایدر حاصلی
ان الله لا یحب المسرفین وعیدنه اکتساب استحقاق ایدر
ها نشنود از دوستان پند را ها از جهالت بگسلد پیوند را ها
بگسلد بار تاکید ایله کاف عجمینک ضمی و کسر ایله و سین و لامک فتحیله
کسیختن دن فعل مضارعدر اوزر و اوزیلر متعدی و لازم مشترکدر
کسیلدی یا ایله دخی لغتدر پیوند اولاشق عربجه اتصال معناسنه در

محصول احمق دوستدن بند الشتمز یعنی دکلهمز و قبول ایتمز جهالتدن
ناشر او لاشغی یعنی رابطهٔ اتصالی اوز ر و فرار ایدر

عبرتی کیر از زمانه ای جوان ها تا نباشی از شمار ابلهان ها

کیر کاف عجمی نک کسریله کیر یدندن امر حاضر در طوت عربجه امسک
معناسنه در جوان جیمک ضمیله یکیت مقابل پیر عربجه فتی مقابل شیخ
معناسنه در شمار صای و بلوک و جماعت معناسنه در محصول ای یکیت
زمانه دن یعنی زمانه نک حالندن حاله تغیر و انتقالندن عبرت طوت
منتصح اول تاکه احمقلر جماعت و بلوکندن اولمیه سن

ها هر کرا از عقل اکاهی بود ها نزد او ادبار کمراهی بود ها

محصول هر کسه نک عقلدن خبردارلغی اوله یعنی رشد و فطنت
اوزره اوله انک قتنده بدبختلک ازغونلق اولور یعنی ادبارسز
کربه کورب احتراز و اجتناب ایدر

در صفت دانش ها

چار چیز آمد بزرک و معتبر ها می نماید خرد لیکن در نظر ها

بزرک بیوک و ایری مقابل خرد و کوچک عربجه کبیر مقابل صغیر جمعلری
کبار و صغار کلور محصول درت شی کلدی بیوک و معتبر یعنی اعتبارلی
اهم و الزم شیلردر لکن نظرده کوچک حقیر کورینور حاصلی ذکر اولنان
درت شی یه سهل کورمکدن تحذیر ایدر

زان یکی خصمست و دیکر آتشست ها باز بیماری کزو دل ناخوشست

باز بونده دخی معناسنه در محصول اندن بری یعنی درندن بری خصم
و دیکری آتشدر دخی خسته لک که اندن کوکل ناخوشدر یعنی متاذی و متالمدر

ها چارمین دانشکه آراید ترا ها این همه تا خود ننماید ترا ها

چارمین بو مینک ما قبلی دائما مضموم اولور دوم و سیوم و چهارم
کبی یای نسبت و نون تاکید ایچوندر عربیده ثانی و ثالث و رابع دیرلر آراید

ارایدندن فعل مضارع مفرد غائبدر بزر و زینتلر عربجه زین معناسنه در
تا خود تا ادات تنبیه و تحذیر صقن معناسنه در خود اواق بیانی سبق ایتمشلردر
محصول دردنجیسی علملرکه سنی تزیین ایدر امدی صقنوب تعداد اولنان
بو درت شی یی زنهار حقیر و یسیر کورمشون اولا دشمنی حقیر و بیچاره عد
ایدوب احتیاطنده قصور ایدنلر مغلوب و مقهور اوله کلمشلردر ثانیا آتشده
ازدخی اولورسه ترک حذر ایدنلر کذلک مشاهدهٔ زیان و ضرر ایتمشلردر
ثالثا داء اندک که اصطلاح عوامده اوزره دل التی و صوق کیجه مثللو
رک عجالةً علاج و ازاله لرنده تجویز مسامحه و اهمال ایدنلر امراض مزمنه
بلکه مهلکه یه مبتلا اولدقلری مرارا معاینه اولنمشدر رابعا علم جزو ریسیه
دخی اهلی شریف و معتبردر استحقار و استخفافی شرعا و عقلا جائز
دکلدر بو درت ماده نک هر بری امر عظیم اولدیغی حضرت شیخ تکرار وصف
و تعریف ایتمکله طول و دراز شرح و تذکارلرنده ترک اکثار و اختیار ایجاز و اختصار

هر که در چشمش عدو باشد حقیر ها اولندر از بلا او کند روز نفیر

نفیر نفارک اماله سیدر یوم الحسیب یوم الحساب کبی نفیر انتقال
و نفرت یعنی قاچمق معناسنه در محصول هر کسه نک که دشمنی کوزنده
حقیر اوله یعنی دشمننده احتیاط و حذر اوزره اولمیه انک بلاسندن
برکون نفرت ایدر جائزدر که نفیر فغان معناسنه اوله یعنی ترک
احتیاط ایلدیکی ایچون دشمنی فتنه و خدعه سندن فریاد و فغان ایلیه

ها ذرهٔ آتش چو شد افروخته ها بینی از وی عالمی را سوخته ها

ذره بالفتح و التشدید زیاده کیچه رک فارنجه و شعاع شمسده کورونن
اواجق غبار جمعی ذرو ذرات کلور بونده قلت آتشدن عبارتدر یعنی
قغلجم عالمی یای تنکیر ایچوندر عالم بفتح اللام مخلوقاتک هر بریسی یعنی ما سوی الله
تعالی یه عالم دیرلر جمعی عالمون و عوالم کلور محصول بر ذرهٔ آتش که یالکلندرس

عالمی اندن بالمش کورسن یعنی بر قلیجدن عالم خراب اولور
علم اگر اندک بود خوارش مدار   زانکه دارد علم قدر بیشمار
اندک از ضد بسیار بیانی سبق ایتمشدر محصول علم از اولورسه ده
خوار طوتمه اول سبب ایله که قدری بحد و شمار در
رنج اندک را بکن غمخوارگی   ورنه بینی عجز در بیچارگی
غمخوارگی ده اولان کاف عجمی ها رسمیدن بدلدر زیرا آخرنده ها
رسمی اولان کلمه یه یاء مصدریه لاحق اولسه ها رسمی کاف عجمی یه
مبدل اولور غمخوارگی بیچارگی بندگی کبی ها وکاف جمع ایدنلر بو قاعده
دن غافللردر نتکه بیانی سبق ایتمشدر محصول ازه جق مرضک غمنی
یه چاره اول یعنی علاجنه مقید اول یوخسه بیچاره لکده عاجز و درمانده
اولورسن حاصلی غفلت و اهمال ایلمه
درد سر را گر نجوید کس علاج   خوف آن باشد که بدگردد مزاج
محصول باش اغریسنه برکمسه علاج استه میه یعنی درمان قیدنده
اولمیه خوف اول اولور که مزاج بر افزا اوله یعنی درد سر رفته رفته بر مرض شدیده
باش از قول مخالف بر حذر مؤدی اوله پیش از آن کز پا در آیی ای پسر
قول مخالف اضافت لامیه در دشمن سوزی دیمکدر محصول
دشمن سوزندن حذر اوزره اول اندن اول که ایاقدن کله سن اوغل
یعنی مکر دشمنله بلایه مبتلا اولمزدن احتراز و اجتناب اوزره اول علاج وقوع
آتش اندک توان کشتن به آب پیش از وقوع بدکرد وآن زمان مشکل که یابد التهاب
کشتن اولدرمک عربجه قتل معناسنه در بونده سوندرمک معناسنه در
التهاب افتعال بابندن مصدردر بناسی مطاوعت ایچوندر یالکلنمق
معناسنه در محصول ازه جق آتشی صو ایله سوندرمکه قادرسن ولی
اول مشکلکه التهاب ایده یعنی یالکلنه او حالتده اطفاسی غاینده مشکل اولور

آتشدن احتیاط ماده سی مستغنی عن البیاندر خصوصا شهر استانبولک اهالیسنه
زیاده روشندر صانها الله تعالی   در بیان آنچه از و رسوایی خیزد
ای پسر هر که دارد چار چیز   چار دیگر هم شود موجود نیز
دگر یا ایله و یا سیز غیری معناسنه در ترکجه اوزگه دیرلر هم جمع امرین
و عطف ایچوندر نیز دخی معناسنه در محصول ای اوغل هر کمسه که درت
شیئی طوتر یعنی مالکدر درت غیری دخی موجود اولور درت شیئک بیان
اولنانجقدر هر کیمده وار ایسه ضمننده درت شیء دخی موجود اولور یعنی نتیجه لریدر
عاقبت رسوایی آید از لجاج   خشم انگیزد پشیمانی علاج
لجاج فتح لام ایله اونکولک لجاجه و لجوجه کبی فارسیجه غوغا معناسنه در
خشم بشم وزننده قاقمق عربجه غیظ و غضب معناسنه در پشیمانی
پشیمانلق عربجه ندم و ندامت معناسنه در فتح نون ایله علاج بالکسر
برنسنه یی بر ندن زائل ایتمکه دیرلر فارسیجه درمان معناسنه در محصول
عاقبت غوغادن رسوالق حاصل اولور و الماق اولمز غضبه پشیمانلق
درمان ایتمز یعنی شدت غضبیه ایله سندن بر وضع منکر صدور ایتسه پشیمانلق
بی گمان از کبر خیزد دشمنی فائده ایتمز حاصل آید خواری از کاهل تنی
کبر بالکسر و السکون و کبر بالکسر و فتحها و کبریا بالکسر و المد اولولق عظمت
لبی نقیض تواضع خیزد خیزیدن دن فعل مضارع مفرد غائب قالقر
عربجه یقوم دیرلر بونده ظهور و بروز معناسنه در محصول تکبردن
شکسز دشمنلک ظهور ایدر یعنی متکبر و متعظم اولان کمسه یه ظاهرا
و باطنا عداوت مقرر اولور تواضع نتیجه مقبول و مرغوب لیسه تعاظم الکا کوره
مبغوض و مغضوب در کذلک سستلک و کاهل تنلکدن ذلت و خوارلق
حاصل اولور یعنی تنبل دائما منفور القلوبدر
چون لجوج در میان پیدا شود   بنده از شومی او رسوا شود

شوم یای مصدریه شوم میمنت سز بد ستاره مقابل یمن نحس نقیض
سعد اولدیغی کبی محصول چونکه اورته ده غوغا وچکشمکلک ظاهر
اوله قول انک نحس ومیمنت سزلغندن رسوا اولور یعنی نا تربیت منندن
خشم خود را چونکه راند جاهلی حذر لازمدر جز پشیمانیش نبود حاصلی
راند راندندن فعل مضارع مفرد غائب سورر عربجه یسوق معناسنه در
پشیمانیش یای مصدریه وشین جاهله راجعدر محصول چونکی
بر جاهل خشمنی سوره یعنی برکمسه یه قهر وغضب ایله پشیمانلکدن غیری
حاصلی اولمز یعنی اظهار ایتدوکی غضب ندامتدن غیری نسنه یی انتاج ایتمز
هرکه گرد از کبر بالا گردنش ۞ دوستان گردند آخر دشمنش
گردند صیرورة معناسنه اولان گردانیدن فعل ماضی جمع غائبدر
محصول هرکیمکه کبردن یعنی اولولمقدن بوینی بوجه ایلدر اشد منهیات
الهیه اولان تکبر وتعظمدن ناشی گردن فراز اولور دوستلری علی التحقیق
دشمنی اولور یعنی کبر سببی ایله محبتلری عداوته مبدل اولور
۞ کاهلی را هرکه سازد پیشه ۞ ابد از خواری بپایش تیشه ۞
تیشه یای غیر ملفوظه تنکیر ایچوندر تیشه آلات نجاریه دن کسر دیدکلری
آلتدر کلنک دخی دیرلر کسر وکلنک آیاغه طوقنه زیاده الم وزحمت ویرور
معنا اولمغله بونده ذکر ضرر وزیاندن کنایه در محصول هرکیمکه
کاهللکی صنعت ایدر یعنی تنبللک ایله مألوف اولور خوارلقدن آیاغنه
کسر کلور یعنی آیاغنی کسر ایله کسر ایتمش کبی نیجه واقعه ده ایسه بویله اولور
۞ خشم خود را گر فرو نخورد کسی ۞ عاقبت بیند پشیمانی بسی ۞
محصول برکمسه کندو خشم وغضبنی بوتقمیه مقتضای غضبینی تأمل
ایچ ایله عاقبت چوق پشیمانلک کورر یعنی حاکم محکمه واجب التشریف
ولکم فی القصاص حیوة قول جلیلی اوزره حکم تنزیل لازم التبجیلی تعجیل ایلیه

ندم

ندم وپشیمانی فائده ایتمز
۞ هرکه افتاده وتن پرورست ۞ نیست آن کمتر از گاو وخر است ۞
افتاده واو فتاده وفتاده اوچ یده لغتدر افتادندن اسم مفعولدر دوشمش
معناسنه در عربجه موقع ومسقوط دیرلر بونده کاهل وتنبل معنالرینی
ضامندر تن پرور وصف ترکیبی در بن بسلیجی معناسنه در گاو
اوکوز عربجه ثور وبقر جمعیدر اثوار وثیران وبقور وضمتین ایله بقر
وبقرات کلور خر خای معجمه نک فتحی ایله اشک مرکب دخی اشکدن کنایه
اولنوب علمیت رتبه سنه وارمشدر عربجه حمار جمعی حمیر وحمر با کسرلون
وحمر بضمتین وحمرات واحمرة کلور محصول هرکمسه که تنبل وتن پرور
یعنی اکل وشرب ایله مقید نفوس ضالعه دندر انلر اکلدر بلکه صغر
واشکدن اسفل ودون اولدیغی قول مفوض القبول خداوندیچون غوشا
هم بقولون ایله ثابت المضمون در ۞ در بهار آن جا چیز که بقا نداد
جا چیز ار خواجه کم دار دبقا ۞ گوش دار از مؤمن نیکو لقا
خواجه واو رسمی ایله افندی ومطلق لازم التکریم اولان ذوات
شریفه دن عبارتدر عربجه سید ویعسوب گوش دار حفظ ایله تتکلم
سابقده بیان اولنمشدر عربجه احفظ معناسنه در نیکو ویانک
حذفیله نکو ونیک ایو مقابلی بد که یرامز معناسنه در لقا کسر لامله
بونده یوز معناسنه در فارسیجه رو ورد برلر محصول ای افندی درت
نسنه بقا طوتمزلر ایو یوزلو مؤمن حفظ ایله یعنی بیان اولنه جق
مواد مهماتدن اولمغله حفظ ایله دیو سامعینی ایقاظ ایدر
۞ جور سلطان را بقا کمتر بود ۞ پس عتاب دوستان خوشتر بود ۞
محصول پادشاه ظلمنه بقا ازرق اولور یعنی بر مقتضای وعید الهی
سلطان جواریچون بقا وقرار قلیل اولور پس عتاب دوستان [illegible] اولور

محض نصیحت وپندن کنایه اولمغله مقبول ومرغوب اولور
دیگران مهری که باشد از زنان ⁂ بی بقا چون صحبت ناجنس دان
دیگر با ایله وبا سز غیر ردخی معناسنه در محصول دخی اول محبت که
عورتلردن اوله صحبت ناجنس کبی بقاسز بیل یعنی زمانک مهر و وفاسی
غایتده بیدوام وبقادر پس حضرت شیخ علیه الرحمه مشرب لطیف اوزره
مواعظ ونصایحی مکرراً انشو ایدوب بیورر
با رعیت چون کند سلطان ستم ⁂ مرورا باشد بقا در ملک کم
محصول چونکه پادشاه رعایایه ظلم وتعدی یه تصدی ایلیه انک ملک
وسلطنتنده ثبات بقا از اولور حقیقتده ظالم وجوار ایچون بقا یوقدر
زیرا ثبات الملک فی العدل بیورلمش
گر ترا از دوستان آید عتاب ⁂ کم بقا باشد چو خط بر روی آب
محصول اگر سکا دوستلردن عتاب گله بقاسز اولور صو یوزی اوزره
خط کبی قول مذکوره کیچ درون وراست نما اولان دوست صوری دکل
دوست حقیقیدن وارد اولان عتابدر از حقیقتده بی ثبات ونقش بر آب کبیدر
چون بناجنسان نشیند آدمی ⁂ کمترک بیند از ایشان همدمی
ازایشان ازیم معناسنه در ایشان وشان جمع غائب ضمیرلریدر مفردی
یالکز شیندر که کلمه نک آخرنه لاحق اولور ازایشان اندردن عجبه منهم
معناسنه در همدمی هم ادات اجتماعدر همدم وهمنفس دیرلر معناسی
لازمه سی موافقتدر یا مصدریه در محصول چونکه کشی ناجنسلر ایله اوتوره
اندردن از چه رق موافقت کورر حضرت شیخ کلمه حکمت ایله گوزل تنویر وتمثیل
ایدوب بیورر
زاغ چون فارغ ز بوی گل بود ⁂ نفرتش از صحبت بلبل بود
زاغ فارغه عجبه غراب جمعی غربان واغربه دیرلر محصول فارغنک گل
قوقیسندن فراغی یعنی عدم طلب ورغبتی اوله بلبل ایله قونشمقدن یعنی

بلبل صحبتندن ایکرنمسی ونفرتی اولور یعنی میل وحظ ایتمز زیرا بلبل الکا نسبت
صحبت ناجنس جان کاهی بود ⁂ جمله را زین حال آگاه بود
جانکاهی وصف ترکیبی ویا مصدریه در جان اکسیلدیجیلک معناسنه در
اضطراب اوحانی وتقلت وجدانیدن کنایه در محصول ناجنس صحبتی
جان اکسیلدیجیلک اولور جمله یه یعنی جمله اهل ادراکه بو حالدن آگاهلک
یعنی بو حالک کمال سنوح وظهوریدن هرکس خبیر وآگاهدر
چون ترا ناجنس آید در نظر ⁂ از سرش چون باد از وی درگذر
محصول چونکه ناجنس نظرکه کله ارکوغل پکبی اندن کچ یعنی الفت وصحبته
راغب ومائل اولوب کندوکی ورطه یه وغوائله در صفت شکر می فرماید
چار چیز از چار دیگر شد تمام ⁂ چون شنیدی باد میدار ای غلام
محصول درت نسنه غیری درت دن تمام اولدر چونکه اشیتدک خاطرکده
طوت ای غلام درت نسنه نک اتمامی درت اخر نسنه یه موقوف ومنوطدر
دانش مرد از خرد گیرد کمال ⁂ از عمل نیت همی یابد جمال
محصول کشی نک علمی عقلدن کمال طوتار یعنی عقل ایله کمال بولور
کمال ضد زوالدر حاصلی زوالدن امین اولور عملدن نیت جمال بولور
یعنی کسب حسن ورونق ایدر
دین از پرهیز کامل می شود ⁂ نعمت را شکر شامل می شود
پرهیز کشینک دین ودنیاسنه ضررلی نسنه دن صقنمغه دیرلر اسم مصدر در
عجبه حمیه دیرلر کسر حای مهمله ایله شامل احاطه ایدیجی معناسنه در محصول
دینک پرهیزدن کامل اولور یعنی منهیات الهیه دن صقنمق دینی کامل
ایدر کذلک شکر نعمتکی احاطه ایدیجی اولور یعنی زوال ونقصاندن صون
وحفظ ایدر وکندن غیر وعده کریمه الهیه مقتضاسنجه ترقی وازدیاده سبب اولور
هست دانش را کمالات از خرد ⁂ نیت را بی عمل کس ننگرد

محصول علمه کمالات عقلدندر. سنک علمسز عقلکه نظر ایتمز یعنی
نیت عمله مقارن اولمغه محتاجدر که. ایشبکه برایه هست بونده تکمیل
وزن ایچون طوتلمقدن ایسه ادات خبر اولمق اولیدر.

شکر نعمترا کمالی میدهد ٭ غافلانرا گوشمالی میدهد

محصول شکر نعمته کمال ویرور. غافلره گوشمال ویرور یعنی
شکر نعمته کمال نه زوال ویردیکی کبی غافلریده ایقاظ و متنبه ایدر گوشمالی
وکمالی یاری تنکیر ایچوندر.

شکر ناکردن زوال نعمتست ٭ بهرهٔ شاکر کمال نعمتست

محصول شکر ایلمامک زوال نعمتدر یعنی نقصانی بلکی کلیاً زائل اولمسنه
علتدر. بهرهٔ شاکر شکر ایدیجی نک نصیبی کمال نعمتدر. هر برمزک علی الانفراد
مستغرق اولدیغی نعم گوناگون خداوند بیچون جل شانه عما یقولون نه شکر
ایتمک اهم مهمات لازمه دن اولمغله حضرت شیخ غفلتدن ایقاظ ایچون
کتابنده برقاچ مجلده دایی اوزره مکرراً ذکر ایتمشدر حق تعالی انتباه میسر ایلیه امین

علم بی عقل نتوان کار بست ٭ پیش بی عقلان نمی باید نشست

محصول عقلسز علم ایله ایش بغلمق یعنی مستفید و مستفیض اولمق ممکن دکلدر
عقلسزلر قتنده اوتورمق گرکمز یعنی صحبت کامل و فاضل نتیجه و سبب نفع
و نعمت ایسه مخالطت جاهل و غافل اویلجه ذریعهٔ ضرر و نقمتدر.

بیخرد دانش وبالست ای پسر ٭ علم مرغ و عقل بالست ای پسر

خرد فارسیجه نک کسریله اوص فارسیجه فرهنک دخی دیرلر عربجه عقل
جمعی عقول گلور وبالست وبال اغرلق و ضرر و زیان و مکروه معناسنه در
عربیدر رسین و ناقاعدهٔ انجام اوزره ادات خبردر بالست بونده قنات
عربجه جناح معناسنه در جمعی اجنحه گلور. وهر کشینک قوللرینه قولتوغنه
وارنجه جناح دیرلر محصول ای اوغل عقلسز علم وبالدر یعنی ضرر و زیاندر.

علم قوشدر. و عقل قناددر قناتسز قوشن اوچه برامدیغی کبی عقلسز علم برامز.

هرکه علمش دارد و نبود بر آن ٭ از طریق عقل باشد بر کران

علمش یا تنکیر ایچوندر محصول هر کمسه که علم طوته یعنی علمه مالک اوله و اوزرینه
اولمیه یعنی مقتضاسنجه عمل ایلمیه طریق عقلدن کنار اوزره اولور یعنی
طریق عقلدن خارجدر. عاملی شیطان کبی عالم غیر عاملدر.

در بیان آنها که باز گردانیدن محالست

چار چیزست آنکه بعد از رفتنش ٭ از محالاتست باز آوردنش

محصول درت نسنه در اولکی کیتمسندن صکره محالاتندندر انی کیرو گتورمک
یعنی اعاده و ارجاعلری امر محالدر.

چون حدیثی رفت ناگاه بر زبان ٭ یا که تیری جست بیرون از کمان

حدیثی بر سوز فارسیجه گفتار و سخن و سخن فارسیجه نک فتح و ضمیله لغتدر.
رفت رای مهمله نک فتحیله رفتن دن فعل ماضی مفرد غائبدر گیتدی معناسنه در
شد کبی عربجه ذهب دیرلر ناگاه و ناگه اکسزن عربجه بغتةً و وهلةً معناسنه در
جست جیم عربی نک فتحیله جستن دن فعل ماضی مفرد غائب صچرادی عربجه
وثب معناسنه در محصول چونکه ناگاه دل اوزرینه بر سوز گلدی یعنی سویلندی
یا خود که یایدن بر اوق صچرادی یعنی آتلدی.

باز چون آرد حدیث رفته را ٭ کس نگرداند قضای رفته را

قضا حکم قدر حقیقی جل شانه یه اطلاق اولنور محصول سویلنمش سوزی کیرو دونجه
گتورر یعنی اعاده سی محالدر حکم الهی بی کمسه دوندرمز یعنی اولدخی ممکن دکلدر

باز کی گردد چو تیر انداختی ٭ همچنین عمری که ضایع ساختی

محصول چونکه اوق آتدک نجن کیرو دونر یعنی دونمز. بو نجلینده شول عمرکه
ضایع ایلدک بوکا دخی رجوعی امر محالدر.

هرکه بی اندیشه گفتارش بود ٭ پس ندامتهای بسیارش بود

محصول هرکسه که انک سوزی فکرسز اوله صکره اکا چوق ندامت و پشیمانلقلر اوله
نا نکفتی می توانی کفتنش ❊ چون بکفتی کی توان نهفتنش
نا نکفتی نار توقیت نکفتی نفی ماضی مفرد مخاطبدر سویلمدک عربجه ما تکلمت
معناسنه در نهفتنش بای تاکید ایله نهفتن کیزلمک معناسنه در
شین بوقارودن بری ما تحت فهمز اولان سوزه راجعدر بای تاکید
مکسور اوقمق افصحدر نهفتن عربجه ستر واخفا معناسنه در محصول
مرامکه سویلمدک انی سویلمکه قادرسن چونکه سویلدک انی ستر واخفا ایتمک
عمر را میدان غنیمت هر نفس فرض ممکندر چون رود دیکر نیاید باز پس
باز پس کیرو پس تاکید ایچوندر محصول عمرک هر نفسنی غنیمت بیل
چونکه کیده ینه کلمز محل اعتبار در
هیچ کس از خود قضا را رد نکرد ❊ هر که راضی از قضا شد بد نکرد
محصول هیچ کمسه قضای کندیدن رد ایلمدی هر کیمکه قضادن راضی
اولدی بد ایلمدی یعنی قضایه رضا محمود و حذر یرامز دکلدر
هر که میخواهد که باشد در امان ❊ مهر می باید نهادن بر دهان
محصول هر کیم استرسه که امانده اوله یعنی بلادن امین و سلیم اولمق
استرسه کرکدر که اغزی اوزره مهر قویه یعنی سلامة الانسان فی حفظ اللسان
مدلولی اوزره ضبط نطق و حفظ لسان تقیید ایلیه کندی نفسنی بلادن امین
وسن گر عمر را داری عزیز ایلیه چون رود بخشش نخواهی دید نیز
بخشش بای عربینک کسریله بونده ارتق معناسنه در شین عمره راجعدر
محصول اکر عمری عزیز یعنی قدر و قیمتن بیلوب محترم طوتارسن لایقدر
چونکه کیده انی ارتق کورمیه جکسن خلق جهان بر یره کلسه بر نفس
رده قادر اوله منزلر

در صفت خاموشی و سخاوت

حاصل آید چار چیز از چار چیز ❊ یاد دار این نکته از من ای عزیز

نکته

نکته بالضم بر اغاجله اوروب اثر ایتمکه در لر جمع نکت کلور محصول
درت نسنه حاصل اولور درت نسنه دن خاطرکده طوت بو نکته یی بندن ای عزیز
خاموشی را هر که سازد پیشه ❊ گردد ایمن نبودش اندیشه
محصول صمت و سکوتی یعنی سویلممکلکی هر کمسه که صنعت ایلیه امین
اولور اکر بر فکر اولمز جمله دن غموم و فتن و هموم کلام بانظام مدن
حدث ایتمکله اولمغله صمت و سکوته ملازم و مداوم کمسه الم و غمدن امین اولور
گر سلامت بایدت خاموش باش ضمن نجات گشت ایمن هر که کرد فاش
محصول اکر سکا سلامت کرک ایسه ابکم اول امین اولدر اولکه که
ابو لکی فاش ایلدی یعنی ابولیکک ایله شایع اولمق وسیله اسلامدر
از سخاوت مرد یابد سروری ❊ شکر نعمت را دهد افزونتری
سروری یای مصدریه سرور اولمق عربجه سید و یعسوب معناسنه در
محصول مرد سخاوتدن سرورلک بولور یعنی سخا ازین صفاتدندر
شکر نعمته زیاده رکلک ویرور سخا نعمتک شکریدر پس ادا شکره
ورزش اولدقجه وعد الهی اوزره نعمت زیاده اولور
هر که او شد ساکن و خاموش کرد ❊ از سلامت کسوتی بر دوش کرد
اولکی کرد کاف عجمینک فتحی ایله صیرورت معناسنه اولدی عربجه کان کبی
ایکنجی مصراعده اولان کرد کاف عربینک فتحی ایله ایلدی عربجه فعل معناسنه در
محصول اول کمسه که ساکن یعنی ساکت و صامت اولدی اوزرینه سلامتدن بر کسوه
گر همی خواهی که باشی در امان ایلدی رو نکویی کن تو با خلق جهان
محصول اکر استرسک امانده یعنی رفاه و حضورده اولاسن یورجهان خلقنه
هر کرا عزت شود جود و کرم ابولیکک ایله در میان خلق باشد محترم
محصول کیمه که جود و کرم عزت اوله یعنی قدرت و حالنه کوره زمرهٔ کریمه
استیجادن معدود اوله خلق اراسنده محترم اولور

هرکه کار نیک وبد وی کند ◌ آن همه میدانکه با خود می کند ◌
محصول هر کمسه که ایو ایش ویا یرامز ایش ایدرانی بیل که کندو یه ایدر
بو بیت بر کتاب سوز در حقیقتده کامله بوندن ایو میزان اولمز هر شخص
مکلف یقیناً وتحقیقاً بیلسونکه عمداً هر نه ایدرسه کندو یه ایدر ان خیراً فخیر
ای برادر بنده معبود باش ◌ وان شرا فشر تا توانی باسخا وجود باش ◌
محصول ای برادر حضرت مالک الرقاب جل شانه یه قول اول و نیجه که
قادرسن سخا وجود ایله مشغول اول
◌ باش از بخل بخیلان برحذر ◌ تا نسوزد مر ترا نار سقر ◌
محصول بخللر بخلندن حذرا وزره اول تا سنی جهنم اتشی یاقمسون یعنی
دلیل نار اولان بخلدن یک نفرت وتوقی ایله ◌ در بیان آنکه خوار دید
چار چیز بر دهد از چار چیز ◌ نشنود این نکته جز اهل تمیز ◌
چیز یا تنکیر ایچوندر بر بونده باردن مخفف حاصل معناسنه در نشنود
نون نافیه شنود شنوا ایدن فعل مضارع مفرد نون نافیه ایله اشتمز دکلدر
معناسنه در عربجه ما یسمع دیرلر محصول درت شی درت شیدن حاصل
اولور بو نکته یی اهل ادراک تمیزدن غیری کمسه دکله مز یعنی قبول اتمز
هرکه زو صادر شود این چار کار ◌ بیند آن چار دیگر بی اختیار
محصول هر کمسه که اندن بو درت ایش صادر اوله اختیار سز اول غیری
درت دخی کورر یعنی کورمامک منصور دکلدر
◌ هرکه در پایان کار ننگرد ◌ عاقبت روزی پشیمانی خورد ◌ رد
محصول هر کمسه که ایشنک صوکنه نظر ایلمز یعنی تأمل وتفکر سز ایشلر
عاقبت برکون پشیمانلق یر یعنی البته نادم وپشیمان اولور
◌ هرکه نکند احتیاط کارها ◌ بر دلش آخر نشیند بارها ◌
احتیاط لایق ومناسب اولان وجه اوزره حرکت ایدوب خطادن صقنمغه درلر
محصول

محصول هر کمسه که ایشنده احتیاط اتمیه یعنی عاقبتنی فکر اتمکده واجتهادده
قصور ایلیه آخر کوکلی اوزرینه یوکلر اوتورر یعنی البته الم وکدر کوکلنه مقرر در
حاصلی قوة فاکره یی اعمال ایدوب انجامه تأمل اتمک لازمدر مصراع اولده
کارها ده بر در تقدیرا وتنملو که معنا مستقیم اوله
◌ هر که او استیزه با سلطان کند ◌ کار خود را سربسر ویران کند ◌
استیزه جدال ستیز الفسز دخی لغتدر محصول هر کمسه که سلطان ایله
مجادله یعنی سلطانه عنفو ومخالفت ایلیه کندو ایشینی باشدن باشه ویران
هرکه گشت از خوی بد ناسازگار ◌ دو نهان از وی کند بی شک فرار
ناسازگار کار ادات فاعلدر معناسنه در سازکار موافقتچی
نون نافیه ایله مخالفتچی معناسنه اولور محصول هر کمسه که بد خویدن مخالفتچی
اولدر یعنی امر شرع وقانونه مخالف ومغایر حرکت ایلدر شکسز دوستلر
اندن فرار ایدر یعنی شرع وقانونه مخالف وضع وحرکت ایدن کمسنه نک
ترک کندی ذاتنه وکرک یارانه ضرر وزیانی مقرر اولمغله کندیدن انقطاع
وتباعد ضرور دیدر ◌ در بیان نوک زینت
◌ سرچه آرایی بدستار ای پسر ◌ گر توانی دل بدست آر ای پسر ◌
بدستار بامع معناسنه در دستار صارق ودلبند ومندیل عربجه عمامه تلکسه
جمع عمایم کلور شاش دخی دیرلر بدست آر با صله دست ال عربجه ید جمعی
ایدی وایادی کلور آر امر حاضر مفرد کتور بی صله ایله جمله ترکیبی الکتور معناسنه در
تجنیس تام وخوب واقع اولمشدر محصول ای اوغل باشنکی دلبند ایله نه تزیین
ایدرسن اگر قادر ایسک کوکل اله کتور ای اوغل یعنی درگاه رحمت پناه خدا
جل وعلاده تعمیر قلوبه معادل ثواب وعمل نادر در
◌ تا نگیری ترک عز ومال وجاه ◌ از همه برسر نیابی چون کلاه ◌
محصول تا اکه عزت ومال ومنصب ترکنی طوتمیه سن یعنی ترک ودفع

اتمیه سن جمله دن کلاه کبی باشن وزره کله مرنس یعنی کلاه کبی باشنه جقماق ترک مال ومنصبه
نبست بود در خویشرا آراستن موقوفدر قصد جان کردانکه واراست تن
محصول کندوبی بزه مک ارلک دکلدر حقا بوبله در اول کیه تننی
بزه در یعنی تزیین وتنظیم ایدر جاننه قصد ایلدی حاصلی تننه توقیر ایتمک
نیست در زین بهتر از تقوی لباس جاننی تحقیر ایتمکدر در تکلف هر درا نبود اساس
تقوی لغنده تقسنی محرمات وشبهاتدن تحذیر معناسنه در نفوذ حقنده
وارد اولان ایات کریمه بی تتبع ایلیانلر بوزالی دن زیاده دیدیلر جمیع
محاسن ومنافع تقوایه داخل ونحاطیه خبایث وفضایح خلافنه ملدر
حاصلی اکرم افعال والزم اعمالدر محصولی تننه تقوادن ایورک لباس یوقدر
تکلفده یعنی ترتیب اسباب دنیاده که جمله مزک مراد ومقصودیدر اره
تمل اولمز تکلفده حقیقتده اره دوام وثبات اولمز
هرکه او در بند آرایش بود در جهان فرزند آسایش بود
محصول هر اول کمسه که زیور وزینت قیدنده اوله جهانده راحت وحضور
اوغلیدر زحول وجال عنده غایة الغایه مذموم اولان حالت وکیفیتدر
عاقبت خود نامرادی نبود دش نعوذ بالله تعالی بهره از عیش وشادی نبود دش
عیش عینک فتحی ایله بونده ذوق وصفادن ناشی دکلدر محصولی اکه
عاقبت نامرادلکدن غیری اولمز ذوق وشادیدن اکه نصیب اولمز
یعنی راحت وحضوری دنیاده استیفا ایتمکله عاقبت یعنی اخرتده محروم مدن غیری
خودستایی پیشه شیطان بود نصیبی یوق انکه خودرا کم زند مردان بود
خودستای وصف ترکیبی درکندوبی مدح ایدیجیک معناسنه در بعده
بیان اولنمشدیکه اخر حرف علت اولان کلمات مضاف اولسه یا اثبات
اولنور بویشنه یا لشن پیشه کبی بونده یا مصدریه یه مضاف اولمغله یا دخی
کلنور دیر محصولی کندوبی اویجیک صفت شیطان اولور قوله تعالی

زینتنه

انا خیر منه الی اخر الایه اول کمسه کندوبی کم اورر یعنی ناقص طوتارلر
طریقتی اولور حاصلی کندوبی کامل کورمک عین نقصاندر وناقص صالمیق
عین کمالدر درگاه عظمت پناه حضرت مولا جل شانه الاعلاده عجز وقصور ذرایع
گفت شیطان که ز آدم بهترم مناع اولمز تا قیامت گشت ملعون لاجرم
لاجرم شکسز وشبهه سز یعنی البته لازم الوقوع اولان محلده مستعمل لفظدر
محصول شیطان بن آدمدن یکرکم دیدی شکسز قیامته دک ملعون اولدی
یعنی دعوای باطل انانیت ایله ابدا ومخلدا گرفتار لعنت اولدی
از تواضع خاک مردم می شود نور ونار از سرکشی کم می شود
محصول طپراق تواضعدن انسان اولور یعنی طپراق متواضع وافتاده
ودائما حضیضده وقشنده مائل اولدیغیچون مادهٔ انبیا ومایهٔ اولیا اولمق
شانندندر نارکه نورانیتی ضامن ایکن سرکش اولوب مائل اوج اعلا اولدیغیچون
رانده شد ابلیس از مستکبری ضایع اولور گشت مقبول آدم از مستغفری
رانده راندندن اسم مفعولدر سورلمش یعنی رد اولنمش عجبا مردود و
مطرود معناسنه در مستکبری ومستغفری استفعال بابندن اسم فاعللردر
یا ار مصدریه لردر تکبر ایدیجیک واستغفار ایدیجیک معنالرینه در محصول
شیطان تکبر ایدیجیلکدن سورلمش یعنی درگاه کبریا پناهده مردود اولمش
آدم استغفار ایدیجیلکدن مقبول اولدی
دانه پست افتد ز بر دستش کنند خوشه چون سر بر کشد پستش کنند
خوشه باشق عجبا سنبله معناسنه در جمعی سنابل کلور محصول دانه الچق
دوشر یوجه ایدرلر باشق چونکه یوقاروبه باش چکر انی الچق ایدرلر یعنی
من تواضع رفعه الله ومن تکبر وضعه الله در بیان ابلهان فرمایند
چا چیز آمد نشان ابلهی با تو گویم تا بیابی آگهی
محصول درت نسنه احمقلق نشانیلدر سکا دیه یم تا اکاهلق بولاسن

یعنی اسباب ابلهیدن خبر واکاه اولاسن

عیب خود آنکه نبیند در جهان   باشد اندر جستن عیب کسان

جستن جیم عربی نك ضمی ایله ارامق وسنمك عربجه تفتیش وتتبع معناسنه در
محصول اول کمسه که جهانده کندی عیبنی کورمیوب کمسه لرك یعنی ناسك عیبنی
ارامقده اوله محض احمقلقدر

تخم بخل اندر دل خود کاشتن   آنکه امید سخاوت داشتن

تخم بالضم السنه ثلاثه ده هر نسنه نك اصلنده مستعملدر عربجه بذر دیرلر
بالفتح جمعیده ورکلور بخل بالفتح والضم مالنی کمسه یه ویرمیوب صقنمغه دیرلر
امساك کبی آنکه الف ممدوده ایله اندن صکره دیمکدر محصول
کندی کوکلنه تخم بخل وامساکی اکمك اندن صکره امید سخاوت طوتمق یعنی
ناسدن سخا وکرم نام وشانی امید ایتمك زیاده احمقلقدر

هر که خلق از خلق او خشنود نیست   هیچ قدرش بر در معبود نیست

اولکه خلق بالفتح مخلوق وایکنجی خلق بالضم خوی معناسنه در واولکی نیست
دکلدر وایکنجی نیست یوقدر معناسنه در محصول هر کمسه که خلق انك خلقندن
خشنود دکلدر حق تعالی قتنده هیچ انك قدر وقیمتی یوقدر یعنی کرشیدن
خلق راضی اولمدقجه حق تعالی جل شانه دخی راضی اولمز والسلام

هر که او را پیشه بدخویی بود   کار او پیوسته بدرویی بود

بدخویی وبدرویه یالر مصدریه لردر محصول هر کمسه که انك صنعتی بدخویلق
اوله انك ایشی دائما یراموز یوزلیلق اولور یعنی سعادت ایدلیسنت روسا
زاندیدن منطوقنه مصداق اولور

خوی بد در تن بلای جان بود   مردم بدخو نه از انسان بود

محصول یرامز خوی تن اوزره جان بلاسیدر یرامز خلق ایله کشی انساندن
اولمز یعنی نوع انساندن اولمیوب موذیلردن معدوددر

بخل شاخی از درخت دوزخست   وان بخیلك از سکان مسلخست

مسلخ سلخ خانه دیدکلری محلدر که قیون وصغر بوغازلر کوپکلر صویوق
اولور محصول بخللك جهنم اغاجندن بر بوداقدر واول بخیلجك
مسلخ خانه کوپکلرندندر

روی جنت را کجا بیند بخیل   ایشته افتاده زیر پای پیل

محصول بخیل جنت یوزنی قچن کورر یعنی کورمز اول بخیل کویا فیلك
ایاغی التنه دوشمش بر سیوری سنکلدر حاصلی بخیلك حال وشانی فیلك ایاغی
التنده اولان سیوری سنکك کبیدر

باش از بخل بخیلان بر کران   تا نباشی از شمار ابلهان

محصول بخیللرك بخلندن کنار اوزره اول یعنی صقن اول زمره نامیمونه
دائره سنه داخل اولمه تا ابلهلر کروهندن اولمیه سن

در بیان عافیت فرماید

از بلا تا رسته کردی ای عزیز   باز باید داشتن دست از دو چیز

محصول تا که بلالردن قورتلمش اولاسن ای عزیز ایکی شیدن ال کیرو
طوتمق کرك یعنی ایکی نسنه دن زیاده حذر لازمدر

رو تو دست از نفس ودنیا باز دار   تا بلاها را نباشد با تو کار

محصول یورسن الکی نفس ودنیادن کیرو طوت یعنی هوای نفس بد
لقادن ودنیای فانی بقادن اعراض ایله تا که بلالرك سنکله ایشی
اولمیه یعنی بلالردن امین وسالم اولاسن

ور بحرص وآز کردی مبتلا   با تو رو آرد ز هر سو صد بلا

محصول اکر طمعه مبتلا اولورسك بلا هر جانبدن سکا یوز کتورر
یعنی هر طرفدن یوز بلا هجوم وتوجه ایدر

آنکه نبود هیچ نقدش در میان   هر کجا باشد بود اندر امان

محصول اولکسه که انک میاننده نقدی اولمیه هر قنده اولسه امانده اولور
یعنی زر ونقدی اولمیه سوز قصد ایتمزلر هر یرده امان وسلامده اولور

نفس ودنیا را رها کن ای پسر — باز رستی از بلا واز خطر

محصول ای اوغل نفس ودنیایه ترک ایله بلا وخطردن قورتلدک
باز بو بیتلرده تأکید افاده ایدر زائد کلدر

ای بسا کس کز برای نفس زار — در بلا افتاد وکشت از غم زار

نفس زار اضافت بیانیه در نفس باطل زارک معناسی حقیر بونده
باطل معناسنه در محصول ای چوق کس نفس باطلدن اوتوری بلایه
دوشدی وغم وکدردن ضعیف ولاغر اولمشدر

از برای نفس مرغ نامراد — آمد ودر دام صیاد افتاد

محصول نفسدن اوتوری نامراد قوشلر وصیادک طوزاغنه دوشدی یعنی

تا دلت آرام یابد ای پسر — دشورن نقدر بود ونابود جهان یکسان شمر

یکسان برابر عجبه مساوی شمر شینک ضمی ومیمک ضمی وفتحی ایله تعقید شمردن
دن امر حاضر مفرد در صار عجبه عد معناسنه در محصول ای اوغل تاکه کوکلک
راحت وحضور بوله یعنی آرام بولسون دیمکدر فارسیده امر غائب ایله فعل
مضارع بر صیغه ده کلور دنیانک وارنی یوغنی برابر صان

از عذاب وقهر حق ایمن مباش — در پی آزار هر مؤمن مباش

محصول حق تعالینک عذاب وقهرندن امین اولمه هر مؤمنک آزاری
آردنده اولمه یعنی هیچ بر مؤمنک انجنمسی قیدنده اولمه

در بلا یاری مخواه هیچ کس — زانکه نبود جز خدا فریاد رس

فریاد رس وصف ترکیبدر امداده ایریجی یعنی مدد ایرشدرمکه عجبه مغیث
معناسنه در محصول بلاده کمسه دن بردم استمه زیرا خدای تعالیدن
غیری فریاد رس اولمز حقیقتده حق تعالی دن غیری دستکیر یوقدر

هرکرا

هر که را رنجانده عذرش بخواه — تا نباشد خصم تو در عرصه گاه

رنجانده الف نون تعدیه معناسن افاده ایدر محصول هرکیمی انجیتمش ایسک
عذرین دیله یعنی حلاللش تا که عرصه محشرده یعنی میدان جزا حشر ونشرده خصمک

کر غنا خواهی کس از ذو المنن — اولمیه در قناعت می توانش یافتن

محصول اکر کشی غنا استرسه حضرت ذو المنندن یعنی صاحب امتنان
حقیقی اولان جناب مولا جل وعلادن غنیلک استرسه قناعتده بولمق
ممکندر

در بیان صفت عقل فرماید

هر کرا عقلست ودانش ای عزیز — دور باید بودنش از چار چیز

محصول هرکیمک که عقل وعلمی وار در اکه درت نسنه دن ایراق اولمق
کرک یعنی تعداد ایده جک مواددن احتراز لازمدر

کار خود با ناسزا نکند رها — مردمی نکند بجای ناسزا

رها بونده حواله معناسنه در محصول کندی ایشینی نااهله حواله ایلمیه
ولایق اولمینه نیت ایلمیه یعنی نااهل حقنده ایولکی ضایع ایلمیه حاصله
براقه کرم ایتمک کرمی ضایع ایتمکدر بلکه مباشر اولدیغی فساد وفضاحته تقویت

عقل داری میل بدکاری مکن — دخی اولور زین چو بکذشتی سبکساری مکن

سبکساری خفت وسفاهت معناسنه در عرض ووقارک
خلافیدر محصول عقلک وار ایسه بدکارلک میلن ایتمه بوندن کیچدک
خفت وسفاهت ایتمه یعنی التزام مالایلزمدن نفرت ایدوب عرض
ووقار وادب اوزره سلوک ایله دیمکدر

تا شوی بیش از همه در روزکار — دست بر نان ونمک بکشاده دار

محصول تا زمانه ده جمیعسندن زیاده اولاسن الیکی نان ونمک اوزره
کشاده طوت یعنی صغیر وکبیر وبای وفقیره سفره کشا نعم کوکلون اولاکه
درکاه حق واصناف خلق قتنده جمله دن مقبول ومرغوب اولاکز

تا تو باشی در زمانه دادگر زیردستان زانکه دارای پسر
محصول تا که زمانه ده سن دادگر اولاسن یعنی عدالت صفتنه کسب استعداد ایتمک ایچون الک الننده اولندر اول طوت ار اوغل یعنی تحت حکومتکده اولان عباد اللهی اول طوت که نوشروان کبی نام وشان عدل وانصافک اطراف ربع معموره ساری ومنتشر اوله نوشروان کافر ایکن عدل وداد ممدوح فخر انام علیه الصلاة والسلام اولدی پس انک عدالتک انضمام دین اسلام ایله نه درجه یه ارتقا ایده جکن ملاحظه ایله
هر که پند خود آمد استوار پند او را دیگران بندند کار
استوار الفک ضمیله محکم معناسنه در محصول هر کمسه که کندی نصیحتنده محکم کلدی یعنی کندی نصیحتی ایله عامل اولدی انک پندین غیریلرده طوتار یعنی مقتضاسنجه اولورلر حاصلی تأثیر ایدر
هر که از گفتار خود باشد ملول قول او را دیگران نکنند قبول
محصول هر کمسه که کندی سوزندن ملول اوله یعنی خلقه ایلدیکی نصیحت ایله کندیسی عامل اولمیه انک سوزینی غیریلرده قبول ایلمز
هر چه باشد در شریعت ناپسند گرد او هرگز نگردد هوشمند
گرد کاف عجمینک کسریله چوره واطراف معناسنه در نگردد کاف عجم ایله نکردندن نهی حاضر مفرد درر دولانمه معناسنه در محصول هر نه که شرع شریفده منهی عنه ونامعقول اوله چوره سن دولانمه یعنی قریب اولمه نفرت ایله ای صاحب عقل
تا صواب کار بینی سربسر بر مراد خود مکن کار ای پسر
محصول دائما که باشدن باشه مصلحتک صوابنی کوره سن یعنی طریق حقی کاظاهر وباهر اوله سلوک ایله ای اوغل کندی مرادک اوزره ایش ایشلمه حاصلی صراط مستقیمدن ایرلمه در صفت زندگانی فرماید

هست بی ننگ رسته کار در سه چیز با تو گویم یاد گیرش ای عزیز
محصول شکسز قورتلمشلک یعنی نجات وسلامت اوچ نسنه ده وار در سکا دیه یم اول اوچ نسنه یی خاطرکده طوت ای عزیز
زانکی ترسید نعمت از ذو الجلال دوم آمد جستن قوت حلال
ترسیدن تانک فتحی ایله مصدر در قورقمق عربجه خوف معناسنه در دوم دالک ضمی ایله ایکنجی عربجه ثانی معناسنه در جستن قوت حلال اضافتلر لامیه وبیانیه در قوت ازق فارسیجه نوا معناسنه در محصول اندن برسی قورقمقدر حضرت ذو الجلال والعظمه دن ایکنجیسی حلال رزق استمک کلدی حاصلی حق تعالیدن قورقمق ولطف وجنابندن قوت حلال طلب ایلمک
سیومین رفتن بود در راه راست رستگار است آنکه این خصلت ور است
محصول اوچنجیسی طریق مستقیمه کتمکدر قورتلمشدر اول کمسه که بو اوچ انک ایچوندر بونده بو دادات خبر در رفتنست نقد برنده در
گر تواضع پیشه گیری ای جوان دوست دارندت همه خلق جهان
محصول ای یکیت اکر تواضعی عادت طوته سن یعنی تواضع کندوکه دثار وشعار ایدینه سن جمیع خلق جهان سنی دوست طوترلر حاصلی تواضع وسیله جذب قلوبدر
سر مکش در پیش دنیا دار پست ور کنی بشک رود دینت ز دست
محصول مالدار واغنیا قتنده باشکی الچق ایلمه اکر ایدرسک شکسز دینک الکدن کیدر نعوذ بالله تعالی
بهر زر مستان دنیا دار را تا چه خواهی کرد این مردار را
مستان میم تا ءنک فتحی ایله نهی حاضر در اوکمه عربجه لا تمدح معناسنه در محصول التون ایچون بار اولاشمه اوکمه عجبا بو مرداری نه ایلمک استرسک یعنی بو اسباب فانی واوانی غیر باقییه نه بابه جق دیمکدر
مردکانند اغنیای روزگار ای پسر با مردکان صحبت مدار
محصول زمانه اغنیاسی اولمشلردر یعنی مونا حکمنده درلر ای اوغل مونا ایله

صحبت طوتمه یعنی انلردن برحالیله مستفید و مستفیض اوله‌من
مال و زر بی حد بدست آورده گیر || بعد از آن در گور حسرت برده گیر
محصول حدسز مال و زر اله گتورمش طوت اندن صکره حسرت قبره التمش
طوت یعنی دنیانک نفایس اموالنی جمع و ادخار ایتمش فرض ایله و اول اموالک
وزر و وبالن و حساب سؤالن بیله قبر حسرته التمش فرض ایله انتهاسنه عذاب و عقابدن
غیری حالتی منتج دکلدر دیمکدر || در صفت ذکر الله عز و جل فرماید
باش دایم از سر یاد حق || گر خبر داری ز عدل و داد حق
محصول ای اوغل دائما ذکر حق ایله اول یعنی ذکر حق‌له مأنوس اول اگر حق تعالی
نک عدل و داندن خبردار ایسک یعنی ذکرک ضایع ایتمیوب بلغا ما بلغ جزا و
ومکافاتن احسان ایده جکن بیلورسن
زنده دار از ذکر صبح و شام را || در تغافل مگذران ایام را
مگذران میم ناجیه و ادات تعدیه اولان الف نون ایله گچورمه الف نونسز
مگذر و مگذار عجبه لا تمر معناسنه در محصول ذکردن صباح و اخشامی
احیا ایله یعنی ذکر حق جل و علا ایله اوقات صبح و مسایی احیا ایله تغافلده او
وقاتنی گچورمه یعنی غافلیندن اولمه
یاد حق آمد غذا این روح را || مرهم آمد این دل مجروح را
محصول ذکر حق جل و علا بو روحه غذا کلدی بو قلب مجروحه مرهم کلدی
یعنی حق تعالینک یادی بو غوغاگده فساده اسلحه مسمومه ایله بینه ایله مجروح اولان
قلبه مرهم کلدی || یاد حق گر مونس جانت بود || کی هوای کاخ و ایوانت بود
مونس انیس اولمش معناسنه در محصول اگر ذکر الله عز و جل مونس
جانک اوله قصر و ایوان هواسنده قچان اولور یعنی ذکر خدا ایله
مشغول ایله مألوف اولان کمسه قصر و ایوانه میل و رغبت ایلمز دیمکدر
گر زمانی غافل از رحمان شوی || در آن دم همدم شیطان شوی

محصول

محصول اگر بر زمان حضرت رحمان جل شانه دن غافل اولور ایسک یعنی ذکر
رحماندن و رحیمدن منفک و منفصل اولورسن اول دمده یعنی اول حینده
مصاحب شیطان اولورسن انفصال رحمانی موجب اتصال شیطاندر
مؤمنا ذکر خدا بسیار گوی || تا بیابی در دو عالم آبروی
مؤمنا اخرنده الف حرف ندادر آب روی یوز صوی یعنی عرض و وقار
و عز و اعتبار دن عبارتدر محصول ای مؤمن حق تعالینک ذکرینی چوق دیه
حیات قاننک موقوف اولدیغی کبی کذلک حیات جاودانی ذکره در یعنی ذکر الله حیاتدر
ذکر را اخلاص می باید نخست || ذکر بی اخلاص کی باشد درست
نخست نون و خاء معجمه‌نک ضمه‌لریله اول معناسنه در درست دال
و رانک ضمه‌لریله شکسته‌نک مقابلی بتون معناسنه در محصول اولا ذکر الله
جل و علایه اخلاص گرکدر اخلاص سز ذکر قچان بتون یعنی صحیح و منتفع به اولور
حاصلی اخلاص سز ذکر فائده ایتمز بلکه وبال عظیمدر
ذکر بی وجه باشد بی خلاف || تا ندانی این سخن را از گزاف
محصول ذکر خلاف رضا اوج وجه اوزره اولور حقیقت بو سوزی بیهوده
و باطل اولان لافدن بیلمیه‌سن
عام را نبود بجز ذکر زبان || ذکر خاصان باشد از دل بی گمان
خاصان مقابل عام زهاد و عباد معناسنه در محصول عامه‌نک دلندن
غیری ذکری اولماز یعنی عوامک ذکری انجق دلیله در خاصلرک ذکری گمان
و شکسز قلبندن اولور یعنی قلبه مخصوصدر
ذکر خاص الخاص ذکر سر بود || هر که ذاکر نیست او خاسر بود
محصول ذکر خاص الخاص که مراد انبیا و اولیادر انلرک ذکری ذکر سردر
یعنی ذاکر ایله مذکورک بیننده بر ذکردر که عالم السر اولان حضرت معبود جل
شانه دن غیری مطلع دکلدر هر کیمکه ذاکر دکلدر اوقاتنی ضایع

ایتمش خاسر مطلقدر نعوذ بالله تعالی

ذکر به تعظیم گفتن بدعتست وان دران یک شرط دیگر خوشتست

بدعت باء بالکسر مثلی سبق ایتمامش ایش محدث کبی لکن عبادت غیر مشروعه والمغله
ضلال معناسنه در کل بدعة ضلالة الحدیث محصول تعظیم سز ذکر سویلمک
بدعتدر واندہ بر شرط دخی خوشتدر یعنی تعظیمدر حاصلی ذکر الله عز وجل
تعظیم عظیمه موقوفدر که ذکر اطلاق اولنه والا بدعتدر و هر بدعت ضلالدر

هست مر هر عضو را ذکر دگر هفت اعضا راست ذکری ای پسر

مر بونده تحسین لفظ و تکمیل وزن ایچوندر عضو عینک ضم و کسریله
بدندن بر جزودر جمعی اعضا گلور هفت اسمای عدددن یدی عربجه سبع
معناسنه در محصول هر عضوک بر ذکری واردر یعنی هر عضو ایچون
بر مخصوص ذکر تعیین اولنمشدر حاصلی بدنک هر جزؤی که نعم غیر متناهی الهیه ایله
متنعمدر کندوبه خاص اولان ذکری ادا وایفایه محتاجدر اگرچه
حضرت شیخ یدی عضوه قصر وحصر ایتمشدر لکن هر سر مویه ذکر لازم ولابددر

یاری هر عاجز امد ذکر دست ذکر با خویشان زیارت کردنست

محصول الک ذکری عاجزه معاونت قلمقدر یعنی هر عاجز و محتاجه
حسب الامکان یاردم ایتمک الک ذکریدر ایاغک ذکری خصیم واقربایی زیارت
ذکر چشم از خوف حق بگرستن ایتمکدر باز در ایات او نگرستن
بگرستن بانک تاکیدی و کاف عجمک کسریله مصدردر اغلمق عربجه بکاء
معناسنه در ایات جمع آیتدر علامت معناسنه در بونده یالکز آیات
فرقانیه دگل جمیع الوهیت و کمال قدرت الهیه یه دلالت ایدن علامات
مراددر نگرستن نون و کاف عجمک کسره ریله بقمق عربجه نظر معناسنه در
محصول گوزک ذکری حق تعالینک خوف و خشیتندن اغلمق دخی ایات کمالیه سنه
باقمق یعنی زمین واسمانده اولان ایات عظیمه و مصنوعات جسیمه و علامات

کریمه سنه

کریمه سنه چشم عبرتله نظر ایتمکدر

استماع قول حق دان ذکر گوش تا توانی روز و شب در ذکر کوش

مصراع اولده اولان گوش کاف عجمیله قولاق معناسنه در تانیده
اولان کوش کاف عربیله کوشیدندن امر حاضردر چالشمق عربجه سعی
معناسنه در محصول قولاغک ذکری حق تعالینک امر شریفنی دکلمک
بل هر امکه قدرسن ذکر حق جل وعلایه چالشمقدر

اشتیاق حق بود ذکر دلت کوش تا این ذکر گردد حاصلت

محصول حق تعالییه ارزو و اشتیاق ایتمک ذکر قلبکدر چالش تا که بو ذکر
سکا حاصل اوله شوق وارزو رؤیت جمال باکمال قلبکده رسوخ
واستحکام بولدقدن صکره جمیع تمنیات باطله دن تصفیه باطن ایدرسن

انکه از جهت دائم در گناه کی حلاوت یابد از ذکر اله

حلاوت لذت یعنی طتلق فارسیجه شیرین معناسنه در محصول اول کشی که
جهلدن دائما گناهده در ذکر اللهدن قچان لذت بولور بونده ذات خبر گناهه

خواندن قران بود ذکر لسان مر بو طرز هر کرا این نیست از قلبان

محصول قران اوقومق ذکر لسان اولور یعنی قران شریفی تجوید و تمجید ایله
تلاوت ایتمک لسانک ذکریدر هر کیمک که بو ذکری یوقدر یعنی بو ذکر شریفه
اهمال و غفلت ایلیه مفلسلردندر لکن اویله دگلدر که دنیا مفلسلری کبی
المفلس فی امان الله حصن حصینه تحصن ایلیوب اخذ و سؤالدن امین اوله
اول عضو شریفی مهمل و معطل ترک ایدوب وظیفه نظیفه سی اولان
خدمت مستلزم العزتده استخدام واستعمال ایلمدوکی ایچون تمام قهر و
عقاب الهیه یه مستحق اولور بونده نیست هست خوب واقع اولمشدر

شکر نعمتهای حق میکو مدام تا کند حق بر تو نعمتها تمام

محصول حق تعالینک نعمتلری شکرینی دائما دی یعنی شکر نعمته مداومت اول تا که

حق تعالی نعمتلرینی اوزرکه تمام ایلیه زیرا ازدیاد و اکمال نعمت شکره موقوفدر
حمد حق را بر زبان بسیار دار تا شوی از نار حرمان رسته کار
حرمان حاء مهمله نک کسریله محروملق فارسیجه بی بهره لک معناسنه در محصول
حق تعالینک حمدینی دل اوزره چوق طوت تا که محروملق آتشندن قورتیلاسن
یعنی حمدی چوق ایله که نار حرماندن امین و عاجلاً و آجلاً کثرت نعمت و رحمته قرین
لب مجنبان جز بذکر کردکار اوله سن زانکه باکار امین بود دست کار
مجنبان میم نافیه نک فتحی و جیم عربی نک ضمی و نونک سکونیله جنبانیدن
دن نهی حاضردر دپرتمه عربجه لا تحرک معناسنه در کردکار کردکار کاف
عربی نک فتحیله ورا و دالک سکونیله ایش و عمل و کار کاف عجمی ایله ادات
فاعلدر ترکیب اولندقده ایشجی معناسنه بونده فعال لما یرید جلت عظمته
مراددر محصول حضرت فعال مطلق جل شانه نک ذکرندن غیریله طوداغک
دپرتمه زیرا پاکلرک یعنی انبیا و اولیانک همان ایشلری بو اولمشدر

در بیان آنکه ضعف آرد

آدمی را چار چیز ارد شکست با تو گویم گوش دار ای حق پرست
محصول آدمی یه یعنی انسانه درت نسنه ضعف یعنی تشویش و شستلک
کتورر ای حق تعالی یه عبادت ایدیجی قولوق طوت سکا دیه یم یعنی تفهیم ایده یم
دشمن بسیار و وام بی شمار شغل بیحد و عیال با قطار
وام بورج عربجه دین جمعی دیون کلور عیال عین مهمله نک کسریله جمع
عیلدر مفروض النفقه اولان اوجاغنه دیرلر با قطار کسر قافله
کثرت و وفرتدن عبارتدر بلوک و زمره و تکله معناسنه در ضعف
و شستلک درت نسنه برنجی چوق دشمن و برنجی دخی چوق بورج و حدسز
یعنی وسع و قدرتدن زیاده ایش و سوری ایله عیالدر حقا بو بله در
وای مسکینی که غرق وام شد هر دم از غصه خون آشام شد

محصول

محصول وای شول فقیره که بورجه غرق اوله یعنی دریای قرضه دبینه مستغرق اوله
هر نفس غصه و غمدن قان ایچیجی اولدی خون آشام کثرت غم و کدردن کنایه در
هر کرا بسیار باشد دشمنش خیره کردد هر دو چشم روشنش
خیره بونده قمشمش کوز یعنی بولانق عربجه مشوش و مکدر معناسنه در
محصول هر کیمک که دشمنی چوق اوله آنک ایکی روشن کوزی طونوق و بولانق
اولور یعنی کثرت دشمن سببی ایله کرفتار زندان غم و تشویش اولوب قطعا راحت
هر کرا اشغال بسیارش بود ور فاهیت کور مز در زمانه زاری کارش بود
محصول هر کیمک که ایشی چوق اوله زمانه اکه ایش زارلیکی اولور یعنی زیاده
مضطر و مضطرب اولور

در بیان خطاهاست

چار چیز است از خطاها ای پسر گوش دار ش با تو گویم سر بسر
محصول ای اوغل درت نسنه خطالردندر دیکله سکا باشدن باشه سویلیه یم
اول از زنان داشتن چشم وفا ساده دل را بس خطا باشد خطا
چشم بونده امید معناسنه در ساده دل تجربه اولمیان ابله دیرلر
محصول اول عورتدن وفا امیدین طوتمق ساده دله خطا اندر خطا
اولور زیرا عورتدن وفا مول ایتمک زیاده خطا اولدیغندن حضرت شیخ
تکرر خطا ایله تعبیر ایلدی
ایمنی از بدخطای دیگرست صحبت صبیان از آنها بدترست
محصول برامزدن امینلک برنجی خطادر و صبیلر صحبتی بونلردن برافزرقدر یعنی
کام نفس بد بر آوردن خطاست مشکل دردر زانکه دشمن را بپروردن خطاست
محصول برام نفسک مرادینی حاصل ایتمک خطادر زیرا دشمنی بسلمک
خطادر یعنی اشد اعداسنی تربیه و تقویه ایلمکدن بیوک خطا اولمز

در بیان عطاهای حق جل و علا

چار چیز است از عطاهای کریم با تو گویم یاد گیر ای سلیم

محصول درت نسنه حق تعالینك كمال كرم و احسانندندر كه انی دیه یم
خاطركده طوت ای عیوب و رذایلدن سالم كشی
فرض حق اول بجای آور درست ، والدین از خویش راضی كن درست
محصول اول حق تعالینك فرضنی یعنی امرینی یعنی كما ینبغی یرینه كتورمكدر
دخی اناسنی باباسنی كندیدن راضی وخوشنود ایتمكدر
حلم دیگر چیست با نفس جهاد ، چارمش نیكی بخلق نامراد
محصول غیری حلم ندر یعنی حضرت خدا جل وعلانك بر امرینی دخی نفسیجكلر ایله
جهاد یعنی انجق و رذیل نفسك ایله دورشمك و غلبه یه سعی ایلمكدر
دردنجیسی عبار نامراده ایولك ایلمكدر بو كونه ابیاتك جمله سنده ادات
خبر مقدردر

در تزاید عمر میگوید

می‌فزاید عمر مرد از چار چیز ، این نصیحت بشنو ای جان عزیز
محصول ادمك عمری درت نسنه دن زیاده اولور ای بو نصیحتی ایشیت
یعنی بیل و مقتضاسنجه حركت ایله
اول آوردن بگوش آواز خوش ، وانگهی دیدن جمال ماه وش
محصول عمری زیاده ایدن نسنه لرك بری اولدر قولاغه لطیف آواز
كتورمكدر و اندن صكره جمال ماه مثاله باقمقدر یعنی امردان سرو اندام وصافی
روبان آفتاب قامه نگاه انداز شوق و غرام اولمق رشته عمری تطویل ایدر
سیوم آمد امین با مال و جان ، می‌فزاید عمر مردم را ازان
محصول اوچنجیسی مال و جانه امینلك كلدی یعنی مال و جانه خوفدن و
زیاندن امین اولمق انك عمرینی ارتر حاصلی مال و جان امینلكی باعث فزونی عمر انساندر
انكه كارش بر مراد دل بود ، در بقا افزونیش حاصل بود
محصول ودخی انك ایشی كوكلی مرادی اوزره اوله بقاده اكثر زیاده لك
حاصل اولور حاصلی اسباب مذكوره دن حیات مدید و بقاسی بر مزید اولور

در

در تناقص عمر میگوید

عمر مردم را بكاهد پنج چیز ، یاد دارش چون شنیدی ای عزیز
بكاهد بای تاكید ایله بكاهیدن دن فعل مضارع مفرددر اكسلدر معنیجه
تنقص معناسنه در محصول انسانك عمرینی بش نسنه اكسلدر چونكه
ایشیدك خاطركده طوت ای عزیز
یكی زان پنج در پیری نیاز ، پس غریبی وانگهی رنج دراز
محصول اول بشدن بری پیرلكده احتیاج اندن صكره غریبلك اندن صكره
اوزون خسته لكدر نعوذ بالله العزیز الكریم واللطیف الرحیم
هركه او بر مرده انداز د نظر ، عمر او بی‌شك بكاهد ای پسر
محصول هر اول كشی اولمشه نظر ایدرسه عمری اكسیلور ای پسر یعنی
ای اوغل ممكن اولدقجه نظر موتی خصوصا موتای مقتولدن نكول ایله
پنجم آمد ترس و بیم از دشمنان ، عمر را اینها همی دارد زیان
ترس بونده قورقی معنیجه خوف و رعب و خشیت و دخی اسمای كثیره سی
واردر بو مختصرده جمله نك ایرادی مناسب دكلدر بیم ترسك عطف
تفسیریدر محصول عمری اكسلدن موادك بشنجیسی دشمنلردن خوف كلدی
یعنی دشمنلردن خوف و خشیت اوزره اولمق نقصان عمره سببدر حاصلی
ذكر اولنان مواد خمسه عمره زیان طوتار
هركه او از دشمنان ترسان بود ، كار او هر لحظه دیگرسان بود
محصول هر اول كشی كه دشمنلردن قورقیجی اوله انك ایشی هر لحظه
حال آخر اولور یعنی بی نظام و دیگرگون اولور لحظه زمان قلیلدن كنایه در
از خدا ترس و مترس از دشمنان ، كز همه دارد خدایت در امان
محصول خدای بیهمتا تعالی شانه العلیادن قورق و قورقمه دشمنلردن
اول علتدن كه الله تعالی سنی جمیعندن حفظ ایدر یعنی [illegible] به حفظ و حمایه ده

سنى جميع موذيلردن امين ومحفوظ ايدر دیمانه انكه آب روى بريزد
هادر شوازهيچ خصلت اى پسر تانريزد آب رويت در نظر
محصول اى اوغل شول خويدن ايراغ اول تاكمسه نڭ نظرندن يوزڭ صويى
دوكلميه يعنى شيشۀ الماس رنك عرض ووقارڭ شكست وانكسار عارض
اولماكم كو باموردم دروغ اولميه زانكه كردد از دروغت بيفروغ
كم بالفتح برقاچ معنايه كلور بونده ترك كلمكدن عبارتدر بيانى كرارا
سبق ايتمشدر فروغ ايشق وايدين معناسنه در وعربجه ضيادر محصول
اولاخلقه يلان سويلمه يعنى يلانى بالكليه ترك ايله زيرا كذب وخلاف ايله اكا بندہ
بيفروغ اولورسن يعنى تحقيق كذب وخلاف سنى اوج عز واعتباردن حضيض
ذل وخساره اسقاط ايدر

هركه استيزه كند بامهتران آب روى خود بريزد بيكمان
استيزه همزه وهمزه سز ستيزه غنار وجدل معناسنه در بامهتران باحرف
مصاحبت مهترا ولولر زادات تفضيل اولورق معناسنه در مهتران جمع
صيغه سيدر محصول هركمسه كه اولولر ايله لج وجدال وغنار ايدر شكسز كندى
پيش مردم هركرانبود ادب يوز صويني دوكر كر بريزد اب رو نبود عجب
محصول خلق قتنده هركيمك كه ادبى اولميه اگر يوز صوين دوكرسه عجب اولمز
اى پسر بامهتران كمتر ستيز وزحماقت آب روى خود مريز
محصول اى اوغل اولولر ايله اكسك لج ايله يعنى سندن بيوك ايله هيچ عنصر
ايلمه كه كندوكه غدر ايدرسن وحماقتدن كندو يوزڭ صويني دوكمه يعنى
سندن يا روفوق ايله عناد ايتمق قيدنده اولوب عرض وناموس پرده سنى شق ايتمه
ازسبكباران مباش اى نيكخوى كز سبكبارى بريزد آب روى
سبكبار خفيف بل قوان شخصه اطلاق اولنور وعربجه سفيه معناسنه در محصول
سبكبارلردن يعنى سفهادن اولمه اى ايوخويلو كه سبكبارلقدن يعنى سفاهتدن

بوزصويى دوكيلور حاصلى سبكبارده عز ووقار متصور دكلدر
كربعالم آب رو مى بايدت دائما خلق نكو مى بايدت
محصول اگر عالمده سكا يوزصويى كرك ايسه يعنى سكا عز وحرمت لازم ايسه
دائما سكا ايوخولر كركدر يعنى ممدوح الاخلاق اولمك لازمدر
هركه آهنك سبكبارى كند ازوى آب رو بيزارى كند
محصول هركمسه كه سفاهت قصدين ايليه يوزصويى اندن نفرت ايدر
يعنى عز ووقار اندن نفور وبيزار اولور ديمكدر
جز حديث راست بامردم مكوى تانكردد آب رويت آب جوى
محصول خلقه طوغرى سوزدن غيرى سويلمه تا يوزڭ صويى ارمق صويى كبى
اولميه يعنى ارمق صويى كبى عرضڭ پايمال وپذيرنده زوال اولميه
ازخلاف وازخيانت باش دور تابود پيوسته در روى نو نور
محصول خلاف وخيانتدن ايراق اول تاكه دائماسنك يوزڭده نور اوله
كرهمى خواهى كه كويندت نكو اى برادر هيچ كس را بد مكو
محصول اگر استرسنك سكا ايو ديه لراى قرنداش كمسنه به بد ديمه يعنى
كمسه حقنده نقصان ايراث ايدر كلام سويلمه
تانباشى درجهان اندوهكين ازحسد در روزكار كس مبين
محصول تاكه جهانده غصه لى اولميه سن كمسه نڭ وقت دولت وزمان سعادتنه
حسد ايلمه تا بويله محللرده تنبيه وتحذير ايچوندر يعنى آكاه اول غافل اولمه
اگر غصه دن امين وسالم اولمق مقصودڭ ايسه زنهار كمسه نڭ روزكار
رفعتدارنه حسد ايتمه ديمكدر در بيان علامت ايمان
اصل ايمان هست شش چيزاى وحيد با تو كويم كر بدل خواهى شنيد
محصول اى وحيد يعنى حق سبحانه وتعالى يى توحيد ايديجى ايمانڭ اصلى
التى نسنه در سكا ديه يم الرجان وكوكل ايله ايشتمك ايسترسك

ازان شش بایقین خوف رجاست ❊ پس توکل پس محبت با حیاست
محصول اول التی دن اوچی یقین ایله خوف ورجادر صکره توکل صکره
حیا ایله محبتدر حاصلی بر کشینک یقینی اولمیوب شک ایله سه ویا خود خوفی
اولوب حق سبحانه وتعالینک رحمت وغفرانندن منقطع الرجا اولسه
کذلک محض امن ورجا سلکنه ذاهبا اولوب مأمون الخوف اولسه کافر مطلق
اولور بو اوچ مادۀ عظیمه کمالیله برقرار اولدقدن صکره توکل ومحبت
وحیا دخی مهام ایمان ولوازم اسلامدندر

هرکرا نور یقین حاصل بود ❊ صاحب ایمان وروشن دل بود
محصول هرکمسه یه که نور یقین حاصل اوله یعنی مخبر صادق علیه الصلاة
والسلامک خبر ویردیکی اوامر ونواهیده قطعا شک وشبهه ایلمیه
اول کمسه صاحب ایمان کامل وروشن دل اولور حاصلی مؤمن ومسلم
عامل اطلاقنه قابل وشاملدر

نامۀ اعمال اگر بود سپید ❊ رو مباش از رحمت حق ناامید
سپید سینک کسریله آق عربجه بیاض وابیض معناسنه سفید فا ایله
دخی بو معنایه در محصول اگر نامۀ اعمالک بیاض اولمز ایسه ده یعنی
سواد جرم وگناه ایله قرارمش ایسه ده یوری حق سبحانه وتعالینک
رحمت وغفرانندن ناامید اولمه مادامکه لباس ایمانک زیور یقین ایله
مجلا ووسخ شکدن پاک ومعرادر ان الله یغفر الذنوب جمیعا
غفران واحسانینه مظهر وشایان اولورسن

هرکرا نبود توکل بر خدای ❊ شاید ار بروی بگرید های های
بگرید بای تأکید وکاف عجمینک کسریله بگریدن دن فعل مضارع مخاطبدر
اغلرسن عربجه تبکی معناسنه در های های بکادن حاصل اولان صوته
دیرلر تکریر تأکید ایچوندر محصول هرکیمک که الله کریم الشانه توکلی اولمیه

شکالا بقدر که انک اوزرینه های های اغلیه سن یعنی ضعیف الفلک احوالی
زیاده مشکلدر مؤمنه لایق ولازم اولان الحق اول کریم حقیقی جل شانه
حضرتنک لطف بیکران واحسان بیحد ونهایتنه توکل وتوسل ایتمکدر
معلوم اولاکه دینک متوکلین یعنی حقیقت اوزره متوکل اولنلرک
دنیاده دیک وقدره لری همیشه غلیان یعنی ظروف واوانیلری نعم فراوانی
ایله ملان وسحاب احسان ربانیه بهار رحمتی ازباغ امانیلرینه ریزان فیضان
اولدیغی مشاهده اولنمغله اخترری دخی سبب تکلان ایله معمور وآبادان
اولدیغی بی شک وگماندر

آنکه حب حق نباشد در دلش ❊ از عمل جز باد نبود حاصلش
محصول اول کمسه که انک قلبنده حق تعالینک محبتی اولمیه یعنی اول کشینک که
حضرت ودود جل شانه نک شجرۀ راسخ الاصل وددوحبتی زمین درونینه
نابت وثابت اولمیه عملدن انک حاصلی باددن غیری اولمز یعنی قبول اعمال
صالحه محبة اللهه موقوف ومرهون اولدیغی بیاندر

باش ای بنده خدا را دوستدار ❊ تا رهی تو از عذابش در کنار
محصول ای بنده خدا یعنی ای عبد مکلف حق تعالی یی سویجی اول تاکه
سن انک عذابندن کنارده رها بوله سن یعنی مستحق عذاب
وعقاب ایلمز دلالت محبة الله العزیز الودود ذیله کنار جیقوب خلاص بوله سن

ای برادر شرم از ایمان بود ❊ بیحیا از زمرۀ شیطان بود
شرم اوتانمق یعنی عیب وذم وقدح قورقوسندن انسانه عارض اولان
تغییر وانکساره دیرلر عربجه حیا معناسنه در محصول ای قرنداش شرم
وحیا ایماندن اولور حیاسز زمرۀ شیطاندن اولور حاصلی حیا بر
زینتدرکه دنیا وآخرتده مافوقنده زیور وآرایش متصور دکلدر

در بیان آنکه آبروی از آن زیاده میشود

مرد فزاید آب روی از پنج چیز ۞ با تو گویم بشنو ای اهل تمیز ۞
محصول بش نسنه دن ایر روی یعنی عرض و حرمت زیاده اولور ایشیت
ای اهل تمیز یعنی ای اهل عقل و ادراک
چون بجا خویش حاضر بوده ۞ آب روی خویش را افزوده ۞
محصول چونکه کندی ایشیکه حاضر اولمشسن یعنی کندی ایشیکه ملازمت و
مداومت اوزره اولاسن کندی یوزک صوینی زیاده ایلمشسن یعنی سندن
صدور ایدن غیرت و حمیت سببی ایله عزت و حرمتکی زیاده ایتمش اولورسن
از سخاوت آب رو افزون شود ۞ از بخیلی بخرد ملعون شود ۞
محصول جومردلکدن عز و رغبت زیاده اولور عقلسز بخیللکدن ملعون
اولور یعنی کرم باعث عز و حرمت و بخل مورث لعن و نقمت اولدیغی بیان ایدر
هر کرا از خلق بخشایش بود ۞ آب روی او در افزایش بود ۞
بخشایش بخشیدن دن مشتق اسم مصدردر اسیرکیش عربجه رحم معناسنه در
افزایش افزاییدن دن اسم مصدردر ارتق عربجه زیاده معناسنه در
محصول هر کیمک که خلق اوزرینه رحم و احسانی اوله یوزی صوبی یعنی حرمت و رغبتی
ترقیده اولور
باش هردم بردبار و با وفا ۞ تا بروی خویش بینی صد صفا
بردبار بانک فتحی ورا و دالک سکونیله حمول معناسنه در
محصول هر حمول و وفادار اول یعنی خلقک جفاسنه صابر اولانکه یوزکده چوق ضیا
کورەسن اسمای عدددن صد و هزار کثرتدن و پنج و شش قلتدن کنایه در
تا بماند رازت از دشمن نهان ۞ سر خود با دوستان کمتر رسان ۞
محصول تا رازک یعنی کیزلو حالک دشمنلردن مخفی قاله حاصلی خاطره و المیه نجون
کندی سرکی دوستلره ایرشدرمه یعنی دشمنلردن اخفا ایچون دوستلره اظهار ایتمه
تا نکردی پیش مردم شرمسار ۞ آنکه خود ننهاده باشی بر مدار ۞
محصول تا که خلق قتنده خجیل و محجوب اولمیه سن اول نسنه یه که کندوک قومامشسن قالدرمه

ای برادر

ای برادر پرده مردم مدر ۞ تا ندرد پرده ات شخص دیگر ۞
محصول ای برادر خلقک پرده سنی یرتمه تا سنک پرده کی دخی بر غیری
شخص یرتمیه یعنی حسب الامکان خلقک عیوبنی ستر ایله که حضرت ستار العیوب
سنک دخی عیوبکی ستر ایلیوب شرمسار ایلمیه
بر هوای دل مکن زنهار کار ۞ تا نیارد بس پشیمانیت بار ۞
محصول صقن زنهار کوکل هواسیله ایش ایتمه تا که حاصلکره اول ایش
پشیمانلق حاصل کتورمیه حاصلی هوای نفسه تبعیت پشیمانلق حاصل کتوره جکنده
شبهه یوقدر
قدر مردم را شناس ای محترم ۞ تا شناسند دیگران قدر تو هم
محصول ای اولو یعنی ای عزیز و محترم کمسه خلقک قدرنی بیلکه تا سنک دخی غیریلر
قدرک و حرمتکی بیلوب بیله لر
تا زبانت باشد ای خواجه دراز ۞ دست کوته دار و هر جانب متاز
محصول ای خواجه مادامکه دلک اوزون اوله الک قصه طوت و هر جانبه
سکرتمه زیرا زبان درازلغله الکله برشی ایرشمز
هر کرا فوری نباشد در جهان ۞ زنده مشمارش که هست از مردگان ۞
محصول هر کیمک که دنیاده قدر و اعتباری اولمیه آنی دری صایمه زیرا اولیلردندر
از قناعت هر کرا نبود نشان ۞ کی توانگر سازدش مال جهان ۞
محصول هر کیمکه قناعتدن نشانی اولمیه دنیانک مالی آنی قچان غنی ایدر زیرا غنا
احوال قلوبدندر
بعد وی خویش چون یابی ظفر ۞ عفو پیش آر و ز جرمش درگذر ۞
محصول چونکه دشمنک اوزرینه ظفر بولاسن عفو ایله و کیکه کتورو جرمندن کچ العفو زکاة الظفر
با تواضع باش و خوکن با ادب ۞ صحبت پرهیزکاران کن طلب ۞
محصول تواضع ایله اول و ادبه خوی ایله صالحلرک و زاهدلرک صحبتلرین طلب ایله
یعنی تواضع و ادب که خصال ممدوحه دندر تمام کند و که خوی ایدن کرن صحبته
صحبت و الفتکی زهاد و عباده قصر و حصر و معاشرت اراذل و سفهادن نفرت

بردبار رحوی وتبه ازار باش وحذر ایله ناکه کردد در هنر نام توفاش
محصول صبر وتحمل اسنه یعنی حمول وصبورا ولمغی حضرت صبور حقیقی
جل شانه دن تمنی ورجا ایله که فضیلتنه نائل اوله سن دخی ازار
اول ناکه هنرده نام ونشانک فاش اوله
همچو تریاقند دانایان دهر فاتلانند جمله نادانان چو زهر
تریاق معروفدر تریاک ودریاک ودریاق وطریاق اشبو بش وجه لغتدر
محصول دهرک عالملری تریاق کبیدر وجمله جاهللر زهر کبی قاتللردر
یعنی علم تریاق وجهل زهر اولدیغی معلوم اولدقدن صکره اهل علمه تقرب
وصاحب جهلدن تباعد ایتمک مقتضای عقل وادراکدر
مردم از تریاق می یابد حیات خود کسی از زهر کی یابد نجات
محصول خلق تریاقدن حیات بولور زهردن خود کمسه نجات قنقان
بولور یعنی کشی مضرت زهردن سنعد هلاک ایکن استعمال تریاق ایله
خلاص اولوب حیات وصحت بولور اما استعمال تریاقده غفلت واهمال
ایلسه زهردن نجات قنقان بولور حاصلی زهردن سلامت بولمز هلاک اولور
صبر وحلم وعلم تریاق دلند حرص وبغض وکینه زهر قاتلند
محصول صبر وحلم وعلم کوکلک تریاقی دیرلر حرص وبغض وکین زهر قاتل دیرلر
فخر جمله کاریانان دادنست در روی دوستان بکشادنست
محصول جمله اشلرک فخری یعنی احسن واکرمی ایتمک ویرمکدر مصرع ثانی
اولک تفسیری حکمنده در یعنی دوستلرک یوزینه قپو اچمقدر یعنی سماط نعم
برکرون بسط وتمهید ایتمک قدر وسیلهٔ مفاخرت اولمز
کرچه دانا باشی واهل هنر خویشرا کمتر ز هر نادان شمر
محصول اکرچه عالم واهل هنر اولورسک کندوکی هر نادان یعنی جاهل
غیر طائلدن احقر وکمتر صاری صقن زنهار تسویل نفس وشیطان ایله کندو کی

محل

محل ومقام فرض ایتمه یعنی من تواضع رفعه الله رابطه سنه تمسک وتشبث ایله
شد دو خصلت مردرا بی‌بهره ساز صحبت صبیان ورغبت بازنان
محصول ایله کشی یه ایکی خوی نشان اولدی یعنی احمق ونادان نشانی
ایکی خصلت مفوض قلنمشدر بری صبیان ایله صحبت وبری نسوانه رغبتدر
ناخوشی در زندکانی امر ولید مردرا از خوی بد کردد پدید
ولید مولود معناسنه در محصول ایراوغل دردلکده ناخوشلق کشی یه
برامز خوی بدن ظاهر اولور یعنی ناخوشلق کشی یه خوی بددن نشأت ایلدیکی بیاندر
ان که نبود مرورا خوی نکو مرده می‌دانش که نبود زنده او
مرورا اوچ کلمه دن مرکبدر مردن واودن ورادن مر بونده مابعدده که
رانی تاکید ایدر او ضمیر غائبدر که ترکیب ایله همزه سی ساقط اولمشدر ورا ایسه
صله مفاسنه در جمله سی اکه دیمکدر ننه که سابقده بیان اولنمشدی محصول
اول کمسه که انک ایو خویی یوقدر انی اولو بیل زیرا اول دیری دکلدر یعنی
اخلاق حسنه یه مالک اولمیان کمسه موتی حکمنده در
هرکو بد عیب تواند در حضور می‌نماید راهت از ظلمت بنور
محصول هرکمسه که سنک عیبکی حضورکده سویلیه سکا ظلمتدن نوره یول کوستزر
مر ترا هرکس که باشد ره نمای شکر او می‌باید آوردن بجای
محصول هرکمسه که سکا یول کوسترجی اوله انک شکرنی یرینه کتورمک کرک
حال خود را از دو کس پنهان مدار از طبیب حاذق واز یار غار
محصول ایکی کمسه دن حالکی کیزلو طوتمه کلستعار طبیب دن ویار غاردن یعنی یار صادقدن
ناتوانی با زنان صحبت مجوی راز خود را نیز با ایشان مکوی
محصول مادامکه قادر سن نسوان ایله صحبته طالب اولمه دخی سترکی انلره سویلمه حاصلی
اول طائفه یی محرم اسرار ایتمک شرعا وعقلا جائز دکلدر وهرکیم نسوانی اسرارینه
محرم ایتمش ایسه اول کمسه یه حضور وارام حرام اولمشدر

انچه اندر شرع باشد ناپسند گرد او هرگز مگرد ای هوشمند

محصول اول نسنه که شرع شریفده مذموم و نامعقول اوله ای عاقل انک اطرافنه هرگز طولانمه یعنی عند الشرع الشریف محذوردن معدود اولان مواددن حذر

هرچه را کرد ستحق بر تو حرام ونفرت ایله دور باش از وی که باشی نیک نام

محصول هر نه که حق تعالی سنک اوزرکه حرام ایتمشدر اندن ایراق اول که ایو آدلو اولاسن یعنی تحصیل نیک نام ایده سن

چونکه بکشاید در روزی خدای دل گشاده دار و تنگم نمای

محصول چونکه حضرت رازق عالم جل شانه رزق قپوسن آچه کوکلکی گشاده یعنی منشرح طوت چین جبین اظهار ایتمه دائما کوچ یوزلی اول دیمکدر

تازه روی و خوش سخن باش ای اخی تا بود نام تو در عالم سخی

محصول کولر یوزلی و کوزل سوزلی اول ای قرنداش تا سنک نامک عالمده سخی اوله

برمخور اندوه مرگ ای بو الهوس چونکه وقت آید نگردد پیش و پس

مرگ موت و هلاک معناسنه در بو الهوس ارزو باباسی و هرشیئه هوس ایدیجی یلتن یکسه دیرلر یعنی قول و فعلنده ثبات و قراری اولمیوب هر کوردیکنه میل ایدوب نهایتنه التمز باشر یللو یکسه یه اطلاق اولنور محصول ای بو الهوس موت غمنی چوق یمه چونکه وقتی کله اوکنه اردنه دونمز یعنی موت و فوت قیغو و غصه سن چکمه صفای خاطر ایله انفاس شمار حیات مستعار اول اجل حلول و صدور ایلدکده کلام معوذ من الاحترام خداوند عزیز و علام که فاذا جاء اجلهم لا یستاخرون ساعة ولا یستقدمون مدلولنجه بر دم تأخیر و بر نفس تقدیم قبول ایتمز ساعت معینه سنده واقع اولور

دل ز غل و غش همیشه پاک دار تا توانی در درون کینه مدار

محصول کوکلکی غل و غشدن دائما پاک طوت مادامکه قدرتن قلبکده کین طوتمه

تکیه کم کن خواجه بر کردار خویش دل بنه بر رحمت جبار خویش

سرور

کردار کاف عربی نک فتحی ایله اصلده وصف ترکیبی در دیدار کبی زیرا کرد اسم مصدر در کردندن فعل معناسنه آر الف ممدوده ایله ارنده دن مرخم کنوریجی معناسنه صکره جمله عمل معناسنه استعمال ایلدیلر بنکه بو فقره ده بیان اولنمشدی بنه بای تاکید و نونک کسره لریله بنهیدن دن امر حاضردر قو دیمکدر حط معناسنه در محصول ای خواجه کندی عملکه اعتماد ایتمه کندی جبارک یعنی حضرت جبار ذی العظمة والکبریانک رحمتی اوزرینه کوکل قو یعنی احسان فراوان و کرم بیحد و بی پایان اعتماد ایله

بهترین چیزها خلق نکوست خلق خلق نیکرا دارند دوست

بهترین کسر با ایله بکرک معناسنه در خلق بالفتح مخلوق خلق بالضم خوی نیکرا به مضافدر محصول لشیانک یکرکی ایو خلقدر خلق ایو خلقی یعنی اصحاب اخلاق حسنه یه دوست طوتارلر

رو فروتن شو همیشه ای خلف کین بود آرایش اهل شرف

فروتن کندوی الچق طوتیجی دیمکدر متواضع ضد متکبر معناسنه در خلف خای معجمه نک و لامک فتحه لریله کشینک اعقابندن و برینه قلان نک کرداره دیرلر جمعی اخلاف کلور عرب خلف صدق قرابه دیرلر اما بدخوی و کج رفتاره خلف سوء دیرلر لامک سکونیله محصول ای خلف یوری تواضع ایدیجی اول زیرا بو اهل شرفک زیب و آرایشیدر

آنکه باشد در کف شهوت اسیر گرچه آزادست او را بنده گیر

محصول اول کیمسه که شهوت النده اسیر اوله آزاد ایسه دخی انی بنده طوت یعنی اول مقوله احرار محض عبیددر

گر تو بینی ناکسی در بارگاه حاجت خود را از او هرگز مخواه

بارگاه بار اذن و اجازت و گاه ظرف مکاندر ابواب سلاطین و کبار تردد ایدن زوار و اصحاب مصالحک و ارباب استیذان یعنی استجازه دخول

مجلس ایتدکلری موضع معینه بارکاه درلر حاصلی اذن بری وزیر اعظم قپوسنده
عرض اوده سیر کبی محصول اکر سن بارکاهده برخسیس وناکسی کورکه سن
مراد وحاجتکی هرکز اندن استمه یعنی ابرو دیلمه‌جو کوب نامرده عرض حاجت ایتمه
کرفتار تنکنای پشیمانی اولورسن بنابرین نامرده احتیاجدن خاص وعام درکاه
کرم پناه خداوند عظیم الانعامه استعاذه واسترحام ایدرلر

بر در ناکس قدم هرکز مبر ... ور ببینی هم مپرس از وی خبر

محصول ناکسک قپوسنه هرکز اایاق ایلتمه اکر کوررسک دخی اندن خبر صورمه

تا توانی کار ابلهرا مساز ... کار فرمایش ولی کمتر نواز

کمترک کلیدن کنایه در نواز نوازیدن دن امر حاضر در اوخشه بونده
رعایت مراد در محصول مادامکه قادرسن ابلهک ایشینی دوزمه کایش
بویورلکن رعایت ایتمه یعنی عاقل وکامل مقامنده طوتوب نوازش والتفات
ایلمه

در احتراز دشمنان

از دو کس پرهیز کن ای هوشیار ... تا نبینی نکبتی از روزکار

نکبتی شدت ومصیبت معناسنه در یا تنکیر ایچوندر محصول ای عاقل
ایکی کمسه‌دن صقن تاکیم زمانه‌دن شدت ومصیبت کورمیه‌سن

اولا از دشمن که او ستیزه روست ... وانکهی از صحبت نادان دوست

محصول اولا دشمندنکه وچ وعناد یوزلودر بو زینه لعنت اندن صکره
جاهل دوستک مصاحبت ومعاشرتندن پرهیز ایله پرهیز مقدر در
عدو عاقل خیر من صدیق جاهل

خویشتن را از زدشمن دوردار ... یار نادان را ز خود مهجور دار

محصول کندوکی دشمندن ایراق
طوت جاهل دوستی کندکدن مهجور طوت

ای پسر کم کوی با مردم درشت ... ور بکویی باتو بنمایند پشت

محصول ای اوغل خلقه ایری وقتی سویله اکر ایری سویلرسک سکا ارقه کوسترر

یعنی

یعنی سندن یوز چوروب اعراض ایدرلر

بهترین خلق میدانی کراست ... انکه داد انصاف وانصاف نخواست

محصول خویک بلکه بیلورمیسن کیمه مخصوصدر اول کمسه یه که عدل وداد
ویردی وکندی انصافنی استمدی یعنی اوز رنده اولان حقوق عباری
ادا وایفا ایلدی وکندونک اول اوزرنده اولانلرن تکمیل مطالبه ایتمیوب
عفو ایله معامله ایلدی

چون حدیث خوب کویی با فقیر ... به بود زانکه بپوشانی حریر

محصول چونکه فقیره کوزل سوز سویلیه‌سن اندن یکدر اولورکه اکه قماش کیدرسن
یعنی صدقات چوق اولدکه مغرور اولوب تند ودرست کلام ایله ویروب
امتنان ایتمکدن کلام لطیف ولین ایله دفع ایتمک یکدر دیمکدر

خشم خوردن پیشهٔ هر سرورست ... تلخ باشد از شکر شیرین ترست

خشم خشم ویشم قافیه سنه غضب معناسنه در محصول غضبین یوتقمق
هر اولونک صنعتی در خصال خواص واکارمدر اکرچه ابتدا اما شکردن طتلودر
یعنی کظم غیظ وغضب اکرچه اجیدر خصوصا قدرت وقتنده لکن انجامی شیریندر
لطف عظیم وحسن جسیمی ظهوری هر حال محقق ومقرر در

هرکه با مردم نسازد در جهان ... زندکانی تلخ دارد بیکمان

محصول هرکه که جهانده خلق ایله دوزلمیه یعنی مبتلا اولدیغی خوی بد
ونکوهیده خلق ایله مانع حسن امتزاج واختلاط اوله شبهه سز اجی دیرلک
طوتار بو مقوله شخصک احوالی غاینده مشکل اولور

انکه شوخست ونداند شرم نیز ... دانکه او ناپاک زاده ست ای عزیز

شوخ کستاخ وبی ادب معناسنه در زاده ست اصلنده زاده است در
ضرورت وزن ایچون حذف وایصال اولنمشدر زاده زادندن
اسم مفعول طوغمش وبچه متولد معناسنه در محصول اولکه کستاخ وبی ادب
ودخی حیاسز بو قدر بلکه مرد از طوغمشدر زاده ولد معناسنه اولمغله جایزدر

۞ از ملامت تا بمانی در امان ۞ باش دائم همنشین صالحان ۞
محصول تا که ملامتدن امانده قالاسن یعنی مواضع تهم اولان موادّدن
مأمون و مصون اولمق مقصودک ایسه دائما همنشین صالحان
و همجلس عابدان اول دیمکدر . در بیان عزت خود
چند خصلت آورد خواری بروی ۞ با تو گویم گر همی گوید بگوی
محصول نیچه خصلت بوزه خوارلق کتورر سکا دیه یم اگر سویله دیرسک
یعنی مقصودک بلمک ایسه بیان ایده یم
۞ اول آن باشد که مانند مگس ۞ مرد ناخوانده شود مهمان کس ۞
محصول اولا خوارلق اول اولور که سنک بلا دعوت قونق اوله سن
یعنی دعوتسز خلقک سماط و سفره لرینه ملازم اولاسن
۞ هر که مهمان کسی ناخوانده شد ۞ نزد مردم خوار و زار و رانده شد ۞
محصول هر کمسه که دعوت اولنمدیغی حالده بر کمسه یه قونق اولدی خلق قتنده خوار و زار
دیگران باشد که نادانی رود وسوالمش اولدی کدخدای خانه مردی شود
محصول دخی خوارلق اول اولور که بر جاهل کیده بر کشینک خانه کتخداسی اولوب
یعنی فضولی حکم و فرمان ناقبولی ایلیه
کار کردن بر حدیث آن دو مرد ۞ از پی جهلند هر دو در نبرد ۞
محصول مذکور خصلتک بری اول ایکی دردک سوزیله عمل ایلمکدر زیرا جهالت
جهتیله هر ایکیسی جنکده در و ایکی مرددن مراد دعوتسز قونق مهمان و کتخدر
هر که بنشیند زبر صدر صدور خانه در گر رسد خواری بر وی نیست دور
محصول هر کمسه که اولولک صدرینه اوتوره یعنی کم خرج بالانشین
مسلکنه سلوک ایلیه اگر انک یوزینه خوارلق ایرشورسه بعید و عجیب دکلدر
نیست جمیرا چو پر قول تو گوش ۞ صد سخن گر باشدت یکرا منیوش
محصول چونکه بر جماعتک قولاغی سنک سوزنده دکلدر یوز سوزده اولورسه ده

برینه سی ایتمه یعنی چو هر کلامکی بیهوده اضاعت ایتمه
۞ حاجت خود را مخواه از دشمنان ۞ زین بتر خواری نباشد در جهان ۞
محصول کندی حاجتکی دشمنلردن استمه زیرا دنیاده بوندن بدترک خوارلق
و ذلت یوقدر . معلوم اوله که بو محلده کلنجه یه دک بو پندنامه لطائف
ختامه نک اکثری لغاتی بر ایکیشر اوچ دفعه بیان اولنمغله قلم عباسی علم عجب
الفاظ تکرار تحاشی ایدوب ضمن محصولده اولان بیان و ادا ایله اکتفا ایلدی
۞ از فرومایه مراد خود مجوی ۞ تا نیابد مر ترا خواری بروی ۞
محصول فرومایه یعنی اصلی الچق کمسه دن مرادکی استمه یعنی عرض احتیاج ایتمه
تا که سنک یوزکه خوارلق کلمیه
۞ با زن و کودک مکن بازی هلا ۞ تا نگردی خوار و زار و مبتلا ۞
هلا حرف تنبیه در الا معناسنه . الا ان اولیاء الله کبی محصول عورت
و اوشاق ایله اوینمه تا که خوار و زار و مبتلا اولمیه سن . زیرا انلر ایله لعب
و بازی ایدنلرک عرض و وقاری قالمز . یار موافق در صفت
۞ در جهان شش چیز آید بکار ۞ اولا یاری طعام خوشگوار ۞
محصول دنیاده التی نسنه ایشه کلور یعنی ایشه یارار . اوّلا ارکه خوشگوار طعام
یمک یعنی هضم اولنجی لطیف طعام اکل ایتمک . باری دیدوکی تکراردن
احتراز در مکررا اسراف اولنمدیغندن قطع نظر وجودده ضرر در مورث علل
خوش بود یار موافق در جهان مزمنه در . باز مخدومی که باشد مهربان
مخدومی بونده افندی معناسنه در . با وحدت ایچوندر . مهربان مهر محبت
بان ادات فاعلدر . معناسنه محبت چشن بان و دربان کبی محصول
جهانده یار موافق خوش و لطیفدر . بو بندک جمعنه سبب اولان یوسف
افندی کبی یار مخلص و یکدل ناقص که عندمده نحاسی زر خالص ایدن کبریت
احمردن اعز و اسردر . حضرت خداوند غفور جلّت نه نسخهٔ نافعهٔ وجودین

زکیب سرور ایله منتظم السطور نقطهٔ شک الم دارندن دور ومهجور
ایله آمین • دخی مجد ومکه مهربان اوله یعنی احبّ ومشفق افندی دخی اکرم والطف در

هر سخن کان راست گویی ودرست • به زدنیا زانکه دروی نفع نیست
محصول هر سوزکه انی طوغری یعنی علل کذب وخلافدن صحیح وسالم سویلیه سین
دنیادن یعنی دنیا ومافیهادن یکدر • زیرا انده سنک نفع وفائده ک‌وار در
انکه ازرانست در عالم بهاش • عقل کامل دان ودل شادان بیش
محصول اولنسنه که عالمده انک قیمت وبهاسی اوجوزدر • عقل کامل
بیل وانک مسرور ودلشاد اول • • •

دشمن حق راشاید داشت دوست • بازگشت جمله چون او بدوست
بازگشت رجوع معناسنه درجمله یه اضافتی لامیّه در بدوست بادست
تقدیرنده در • باصله اچوند ربوبیه مخلده الف داله قلب اولنمق قاعده در
محصول حق سبحانه وتعالینک دشمنی دوست طوتمق لایق دکلدر •
یعنی فضاحت عظیمه وقباحت جسیمه در • چونکه جمله نک رجوعی اکه در یعنی
دوست دشمنک مرجع ومآبی درگاه مغفرت پناه حضرت توّاب جلّ شأنه در
ظاهرا اول حین حیرت رهینده دوست دشمن حکمنده اولمق
اقتضا ایدر • نعوذ بالله تعالی من ذلک • • •

عیب کس با او نمی باید نمود • زانکه نبود هیچ کس بی غدود
غدود غین معجمه نک ضمّ ایله غدّه یعنی بیز دیدکلری یوم ونسنه درکه
ابدان انسان وحیوانده اولنغندر محصول کشینک عیبنی کندویه
گوسترمک گرکمز یعنی مناسب دکلدر • زیرا هیچ بیزسز آدم اولمز یعنی عیبسز
کشی اولمز
از خدا خواه انچه خواهی ای پسر • نیست در دست خلایق نفع وضر
محصول حضرت خدای دائم الاحسان جلّ شأنه دن استه هرنه استرسک
ارا وقل زیرا فائده وضرر مخلوقات الننده دکلدر • ظاهرده خلقک

ربرندن اخذ وبربرندن اعطاسی علی طریق المجاز در • حقیقتده مانع
ومعطی حق سبحانه وتعالی در • جهلانک حرکت وسبب لازمدر دیدکلری
کلام عبثدر • حرکت وسببی دخی او خالق وایجاد ایدر امنّا وصدّقنا • •

• بند کان را نیست نا صرجز اله • یاری از حق خواه از غیرش مخواه •
محصول عبادک الله تعالی دن غیری یاردمجیسی یوقدر • یاردمی
حق تعالی دن استه انک غیرندن استمه یعنی عباد ضعفا اوله قوی
مطلقدن یاری وریسی قدر • انک درگاه کبریا دستگاهندن استمداد
واستعانت اولنمق گرکدر • غیریدن جائز دکلدر • • •

• انکه از قهر خدا ترسد بسی • بی گمان مترسد از وی هر کسی •
محصول اول کمسه که حضرت قهّار ذو الجلالدن قورقه دائما عذاب
وغضب حضرت جبّار ذو العظمتدن خوف وخشیت اوزره اوله
شبهه سز هر کس اول کشیدن قورقار • وعیون انامده عظیم ومحترم اولور
• از بدی گفتن زبان را هر که بست • کرد شیطان لعین را زیردست •
بدی یای مصدریه بد گوی نقیض نیک زیردست الی النده معناسنه در
عجه تخت ایله دیرلر • بونده مغلوب ومقهور واذلال وقف دها قادر
اولمقدن کنایه در محصول هر کیم که یرامز سویلمکدن دلنی بغلدی یعنی کف
اولدی شیطان لعینی مقهور وزبون ایلدی • دبر نابان بند نافع
• کس نباید پنج چیز از هیچ کس • یاد گیر از ناصح خود این نفس •
نفس بونده پند ونصیحتدن کنایه در محصول کمسه بش نسنه لشکه دن
بواله مز کندی ناصحکدن بونصیحتی خاطرکده طوت یعنی ضبط وحفظ ایله دیمکدر
نیست اول دوستی اندر ملوک • این سخن باور کن از اهل سلوک
محصول اولا پادشاهلرده دوستلق یوقدر • یعنی انلرک محبت ووفالرینه
اعتماد واعتقاد جائز دکلدر • بو سوزی ایشان اهل سلوکدن اهل سلوک

ایکی نوعدر بر نوعی اصحاب کرامت و ولایتدر و بر نوعی ایمانی تجربه وسیاحتدر
ایکی نوعک دخی حقیقت ومجاز جنبه‌سیله کلاملری اعتبار و قبوله سزا و لایقدر
حاصلی حضرت شیخک مقصودی تنبیه و ایقاظدر

سفله را بامروت منگری هیچ بدخوی نیابد مهتری

محصول الچق و دنی‌یه مروت ایله نظر ایلمه یعنی مروت امیدیله نظر ایتمه‌سن
زیرا بدخوی کمسه اولولق بولماز یعنی بر امرده اولولک ثابت وبرقرار
اولمز حاصلی ادانیدن منقطع الرجا اول

هر که را مال کثیر دارد حسد بوی رحمت بر دماغش کی رسد

محصول هر کمسه که ارکثرت مالده حسد طوتار انک دماغنه رحمت قوقیسی
نجه ایریشور یعنی مرض قرمن زکام حسد نظر قیله رایحهٔ فایحهٔ رحمت رحمانه
احسانندن محروم اولور

انکه کذابست میگوید دروغ نیست او را در وفا دار فروغ

محصول اول کمسه که مبالغه ایله یالانجیدر وفادارلقده انک ایچون
فروغ وضیا یوقدر یعنی وفادن هر نه قدر دم اوره کمسه‌نک قولاغنه
کیرمز لاف وگزافی مسموع ومقبول اولمق احتمالی یوقدر کذاب صیغهٔ مبالغه‌در

در بیان اهل سعادت

هر کرا سه کار عادت باشدش در جهان بخت وسعادت باشدش

محصول هر کیمه که اوچ عمل اکا عادت اوله یعنی ابیات آینده ده ذکر
اولنان اوچ اعمال ثلاثه وافعالی دخی خوی وعادتی اوله جهانده اکه بخت
وسعادت حاصل اوله یعنی صاحب طالع مسعود ومبارک اوله

تا توانی خیر بی‌منت کنی خویشرا مستوجب رحمت کنی

محصول مادامکه قادرسن منت‌سز خیر ایله کندوکی رحمته لایق ایله رایحهٔ
کریههٔ امتناندن خالی وبری خیرات حسانه ورزش ایتمکله کندوکی قامت

با استفاضتکی تشریف لطیف رحمته مستعد ومستحق ایله دیمکدر

هر کرا بینی براه ناصواب سر براهش از یابی ثواب

محصول هر کیمی که نامعقول یولده کوره‌سن انک باشنی یوله کتورلکه
ثواب بوله‌سن یعنی ضال وگمراه کوردیکک کمسه‌یی مقتضای وقت
وحاله وزره دلائل واضحهٔ حکیمانه ایله طریق مستقیمه هدایت ایله که
ثواب مستطابه نائل اولاسن

زحمت خود را ز مردم دور دار بار خود بر کس مفکن زینهار

محصول کندی زحمتکی خلقدن ایراق طوت زنهار کندی یوککی کمسه‌نک
اوزرینه برامه واقعا مروت وفتوت بودرکه یوککی کمسه‌یه تحمیل ایتمیوب
ممکن اولدقجه خلقک یوکنی تحمل ایلیه‌سن

در بیان درستکاری

گر همی خواهی که باشی رستگار رخ مگردان از برادر زینهار

رخ رانک ضمی وخای معجمه‌نک سکونی ایله یکاف عربجه خد جمعی خدود
کلور بونده یوز مقصوددر محصول اگر استرسک که دائما قورتلمش
اولاسن ابرادر بوندن صکره بیان اولنان اوچ ماده‌دن یوز
دوندرمه یعنی هر بری ظهور وصدوره ایلدکجه اعراض ونکول ایلمه

اول آدیدن بود حکم قضاش بعد از آن جستن بجان ودل رضاش

قضاش ورضاش شینلری خدای متعاله راجعدر محصول اولا حاکم
مطلق جل شانه‌نک قضاسی حکمنی کورمک یعنی قضای ازلی وحکم
لم یزلی‌سین کوروب طرف شریفندن اولدیغن ادراک وفهم ایتمکدر
اندن صکره رضای شریفن دل وجان ایله دیله‌مکدر

جیست سیوم دور بودن از جفا هر که این دارد بود اهل صفا

محصول اوچنجیسی ندر جفادن ایراق اولمقدر هر کمسه که بو اوچ
عملی طوته یعنی بو اعمال ناجیهٔ ثلاثه‌یه مالکدر اهل صفا اولور

هرکه دارد دانش وعقل وتمیز ❊ جز براه حق نبخشد هیچ چیز
محصول هرکسنك عقل و دانش و ادراکی وار در حق یولندن غیره
یعنی رضای حقدن غیره نسنه بخش ایتمز ٭ یعنی کافهٔ انعام واحسانن
تحصیل رضای مغفرت اقتضای حقه قصر ایدر ٭ یعنی اوباش وناکس
وهوا وهوسه مالن ومنالن صرف واسراف ایتمز دیمکدر ٭ ٭

[illegible]

صدقه که آلوده کردد با ریا ❊ کی بود آن خیر مقبول خدا
محصول صدقه که ریا ایله آلوده اوله اول خیر قچان مقبول خدا اولور ٭
یعنی نتن دماغ غفرسان ریا ایله آلوده اولان تحفهٔ صدقه بر داشتنی
درگاه کبریا اولمغه شایسته قچان اولور ٭ یعنی اولمز واولمق احتمالی دخی یوقدر
گر عمل خالص نباشد همچو زر ❊ قلب را ناقد نیارد در نظر
قلب بونده مغشوش معناسنه در ٭ زیوف دخی دیرلر فارسیجه ناسره
محصول اگر عمل التون کبی خالص وپاك اولمیه موضوع کبی قبول
اولمز ٭ زیرا ناقد یعنی صراف نقد قلب وزیوفی نظره کتورمز ٭ حاصلی
نقد قلب زیور رغبت وقبول اولمدیغندن قطع نظر هر کیمك
یدنده بولنورسه اول دخی ردّ وتشهیر وتعییر اولنور ٭ ٭
تا توانگر باشی اندر روزگار ❊ نفس را از آرزوها دور دار
محصول مادامکه زمانه ده بای وغنی اولاسن نفسکی آرزولردن
ایراق طوت یعنی ضبط وربط ایدوب آرزوی باطل غیره‌دن تبعید وتحذیر ایله ٭

در بیان کرامتهای حق

چار چیزست از کرامتهای حق ❊ یاد دارش چون زمن گیری سبق
محصول درت نسنه حضرت کریم اشنك کرامتلرندندر ٭ خاطرکده طوت
چونکه بندن سبق الورسن یعنی چونکه بندن تلمذ ایدوب درس الورسن
کرامات حضرت خالق کائناتدن اولان درت نسنه یی خاطرکده طوت ٭

اولا صدق زبانت در سخن ❊ وانگهی حفظ امانت فهم کن
محصول اولا سوزده صدق لساندر ٭ اندن صکره حفظ امانتدر
فهم ایله ٭ حاصلی اولا کلام صداقت بعده حفظ امانتدر ٭ ٭
پس سخا هست از کرامات اله ❊ فضل حق دان گر نظر داری نگاه
محصول صکره سخادرکه حق تعالینك کرملرندندر ٭ اگر نظرکی حفظ ایدرسك
حضرت خدای کریم اشنك فضل واحساننی بیل یعنی مواضع حرام
وتهمتدن اگر نظرکی حفظ قیلرسك جناب لطیف وحلیمك لطف
واحساننه تمام مظهر اولمش اولورسن دیمکدر ٭ ٭ ٭ ٭
تا توانی دور باش از سودخوار ❊ زانکه هست از دشمنان کردگار
سودخوار سودخواری نقد برنده در ٭ یای مصدریه تقدیر اولنوب سودخوارلق
معناسنه در محصول مادامکه قادرسك سودخوارلق یعنی معاملهٔ [illegible]
ایراق اول زیرا رباخوار حق تعالینك دشمنلرندندر نص قاطع ایله جاء در بحرب من الله
بنشین هردم هرکه رازت کرد فاش حلال اولمز همدم آن ابله باطل مباش
محصول خلقك قتنده هرکسه که سترکی فاش ایلدی اول احمق باطلك
دوست ومصاحبی اولمه ٭ یعنی واقف اولدیغی کیزلو اشلرکی اخفا ایتمیوب
ایلدیکك اموری خلقه فاش واظهار ایدن باطل ابلهدن حذر ایله
حاصلی اول مقوله لرله الفت ومعاشرت جائز دکلدر ٭ ٭
هرکه باشد مانع عشر وزکات ❊ وانکه غافل وار بگزارد صلات
مفرد ماذخی بیان ٭ اولنمشیدر صلات وزکات قرآن شریفدن غیری مواضعده
الف ایله یازیلور ٭ رسم عثمانی یعنی واو ایله یازلمق مصاحفه مخصوصدر نظائری
دخی بویله در وار ادات تشبیه در مثل ونظیر کبی بگزارد باء عربیه وکاف
عجمینك ضمی وزای معجمه ایله گزاردن فعل مضارع مفرددر ٭ ادا ایدر یعنی
اودر دیمکدر محصول هرکسه که عشر وزکاته مانع اوله ٭ ودخی نمازی غافل کبی

ادا ایلیه یعنی ادای زکاتی انکار ایدوب نمازی دخی غیر خشوع و قلقله ادا ایلیه
بر حذر باش از جهان کس نهار تا نسوزد مر ترا بسیار نار
زنهار و زینهار یا ایله و یاسنز ادات تحذیر و تنبیهدر صقن معناسنه در محصول
صقن انجلین کمسه دن حذر اوزره اول تا که سنی آتش چوق یاقمیه یعنی
مذکور و نظائری اوامر شریفهٔ الهیه در منع ایدن و یاخود تخفیف و تحقیر ایدوب
تعظیم لامر الله تعالی ده تقصیر اوزره اولنلر بلا خلاف اهل نار در اول مقوله لردن
زیاده حذر اوزره اول دیمکدر در ترك قهر و غضب
در گذر از چار خصلت زینهار تا نباشی در جهان بسیار زار
محصول صقن ذکر اولنان درت خویدن کچ تا که دنیاده چوق زار اولمیه سن
یعنی و تکبر البته گرفتار اولنلر آلام و اکداره اولمسی ثبوت یافته قضای الهی اولمغله
زیاده احتراز و اجتناب اولنمسنی تنبیه ایدر
لذت عمرت اگر باید بدهر باش دائم بر حذر از خشم و قهر
محصول اگر زمانه ده سکا عمرک لذتی گرک ایسه یعنی لذت عمر و حیاتدن
تلذذ مقصودک ایسه دائما خشم و قهردن حذر اوزره اول
چون نگردد خلق با خلق تو راست گر بخوی مردمان سازی رواست
راست بونده موافقت و مطاوعت معناسنه در محصول چونکه خلق سنک
خلقکه تابع و موافق اولمیه سن حسبما یساعده الشرع الشریف خلقک
خلقه موافقت و مطاوعت ایلیه سن معقول و مناسبدر یعنی افراط و تفریط
دائره سنه داخل اولمیان مواددن خلقه موافقت باعث راحت و مخالفت مورث زحمتدر
زانکه حاصل نیست دل خرسند دار کوش دل را جانب این پند دار
خرسند بونده خشنود عجمیه راضی معناسنه در محصول اول سبب دن که
حاصل دکلدر یعنی قسام ازل و وهاب لم یزل جل شانه نحن قسمنا ده
مقسوم و جریدهٔ مخصوصه مرقوم ایلدیکی کلکه اندن خشنود یعنی اعتقاد

فاسد جهلا اوزره سعی و طلبه مشروط و بر سبب مخصوصه مربوطدر
دیوحد دن زیاده سعی و طلب قیدنده دوشوب مضطر و بیحضور اولمه
توکل قولاغنی بو پندم طرفه طوت یعنی بو پند سودمندی قبول ایله مقدر اولانه
ای برادر تکیه بر دولت مکن کلوب سنی البته بولور یاد دار از ناصح خود این سخن
محصول ای قرداش دولته اعتماد ایتمکله یعنی زهرت دنیانک بقایه و بقینه
اولمه بو کون وار ایسه یارین یوقدر بو سوزی کندی ناصحکدن خاطرکده طوت
یعنی آناً فآناً واقع اولان تغیرات عالمدن عبرت آل دیمکدر
سود نکند گر گریزی از قضا هرچه می آید بدان می ده رضا
محصول اگر قضادن قاچارسن فائده ایلمز یعنی خلاص و مناص محال
اندن محالدر پس هر نه گلور ایسه که رضا ویر حاصلی قضایه حسن رضادن غیری چاره یوقدر
هرکه او با دوستان یکدل بود جمله مقصود دلش حاصل بود
محصول هر اول کمسه که دوستلر ایله برکوکلو اوله یعنی حسن الفت و موافقت
اوزره اوله کوکلنک جمله مقصودی حاصل اولور دربان بیوفا جهان هر فرماید
در جهان دانی که گردد معتبر آنکه او را باك نبود از خطر
باك بار عربی ایله قورقی هراس و نهیب دخی دیرلر عجمیه خوف و خشیت
معناسنه در محصول بیلورمیسنکه دنیاده کیم معتبر اولور اول کمسه که انکا
خطردن قورقی اولمیه یعنی مخاطرات کونیه دن خوف ایتمیوب خوف
و رجا بیننده طرف مولا جل و علایه متوجه اوله
گر رسد با آدمی رنج و تعب بیشتر آنرا طمع باشد سبب
محصول اگر آدمه رنج و زحمت ایرشه اکثر زیاده طمع سبب اولور آز طمعک
چوق زیانی مشهور و مجربدر یا حرص و طمع چوق اولور ایسه حال نه منجر اولور
حاصلی جمیع مخافات و مخاطرات حرص و طمعه متوقفدر حقیقتده کیشی حرص و طمعدن
نه رتبه ده تباعد ایدر ایسه اولقدر دائرهٔ امن و سلامته تقرب ایدر کیفیات عالم

امعان وتدقیق ایدنلره بو حالت شمس تابان کبی روشن وعیاندر

گم کند باکس وفا این روزکار جور دارد بیشتر با مهرکار

محصول زمانه که بی وفا ایلمز جور وجفاسی وار مهر ومحبت ایله ایشی یوقدر
یعنی زمانه محض جور وجفا وقهر وعنادن مرکبدر حیات دنیایه بی بقایه
مبتلا اولان ذوی العقول حسن خاتمه دن غیری مراد اکتسابه سعی وزرش
ایدنلرک جمله سی خائب وخاسر ونامراددر حتی بو کون بو بیتی شرح ایدرکن
اون سنه دن متجاوز مذاکره فنون الفت ایلدیکمز حفاظ ائمه وخطبادن
بر یار خوش لقا طلوع افتاب عقبنده زیارتمزه کلوب قضا زمانه دن نوافر
شکوا ایدوب کیتمشیدی قبل الغروب مصحف حیاتن ختم مماته مسک الختام
وقبله بقایه توجه تحریمه بندجار تکبیر حمام اولدیغی نا غربارد پیام اعلام
اینمشدر فسبحان الله العزیز العلام کافه اهالی اسلام وقاطبه اصحاب
ایمان ارواحنه الفاتحه مع الصلوات

آنکه با تو روز غم کردست یار روز شادی هم بپرسش زینهار

محصول اول کمسه که سکا غم وکدر کوننده یعنی وقت ادبارده سکا یار
ووفادار اولدی هنکام شادیده هم البته سؤال ایله یعنی ایام غموم مده
سکا موافقت ومصاحبت اوزره اولان یار صداقت کرداری هنکام مسرت
رسومده تفحص ولوب دمادم خاطردن دندان فاسد کبی اخراج یعنی فراموش ایلمکن
شایان شان الفت دکلدر

روز نعمت کر توی داری بکس روز محنت باشدت فریادرس

پرداز یای عجمک فتحی ایله فعل مضارع مفرد مخاطبدر پرداختن مخالطت
ومعاشرت ایده سن دیمکدر فریادرس وصف ترکیبی در امداد واعانت
ایریشدیجیدر محصول نعمت کوننده اکر سن کمسه ایله اختلاط والفت یعنی حسن
زندکانی ایدرکن محنت کوننده یعنی دردمند ودرمانده اولدیغک وقتده مدد ایریشیجی اولور

چون بیابی دولتی از مستعان اندران دولت مبر از دوستان

محصول چونکه حق سبحانه وتعالیدن دولت بوله سن یعنی نعم دنیویه یه
نائل وواصل اوله سن اول دولتده دوستلری خاطردن ایلتمه یعنی اول
اوان وسعت وفراخیده دوستلرکی اونتمه حصه مند نعمت ایله

مرز اهر کسکه با رغم بود چون رسد شادی هم او همدم بود

محصول هر کمسه که سکا غم دوستی اوله یعنی دور کدرده غمکسارک اوله
چونکه سرور وشادیلک کله بنه سکا اول همدم اولور یعنی ایام هم وغمده
سکا همدم اولدیغی کبی هنکام سرورده دخی ترک اولنمق لایق کورلمیوب
نعمتده تشریک وتمتع کردر

در بیان معرفة الله تعالی فرماید

معرفت حاصل کن ای جان پدر تا بیابی از خدای خود خبر

محصول ای بابانک جانی معرفت حاصل ایله تا که خدا کدن یعنی ولی النعم عالم
حقیقی اولان حضرت خدای متعال جل جلاله وعم نواله دن خبر بوله سن

هر که اورا معرفت حاصل نشد هیچ با مقصود خود واصل نشد

محصول هر کمسه که اکا معرفت حاصل اولمدی کندی مقصودینه واصل اولمدی
معرفتدن مقصود معرفة اللهدر بحار وجبال وسائر عجائب کونیه یه نظر
وتفکر قصددر یعنی حق تعالینک عظمت وکبریا وقدرتنده انتهاسنی تأمل ایدوب
عبرت المق معرفة الله انواعندندر اما حیوان کبی بوب بجوب یاتمق لایق دکلدر

هر که عارف شد خدای خویش را در فنا بیند بقای خویش را

دیمکدر فنانک فتحی ایله ضد بقا زائل اولمق معناسنه در محصول هر کمسه که
کندی خداسنی بیلیجی اولدی کندی بقاسنی فناسنده کورر یعنی فناسی واسطه
محض بقا اولدیغنه نور بصیرت قدسیه ایله متفطن ومتیقن اولور دیمکدر

هر که او عارف نباشد زنده نیست فی حقر الابق واز زنده نیست

محصول هر اول کمسه که عارف اولمیه دیری دکلدر یعنی حکم موتاده در حقیقتده

اولمغه لایق دکلدر • یعنی درکاه مقدس حضرت خالق جن وناس جل شانه یه
تقربه سزاوشایان دکلدر • ارزنده لایقه عطف تفسیر واقع اولمشدر •
نفس خود را چونکه بشناسی بلا • حق تعالی را بدانی با عطا •
بلا بونده حرف تنبیهدر فورقی وبلی وبله معنالرینه ده کلور محصول
کندی نفسکی چونکه فهم ایده سن یعنی حقیقت نفسکی بیله سن حق تعالی دن دم
بدم نفس بنفس سکا اولان لطف وعطاسیله بیلورا کلارسن • من عرف
• نفسه فقد عرف ربه لکن بوامر عظیم وخطب خطیردر •
عارفان باشندکه کردد حق شناس • هرکه عارف نیست نباشد جنس ناس
محصول عارف اول کشی درکه حق شناس اوله • هرکمسه که عارف
دکلدر انسان جنسی اولمز • یعنی نوع انسان وبشردن معدود اولمیوب
• • • کروه مکروه نفوس ضایعه یه داخلدر • • •
• هرکه اورا معرفت بخشد خدای • غیر حق را در دل او نیست جای •
محصول هرکمسه که اکا خدای متعال معرفت بخش ایده حقدن غیریسنه
اول کمسه نک قلبنده یر یوقدر • یعنی افکار فاسده قلبنه کردور لیوب آنده یر بولماز
• نزد عارف نیست دنیارا قدر • بلکه بر خود نیستش هرکز نظر •
محصول عارف قتنده دنیانک قدری یوقدر • یعنی وقع واعتبار وشرف
ومقداری قطعا یوقدر • بلکه انک کندینسنه بیله هیچ نظر یوقدر • یعنی وجودی یوق
فنا پذیرا اولاجق وجودنه بیله قطعا رغبت وحرمتی اولمز دیمکدر •
معرفت فانی شدن در وی بود • هرکه فانی نیست عارف کی بود •
محصول معرفت انده فانی اولمق اولور • یعنی طریق حقده فانی فی الله
اولمقدر • هرکمسه که فانی دکلدر عارف قچان اولور • یعنی عارف اولمز
ودعوای عرفانی دخی کذب وخلافدر • حضرت شیخ علیه الرحمه نک مقصودی
• • • دخی زیاده تنویر وتفصیل ایدوب بیورر • • •

عارف از دنیا وعقبا فارغست • زانکه باشد غیر مولا فارغست •
محصول عارف دنیا واخرتدن فارغدر • یعنی عارف اطلاقنه مستحق
• اولان ذات شریف دنیادن دکل آخرت قیدنده دخی کچمشدر • یعنی جهنمدن
ازاد ودخول جنت برله برمراد اولمق نیت ورجاسنه جمعات وجماعات
خمسه یی ترک ایتمیوب سید صحیح النسب • فاضل یکانه عجم وعرب ناصح مسیحانه
نفس محفل تفسیردانی • یعنی واعظ فصیح اللهجه کرسی وردانی • حضرت
شریف احمد سلمه العزیز الاحدک • وعظ بدیع التاثیر استماعنه مداوم
اولوب خصوصا ایام معتادده ده جامع الازهرده بعد التدریس خانه زنده
دخی مذاکره علوم نافعه ایله متهجد وسحرخیز اولان یاران صفا وجدانک
عباداتی اجابت صفاتلرین حضرت مجیب الدعوات جلت صفاته قرین وقبول
ورضای مغفرت اقتضاسنه موصول ایلیه آمین • اول مجالس مقدسه پرنور
ملائک حضورده نامق تسطور فقیر عاجز عظیم القصور مصطفی رفیع
مومقدارک بیر ومذکور اولمسین جمله دن رجا ونیاز ایدرم • بوطریق وروش
وسعی وورزش عند الله هر نعمه عظمی وسعادت کبری ایکن اهل فنا وعرفان
قتلرنده عبادات اجیرانه دن معدود • ومسلک عشق وحادت مفقود
اولوب • راه عاشقانه وسلوک عارفانه حضرت شیخک اشبو بیت آتیده
• • • تعریف وبیان بیوردیغی در • • •
• همت عارف لقای حق بود • زانکه در خود فانی مطلق بود •
محصول عارفک همتی دیدار حق اولور • یعنی عارفک مقصود ومطلوبی
لقای حق ودیدار مطلقدر • زیرا عارف کندینسندن فانی مطلقدر • یعنی
فانی فی الله ومحو بالله در • حاصلی انلرک قتنده جنت وجهنم ذکر وفکری ونماز
اندر لقا ودیداردن غیری تمنی که کستاخ ویی ادب عد ایدرلر • عاشقک مطلوبی
انجق رضای معشوقدر • یعنی رضای معشوق فکری جنت وجهنم ذکرندن

بر ابلمشدر دیرلر

در بیان مثال این جهان

باچه ماند این جهان گویم جواب ؛ آنکه بیند او مر چیزی بخواب

محصول جهان نیه بکزر جواب ایدوب سویلیه یم اول نسنه یه بکزر که آدم اویخوده کورر یعنی مردم دیدهٔ انسان غنودهٔ بستر راحت و آرام اولدقده سیاح جهانکرد روح شهرستان خیال سیر و تماشا ایدرکن مشاهده ایلدوکی غرائب و عجایبدن چشم کشای تیقظ و انتباه اولدقده براثر باقی قالمدیغی کبی درحقیقت اعلا و ادنا بای و گدا یعنی مالک ممالک دنیا و مافیها اولنلر حین انتقالده بر قاج ذراع کرباس کفنندن غیری نسنه ویرمزلر او دخی هرکسه میسر اولمز ؛ فاعتبروا

چون شود از خواب بیدار ای عزیز ؛ حاصلی نبود ز خوابش هیچ چیز

محصول ای عزیز چونکه اویخودن اویانه یعنی خوابیده اولان کمسه متیقظ و بیدار اوله کوردیکی دوشدن هیچ بر حاصل اولمز

همچنین چون زنده افتاد و مرد ؛ هیچ چیز از جهان با خود نبرد

محصول هم ذکر اولنان مثال کبی چونکه بر دیری دوشوب هلاک اولدی کندی ایله هیچ بر نسنه ایلتمدی یعنی دنیاده جان کبی حفظ و حراست ایلدوکی نقد و جنسدن بر حبه کوتورمدی انجق نیک و بد اعمالی ایله کتدی

هرکرا بوده است کردار نکو ؛ در ره عقبا بود همراه او

محصول هر کیمک که ایو عملی اولمشدر عقبا یولنده یولداشی اولور یعنی خیر و شردن جریدهٔ اعمالنه هرنه قید اولنمش ایسه کندیدن منفک اولمیوب عرصهٔ محشرده بر مقتضای حکم حاکم مطلق جل شانه دن مجازاتنی بولور

مرد را می پرورد اندر کنار ؛ مکر و شیوه می نماید بشمار

شیوه طریقهٔ خوبی و ناز محبوبه و حرکات شیرینی معناسنه در محصول دنیا ارقوجا غنده بسلر یعنی زن دنیا ز وجنی کنار ذوق و صفاسنده بسلر

ومکرو

ومکر و شیوه یعنی ناز محبوبی و حرکات دلفریبی چوق کز کید و حیله دربرده لو حرکت و سکونه اعتماد و غنقاره صالح دکلدر

چون بیاید خفته شویش آن زمان ؛ بهر کان سازد هلاکش ناکهان

محصول چونکه اول زمانه ارنه اویومش خواب غفلتده غرق اولمش بولور بی شبهه سنرآنی انسزن هلاک ایلر

کز چنین مکاره باشی بر حذر ؛ بر تو بادا ای عزیز پرهیز

محصول ای چوق هنرلی عزیز سنک اوزرکه اولسونکه بوجلین مکاره دنیادن حذر اوزره اولاسن یعنی بوجلین حیله کار عالم کشدن زیاده حذر اوزره اول دیمکدر

در ورع میگوید

در ورع ثابت قدم باش ای پسر ؛ گر همی خواهی که گردی معتبر

محصول ورع واو ورانک فتحه ریله شبهات و حرامدن صقنمغه دیرلر ورعده ثابت قدم اول ای اوغل اگر استرسک که معتبر اولاسن یعنی کرک حق تعالی قتنده و کرک خلق عندنده مرادک مقبول و علی القدر و علو شان اولمق ایسه مرکز دائرهٔ ورع اول دیمکدر

خانهٔ دین گردد آباد از ورع ؛ لیک می گردد خرابی از طمع

محصول دین خانه سی ورعدن معمور اولور لکن طمعدن خراب اولور یعنی بنیان راسخ الارکان دین ورعدن آباد و حرص و طمعدن خراب و بربار اولور

هرکه از علم و ورع گیرد سبق ؛ دور باید بودنش از غیر حق

محصول هرکمسه که علم و ورعدن سبق طوته اول کمسه حق تعالیدن غیریدن ایراق اولمق کرکدر یعنی ماسوی اللهدن بعید و مهجور اولوب خلاصهٔ انفاس حیاتنی و نتیجهٔ اوان و اوقاتنی ذات عظیم الشان خداوند متعال محصور و مقصور ایتمک کرکدر

ترسکاری از ورع پیدا شود ؛ هرکه باشد بی ورع رسوا شود

محصول قورقیجلق ورعدن ظاهر و پیدا اولور هرکمسه که ورعسز اوله یعنی خوف خدای متعالی ترک ایدن کمسه حرام و شبهاتدن مبالات ایتمیوب

رسوا اولور یعنی زیاده زجر وقته ملحق و عقباده قهر حضرت قهاره دخی ملحق اولور

با ورع هر کسکه خود را کرد راست ٭ جنبش و آرامش از بهر خداست

محصول هر کسکه ورع سببی ایله کندویی مستقیم ایلدی دینک حرکتی و سکونی الله ایچوندر یعنی ورع ترک ایلمز

آنکه از حق دوستی دارد طمع ٭ در محبت کاذبست آن بی ورع

محصول اول کسکه حق تعالیدن دوستلق امیدین طوتار و ورع سزدر انی محبت خدای جل شانه الا علاده بلا نیجی بیل یعنی دعواسنده کاذبدر

در بیان تقوی

چیست تقوی ترک شبهات و حرام ٭ از لباس و از شراب و از طعام

محصول تقوی اندر شبهات و حرامی ترک ایتمک اول شبهات و حرام لباسدن و شرابدن و طعامدندر یعنی وجوه کثیره ده شبهات و حرامدن توقی و اجتناب ایتمکدر

هرچه افزونست اگر باشد حلال ٭ نزد ارباب ورع باشد وبال

محصول هر نسنه که حاجتدن زیاده در اگر حلال اولورسه دخی اهل ورع قتنده وبالدر یعنی اهل تقوی قتنده مباح متاعک ازدیادی مقام خطرده در بو قوله مخالف بانی خبر معناسنده مستعمل اولنور باشد وبالی بابت تقدیرنده در

چون ورع شد یار با علم و عمل ٭ حسن اخلاصت بیاید بی خلل

محصول چونکه ورع علم و عمله یار اولدی حسن اخلاصک نقصانسز کلور یعنی ورع و عمل و علمه حسن اخلاص شرطدر

ناگهان ار بنده گر کرد گناه ٭ توبه کن در حال و عذر آن بخواه

محصول ای بنده ناگهان گناه ایدرسن یعنی قهر قهار متعاله باعث اولسه بر حالت و حرکت صادر اولورسه اول حالده توبه ایله و اول گناهک عذرینی دله یعنی اول سیئه یه استغفار و حسنه ایله محو ایده دیلمکدر

چون گناه نقد آید در وجود ٭ توبه نسیه ندارد هیچ سود

محصول چونکه حاضر گناه وجوده کله یعنی گناه بر وجه نقد صادر اولسه کلجک توبه فائده ایلمز یعنی کشینک واجب الاداء دینی اولسه اداء ایدم دیمسیله اداء اولنمدیغی کبی توبه ایده جکم دیمکله محو و زائل اولمز در حال ترک کرکدر توبه کبیره دن و صغیره دن علی الفور واجبه در و اگر معصیت عبد ایله حق تعالینک آراسنده اولوب حق عبد تعلق ایلمزسه اول توبه نک اوچ شرطی واردر بر نقصان اولورسه توبه صحیح اولمز شرط اول مثلا اولدیغی گناه معصیتده نفسنی منع ایلکدر زیرا معصیت اوزرینه مقیم اولان تائب مستهزیدر شرط ثانی معصیت اولدیغی جهتدن آنی ایدوکنه نادم اولمقدر زیرا شول کمسه که ایدوکی معصیتدن نادم اوله لکن ندمی معصیتدن اولدیغی جهتدن اولمیه بلکه آخر جهتدن اوله اول تائب اولمز مثلا شرب خمر ایدن کمسه خمار و صداعدن و یاخود اختلال عقل و مال جهتندن توبه ایدیه اول کمسه شرعا تائب دینمز یعنی مطلق معصیت جهتندن توبه ایتمدکجه معصیتی سیئات دفترندن محو و زائل اولمز شرط ثالث ابدا بردخی عود ایتمامکه نیت و عزیمت ایلکدر اگر عوده قدرت وار ایسه زیرا عوده قادر اولمیان کمسه دن ترک ایتدوکی معصیته عدم عوده نیت و عزیمت توبه اولمز مثلا زانی نک آلت زناسی قطع اولنوب زنایه عدم قدرتی متحقق اولدقدن صکره ترک زنایه ایدوکی نیت و عزیمته توبه دینمز عوده قدرت بولنمق لابد و لازمدر که حتی توبه سی صحیح اولوب معصیتی سیئات دفترندن شطب و محو اولنه حاصلی توبه اولدر که ایتدوکی معصیتی ایشلمکه قدرتی وار ایکن معصیت اولدیغی جهتدن نادم و رضاء الله تعالی عدم عوده عازم اولوب سیئات سابقه یی حسب الاستطاعه حسنات لاحقه ایله ستر ایدوب یعنی قضاء مافات و جبر نقصان ایلیه اللهم یسر

در انابت کاهلی کردن خطاست ٭ بر امید زندگانی بی وفاست

محصول رجوع وانابته کاهلک اتمک خطادر حیات وبقا امیدی
اوزره که اول بیوفا وبیبقادر یعنی اول امید ورجا عالم فنادر

تا توانی ای پسر خدمت گزین تا رود اسپ مرادت زیر زین

محصول ای اوغل مادامکه قدر رسن خدمتی اختیار ایله تا که مرادک اتی اگر
التنه کیده یعنی مراد ومقصودک حصولنه کله زیرا خدمت وسیلهٔ حصول مرامدر

بندهٔ چون خدمت مردان کند خدمت او گنبد گردان کند

محصول قول چونکه ارله خدمت ایلیه فلک انک خدمتن ایلر مردان دن
مراد مردان خدادر یعنی حق تعالینک مقبول قوللریدر گنبد گرداندن مراد
قبهٔ دواردر یعنی فلک مثللو حق جل وعلانک مقبول قوللرینه خدمت
ایدر نه جمیع مخلوقات حتی افلاک خدمت ایدر

بهر خدمت هر که بربند دمیان باشد از افات دنیا در امان

محصول هر کیمکه خدمتدن اوتری بل بغلدی افات دنیادن امانده اولور
یعنی بمین خدمت اجلیچون شدایدو نکایدکونیندن امین اولور دیمکدر

هر که پیش مقبلان خدمت کند ایزدش با دولت و حرمت کند

محصول هر کیمکه مقبللر اوکنده خدمت ایلیه حضرت رب العباد جل شانه
انی دولتلو وحرمتلو ایلر یعنی مقبلان درگاه احدیت ومقربان بارگاه
صمدیته اولان خدمت مستلزم المغفرت برحایل ضایع اولمیوب باعث
سعادت عاجله ومورث حرمت اجله اولور دیمکدر

خادمانرا است در جنت مآب روز محشر بی حساب وبی عقاب

محصول خدمت ایدیجیلره قیامت کونتده بی حساب وبی عقاب مآب
واردر یعنی روز محشر ویوم مجازات خیر وشرده خادملره بیحد حساب
وبی عذاب وعقاب مقر ومرتبه واردر حاصلی عمل وخدمتلری مقابلسنده
بی قیاس اجر وثواب موعوددر ولمغله ترغیب واغرادر

خادمان باشند اخوانرا شفیع جای ایشان در جهان باشد رفیع

محصول خادملر اخوانلرینه شفیع اولورلر انلرک یری جهانده رفیع
اولور یعنی دنیاده مرتبه لری اولدیغندن قطع نظر عقباده دخی احبا و
اودالرینه شفیع اولور

گرچه خادم عاصی ومفسد بود بهتر از صد عابد ممسک شود

محصول اگرچه خادم عاصی ومفسد اوله یعنی عاصی ومفسد اولورسه ده
یوز عابد ممسکدن ایورکدر یعنی عابد ممسک اهل فساد وعصیاندن
اولان خادمدن الچقدر بو بیله محلده بود وشود است معناسنه یعنی ادات
خبر مقامنده استعمال اولنور

مزد بدهد هر خادم را مستعان اجر ومزد صائمان وقائمان

محصول حضرت محسن حقیقی جل جلاله وعم نواله هر خادمه کوندز صائم وکیجه
قائم اجر وثوابنی احسان ایدر

بهر خدمت هر که بربندد کمر از درخت معرفت یابد ثمر

محصول هر کیمکه خدمتدن کمر بغلیه یعنی خدمته مبادرت ومباشرت ایلیه درخت
معرفتدن میوه بولور یعنی شجرهٔ معرفة اللهدن برخوردار اولور

هر که خادم غنچه‌اش میدهند هم ثواب غازیانش میدهند

محصول هر کیمکه خادم اولدی الکا جنتلر ویررلر هم الکا غازیلر ثوابن ویررلر
یعنی حق تعالی فی سبیل الله غزا وجهاد ثوابن احسان ایدرلر بو تعبیر مجازیدر
طرف محسن حقیقیدن احسان اولنور دیمکدر حاصلی حق تعالی احسان ایدر

در بیان تعظیم مهمان

هر کرا شد طبع از مهمان ملول از وی آزارد خدا وهم رسول

محصول هر کیمک که طبعی یعنی کوکلی مهماندن ملول اوله اولکسه دن حضرت
رزاق کریم عم نواله وهم جناب رسول واجب التکریم علیه الصلاة والتسلیم

ایچون نور یعنی سومدکلری خوی زنیم و خصلت ذمیمدر

بنده کو خدمت مهمان کند — خویشتن را شایستهٔ رحمان کند

محصول بر قول که او مهمانه خدمت ایلیه یعنی مسافر قدوم و ز ولندن محظوظ اولوب خدمت و رعایت ایلیه کندوبی حضرت رحمانه لایق ایلر یعنی ضیفه خدمت لایقه سبیله کندوبی لطف و احسان دائم الاحسان اولان حضرت رحمانه سزاوار و شایان ایلر دیمکدر

[illegible]

هر که مهمان را بروی تازه دید — از خدا الطاف بی اندازه دید

محصول هر کیمکه ضیفه تازه یعنی کولر یوز ایله نظر ایلدی حق تعالیدن بی حد و حساب لطفلر کوردی یعنی مسافری رضا و وجه بشاشت ایله قبول ایدوب عز بهجت و سرور ایلیه اول کسه درکاه مرحمت پناه الهیده فائزین و مقبولیندن اولدر صیغهٔ ماضی تحقق ایچوندر

معرفت دار کرم بر زر مبند — چون رسد مهمان بر دیش در مبند

محصول معرفت طوتار ایسک یعنی معرفته مالک ایسک التون اوزرینه کره بغلمه یعنی اکتساب ثواب بحساب ایچون فقرا و نصابه اعانت و امداده شتاب ایله چونکه مهمان ایرشه یوزینه قپویی بغلمه یعنی دعوت و اکرام ایله

از تکلف دور باش ای میزبان — تا گرانی نبودت از مهمان

محصول ای میزبان تکلفدن دور اول یعنی مبالغهٔ تکلف قیدنه دوشمه تا که سکا مهماندن ثقلت و زحمت حاصل اولمیه جهان و مهمان با هنر و ایله

هست مهمان از عطای کریم لغتدر هر که زو پنهان شود باشد لئیم

محصول قونوق حضرت کریم دائم الفیضان عز شانه نک عطاء احساننددر هر کسه که اندن پنهان اوله یعنی حق تعالینک احساننددن روکردان اوله لئیمدر یعنی غایتده مذموم و دنی بر کشینی رودر

ای خیره بر خوان کسی مهمان مشو — چون رسد مهمان از و پنهان مشو

محصول

محصول ای خیره و بیحوج برکمسه نک سفره سی اوزرینه مهمان یعنی ممکن اولدقجه نعمتنه داعی اول مدعو اولمه سکا قونوق کلورسه اندن کزلنمه یعنی استقبال اتمه

هر که مهمانت شود از خاص و عام — استقبال ایله — پیش او می باید آوردن طعام

محصول خاص و عامدن هر کمسه که سکا قونوق اوله انک اوکنه طعام کتورمک کرکدر یعنی سنت سنیهٔ ابراهیمیه علیه الصلاة والسلامه اتباع ایلمک کرکدر

زانکه داری اندک و بیش ای پسر — بر در باید پیش درویش ای پسر

اندک ازغیجه قلیل بیش بار عجب و اماله ارتق غیجه زیاده معناسنه در اوقون کبی محصول اول نسنه دنکه از و چوق مالک ایسک ای اوغل درویش اوکنه ایلتمک کرک یعنی ای اوغل تکلف حاجت دکل مالک اولدیغک نعمتدن خانه که کلان قونوغ حصه مند ایتمک کرک دیمکدر

نان بده با جایعان بهر خدای — تا دهندت در بهشت عدن جای

محصول الله تعالی ایچون آجلره ایتمک ویر تا جنت عدنده سکا یر ویره لر ناندن مراد خشک و تر طعام مقوله سیدر یعنی اکتساب رضا و ثواب اقتضای خدای کریم و وهاب ایچون آج و محتاجلره قوت و طعام ویر که یوم القیامتده سکا جنت اعلاده محل و مقام احسان و انعام اولنه دیمکدر

هر که ثوبی بر تن عاری دهد — در دو عالم ایزدش یاری دهد

محصول هر کیمکه بر چپلاغک جسمنه بر ثوب ویره بونده بر یار صله معناسنه در یعنی بر فقیر عریانه رضاء الله تعالی ایچون و ستر عورت و برد غائله سندن خلاص و رها ایده حضرت خدا جل و علا ایکی عالمده یارلق ویرور یعنی دنیا و آخرتده معاونت و مظاهرت ایدر

گر برآری حاجت محتاج را — بر سر از اقبال یابی تاج را

محصول اکر محتاجک حاجتنی قضا ایده سن باشک اوزرینه تاج بوله سن یعنی بیمار بستهٔ احتیاج و کرفتار درد عسیر العلاج اولنلره شربت راحت رسانه

احسان ایله مدادا ونوش دارو عافیت بخش انعام مواسا ایده سن
حضرت کریم کثیر النوال جل شانه طرفندن مجد واقبالدن تاج افضال سر سرنه افسر که
هرکرا باشد بدولت بختیار ۞ وضع او نبود خیره وزرد در نهان وآشکار
محصول هرکیمکه دولت وبختی یار اوله نهان وآشکار خیره سعی ایدر
یعنی طالع وبختی یار اولان کمسه سرا وعلنا ساعی بالخیر اولور دیمکدر
ای پسر هرگز مخور نان بخیل ۞ کم نشین در عمر بر خوان بخیل
محصول ای پسر بخیلک اتمکین یمه ۞ وعمرکده بخیل سفره سنده اوتورمه
یعنی ظهور حادث متلف وحدوث وارث مسرف ایله مبتلا اولان
شحیح وبخیلک طعامی یمکدن حذر اوزره اول دیمکدر ۞ زیرا
نان ممسک جمله رنجست وعنا ۞ هر شود نان سخی جمله دوا
محصول بخیلک اتمکی جمله رنج یعنی طعام بخیل داء ۞ فحواسنجه نان وطعامی
جمله درد وداء در ۞ وسخینک نانی جمله دوا در ۞ حاصلی شحیحک نان واحسان
مستعقب الخسرانی داء بیدوا اولدیغی کبی سخینک نان وعطاسی طعام
سخی دواء ۞ مدلولنجه دواء منعدم الداء در
نا نخوانندت بخوان کس مرو ۞ در پی مردار چون کرکس مرو
محصول داعیه سنی دعوت ایتمیه لرکسه نک خوانه کیتمه ۞ کرکس جیفه خوار
کبی مردار اردنجه کیتمه ۞ یعنی جاروب هرخانه ولیسناس هر بیکانه اولمه دیمکدر
چشم نیکی از خسیس دون مدار ۞ سقف ویران از تو بر استون مدار
محصول فی الاصل خسیس النسل اولان فرومایه دن ایولک امید ایدوب
طوتمه ۞ ویران حاجی سن دیرک اوزره طوتمه ۞ یعنی دنیادن ایولک امیدین
ایلمک ابنیه خرابه یی دیرک اوزره طوتمق کبی در
کر کنی خیری توان از خود مبین ۞ هرچه بینی نیک وید مبین
محصول اکر بر خیر ایلیه سن انی کندی کندوکدن کورمه ۞ هرنه کوررسن ایو کور

تصحیح کلمه نک تعبیر حقی عالی
اخذ ایدنه
دیرلر
آخذ

برامز

برامز کورمه ۞ یعنی بفضله تعالی سندن بر خیر صدور ایلدکده توفیق
باری تعالیدن بیل ۞ وکوردیکک کمسنه یه ایو نظر ایله برامز نظر ایتمه ۞

در علامتهای احمقان

سه علامت دان که در احمق بود ۞ اولا غافل ز یاد حق بود
محصول اوچ علامت بیل که احمقدن اولور ۞ یعنی نیک وبد وغث وسمین
تشخیص وتمییز ایتمیان احمقه اوچ علامت مختصدر ۞ اولا یاد حقدن
جل وعلا غافل اولور ۞ یعنی رزاق مطلق ومحسن حقیقیدن غفلت علامت
گفتن بسیار عادت باشدش ۞ حمق محضدر کاهلی اندر عبادت باشدش
محصول چوق سویلمک اکا عادت اولور ۞ دخی عبادتده کاهللغی اوله
حاصلی ذکر اولنان ایکی بیتده شرح اولنان اوچ علامت احمق علامتلریدر که
یاد حقدن غافل ویر سلس البوله فافیه اولان سلس القوله مائل
ویر حقده کاهل اولمق تمام حمق علامتلریدر ۞ نعوذ بالله تعالی ۞
ای پسر چون احمق وجاهل مباش ۞ یکدم از یاد حق غافل مباش
محصول ای اوغل احمق وجاهل اولمه ۞ بردم حق تعالی ذکرندن غافل اولمه
یعنی حق تعالینک ذکر وفکردن ازباق ایتمه دیمکدر ۞
هرکه او از یاد حق غافل بود ۞ از حماقت در ره باطل بود
محصول هرکیمکه او حق تعالی یادندن غافل اوله حماقتدن باطل یولده اولور
یعنی یاد حقدن غفلت طریق باطلدر سلوکندن حذر اولنمق لازمدر ۞
هیچ از فرمان حق کردن متاب ۞ بهر وام آزاده دام متاب
محصول فرمان حقدن بوینن چویرمه ۞ یعنی فرمان واجب الاذعان
خداوند انس وجانه اطاعت وانقیاد اوزره اول بویرحق اجون ازاده نک
اکمنی چویرمه ۞ یعنی سندن مطالبه شرعا موارد اولدیغی جهتدن بوینن جکر
خونک دام حیرت بیرامنه محکم صارلمه ۞ حاصلی راتبه احسانکه محتاج اولانک

پریشان حاللره مردمانه وکریمانه معامله ایله دارشکر محسن دائم الاحسان
باطلی را اسیر کردن منه شبابان اولدیمکدر نقد مردانرا بهر کودن منه
محصول ای اوغل باطله بویون قومه یعنی باطل غیر طائفه سرفرو ایتمه مردک
نقدنی هرنادانه ویرمه یعنی اسرار واحوال مردانی نفوس ضایعه دن هر غبی
سفیه الاذعانه تفهیم وتبیان قیدینه دوشمه حاصلی اولمقوله جواهر العزیز
وجودک حفظ وضبطنه قادر اولمیانلره ویرلمکدن تحذیردر

در قضای آسمانی دم مزن هرکسی را بیش بین وکم مزن

آسمانی سینک لسلونیله کوک معاسنه در یا نسبت ایچوندر لفظ مرکبدر
اسم ایله ما نستن دن اسم فاعل اولان ماندن اسم دکرمن ومان بکزیجی
حاصل معنا دکرمنه بکزیجی سپهر دخی دیرلر عربجه سما جمعی اسمیه وسموات کلور
محصول قضای آسمانیدن دم اورمه یعنی بحث ایتمه زیرا قضا وقدر بحثی
خطر محضدر هرکشی‌یی کورکسن آرتق کوراکسک کورمه یعنی حقارتله کمه یه

دست خود را سوی نامحرم مدار نظر ایتمه جانب مال یتیمان هم مدار

محصول کندی الیکی نامحرم طرفنه طوتمه یعنی نامحرمه ال اوزاتمه هم یتیملر مالی
جانبنه ال طوتمه حاصلی مال یتیمه دست حرص وطمعی اوزاتمه دیمکدر

ناتوانی راز با همدم مکو گر تو باشی نیز با خود هم مکو

محصول مادامکه قادرسن سرکی یعنی کزلی حالکی همدمکه یعنی یار محرمکه سویلمه
اگرسن دخی اولورسن کندکندیله دخی سویلمه مقصود تحذیر وتنبیهده رعایت

تا شود آزاد ومقبل ای عزیز رسم مبالغه در طمع مر باش اگر داری تمیز

محصول تا که آزاد ومقبل یعنی مقبول ومرغوب اوله سن طمعسز اول اگر
تمیزک وار ایسه ای عزیز یعنی صاحب ادراک اولوب خیر وشر تمییز بینه
قادر ایسک حرص وطمع مذلتندن بری اول دیمکدر

در صفت فاسق می فرماید

هست فاسق را سه خصلت در نهاد باشد اول در دلش حب فساد

محصول فاسقک طبعنده اوچ خصلت واردر اوّلا فساد مذمومه
ومواد نامشروعه محبتی اولور

ثانیش آزردن خلق خداست دور دارد خویش را از راه راست

محصول الکنجیسی مخلوق خدایی
انجتمکدرکه کندوبی طوغری یولدن ایراق طوتار یعنی خلق ازار اولان
شخص نابکار طریق مستقیمه سلوکدن محرومدر

در صفت شقی

هست هر سه علامت در شقی می‌نخورد دائم حرام از احمقی

محصول شقیده اوچ علامت ظاهردر یعنی ذکر اونماجق علامت
شنیعه ثلاثه دن منفک اولمز احمقلغندن دائم حرام بر

بی طهارت باشد وبیگاه خیز هم ز اهل علم باشد در گریز

محصول طهارتسز ووقتسز فالقیجی اولور یعنی اهل السلام
یاتدیغی وقت فالقار وفالقدیغی وقت یاتار هم اهل علمدن فجار
یعنی مجلس علمانه نفرت ایدر

ای پسر مگریز از اهل علوم تا نسوزد مر ترا نار سموم

محصول ای اوغل اهل علومدن قاچمه تا که نار سموم سنی یاقمیه یعنی مجالس
علومه داخل ومداوم اول که نار جحیم ایله عذاب الیمدن خلاص اوله‌سن

ناتوانی هیچ کس را بد مگو بیش مردم هم زبان خود مگو

محصول تا که قادرسن کمسه یه بد سویلمه یعنی نامعقول کلام ایله خلقه
سفیهانه معامله ایتمه وهم انسان اوکنده کندلکدن بحث ایتمه یعنی
کندی کندیکی مدح وتعریف ایله اتلاف جوهر نطق ایتمه افعال ممدوحه
اصدارنه قدرتک وار ایسه وجوده کتور که خلقک اختیار مدح وثنا که مبادرت
ایلیه‌لر

باطهارت باش و پاکی پیشه کن در عذاب گور نیز اندیشه کن

محصول طهارت ایله اول وپاکلکی عادت ایله وعذاب قبردن فکر ایله
زیرا ترشح بول مورث عذاب قبر اولدیغنه آثار واردر

در بیان بخیلی می فرماید

سه علامت ظاهر امد در بخیل ۞ با تو گویم یکبر کیرش ای خلیل

محصول بخیلده اوچ علامت ظاهر کلدی یعنی بخیله مخصوص اوچ
نشان وار در سکا دیه یم خاطر کره طوت ای خلیل ۞

اوّلا از سائلان ترسان بود ۞ وز بلای جوع هم لرزان بود

محصول اوّلا دیلنجیلردن خوف ایدیجی اولور ۞ دخی اجلق بلاسندن
دتره یجی اولور ۞ یعنی اول شخص ضعیف القلب فقرا سائلیندن اعراض
وبلای جوعدن لرزان اوله دخی ۞ ۞ ۞

چون رسد در راه بخویش و آشنا ۞ بگذرد چون باد گوید مرحبا

محصول چونکه یولده خصم و آشنایه مصادف اوله مرحبا دیه رک
یل کبی کچر ۞ یعنی نسنه طلب ایتمسون دیو اقربا و آشناسندن یل کبی کچیدر

۞ نبود از مالش کسی را فائده ۞ کم رسد با کس ز خوانش مائده ۞

محصول انک مالندن برکمسه یه فائده اولمز ۞ سفره سندن دخی
کمسه یه نعمت ایرشمز ۞ بو بیته محلّلرده کم عدم معناسنه در ۞ حاصلی بو وصافی
ذمیمه اولان شخص بدحال بخیل ما درسکا لدر ۞ مادر قبیله بنی هلالدن
مخارق نام بر بخیلدر که ناقه لرین برابکیردن سیراب ایلدکده اخر دخی
کلوب انتفاع ایتمسون دیو ابنه خاک الود ایتمکله صحیفهٔ روزکارده
نامی بو وجهله نکاشته ۞ و علم شهرت بخیلی فرق اسمانه افراشته اولمشدر

در بیان حاجت خواستن

حاجت خود را مجوی از زشت روی ۞ انکه دارد روی خوب از وی بجوی

محصول کندی حاجتکی چرکین یوزلودن استمه ۞ اول کمسه دن که کوزل
یوزلواندن استه ۞ یعنی اطلب الخیر عند حسان الوجوه ۞ فحوا سنجه
خیری خوب رودن طلب ایدک دیمکدر ۞ ۞ ۞

تا توانی حاجت او را بر آر ۞ مؤمنی را با تو چون افتد کار ۞

محصول چونکه بر مؤمنک سنکله ایشی دوشدی تا که قادرسن انک
حاجتنی حاصل ایله ۞ حاصلی مؤمنی حسب الامکان فضل فیضلکدن محروم ایتمه

حاجت خود را جز از الله مخواه ۞ گر بخواهی یافت از دربان مخواه

محصول کندی حاجتکی سلطاندن یعنی حضرت یزدان عظیم الشاندن
غیریسندن استمه چونکه مقصودک بر مراد اولمقدر قپوجیدن استمه قباض عالم

از کسی پیش کسی دادی مکن ۞ از وفات دشمنان شادی مکن

محصول دشمنلر انتقالندن شادلک ایتمه برکمسه دن برکمسه یه شکایت
ایتمه ۞ یعنی انتصاف ایله مبتلا اولدیغک جور و ظلمی عادل حقیقی یه عرض ایله
عوا جوه شکایتدن حذر ایله دیمکدر ۞ ۞ در صفت قناعت

با قناعت ساز دائم ای پسر ۞ گرچه هیچ از فقر نبود تلخ تر ۞

محصول قناعت ایله کچین یعنی قناعت اوزره تعیش ایله ای اوغل
گرچه هیچ فقر و احتیاجدن آجی یوقدر ۞ یعنی فقر و فاقه امر مشکل ایسه دفع
نفس طمع پیشه یه همیشه احتیاجا قناعته ترغیب و زحمت حرص و طمعدن
ترهیب ایتمک لازمدر فرصت اکنون که داری کار کن ۞ هر سحر با خیر و استغفار کن

محصول هر سحر فائق استغفار ایله ۞ بر فرصت که شمدی طوتارسن
کار ایله یعنی مالک اولدیغک فرصتی بیهوده اضاعت و اتلاف ایلمه نعمت
کرانمقدار استغفاره صرف و اعمال ایله دیمکدر ۞ ۞ ۞

۞ همنشین خویش را غیبت مکن ۞ غیر شیطان برکسی لعنت مکن ۞

محصول کندی مصاحبکی حاصلی اخوان مسلمیندن هیچ فردی غیبت یعنی
مذمت و مساویسین ایتمه غیبتک ضرر دنیوی و اخرویسی ابیات ماضیه ده
شرح سابقنده تفصیل اولنمغله عیب تکریردن تحاشی اولندی شیطاندن
غیری برکمسه یه لعنت ایتمه ۞ ۞ ۞ ۞

چون شود هر روز در عالم جدید ❊ از گناهان توبه می باید گزید

محصول چونکه عالمده هر کون یکی اوله یعنی هر صباح میمنت افتتاح ظهور ایلدکجه گناهلردن توبه اختیار ایتمک گرک

هر که ترسی نباشد از خدا ❊ حق بترساند ز هر چیزی ورا

محصول هر کیمسنک که حق تعالیدن خوفی اولمیه حق تعالی هر شیدن قورقیدر خوف خدانک منافع دنیوی و اخرویسنه غایت یوقدر جمله دن بری برکشی قهر قهار ذی العظمة والجلالدن خوف ایلیه غیریه هیچ نسنه دن خوف و خشیت ایلمز هر نسنه اندن خوف ایدر

تا توانی حاجت مسکین برار ❊ تا برارد حاجتت را کردگار

محصول تا که قادرسن مسکینک یعنی محتاجک حاجتنی بتور تا که قاضی الحاجات جل شانه سنک حاجتکی حاصل ایلیه

هست مالت جمله در کف عاریت ❊ گر بماند از تو باشد زاریت

محصول سنک جمله مالک الکده عاریتدر اگر سندن قالورسه یعنی سندن صکره قالورسه سکا الم و عذاب اولور یعنی سعی ایله که کندی یدکله ارباب استحقاقه ایصال ایده سن

عاریت باز می باید سپرد ❊ هیچ کس دیدی که زر با خود ببرد

محصول عاریتی گیرو تسلیم ایتمک گرک هیچ کمسه یی گوردکمی که التونی بیله الندی یعنی قبره کتوردی

حاصل از دنیا چه باشد ای امین ❊ نه گز کرباس دو سه گز زمین

محصول دنیادن نه حاصل اولور ای امین یعنی نتیجۀ مقدمات دنیانک بقا طقوز ارشون بز و ایکی اوچ ارشون یردر

هر چه دادی در ره حق آن تست ❊ آنچه ماند از تو بلای جان تست

محصول حق تعالینک یولنده هر نه ویردک ایسه اول سنکدر

یعنی

یعنی انجق رضای حقده صرف اولنان مال سنکدر اول نسنه که سندن قالدی بلای جانکدر یعنی سکا وسیلۀ عذاب و عقابدر

هر که بر اندک ز حق راضی شود ❊ حاجت او را خدا قاضی شود

محصول هر کمسه که حق تعالیدن از نسنه یه راضی اوله یعنی کفاف نفس ایله قناعت ایلیه خداوند کریم جل شانه حاجتنی قاضی یعنی مرادنی حاصل ایده

هست دنیا بر مثال جیفۀ ❊ ایدیجی اولور بگذر از وی گرچه داری بهرۀ

محصول دنیا جیفه کبی در اگرچه بر مقدار نصیبک وار ایسه اندن کچ یعنی اعتبار و ادخار ایلمه زیرا جیفه یه اعتبار و انکله افتخار جائز دکلدر

هر که سازد بر سر پل خانۀ ❊ نیست عاقل او بود دیوانۀ

محصول هر کیمسه که کچیجی نسنده بر خانه دوزه اول عاقل دکلدر دیوانه در

از خدا نبود روا جستن غنا ❊ هست مؤمن را غنا رنج و عنا

محصول خدای متعالدن غنا استمک روا دکلدر مؤمنه غنا رنج و عنادر زیرا مورث فتنه و شقا اولان ثروت و غنادر

فقر و درویشی شفای مؤمنست ❊ زانکه اندر وی صفای مؤمنست

محصول فقر و درویشلک مؤمنک شفاسیدر زیرا انده مؤمنه صفا واردر یعنی روزی رسان عالم جل شانه اطعمۀ خوشگوار و اثمار گوناگون بیشمار ایله مرزوق و برخوردار ایتدکده حقیقتده بر نعمت حکمت مداردر

مال و اولادت بمعنا دشمنند ❊ گر چه نزدیک تو چشم روشنند

محصول سنک مال و اولادک معنا دشمنلردر اگرچه سنک قتکده گوز روشنلکیدر

انما اولادکم را یاد گیر ❊ مال و ملک این جهان را باد گیر

محصول انما اولادکم ایت بر هدایتک مدلول شریفنی خاطرکده طوت بو جهانک مال و ملکنی بر طوت هبا منثور صان

مرد رهرا بود سود نیست ❊ هر کزش اندیشۀ نابود نیست

محصول بولار یعنی سالک آخرته دنیانک وجودی فائده ویکلدر
زیرا انک نابود فکری بو قدر یعنی دنیا اونتش اولمامش فکرنده اولمیوب
انجق سعی و ورزشنی تحصیل نعم عقبایه حصر و قصر ایدر دیمکدر
هرکه از صدقش دل اصافی بود خرقه و لقمه کافی بود محصول
هر کیمک که انک صدقدن صافی کوکلی اوله یعنی حقیقتده صفوت قلبه
مالک اوله اکر بر خرقه و بر لقمه کفایت ایدر
هرکه در بند زیادت می‌شود دور از اهل سعادت می‌شود
محصول اول کیمسه که زیاده قیدنده اوله یعنی کفافندن زیاده وسعت
رزق و فراخ نفقه طلبنده اوله اهل سعادتدن ایراغ اولور یعنی حق تعالی انک
محبت ایدوب راضی اولدیغی سعدادن دکلدر
بندکان حق چو جان را باختند اسب همت تا ثریا تاختند محصول
حق تعالینک قوللری چونکه جانلرینی فدا ایده‌لر یعنی طریق حقده بذل
دل و جان ایده‌لر همت اتنی ثریایه دک چاپارلر یعنی علو همت سببی ایله
تا نبازی در ره حق هرچه هست سمت منزلت نائل اولورلر نایدت می باید کجا آید بدست
محصول حق تعالینک یولنده وارکی فدا ایتمیه‌سن یعنی مالکی قلیل و
کثیر طریق حقده بذل ایتمیه‌سن اول نسنه که کرکدر یعنی سعادت دارین
نتیجه‌سی اله کلور حاصلی صفای خاطر و رضای باطنی و ظاهر ایله مالک فدا ایتمدکجه
برمراد اوله‌مزسن

در بیان سخا فرماید

در سخا کوش ای برادر در سخا تا بیابی از بلای شدت رها محصول
سخایه چالش ای برادر سخایه که تا که شدتدن بلیه رها بولاسن یعنی
صفت محمودة کرم و سخاوت ایله بحکم قضا شدتلرک زائل اولوب
انواع رضا و صفایه نائل اولاسن حاصلی فرج بعد الشدة مقصود ایسه
منفعته کریمه عطا و سخا ایله بولورسن دیمکدر

باش پیوسته جوانمرد ای اخی زانکه نبود در وزخی مرد سخی
محصول ای قرنداش دائما جوانمرد و سخی اول اول سببدن که سخی جهنمده اولماز
در رخ مرد سخی نور صفاست بعنی اهل جهنم اولماز زانکه در جنت قرینش مصطفاست
محصول مرد کریمک یوزنده نور صفا واردر اول اجلدن که قرین و رفیقی
حضرت مصطفی و رسول کریم با صفا علیه التحیة ازکاها در
اسخیا را با جهنم کار نیست جای ممسک جز میان نار نیست
محصول جوانمردلرک طریقهٔ مرضیهٔ شرع و اعتدال اوزره مالارینی خرج
و بخش ایدنلرک جهنم ایله ایشلری یوقدر یعنی جود و سخا مرتبهٔ انصافه
سرحد اسراف مذمومه ایرشدرمیوب وجه مطلوب و مرغوب اوزره هر
لن عت مراسم مکارم کستری و افاضهٔ نوال مراحم و محتاج پرور
ایدنلرک بفضله سبحانه و تعالی عذاب جهنمدن امین و سالم اولورلر
حق تعالی بر در جنت نوشت انکه جای اسخیا باشد بهشت
محصول حق تعالی جنت قپوسی اوزرینه یازدی یعنی کاتب قدرت
جلت قدرته اهل رحم و کرمه حب و رضاسنی اظهار و قلم قدرت ایله باب
جنته کتب بیوردیغی مضمون مرحمت مقرون اولدر که جنت مقر اسخیا اوله
کار اهل بخل را تلبیس دان در جحیمش همدم ابلیس دان
محصول اهل بخلک ایشینی تلبیس بیل تلبیس اورتمک یعنی حقی ستر ایتمک
تخلیط مغالطه‌سنه دخی کلور جهنمده انی تلبیس ابلیس علیه اللعنه به همدم
هیچ ممسک نگذرد سوی بهشت ور رفیق بل بلکه او را کم رسد بوی بهشت
محصول هیچ بخیل و خسیس جنت جانبنه اوغرامز بلکه یعنی اول بخیل
خسیسه جنت قوقوسی دخی ایرشمز حاصلی رائحهٔ فائحهٔ جنت مأوایه
واصل و ملحق عدیم الاحتمالدر
ای پسر در هر دو مشهور باش از بخیلی در تکبر دور باش محصول

اراوغل مرد ملکده یعنی انلر نبنده مشهور اول وبخل وتکبردن دور اول
باسخا باش وتواضع پیشه کیر تا نماشود در روی دلت بدر منیر
محصول سخا ایله اول وتواضعی عادت طوت یعنی کرم وتواضع که حضرت
خالق کون ومکان جل شانه عندنده اشرف واعظم خصالدر بنی ادمدر
کنند بکه خوی وعادت ایله که روی دلک یعنی قلب وقالبک بدر منیر اوله
یعنی ماه چاردهٔ شبه کبی منور اوله ٭ در بیان فعل شیطان فرماید
چار خصلت فعل شیطانی بود دان اینها هرکه رحمانی بود محصول
درت خصلت فعل شیطانیدر یعنی ابیات اینده ده ترتیب اوزره اولان افعال
اربعه شیطانه منسوب افعال مذمومه ومغضوبه در بونلری بیلور هرکیمکه رحمانی
عطسه مردم چو بگذشت از یکی اوله باشد آن از فعل شیطان بی شکی
محصول انسانک اقسرمسی چونکه بردن کیچه یعنی بر دفعه دن زیاده اقسره شکسز
خون بینی نیز از شیطان بود شیطانک اثرلرندن اولور انکه ظاهر دشمن انسان بود
محصول بورن قانی دخی شیطاندندر اول شیطانکه انسانه دشمن
ایدوکی ظاهردر یعنی نوع انسانه عدو حسبیدر ٭
خامیازه فعل شیطانست وقی ای پسر ایمن مباش از مکر وی محصول
اسنه مک وقوصمق فعل شیطاندر یعنی خمیازه که محض کسل شیطانیدن
صادر اولور کذلک قی ایتمک افعال مکروههٔ شیطانیه دندر اراوغل
مکرندن امین اولمه یعنی خبث ووسوسه سندن حضرت حفیظ وکریم جل
شانه یه استعاذه اوزره اول دیمکدر ٭ در بیان اهل نفاق فرماید
دور باش ای خواجه از اهل نفاق در جهنم دان منافق را وثاق
محصول ای خواجه اهل نفاقدن اوزاق اول یعنی راست نما وکج درون
اولان ارباب نفاقدن دور وبعید اولکه مضرت دنیویه واخرویه سی
سکا سرایت ایلمیه منافقک مقامی ووثاقی یعنی مقتضای ورو نفاق

اوزره قرارکاه ومیعادی جهنم دیدکلری بئس المهاد ده بیلدی دیمکدر
سه علامت در منافق ظاهرست زان سبب مقهور قهر قاهرست
محصول اوچ علامت منافقده ظاهردر یعنی اوچ علامت اتیه
هرکیمده بولنورسه اول کشی حقیقتده منافقدر اول سببدن مقهور
قهر حضرت قاهر جل شانه در ٭
وعده هاش او همه باشد خلاف قول او بود بغیر از کذب ولاف
محصول انک وعده لری یعنی اول منافق روسیاهک وعده لری
جمله خلاف اولور انک قولی کذب ولافدن غیری اولمز یعنی اول
مقوله کذاب مذمومک نه جواهر مواعدنه بازار اعتبار رحم خریدار ونه
شاهد لطیفهٔ عرصهٔ عالمده طالب دیدار اولمق سزا ونه قول بول
مثال بی اصل مالنه رغبت واعتبار ایتمک جائز وروادر ٭
مؤمنان از کم رعایت می کند هم امانت را خیانت می کند محصول
مؤمنلر از رعایت ایدر وامانته غدر وخیانت ایدر یعنی مؤمنانه صاف
سریرنه عدم رعایت وودایع وامانانه کلی خیانت شان منافق نکوهیده
نیست در وعد منافق را وفا سبب تندر زان نباشد در رخش نور صفا
محصول منافقک وعده سنده وفا یوقدر یعنی ولد الوعد عاق الوفا
مثلی منافق حقنده مضروب اولور حاصلی کثیر الوعد عدیم الانجاز اوصاف
ناستوده ایله متصف اولان کشی منافقدر اول سببدن یوزنده نور صفا
تا پنداری منافق را امین اولمز نیست باد انشرش از روی زمین
محصول زنهار منافقی امین ظن ایتمیه سن انک شری یر یوزندن
یوق اولسون یعنی حق تعالی اول مقوله منافق خیانت ورزک
شرینی عالمده رفع ومحو ایلسون دیمکدر ٭
از منافق ای پسر پرهیز کن تیغ را از بهر قتلش تیز کن محصول

ایر اوغل منافقدن پرهیز ایله یعنی فتنه اجلی ایچون کسکین ایله. یعنی
مضر و موذی اولان منافقک ایقاشندن افتاس ایتمکدر دیمکدر.

با منافق هر که همره می‌شود ... منزل او در تک چه می‌شود

تک بونده دیب و بجه قعر معناسنه در. محصول هرکیمکه منافق ایله
یولداش یعنی یار و موافق اوله انک منزلی قویی دیبنده اولور یعنی
منافقک صحبت و موافقتی بهر حال سرایت و چاه جهنمه دلالت ایدر.

در صفت تقوی فرماید

سه علامت باشد اندر متقی ... کی شود در انس تقی با شقی

محصول متقیده اوچ علامت اولوب تقی نک شقی یه مباینت و مباینی
برحذر باش ای تقی از یار بد ... قچان اولور تا نیندازد ترا در کار بد

محصول ای متقی یار بدن حذر اوزره اول تا که سنی بر امر بشه
ایلمیه یعنی یار بد سنی کار بده کرفتار و مبتلا ایلمیه.

کم رود ذکر دروغش بر زبان ... از طریق کذب باشد بر کران

محصول یلان سوزی دلی اوزرینه از واقع اولور. بونده کم عدم
معناسنه در. یعنی متقی کذب و دروغی قطعا ارتکاب ایتمز و طریق
کذب و خلافدن کنار اوزره اولوب. یعنی صدق و راستدن غیری کلام
از حلال و پاک گیرند کام تکلم ایتمز دیمکدر تا نیفتد اهل تقوی در حرام

محصول حلال و پاکدن ازمراد طوتارلر. تا که اهل تقوی حرامه دوشمیه
یعنی اکثریا کثرت اموال و منال و حرام و بالدن پاک و حلال اولمق
منعدم الاحتمال اولمغله اهل تقوی کثرت و وفرته رغبت و اعتبار ایتمیوب
قلت و ندرت ایله تعیش و قناعت ایدرلر.

در بیان اهل بهشت فرماید

هر کرا باشد سه خصلت در سرشت ... باشد آن کس بی‌شک از اهل بهشت

محصول هرکیمکه طبعنده اوچ خصلت اوله اول کمسه شکسز اهل جنت اولور

یعنی

یعنی هرکیمک طبع و سرشتنده ذکر اولنان اوچ خصال مرضیه موجود اوله
بلاشک سعدادن معدوددر. و شقاوتی معدوم و مفقود اولور.

شکر در نعما و صبر اندر بلا ... می‌دهد آیینهٔ دل را جلا

محصول نعمتده شکر و بلاده صبر کوکل آیینه‌سنه جلا ویرور یعنی بر کمسنه نعمته
شاکر و بلایه صابر اوله انک آیینهٔ قلبی جلای رضای مغفرت اقتضای
حق و علا ایله منجلی و منور اولور دیمکدر.

هر که مستغفر بود اندر گناه ... حق ز نار دوزخش دارد نگاه

محصول هرکیمکه کناهده استغفار ایدیجی اوله. یعنی حین ارتکاب ذنوب
و آثامده تائب و مستغفر اوله حق تعالی نار جحیمدن حفظ ایدر. یعنی
حضرت ستار جل شانه ستار توبه و استغفارده نار سقردن صون و ستر ایدر.

هر که ترسد از زله خویشتن ... خواهد او عذر گناه خویشتن

محصول هرکیمکه کندی آلهندن یعنی موجد و خالقندن خوف ایدر کندی
کناهی عذرین دیلر. یعنی اول کمسه کندی تقصیری عذرین دیلر.

معصیت را هر که در پی کند ... ایزدش از اهل رحمت کی کند

محصول هرکیمکه معصیت و کناهی بر بری اردنجه ایده یعنی متعاقبا مرتکب
و ملازم فسق و عصیان اوله حق تعالی قچان انی اهل رحمتدن ایدر یعنی ایتمز

ای پسر دائم باستغفار باش ... وز بد و مفسدان بیزار باش

محصول ای اوغل دائم استغفار ایله اول. و کوتیلردن و مفسد
لردن بیزار اول. یعنی استغفار ایله الفت و مفسدلردن نفرت اوزره
اول.

در بیان فضیلت سخی گوید

هر کی خیر بدست خویش کند ... خیر خود را وقف هر درویش کند

محصول اگر بر خیری ایدرسن کندی الکله ایله یعنی بر قدرتک موجود
ایکن بذل و انعام و احسان ایله کندی خیرکله یعنی مال و نعمتکی هر درویشه

وقف ایله حالا تعالی فحوای عام ایله دیمکدر

یک درم کان از دست خود دهند * به بود زان در پی او صد دهند

محصول برآقچه که کندی الیله ویره لر یکدر اندن که اندن صکره یوز ویره لر
یعنی بعد الموت ویریلا یوز آقچه نک ثوابی حیاتده ویریلان بر آقچه ثوابنه بالغ
اولمز دیمکدر

کر ببخشی خود یکی خرمای تر * بهتر از بعد تو صد مثقال زر

محصول اگر کندوک بر تازه خرما بغشلیه سن یکر کدر سندن صکره
یوز مثقال التون ویرمکدن * یعنی سندن صکره یوز مثقال التون بغشلمقدن
حیاتده بر خرمای ترا احسانی خیرلودر

هر که بخشیدی بکس او را رجوع * کر ز پا افتاده از دست جوع

محصول هر نه بغشلدک ایسه انی رجوع ایلمه یعنی مطالبه ایلمه * اگر غلبه
جوعدن یعنی دست جوعدن ایاقدن دوشمش ایسک دخی بخش ایلدیکک
نسنه یی استرجاع ایلمه

این بدان ماند که شخصی قی کند * باز میل خوردن آن قی کند

محصول بوکه بکزرکه بر شخص قوصه تکرار آنی یمکه قصد ایلیه یعنی معده سنده
فساد بولمش طعمه غیر منهضمه یی بعد الاستفراغ تکرار اکله مبادرت ایلیه *

با پسر کر چیز که بخشد پدر * هم سزد کر باز کیرد از پسر *

محصول اگر بابا اوغلنه بر نسنه جک احسان ایلیه اگر کیرو به طویه یعنی ویردیکی
نسنه یی استرداد ایلسه لایقدر زیرا پدر ایله پسر میاننده تکلف برطرفدر
الضرورات تبیح المحظورات

ای پسر با مال و زر شادی مجوی * انچه کسرا داده دیکر ملجوی

محصول ای اوغل مال و زر یعنی اشیا و نقود ایله سرور استمه یعنی امتعهٔ
دنیویهٔ سریع الزوال ایله مسرور اولمه اول شیئی که کمسه یه ویرمشسن
بردخی سویلمه * یعنی تفاخر و تکبر ایچون وجوه احسانکی تعداد ایتمه * حضرت
خالق جل شانه عندنده و ضعفای مخلوق قتنده غایتده مذموم در

شادی

شادی دنیا سراسر غم بود * سور او را در عقب ماتم بود

محصول دنیانک سروری باشندن باشه غم اولور * وانک سوری عقبی
یعنی صوکی ماتم اولور * حاصلی دنیانک سروری غم و هم و مقدمات سورینک
نتیجه سی ماتم اودیغی عند العقلا شمس تابان کبی ظاهر و هویدادر *

امر لا تفرح ز قرآن کوش دار * جای شادی نیست دنیا هوش دار

محصول امر لا تفرح قراندن یعنی کلام قدیم حضرت مستعان جل شانه دن
قرین اذعان ایله * زیرا حق تعالی متاع دنیا ایله مسرور اولان سفهایی
سومز دنیا محل و مقام سرور دکلدر * عقلکی طوت یعنی بو معنایه تأمل و
تفکر ایله متعاقبا و متتابعا کلوب کیدنلردن عبرت ال دیمکدر *

شادمانا نزاندارد دوست حق * این سخن دارم ز استادان سبق

محصول مسرورلری یعنی سرور دنیا ایله مسرور اولنلری حق تعالی دوست طوتماز
بو سوزی استادلردن سبق طوتارم * یعنی قابل شاکرد خواجه سندن درس
نه کونه حفظ ایدرسه اویله حفظ ایدرم دیمکدر

کر فرح داری ز فضل حق رواست * لیک از دنیا فرح جستن خطاست

محصول اگر حق تعالینک فضلندن فرح طوتارسک روادر * یعنی طرف محسن
حقیقیدن غم نواله نک دمبدم سالکه واصل اولان احسان بیحد و بیپایاندن فرح
و سرور طوتارسک روا و جائزدر * لکن دنیادن یعنی دار فنا و آنی دن ذوق
و سرور استمک خطای محض و حماقت صرفدر

ای پسر با محنت و غم خوی کن * روی دل را جانب دلجوی کن

محصول ای اوغل محنت و غم ایله خو ایله یعنی دنیانک بر فاجع اهم والمنه
مألوف اول قلب یوزینی دلجوی طرفنه ایله یعنی حق سبحانه و تعالینک تحصیل
رضا مغفرت اقتضاسنه صرف و توجیه ایله * حضرت پیغمبر نصایح فرماید

خون واند حسنت قوت بندکان * غم شود یار فرح جویندکان

محصول قوللرک قوت ونفقه سن قالن وددر بعنی حق تعالی یه قوللری قیدنده وتعمیر بنای اخرت فکرنده اولنلر الام وشدایده صبر ایدر رزق اسنیجیدرک یاری غم اولور زیرا غم هجل سبب سر درآجلدر

هر کرا نبود بدل اندیشهٔ عاقبت بر بار بیند تیشهٔ محصول هر کیمک که کوکلنده فکر اولمیه یعنی قلبنده فکر معاد اولمیه عاقبت ایاغی اوزره تیشه کورر بر بار تیشه بیند ضروب اعجامدندر یعنی عاقبتی خیر اولمیوب رحم ورأفت خدا جل وعلادن محروم ومأیوس اولور دیمکدر

از چه موجودی بیندیش ای پسر هر کسی دارد غم خویش ای پسر محصول ای اوغل ندن خلق وایجاد اولدیغک فکر ایده هر کس کندی غمنی طوتار هر کسی در یا تفکیر الجوندر بس سنده کندی غمکله یه یعنی کیده جک راه طول ودرازی فکر ایدوب تدارکنده اول دیمکدر

کردایزد مر ترا از نیست هست از برای انکه باشی حق پرست محصول حق تعالی سنی یوقدن وار ایلدی اول سبیدنکه حق پرست اوله سن یعنی حق سبحانه وتعالی یه حسب الامکان خدمت وعبادت ایده سن

تا تو باشی بندهٔ معبود باش با حیا وبا سخا وجود باش محصول مادامکه اولاسن مادامکه حیاتده موجود اولاسن حضرت معبود جل شانه نک قولی اول یعنی قوللغنده ثابت اول حیا وسخا وجود ایله دائم اول یعنی اول خصال ممدوحه هدا سندن منفک اولمه

مگذران در خواب وخوار ایام را زنده دار از ذکر صبح وشام را محصول ایاملری یعنی اوقات حیاتک اکل وشرب ونومده کچورمه حاصلی نقدینهٔ انفاس زندگانک حیوان غیر ناطق کبی خور وخواب ایله اضاعت واتلاف ایتمه صبح وشاملری ذکر خدا جل وعلا ایله دیری طوت یعنی حسب الامکان روزان وشبانگه اوراد واذکار ایله احیا ایله دیمکدر

خواب کم کن اول روز ای پسر نفس را خوردن میاموز ای پسر محصول کوننک اولی یعنی سحر ازاو یوده کم نهی محض معناسنده در نفسی یمکه اوکرتمه یعنی کثرت اکلدن منع ایله کثرت اکل حدن زیاده ممدوح اولندوغی غایتله مذموم در ای اوغل

آخر روز نیکو نبود منام بیشتر از شام خواب آمد حرام محصول کون اخری سکا اویقو ابو دکل اختشامدن اولرک خوابی حرام کلدی یعنی حرمت رتبه سنده قبیح ومذموم در زیاده نفرت کرک

اهل حکمت را همی اید صواب در میان آفتاب وسایه خواب محصول اهل حکمته صواب کلمز یعنی اهل حکمت قتنده بر حالیله معقول ومناسب دکلدر کونش ایله کولکه اراسنده اویومق حاصلی آفتاب ایله سایه میاننده اویقو امور منهیه دندر صقنمق کرکدر

ای پسر هرکز مرو تنها بسفر با شدت رفتن سفر تنها خطر محصول ای اوغل هرکز یالکز سفره کیتمه یالکز سفره کیتمک سکا خطر اولور یعنی بی یار ورفیق سفره کیتمک وسیلهٔ خوف وخطر وذریعهٔ ضیر وضرردر

دست را در ریخ زدن شومست وشوم استماع علم کن ز اهل علوم محصول ال یوزه اورمق شومدر شوم نسوان کفره ایام مصائبنده ال یوزه اورمغه عادت ایتدکلرندن حضرت شیخ شوم لفظنی تکرار وزیاده تحرز لزومنی اشعار ایتمشدر اهل علومدن استماع علم ایله یعنی المقوله اوضاع قبیحه ده اهل علومدن تفحص وتعلم ایله دیمکدر

شب در ایینه نظر کردن خطاست روز اگر بینی تو روی خود رواست محصول کیجه آیینه یه نظر ایتمک خطادر یعنی مناسب دکلدر اول مورث نحوست وشامتدر لکن اگر کوندز یوزیکی کورر سک مناسب وجائزدر

خانه کر تاریک وتنها بود موشنی باید که نزدیکت بود

محصول اگر خانه‌ك قرانكو وتنها اوله يعني بی چراغ وضيا وبی يار خويش
لقا اوله حقا احوالك بو منوال اوزره اولدقده بر كار مونس لازمدركه

دست اگم زن تو در زير زنخ بو فعلكنی دفع ايليه زد اهل عقل سرد آمد چو يخ
محصول سن ايلكی چنه‌ك التنه آزقو يعني هركز قومه اهل عقل قتنده
يوز كبی صوغوق كلدی يعني ابر دمن يخ ديدكلری معتاددر حقا مورث كسل فقردر

چارپا در بار چون بينی قطار در ميان شان مياور زينهار محصول
چارپايی چوقلی يوكده قطارده كوره‌سن زنهار انلرك اوزرنه سن كلميه‌سن
يعني اول قطاری بار وبار ارندن كچميه‌سن

تا فزايد قدر جاهت را خدا روز وشب مي باش دائم در دعا
محصول تا كه قدر وجاهكی يعني عزت وشانكی الله سبحانه وتعالی زياده ايليه
روز وشب دائم دعاده اول يعني دعا وثنايه علی الدوام مشغول ومداوم

تا شود عمرت زياده در جهان اول ايمكدر رو نكويی كن نكوئی در جهان
محصول تا سنك عمرك جهانده زياده اوله بوری نهانی ايولك ايله
كبز لوجه ايولك ايلمك عند الله تبارك وتعالی غايتده مقبول ومرغوب
اولدوغيندن حضرت شيخ عليه الرحمه تكرار انذكار ايلدی

تا نكاهت روزيت در روزكار معصيت كم كن بعالم زينهار
محصول تا زمانه‌ده سنك رزقك ناقص اولميه عالمده معصيتی ازايله
زنهار يعني معصيت هركز ايلمه ديمكدر

هر كه رود در فسق ودر عصيان كند ايزد اندر رزق او نقصان كند
محصول هر كيمكه بوزينی فسق وعصيانه ايليه يعني فسق وفجوره متوجه وساعی
اوله حضرت حق جل وعلا انك رزقنده نقصان ايلر يعني فسق وعصيانك
شامتی سببی ايله رزقنی نقصان ايلر معاذ الله تعالی

كم شود روزی ز گفتار دروغ در سخن كذاب انبود فروغ محصول

بلان

بلان سوزدن رزق اكسك اولور سوزده يلانجی‌نك نور وضياسی اولمز
يعني مسيلمة الكذاب كبی دائما كذب ايله بوده كوی اولانك كلام بی نظامنده
رونق ولطف اولمز ديمكدر

فاقه آرد خواب بسياری پسر خواب كم كن باش بيدار ای پسر
محصول ای اوغل چوق اويقو فقر كتورر يعني كثرت نوم مورث فقردر
ای پسر آز اويو وآيق اول يعني صغير كبی چوق اويومق مذموم وصفات

هر كه در شب خواب عريان می‌كند انبيه ذ محرومدر در نصيب خويش نقصان می‌كند
محصول هر كيمكه كيجه‌ده چيلاق اويويه كندی نصيبنده نقصان ايلر ديمكدر

بول عريان هم فقيری آورد اندهٔ بسيار پيری آورد محصول
چيلاق تبول ايلمك دخی فقيرلك كتورر چوق غصه پيرلك كتورر يعني
خداوند دائم الاحسان جل شانه‌نك كرمنه توكل ولطفنه تشبث توسل
ايتميوب دائما دريای غصه وغمه مستغرق اولان كمسه تيز قوجار

در جنابت بد بود خوردن طعام ناپسندست اين نزد خاص وعام
محصول جنابت حالنده طعام يمك بددر يعني صوری ومعنوی ضرردر
زيره نان را ميفكن زير پای خاص وعام قتنده نامناسبدر گر همی خواهی تو نعمت از خدا
محصول اتمكی اياق التنده براقمه اگر حق تعالی‌دن نعمت استر ايسك
يعني حق سبحانه وتعالی‌دن مقصود اكتساب نعمت ايسه اتمكی عزيز طوت

شب مزن جاروب هر گز خانه در خاكروبه هم منه در زير در
محصول كيجه هر گز خانه‌يه سوپورکه چالمه يعني كيجه اوكی سپورمه سوپرلمش
طپراغی دخی قپو التنه قومه حاصلی اوده سوپرندی هر نه رده‌سنده اولورسه اولسون قپو سنز

گر نخوانی باب ومامت را بنام نعمت حق بر تو گردد حرام محصول
اگر بدر ومادركی نام ايله اوقيه‌سن يعني اسملريله چاغره‌سن حق تعالينك نعمتی
اوزريكه حرام اولور يعني اكراملرنده قصور وحرمتلرنده كسور كسبی ايله

نعمت حق جل وعلا اسقاط ام اولور

گر بهر چوبی کنی دندان خلال . بی نوا گردی و افتی در وبال

محصول اگر هر چوب ایله دیشلرکی خلال ایلیه‌سن یعنی هر بولدیغک پاک
وناپاک چوب ایله خلال ایلیه‌سن بی زاد وفقیر اولورسن و وباله دوشرسن

دست را هرگز بخاک وگل مشوی . از برای دست شستن آب جوی

محصول الی هرگز طپراق وبالچق ایله یومه ال یومغچون صو ایسته یعنی ال یومغه
پاک صو طلب وتدارک ایله

ای پسر استان درمنشین . کم شود روزی زکردار چنین . محصول
ای اوغل قپونک اشیکی اوزره اوتورمه منشیندن مخفف در بو بحلین

در خلا جا کر طهارت می کنی . عملدن رزق ناقص اولور . وقت خوردن نکه غارت میکنی
محصول اگر خلا یرنده ابدست الیرسن کندی وقتکی بیل که غارت ایدرسن
یعنی خلاده ابدست المق وقتک اتلاف واضاعتنه سببدر . خصله منحوس

تکیه کم کن نیز بر پهلوی در . وناممنوع اولان افعالدندر . باش دائم ز چنین خصلت بدر
محصول قپونک یانی اوزره ازطیان دائم بو بحلین خوی وخو کندن
طیشره اول یعنی حذر اوزره اول

جامه هم در تن فشاید دوختن . باید از مردان ادب آموختن
محصول جامه یعنی لباسی تن اوزرنده ایکن دیکمک لایق دکلدر
مردان یعنی اهل حال اولنلردن ادب اوکرنمک کرکدر . بو نده دوختن
واموختن دوختنست وآموختنست تقدیرنده در

گر بدامن پاک سازی روی خویش . روزیت کم گردد ای درویش بیش
محصول اگر اتکک ایله کندی یوزیکی پاک ایده‌سن یعنی سیله‌سن رزقک
زیاده نقصان اولور ای درویش

دیر رو بازار وبیرون آر زود . زانکه رفتن را نباید هیچ سود

محصول بازاره کیچ کیت وطشره یه تیز کل یعنی بازاره اهل دکاندن
صکره کیت وجمله‌دن اول چیق میمنت وبرکت بو کونه در کنده در زیرا اندن
اوتوریکه تیز کیتمکدک هیچ فائده‌سی بوله مزسن

نیک نبود گر کشی از دم چراغ . زانکه می دود چراغ اندر دماغ
محصول ایو اولمز اگر چراغی نفس ایله صوندره‌سن . چراغک توتونی دماغکه
یول ویرر دماغی افساد وضرر ایدر

کم زن اندر ریش شانه مشترک . انکه خاص آن تو باشد خوشترک
محصول اورتقلک طراغی صقالکه اورمه یعنی هر کز اورمه اول طراقله که مخصوص
سکا مخصوص در

از گدایان پاره‌های نان مخر . لطیف یکدر دیمکدر . زانکه می آرد فقیری ای پسر
محصول گدالردن اتمک پاره‌لرین صاتون المه اراندر دیلنجیلرک
صاندوغی اتمکی المه زیرا فقیرلک کتورر حاصلی سائللک ایله الکدن باقیلری
کری اتمک وکرک سایر اشیایی اشترا ایتمک مورث فقر در

دور کن از خانه تار عنکبوت . باشد اندر ماندنش نقصان قوت
محصول خانه‌دن اورمجک یواسین کیدر یعنی اوک کوشه وبوجاغنی
اندن پاک ایله انک قالمسنده رزق اکسکلکی اولور

خرج افزون زانداره مکن . ریش خنک خویش را تازه مکن . محصول
خرج اندازه‌دن زیاده ایتمه یعنی حد وحالکدن ازیاد خرج ومصرف ایلمه کندی
قوری یارانکی تازه ایلمه یعنی خرج ومصرفکی ارادکه اویدرب راحتکی واریکی
حددن زیاده مصرف ایتمک ایله قوروتمش ایدوکلمش یارانکی تازه ایلمه
یعنی درونکی ریش جریح ایلمه که اقران وامثالک سنی سفیه ایتمیه‌لر

دسترس گر باشدت تنگی مکن . چون نکو هوار بره لنگی مکن . محصول
اگر قدرتک وسعتک وار ایسه دارلق ایلمه یعنی دستکاه وسعتکه کوره
خرج وصرف ایله چونکه یورغه‌سن یعنی خرج وصرفه قدرتک وار ایولده

اقسقلك ایلمه یعنی خست و دنائت ایلمه هر حالده اعتدال محموددر در فوائد صبر فرماید
تا شود در روزگار از صابران ه رو مکن از دیدن سختی گران ه
محصولی تاکه زمانه ده صابرلردن اولاسن سختلك کورمکدن یوزن
اغبر ایلمه یعنی جفا و بلا کورمکدن یوزکی بورتارمه صفا روی ایله مردانه
گر ترش سازی تو رو اندر بلا تحمل ایله خویش را از صابران مشمار هلا
محصولی اگر سن یوزکی اکشی ایده سن کندوکی صابرلردن صایمه هلا
ه در بلا وقتی که صابر نیستی ه نزد اهل صدق شاکر نیستی ه محصولی
بلاده اول وقتکه صابر دکلسن یعنی نزول نقمت و بلاده جزع و فزع
ایلیه سن اهل صدق قتنده شاکر دکلسن یعنی زمرهٔ مقبوله شاکریندن
بی شکایت صبر تو باشد جمیل معدود اولمزسن جمع ایلمکدر یا کسی کم کن شکایت از جلیل
محصولی شکایتسز سنك صبرك کوزلك اولور جناب جلیل جل شأنه
دن کمسیه شکایت زایده یعنی ایلمه زیرا هر قنغی حالکدن شکایت ایتسك
حضرت مقدر ذی الجلالدن شکایت ایتمش اولورسن تأمل ایدر
ه گر نباشد فخر از درویشیت ه که با اهل فقر باشد خویشیت ه
محصولی اگر درویشلکدن یعنی فقر و فاقه دن افتخار و مباهاتك اولمیه
اهل فقر ایله خصملکك قچان اولور یعنی اهل فقر و فنا ایله معاشرت و الفتك
گر همی جنبش بفرمان باشدت قچان حاصل اولور حرمت از خدمت فراوان باشدت
محصولی اگر سنك جمیع حرکتك حق تعالینك فرمانی ایله اوله یعنی جمیع
حرکت و سکونك خالق زمین و زمان جل شانه نك فرمان مفروض الاذعاننه
موافق اوله خدمتدن یعنی خدمت میروره دن چوق حرمت اولور حاصلی
خدمتك خدا پسند و رضا پیوند اولورسه ضمننده چوق اجر و حرمت حاصل ایدرسن
بنده از خدمت بعقبا میرسد ه لیك از حرمت بمولا میرسد ه
محصولی قول خدمتدن یعنی خدمت لائقه دن عقبایه ایرشور لکن حرمتدن

جناب مولا جل و علایه ایرشور یعنی مولای کونین جل شانه نك رضای عالم بهاسنه
حرمت در خدمت آرام دلست اکتساب ایدر هرکه خدمت کرد مرد مقبلست
محصولی حرمتك خدمتده راحت قلبکدر هر کیمکه خدمت ایلدی حرمتلو سعادتلو کمسه در
گر نکردی این پسر گردی خلاف ه آنگهی زیبد ترا در صبر لاف ه محصولی
ای اوغل اگر خلاف اطرافنه طولانمیه سن یعنی خلاف و کذافدن اجتناب ایتمیه سن
اولوقت سکا صبرده لاف اورمق لایق اولور
ه گر همی داری فرج انتظار ه در بلا نبود بصیرت هیچ کار ه محصولی
اگر فرجه انتظار طوته سن یعنی عنا و بلا حادث اولدقجه فرج و انکشاف و انشراحه
مترقب و منتظر اولورسك بلاده صبرك هرگز اولمز صبر اولدرکه طرف
حق تعالیدن ظهور ایدن بلایی مردانه و دلیرانه چکوب نه کمسه یه شکایت
و اخبار و نه فرج و انفتاحه ترقب و انتظار ایلیه حق فرماید در تجرید
گر صفا بایدت تجرید شو ه گر خرد داری ز اهل دید شو ه محصولی
اگر سکا صفا گرك ایسه مجرد اول بو تجرید مجرد معناسنه در یعنی علایق
فانیه و عوایق دنیویه دن قطع پیوند محبت ایله اگر عقلك وار ایسه اهل دیدن
اول یعنی صاحب بصیرت اول حاصلی زینت دنیا و زهرت فانیه مغرور اولمه دیمکدر
ترك دعوی هست تجرید ای پسر ه فهم کن معنی تفرید ای پسر ه محصولی
ای اوغل تجرید دعوایی ترك ایلمکدر اضعف ضعفا اولان انسان
یعنی ذوی العقول دعوی ایله هر وجهله مناسب دکلدر ای اوغل تفریدك معناسنی فهم
اصل تجریدست وداع شهوتست و اذعان ایله بلکه کلی انقطاع لذتست
محصولی سنك تجریدك اصلی یعنی اصحاب احوالك قتنده شهوتدن و آرزولری
بر حالیله رغبت و رجوع ایتمامك شرطیله ترك ایتمکدر بلکه انقطاع لذاتدرکه
هرگز فکر و خاطره کتورمامکدر
گرد هر یکبار شهوت را طلاق ه آن زمان گردی تو در تفرید طاق ه

محصول اگر شهوته براغوردن طلاق ویره سن فحبهٔ هذا الشتاء شهوته
دفعهٔ دور انداختهٔ طلاق ثلاث ایده سن اول زمان سن تفریدده تك
یعنی بی مثل ونظیر اولورسن؛ حاصلی وجه مشروح اوزره طریق تفریدده چهره
رونادر الاقران اولورسن دیمکدر

گر تو ببریدی ز موجودات امید ... انکه از تجرید گردی مستفید ... محصول
اگر سن موجوداتدن امیدی قطع ایده سن؛ یعنی ماسوا الله تعالیدن قطع
علاقه ایده سن اول وقت تجریددن فائده ایدرسن؛ یعنی گرکی تجریددن حصه
مند و صاحب نصاب وافر اولورسن

اعتمادت چون همه بر حق بود ... آن دمت تفرید جان مطلق بود
محصول سنك جمیع اعتمادك حقه اوله یعنی عالم اسبابده قطع رابطه
فکر فاسد ایده سن اول دم یعنی او وقت جانك تفرید مطلق اولور
یعنی کافهٔ علایق باطلهٔ بی فائده دن آزاد اولورسن

ترك دنیا کن برای آخرت ... وز بدن برکش لباس فاخرت ... محصول
آخرت ایچون دنیایی ترك ایله فاخر و دلکش لباسی بدنکدن چك یعنی سنك
بین الامثال وسیلهٔ عجب وغرور اولان لباس رنكارنك شیاطین
پسندی تنکدن چیقار رغبت واعتبار ایتمه

گر بیابی از سعادت این مقام ... صاحب تجرید باشی والسلام ... محصول
اگر سعادتدن بو مقامی بولاسن یعنی حقیقتده سعادت مسلکی اولان شبو
صراط مستقیمه سالك اولاسن صاحب تجرید اولورسن

گر ز دنیا دست شوید بهر حق ... دانکه از تفرید گیرند سبق ... محصول
اگر حق ایچون دنیادن ال یویاسن یعنی دست شوی سرچشمهٔ دنیای
دنی و فانی اولاسن بیلکه تفریددن سنك درسك طوتارلر یعنی معلمخانه
حقیقتده سبق خوان تفرید اولاجغك بیل

رو

رو مجرد باش دائم فرد باش ... تا بهر فرقی نشینی گرد باش ... محصول
بورو دائم فرد ومجرد اول تا که هر کسك فرقنه یعنی تپه سی اوزرینه اونورسن
توز اول یعنی غبار کبی دنیاده بی قیمت و بی اعتبار اول که هر کسك فرقنه اونوراسن

گرد کبر وعجب خود رایی مگرد ... قدر خود بشناس و هر جایی مگرد ... محصول
کبر وعجب وخودرالق اطرافنی طولانمه؛ بیوکلك وکندی فکر وتدبیرینی بکنمجلك
اطرافنه اوغرامه کندی قدریکی بیل هر یره وارمه یعنی آشنای هر بیگانه اولوب
ایله کندیکی رذیل و سفیل ایتمه؛ حاصلی استقلال اوزره کندی محله وارمه اولمغوله
لره جاروب هر خانه بل قوان دخی در لر؛ اهل عرضه بر جهله لایق دکلدر

هر که گرد کوره انگشت گشت ... جامه از دودش سیاه وزشت گشت
محصول هر کیمکه کومرجی اوجاغی اطرافنه دولاندی جامه سی توتوندن سیاه
و چرکین اولدی یعنی کومرك سیاه توتون و طوزندن وارلمکسزنك
لباسی البته اثر پذیر اولماق اولمازدیمکدر

وانکه با عطاری گردد قریب ... او همی یابد ز بوی خوش نصیب
محصول واو عاطفه اول کیمسه که عطاره قریب و مصاحب اوله اول
لطیف رایحه دن نصیب بولور یعنی هر قرینندن حصه مند و وایه دار
اولور اگر نیك و اگر بد البته صحبت قرین سرایت ایدر

هم نشین صالحان باش ای پسر ... هم جدا از فاسقان باش ای پسر
محصول ای اوغل صالحلر هم نشینی اول یعنی صلحا ایله صحبت والفت
ایدیجی اول ای اوغل فاسقلردن ایراق اول یعنی فاسقلردن تباعد و تنفر
اوزره اول دین و دنیاکه ضررلری محقق و مقرردر

جانب ظالم مکن میل ای عزیز ... ور کنی گرد از آن خیل ای عزیز ... محصول
ای عزیز ظالم طرفنه میل ایلمه اگر ایدرسن اول بلوکدن اولورسن یعنی اگر
فی ظلمه به میل ایدرسن اول خسر الدنیا والآخره جنسیندن اولورسن

روز اهل ظلم بگریز ای فقیر تا نسوزی ز آتش تیز ای فقیر محصول
ای فقیر ظلم اهلندن قچ تا که آتش تیزدن یعنی جهنم آتشندن یانمیه سن
صحبت ظالم بسان آتش است زانکه خلق آزارند و سرکش است
محصول ظالم صحبتی آتش کبی در اول سببدنکه خلق آزار یعنی ظالم نابکار
فتنه شدید و باش چکیجید یعنی ضرر و زیانده آتش سوزان کبی در
از حضور صالحان صالح شوی در حریم خاص حق محرم شوی محصول
هرکیمکه صالحلر ایله همدم و یار اوله حریم خاص حضرت باری جل و علاده محرم د
ا بر سر مگذار ره شرع ای محترم اولور اصل یابی گر بگیری فرع ای
محصول ای اوغل شرع شریف یولنی قومه یعنی ترک ایتمه اصلنی بولورسن
اگر فرعنی طوتارسن یعنی شرع شریفه وجه لایق اوزره تشبث ایدرسن حقیقته
واصل و مالک اولورسن دیمکدر
از شریعت گر نهی بیرون قدم در ضلالت وافت و رنج و الم
محصول اگر شریعتدن طشره ایاق قویه سن یعنی مرکزیی وسط دائره مفهوم
مدار شریعتده اولمیوب اول دائره شریفه دن طشره چیقارسن ضلالت
و رنج و المه دوشرسن حاصلی کادین و دنیا سلامت و نجاتی ترک ایده
اول دائره راسیه عدیم الاندازیه النجا و التنبیز ایله دیمکدر
هرکه در راه ضلالت می رود از جهات با بطالت می رود محصول
هرکیمکه ضلالت یولنه کیده مسلک ضلاله سلوک ایلیه جهالتدن بطالته کیدر
یعنی زمانه ده حادث اولان ضال و مضل لکافرکبی خسران ابد طریقنه کیدر که
حق طلب و ز کار باطل دور باش اهله معلومدر در سخا و مردمی مشهور باش
محصول حق طلب یعنی طالب حقانیت اول نامشروع باطلدن دور اول
سخاوت نیتنده مشهور اول یعنی کونکلده تباعد و تجنب ایوله توجه و تنوب
هرکه نگزیند صراط مستقیم ایله دیمکدر در عذاب آخرت ماند مقیم محصول

هرکیمکه

هرکیمکه صراط مستقیمی اختیار ایلمیه یعنی طریق حقانیته سالک اولمیه عذاب آخرتده مقیم
در رکشیطان منه گام ای اخی ومخلد قالور تا نگردی خوار و بدنام ای اخی
محصول ای قرنداش شیطان یولنه ادم قومه تا خوار و بدنام اولمیه سن ای
قرنداش یعنی طریق نکبت رفیق شیطنه بنده ساعی اولنلر دائما حقیر و ذلیل اولورلر
هرکه در راه حقیقت سالک است روز و شب خایف ز قهر مالک است
محصول هرکیمکه راه حقیقتده سالکلر کیجه کوندز مالک ملک حقیقی جل جلاله
قهرندن خایفدر یعنی دائما عظمت ذی الجلالدن خوف اوزره در
بر خلاف نفس کن کار ای پسر تا نیفتی زار در نار سقر محصول
ای اوغل نفسک خلافنجه ایش ایله یعنی دلالت نفس اماره ایله کارکر اولمه
تا نار سقره زار دوشمیه سن یعنی زار و زبون نار سقره سرنکون و الما مقهور دائما النفس
خدعه هوسه مخالفت اوزره اول دیمکدر در بنا ز انکه دوستی نشاید
دوست گر باشد زبانکار ای پسر تو طمع زان دوست بردار ای پسر
محصول ای اوغل اگر دوست زبانکار اولورسه یعنی مبانکزده حبیب
و محبوب معامله سی جاری اولوب صدیق و صادق اتخاذ ایدیلدیکک
شخص سکا ضرر و زیان رواکورورسه سن اول دوستدن امیدکی قالدر
یعنی اول مقوله شخص بدخصلتدن قطع امید و رجا ایده ای اوغل زیرا اول کونه
لمه دن خیر و منفعت و ضررندن نجات و سلامت متصور دکلدر
هرکه میگوید بدیهای تو فاش دوست مشمارش بروهم دم مباش
محصول هرکیمکه کوتلکلرکی آشکاره سویلیه یعنی عیوب قبایحکی فاش ایلیه
انی یعنی اول شخصی دوست صایمه و الکا همدم اولمه یعنی کار و بار احوالکه محرم ایلمه
دوستی هرگز مکن با باده خوار از چنان کس خویشتن را دور دار
محصول شراب ایجیجی ایله دوستلق ایتمه یعنی مفقود العقل و الشعور اولان
مدمن خمر ایله دوستلق بر وجهله مناسب دکلدر انجلین کسدن ایراق اول

یعنی الفت و معاشرتلرندن حذر اوزره اول
منعمی کز میکند منع زکاة   دور از وی باش تا داری حیاة   محصول
اگر بر غنی زکاتن منع ایلیه یعنی مالی نک زکاة مفروضلرادا سنی ایفا ایلمیه
حیاتده اولدیرجه یعنی نصاب حیاته مالک اولدیرجه اندن ایراق اول
این پسر از سودخواران دور باش   خصم ایشان شد خدای نور باش   محصول
ای اوغل فائده یجیلردن ایراق اولور یعنی زکیجه معامله جیلردن و محط
اولسون دیو انواع ذخائری دخی احتکار اسباب کتم و اخفا ایدن متهن فقرادن
صقن تو آفت ای دو جهانه اولان خداوند جلیل اشبو انلرک یعنی اول
طائفه غدارک خصمی اولدر
دور شو زان کس که خواهد از تو سود   گر سر خود در قدمهای تو سود   محصول
ایراق اول اول کمسه دنکه سندن فائده استر یعنی تقرب و تعلق
غرض فاسد انتفاع دنیا ایچون اوله اگر باشینی سنک ایاقلرکه سورر ایسه دخی
اول مقوله کمسه رغبت و اعتباره سزاوار دگلدر
آنکه از مردم همی گیرد ربا   زینهار اورا مگو هرگز مرحبا   محصول
اول کمسه که خلقدن ربا طوتار یعنی معامله سیئه ربا جیلغ ارتکاب ایلیه
زنهار انکا مرحبا دیمه یعنی سلام و صباح تعبیر اولنان معامله دوستانه ایتمه
حاصلی اول مقوله ربا خوره آشنا اولمقدن بیگانه اولمق خیرلودر
بر سر بالین بیماران گذر   زانکه هست این سنت خیر البشر   محصول
خسته لرک یصدوغی باشنه اوغره یعنی رسم عیادتی اجرا ایله زیرا خیر البشر
علیه الصلاة والسلامک عادت شریفه سیدر
ناتوانی تشنه را سیراب کن   در مجالس خدمت اصحاب کن   محصول
ناتوان کمسن صوسزلری قندر یعنی تشنه لره صوی سبیل ایله مجلسلرده اصحاب
احبابه خدمت یعنی حرمت و رعایت ایله

خاط

خاطر ایتام را دریاب نیز   تا ترا پیوسته دارد حق عزیز   محصول
یتیملرک خاطرلرینی اله کتور یعنی یتیملره رحم و شفقت ایله تا که حق تعالی سنی عزیز طوته
چون شود گریان یتیمی ناگهان   عرش حق در جنبش آید آن زمان   محصول
چونکه بر یتیم ناگاه اغلیه یعنی بر یتیمک خاطری منکسر اولوب اغلیوب فریاد ایلیه
عرش حق کتره کلور
چون یتیمی را کسی گریان کند   مالک اندر دوزخش بریان کند
محصول چونکه بر یتیمی بر کمسه اغلادان ایلیه مالک یعنی عذاب مجرمانه موکل اولان
ملک انی جهنمده بریان ایدر یعنی ایتام ملک الله تعالی حضرتلرینک عیالی در بر کمسنه
انلری رنجیده قیلمه بنای خاطرلرینی ویران ایده حق تعالی جل و علا عذاب نیرانه مبتلا ایدر
آنکه خنداند یتیم خسته را   باز یابد جنت دربسته را   محصول
اول کمسه که یتیم خسته یی کوره یعنی رحم و شفقت ایدوب خاطر ویران شده سن
بر نوا ایله تعمیر ایلیه مغلق و مسدود اولان جنت قپوسی اچق بولور یعنی یتیمه
اولان ایولکی مقابله سنده دخول جنته سزاوار شایان اولور
هر که اسرار کند فاش ای پسر   از چنان کس دور می باش ای پسر
محصول هر کیمکه اسرارکی یعنی خلقدن کتم و اخفاسی مقتضی اولان حالکی
کشف و فاش ایلیه اول مقوله کمسه دن ایراق اول ای اوغل یعنی اول مقوله
کمسه دن سکا خیر و منفعت متصور دگلدر
در جوانی دار پیران را عزیز   تا عزیز دیگران باشی تو نیز   محصول
تازه لکده پیرلری عزیز و محترم طوت تا که سنده غیرلرک عزیزی اولاسن
بر ضعیفان گر ببخشایی رواست   کین ز سیرتهای خوب اولیاست
محصول اگر ضعیفلره ترحم ایده سن یعنی مالا و بدنا عاجز و درمانده اولان ضعفایه
رحم و احسان ایده سن روادر اندن اوترکه بو سیرت یعنی ضعفایه مرحمت
اولیاء اللهک خوب و مرغوب خصالندندر
بر سر سیری مخور هرگز طعام   تا نمیرد در برت دل از غلام   محصول

طوقلق باشی اوزره یعنی طوق اکنه هر کز طعامی یمه یا سینه کده قلب هلاک اولیه
یعنی صفای قلبک زائل اولمیه

علت مردم ز پرخواری بود خوردن پرتخم و بیماری بود محصول
خلقک علت و مرضی جوف یمکدن اولور یعنی کثرت اکل و شرب سبب حدوث
علل و امراض صوری و معنویدر جوف یمک تخمه و خسته لک اولور یعنی امتلا
وحدوث دائی دوا ایله عنددر

راحتی نبود حسود شوم را کاذب بدبخت را نبود وفا
محصول حسود نامسعودک راحتی اولمز یعنی مرض مزمن حسد الکا قطعا راحت
ویرمز کذلک کاذب بدبختک وفاسی اولمز یعنی بنا نا مستحکم عهد و وفاسنه اعتماد
هر منافق را تو دشمن دار باش برحال ایله جائز دکلدر از وی و از فعل وی بیزار باش
محصول هر منافقی سن دشمن طوتیجی اول یعنی نفاقی ظاهر اولان شخصه عداوت
اوزره اول اندن و انک فعلندن بیزار اول یعنی منافقدن و کاربار افعال
بیوفاقدن حذر اوزره اول

توبه بدخو کی محکم بود بر بخیل ز امروت کم بود
محصول بدخونک توبه سی قچان محکم اولور یعنی اساس و ارکان بنای توبه سی
متانت و استحکام قبول اتمز حاصلی شخص بدخونک توبه سی بقا و ثبات بولمسنه
اعتماد و استناد اولنمز بخیلدرک مروتی از اولور بلکه هیچ اولمز یعنی شخص بخیلک
انواع تعب و زحمت و هزار محنت و مشقت ایله اندوخته و چاه عمیق الغوره کم
انداخته ایلدوکی مال غیر حلال ظهور حادث متلف وحدوث وارث مسرف ایله
اتلاف و اسراف اولنوب کمسنه یه نفع و فائده متصور دکلدر

باش دائم طالب قوت حلال تا شود دین تو صافی چون زلال
محصول دائم حلال رزق طلب ایدیجی اول تا که دینک آب زلال کبی صافی
اوله زیرا رزق حلال وسیله صفوت دین و ذریعه نورانیت ایماندر

وانکه باشد در پی قوت حرام در تن او دل همی میرد تمام محصول
اول که قوت حرام قیدنده اوله حلال و حرامی تمییز ایتمیوب کل داخل بنفع مذهبه

رفقد

اقدا ایلیه انک تننده قلبی تماما هلاک اولور

در بیان صله رحم فرماید

رو بپرسیدن ز خویشان خویش تا که گردد مدت عمر تو بیش
محصول خاطرلرینی صورمغه کندی خصملرک قننه کیت یعنی خصم و قومک
ایله موانست و ملاطفت اوزره اول تا که سنک مدت عمرک زیاده
واقزون اوله یعنی صله رحم مورث ازدیاد عمر و حیاتدر

هر که گرد اندر خویشاوند رو بی گمان نقصان پذیرد عمر او محصول
هر کیمکه خصم و اقرباء دن یوز دوندره یعنی وقت مساعده و امکانده
صله رحم امرنده مسامحه ایلیه بی گمان یعنی شکسز عمری نقصان قبول ایدر

هر که او ترک اقارب میکند جسم خود قوت عقارب میکند محصول
هر کیمکه او خصم و اقرباسنی ترک ایلیه یعنی نظر اعتباردن اسقاط ایلیه جسمنی
عقاربه قوت و نفقه ایدر یعنی خلاف رضای ارحم الراحمین اولان وضع
و حرکت موجب عذاب جحیم اولور دیمکدر

گرچه خویشانت تو باشد از بدان بد تر از قطع رحم چیزی مدان محصول
گرچه سنک خصملرک یرامزلردن اوله قطع رحمدن یرامزرق نسنه بیلمه
یعنی خصملرک نه قدر فاسق و یرامزلر ایسه دخی انلردن انقطاع و انفصال
شایان شان قرابت دکلدر

هر که او از خویش خود بیگانه شد نامش از روی بدی افسانه شد
محصول هر کیمکه او کندی خصملرندن بیگانه اولدی یعنی سنت سنیه صله
رحم ایله مفید اولمدی انک نامی یرامزلق یوزندن افسانه یعنی مشهور اولدی

در بیان فتوت فرماید

چیست مردی ای پسر نیکو بدان آنکه ترسید از حق در نهان
محصول مردلک ندر اراو فکل ایو بیل یعنی فتوت و مصابه نک حقیقتی
اکله اول تنهاده حق تعالیدن قورقدر یعنی سرا و علنا قهر و عقاب

حضرت وهاب جل جلاله دن خوف ایتمکدر

عذرخواه مرد باش از معصیت / تا بلندت حق کند بیش از معصیت

محصول معصیتدن عذر ایدیجی مرد اول یعنی مبتلا اولدیغک آثام و ذنوبک
عذرخواه اول تا که حقک معاصی کدن زیاده اولور یعنی متوالیا
عذرخواه اولیجق تا که حقک معصیتکه غالب اولور

آنکه کار نیک مردان میکند / با ضعیفان لطف و احسان میکند محصول

اولکه ایو کیمسه لرک ایشلرنی ایدر یعنی صلحا اعمالنی ایشلر ضعیفلره لطف
واحسان ایدر یعنی ضعفای فقرا و فقرایه غنی ایلر

هرکه او باشد ز مردان خدا / باشد اندر رنگ دستی با سخا محصول

هرکه الله تعالی مردلرندن یعنی دوستلرندن اوله حالت فقر و فاقه ده
سخا ایله اولور یعنی ساقی مجلس همتی اوارده ساغر مقصوده تام عطا
ایلکی حاصلی فقیر و بی اقتدار ایکن ینه حالنه کوره سخی و بخشنده اولور دیمکدر

ای پسر در صحبت مردان درآ / تا نظر یابی از فضل خدا محصول

ای پسر اولیا صحبتنه کل یعنی انلر ایله الفت و انسیت ایله تا که ارحم الراحمین
جل شانه نک فضل و احساننده مظهر انظار فراوان اوله سن

هرکه از مردان حق دارد نشان / ننکرد اندر عیب دشمن بر زبان

محصول هرکه مردان حق یعنی اولیاء اللهدن نشان طوتار یعنی خوی و
کسوتنده انلره تشبیه ایدر عیب دشمنی دلندن کچورمز یعنی هیچ کیمسه نک
عیب و نقصاننه ناظر و ذاکر اولمز

چون نخواهد مرد خصمان را هلاک / از غم مردم شود اندوهناک محصول

چونکه مرد دشمنلرینک هلاکنی استمز یعنی مرد حق که دشمنلرینه بیله
مهربان و بدخواه اولمیه خلقک غم و غصه سندن مضطرب و محزون اولور

می نجوید مرد انصاف از کسی / گر رسد ظلم و جفا او را بسی محصول

مرد

مردلکه دن انصاف استمز یعنی خلقدن کندویه ایرشن ظلم و جوردن
تظلم و تشکی ایتمز اگرچه چوق ظلم و جفا ایرشورسه دخی

هرکه پا اندر ره مردان نهاد / کی رود هرگز بدنبال مراد محصول

هرکیم ارلر یولنه ایاق قودی یعنی طریق مستقیمه سلوک ایلدی قچان مراد
اردنجه کیدر یعنی هرگز کتمز حاصلی دنیوی قیدنده اولمز

ای پسر ترک مراد خویش گیر / وانگه راه سلامت پیش گیر محصول

کندی مرادک ترکنی طوت یعنی تحصیل مراد نفسانی قیدنده اولمه واندن صکره
سلامت یولنی اوکنه طوت یعنی آرزو و آمال نفسانیه ترک ایله
حاصلی مخالفت نفس شیطانی وسیله نجات عاجل و ذریعه سلامت آجل
دیمکدر

در بیان فقر فرماید

فقر میدانی چه باشد ای پسر / با تو گویم گر نداری زان خبر محصول

فقر نه ایدوکن بیلورمیسن ای اوغل سکا دییم اگر اندن خبر طوتمازسک
یعنی اگر غافل و بی خبر ایسک سکا بیان ایده یم

گرچه باشد بینوا در زیر دلق / خویشتن را منعم نماید پیش خلق محصول

اگرچه خرقه التنده فقیر و بی اقتدار در انجق کندی خلقه و کندو منعم کوسترر

گرسنه باشد نیارد دم زند / یعنی عرض غنا و ستر فقر ایدر / دوستی با دشمنان خود کند

محصول آج و محتاج ایکن طوقلقدن دم اورر کندی دشمنلرینه دوستلق ایدر
یعنی هیچ فرده بغض و غیظ قیدنده اولمز

گرچه باشد لاغر و خوار و ضعیف / وقت حق عن کم نباشد از حریف

محصول اگرچه خوار و حقیر و زبون اولور حق عندنده حریف کاملدن
اکسک اولمز یعنی عبادتنده تجویز رخاوت و سستی ایتمز

چون دل پر دارد و دست تهی / می نماید در زراز و فربهی محصول

چونکه طولو قلب و بوش ال طوتار یعنی تنک دستلک ایله غنا قلبه

مالکدر ترازوده سنکلک کوستر یعنی نظر خلقده مستغنی کورینور که خطا

ای پسر خود را بدر وتنی بسیار محرم خدا پسند دندار تا که دارد ترا پروردکار

محصول ای اوغل کندوکی درویش اسمار له یعنی انلر له الفت ومعاشرت ایله

تا که حضرت حفیظ وکریم جل شانه سنی حفظ ایلیه

با فقیران هر که همدم می شود — در سرای خلد محرم می شود — محصول

هر کیمکه فقرا ایله همدم ومصاحب اوله سرای خلدده یعنی مخلد اولان

جنته محرم اولور — در بیان انتباه در غفلت فرماید

از خدای خویشتن غافل مباش — غافلانه در ره باطل مباش — محصول

کندی خداکدن غافل اولمه یعنی خالق ورازق ومالکک اولان محسن

حقیقیدن غافل اولمه غافللر کبی باطل یولده اولمه یعنی بطلان ومسلک

خذلانه سلوکدن حذر ایله

جای گریست این جهان درو مخند — چشم عبرت برگشا ولب ببند

محصول بو دنیا اغلق یریدر انده کلمه یعنی موت واحوال اخرت فکری

وار ایکن مغرور ومسرور اولمه عبرت کوزنی آچ وطوداقلرک بغله یعنی

حق تعالینک حلم بالغه سنه نظر اعتبار ایله ناظر اولوب جوهر نطق وکلام

عبث ره نثار ایتمیوب سلامة الانسان فی حفظ اللسان مسلکنه سالک

همچو مور از حرص بیهوده مرو — اول دیلکر پند صاحب رای کوش جان شنو — محصول

قرنجه کبی حرصدن هر طرفه یلمه ناصحک پند ونصیحتنی جان قولاغیله ایشت

ای پسر کودکانه بازی مکن — یعنی قبول ایله کار شیطان بانیازی مکن

محصول ای اوغل صبی دکلسن اویون اویناما شیطانه علیه اللعنه ایله

اوزنا قلق برله ایلمه یعنی مشارکت اوزره ایتمه

نفس بد را درگنه یاری مده — عمر باد از تبه کاری مده — محصول

گناهده برام نفسه مظاهرت ویرمه یعنی نفسک فضاحت هوسنه معین وظهیر اولمه

فا ایچون عمری بلیه ویرمه یعنی نقد عمری هوا وهوسه صرف ایتمه

هر کجا تهمت بود انجا مرو — راه حق را همچو نابینا مرو — محصول

هر قنده تهمت اوله اول محله کتمه یعنی مواضع تهم وفسده دن حذر ایله

حق یولنه کور کبی کتمه یعنی نیک وبد وغث وسمینی فرق وتمییز ایلمیان

بی بصیرتلر کبی کتمیوب حضرت حق یولنه کمال تیقظ وانتباه اوزره سلوک ایله تکلدر

دشمنی دار از وی ایمن مباش — زیر سقف بی ستون ساکن مباش — محصول

دشمن [illegible] اندن امین اولمه نفس اماره کبی بر دشمن عظیمک وارکن

امنیت برحالیله جائز دکلدر — در کسر سقف التنده ساکن اولمه خطر عظیمدر

در ره فسق وهوا مرکب متاز — خویشتن را مسخره شیطان مساز — محصول

فسق وهوا یولنده مرکب سورمه یعنی طریق فسق وفجوره یورمه کندوکی شیطان

چون بفرد ریش کیرد زاد کیر — مسخره سی ایتمه عمر خود را سراسر بارکیر — محصول

چونکه اوکنده سفر طوتارسن آزق طوت یعنی الده قدرت وارکن مهمات

سفریه کم آماده ایله کندر عمرک باشندن باشنه بربار یعنی فانی طوت

ای پسر اندیشه از اغلال کن — نفس بد را بالکد پامال کن — محصول

ای اوغل اغلالدن فکر ایله یعنی قیود وصفادن جهنمه کرفتار اولمقدن خوف

وخشیت اوزره اول عیاذا بالله تعالی

تا نسوزی سازگاری پیشه کن — از عذاب قهر حق اندیشه کن — محصول

تا که یانمیه سن حسن الفتی عادت ایله یعنی جهنم اتشندن نجات ایچون خلق ایله

وفاق وامتزاج اوزره اول عذاب قهر حقدن فکر ایله یعنی حق تعالینک

عذاب ونکالندن توقی وحذر ایله

جمله را چون هست از دنیا گذر — جای شادی نیست با چندین خطر — محصول

جمله ایچون چونکه دنیادن ارتحال وانتقال واردر یعنی مخلوقات وموجودات

ایچون ثبات وبقا یوقدر خوف وخطر ایله سرور ومحلی دکلدر یعنی مترف

فرح

محو و فنا اولان دنیا جای سرور و صفا دکلدر

آتشی در پیش داری ای فقیر   هیچ خوفت نیست از نار سعیر   محصول

اوکنده آتش طوتارسن ای فقیر مم وکذرکاهک آتش عظیم اوزرنیدر
جهنم آتشندن هیچ خوفک یوقمیدر یعنی بویله ۲ پروا کناهه و زرشک
عدم خوف وخشینکدن ناشیدر دیمکدر

عقبه در راه است و بارت بس کران   تا نکذری با بارت بسعیر دیکران   محصول

بولده عقبه واردر و یوکک زیاده اغیردر یعنی بار کرانک حالی طریق
صعبده جمله اهل سفره معلومدر اغیر یکلرک سعیی ایله یوککی کیجمز یعنی
طریق مذکورده هر کس کندی یوکنه مقید در شدت و صعوبتی اهل ایمانه محتاج
دار اندر پیش روز رستاخیز تعریف دکلدر   از خدایت نیست امکان کریز
محصول قیامت کونی اوکنده طوتارسن یعنی یوم حساب و بال و ثواب
اوکنده در خدادن قچمغه امکان یوقدر یعنی مالکک و خالقک
جل شانه دن مکنت کریز و فرار متصور دکلدر

ای بسر راه شریعت پیش کیر   رهروی ترک هوای خویش کیر   محصول

ای اوغل شریعت یولنی اوکه طوت یعنی طریق شریعته سلوک ایله یوله
کیدیجی سن کندی هواکی ترک ایله یعنی هوا و هوس و حیل نفسه اقتفا
ایدوب طریق قویم و صراط مستقیمدن چیقمه دیمکدر

ای برادر باش با فرمان حق   تا بیابی جنت و رضوان حق   محصول

ای برادر حق تعالینک فرمانیله اول یعنی امر مفروض الامتثالدن خارج
مسلک خلافه سلوکدن حذر ایله تا که جنتی و رضای حقی بوله سن یعنی
فرمان غفران اقتران حقه انقیاد ایله تحصیل رضای جنت اقتضای خداوند
ارض و سما ایتمش اولورسن

کردن از حکم خدای خود متاب   تا نمانی روز محشر در عذاب   محصول

کندی خدای حکمندن کردن چورمه یعنی فرماندن یوز چویرمه مالک ممالک
انس و جانه مخالفت ایتمه تا که قیامت کوننده عذابده قالمیه سن یعنی عیاذاً
بالله العزیز الاحد عذاب نیرانده مخلد قالمیه سن

تا بیابی در بهشت عدن جای   شفقت بنمای با خلق خدای   محصول

تا که جنت عدنده یر بوله سن یعنی جنت عدنده صاحب محل و مقام اولاسن
مخلوقه شفقت کوستر یعنی مخلوقات خلاق دو جهان جل شانه یه ارات
صورت معامله مجامله شفیقانه ایله سز اوار کلزار جنت اول دیمکدر

تا دهندت جای در دار السلام   با فقیران روز و شب می ده طعام
محصول تا که سکا دار السلامده یر ویره لر کیجه کوندز فقیرلره طعام ویر
اجر و ثواب صدقه بیحد و حساب اولمغله حضرت شیخ علیه الرحمه کتابنده مکرراً

شاد اکر داری درون خسته را   ایرادیبوردی باز یابی جنت در بسته را
محصول اکر خسته نک درونی مسرور ایدرسن مغلق جنت قپوسنی
اچق بولورسن بو بیت دخی مکرر در نسخه لرده بویلجه بولندی

هر که ارد این نصیحتها بجای   در دو عالم رحمتش بخشد خدای   محصول

هر کیمکه بو نصیحتلری یرینه کتوره یعنی عامل اوله خدای متعال اکی عالمده
اکه رحمت بخش ایدر یعنی حضرت رحیم و رحمان اکی جهانده رحمت و غفران
احسان ایدر

ور نیارد این وصیتها بجای   دور ماند شکی او از خدای
محصول اکر بو وصیتی یرینه کتورمیه یعنی عمل و اعتبار ایتمیه شکسز اول
کمسه خدای متعالدن ایراق اولور یعنی احسان و غفران مالک دو جهان
جل شانه دن دور و مهجور اولور

یا الهی رحم کن بر ما همه   عفو کن جمله کناه ما همه   محصول

یا الهی جمیعمز اوزرینه رحم ایله یعنی جمله امت محمد علیه الصلاة والسلام
عمان بی بن دکران رحمت و غفرانکه مستغرق ایله جمیعمزک کناهنی عفو ایله

بعنی جمله مزک دفاتر اعمال وجرائد افعالنی نقوش غمزهٔ گناه وبزه دن پاک
عاجزیم وجوجها کرده بسی وسالم ایله نیست مارا غیر تو دیگر کسی
محصول عاجز وحوق جرملر ایلمشز یعنی بوقدر عجز وضعف ایله بنه کمکرده
راه چنکلستان فقر وفضاحت اولمشز زیرا سندن غیری کیمز
یوقدر یعنی بنه سنک عنایت غاینکه استعاذه ایدرز سندن غیری
ظهیر ونصیر مز یوقدر

گر بخوانی ور برانی بنده ایم ها هرچه حکم تست ازان خرسنده ایم
محصول اگر قیتکه اوقیه سن واگر یانکدن سوره سن قوتدرز یعنی اگر
لطف ایله دعوت واگر قهر ایله رد ایدرسک بنده لرکز هر نه حکمک در
اندن راضیوز یعنی هر امر وفرمانکه گردن داده تسلیم واطاعتز
رحمت حق باد بر روح کسی ها کین نصایح بخواند او بسی ها محصول
حق تعالی نک رحمتی اول کمسه نک اوزرینه اولسون یعنی اول
بندهٔ اقبال پیرایه نک روح پر فتوحی غریق دریای مغفرت اولسونکه
بو نصایحی چوق اوقیه یعنی بو پند عنبر روایح ونصایح عبیر فوایحی
صباح ورواح اوراد واذکار ایدینوب مدلولی ایله قول ومقتضاسیله
عمل ایلیه خاتمه اتمام شرح وتحریر این پند سودمند وختام
ترجمه وتسطیر این نصیحت سعد اپسند در اواخر شهر محرم الحرام
سنه ثلاثه واربعین مایه والف من هجره من له العز والشرف بشهر آباد
مصر وبلدهٔ باهر النصر میسر شد الحمد لله علی نعمائه اولاً واخراً والصلاة
والسلام علی افضل انبیائه عاجلاً واجلاً پس از کمال کرم وفیض اتم
حضرت مخدوم مسکندر [illegible] اعنی فرزند دلبند حضرت آصف بگانه
دولتمند الحاج ابوبکر باشا [illegible] رجای فقیر مسلوب الهم آنست که
آندم یمن توأم که این نسخه [illegible] ومجموعه جمیله به پیشگاه نظر معرفت

اثر

اثر ان جناب نجابت مآب رسد وبدستبوس میمنت مأنوس ایشان
مشرف شود از قصور وکسور اش اغماض عین کنند وشارح فقیر
بی ریا یعنی بندهٔ قدیم مصطفی رفیعا را در حضور پر شرف
ان آصف مکارم اوصاف حاتم کف
از نصایح حسن تربیه حصه دار فرمایند
واز سائر ارباب تحریر ورقم هم
افضال ملتمس اینست وبس
والسلام بالاکرام

١١٥٩

